คติพจน์
ประธานเหมาเจ๋อตุง

ชนกรรมาชีพทั่วโลก จงรวมกันเข้า!

คติพจน์
ประธานเหมาเจ๋อตุง

★

สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ
ปักกิ่ง ๑๙๗๒

พิมพ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

毛澤东

สารบาญ

๑. พรรคคอมมิวนิสต์ ๑

๒. ชนชั้นและการต่อสู้ทางชนชั้น ... ๑๑

๓. สังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์ .. ๓๑

๔. การจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง ๖๔

๕. สงครามกับสันติภาพ ๘๔

๖. จักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาทั้งปวงล้วนเป็นเสือกระดาษ... ๑๐๔

๗. กล้าต่อสู้ กล้าชนะ ๑๑๗

๘. สงครามประชาชน ๑๒๔

๙. กองทัพประชาชน ๑๔๐

๑๐. การนำของคณะกรรมการพรรค . . ๑๔๖
๑๑. แนวทางมวลชน ๑๖๕
๑๒. งานการเมือง ๑๘๖
๑๓. ความสัมพันธ์ระหว่างนายทหาร
กับพลทหาร ๒๐๕
๑๔. ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับ
ประชาชน. ๒๑๑
๑๕. ประชาธิปไตยใหญ่ ๓ ประการ . . . ๒๑๖
๑๖. การให้การศึกษาและฝึกอบรม . . . ๒๒๖
๑๗. รับใช้ประชาชน ๒๓๒
๑๘. ลัทธิรักชาติกับสากลนิยม ๒๓๘
๑๙. ลัทธิวีรชนปฏิวัติ ๒๔๗
๒๐. การสร้างประเทศด้วยความขยัน
และมัธยัสถ์ ๒๕๓
๒๑. การพึ่งตนเองและต่อสู้อย่างทรหด
อดทน ๒๖๔
๒๒. วิธีคิดและวิธีการทำงาน ๒๗๕
๒๓. การสำรวจค้นคว้า ๓๑๓
๒๔. การแก้ความคิดที่ผิด ๓๒๓
๒๕. ความสามัคคี ๓๔๒
๒๖. วินัย ๓๔๖
๒๗. การวิจารณ์และวิจารณ์ตนเอง ๓๕๑
๒๘. สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ๓๖๕
๒๙. ผู้ปฏิบัติงาน ๓๗๗
๓๐. เยาวชน ๓๙๔
๓๑. สตรี ๔๐๒
๓๒. วัฒนธรรมและศิลปะ ๔๐๘
๓๓. การศึกษา ๔๑๖

๑. พรรคคอมมิวนิสต์

พลังที่เป็นแกนในการนำภารกิจของเราคือพรรคคอมมิวนิสต์จีน.

รากฐานทางทฤษฎีที่ชี้นำความคิดของเราคือลัทธิมาร์กซ–เลนิน.

คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสภาผู้แทนประชาชนทั่วประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยที่ ๑ ชุดที่ ๑ (๑๕ กันยายน ๑๙๕๔)

เมื่อจะปฏิวัติ ก็ต้องมีพรรคปฏิวัติพรรคหนึ่ง. หากไม่มีพรรคที่ปฏิวัติพรรคหนึ่ง ไม่มีพรรคปฏิวัติที่ก่อตั้งขึ้นตามทฤษฎีปฏิวัติและท่วงทำนองปฏิวัติแห่งลัทธิมาร์กซ–เลนิน

พรรคหนึ่งแล้ว ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะนำชนชั้นกรรมกรและมวลประชาชนอันไพศาลไปเอาชนะจักรพรรดินิยมและสุนัขรับใช้ของมัน.

"พลังปฏิวัติทั่วโลกจงสามัคคีกัน คัดค้านการรุกรานของจักรพรรดินิยม" (พฤศจิกายน ๑๙๔๘)

ถ้าไม่มีความพยายามของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ไม่มีชาวพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นหลักศิลากลางน้ำเชี่ยวของประชาชนจีนแล้ว, ความเป็นเอกราชและการปลดแอกของประเทศจีนก็จะเป็นไปไม่ได้ การแปรประเทศให้เป็นแบบอุตสาหกรรมและแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบทันสมัยของประเทศจีนก็จะเป็นไปไม่ได้ด้วย.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นแกนนำของประชาชนจีนทั่วประเทศ. หากไม่มีแกนเช่นนี้แล้ว ภารกิจสังคมนิยมก็จะไม่สามารถได้รับชัยชนะ.

คำปราศรัยในโอกาสต้อนรับการเข้าพบของผู้แทนทั้งหมดที่เข้าร่วมการประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๓ ของสันนิบาตเยาวชนประชาธิปไตยแผนใหม่แห่งประเทศจีน (๒๕ พฤษภาคม ๑๙๕๗)

พรรคที่มีวินัย ที่ติดอาวุธด้วยทฤษฎีลัทธิมาร์กซ–เลนิน ที่ใช้วิธีการวิจารณ์ตนเองและสัมพันธ์กับมวลประชาชนพรรคหนึ่ง กองทัพที่นำโดยพรรคเช่นนี้กองทัพหนึ่ง และแนวร่วมของชนชั้นปฏิวัติและกลุ่มปฏิวัติฝ่ายต่าง ๆ ที่นำโดยพรรคเช่นนี้แนวร่วมหนึ่ง,

๓ สิ่งนี้เป็นอาวุธสำคัญของเราในการเอาชนะศัตรู.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน" (๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

เราควรต้องเชื่อมวลชน เราควรต้องเชื่อพรรค นี่เป็นหลักทฤษฎีมูลฐานสองข้อ. หากสงสัยหลักทฤษฎีสองข้อนี้แล้ว จะทำอะไรก็ไม่สำเร็จ.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

พรรคคอมมิวนิสต์จีนซึ่งติดอาวุธด้วยลัทธิมาร์กซ–เลนินทั้งทางทฤษฎีและทางความคิดได้เกิดท่วงทำนองการทำงานแบบใหม่ขึ้นในหมู่ประชาชนจีน ที่สำคัญคือท่วงทำนองที่ทฤษฎีประสานกับการปฏิบัติ ท่วงทำนองที่

สัมพันธ์กับมวลประชาชนอย่างสนิทแน่นแฟ้นและท่วงทำนองที่วิจารณ์ตนเอง.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

พรรคการเมืองที่ชี้นำการเคลื่อนไหวปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ หากไม่มีทฤษฎีปฏิวัติ ไม่มีความรู้ทางประวัติศาสตร์ และไม่มีความเข้าใจในการเคลื่อนไหวที่เป็นจริงอย่างลึกซึ้งแล้ว ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะได้รับชัยชนะ.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ที่แล้วมาเราเคยกล่าวว่า การเคลื่อนไหวปรับปรุงท่วงทำนองเป็น "การเคลื่อนไหวให้การศึกษาทางลัทธิมาร์กซอย่างทั่วถึง". การปรับปรุงท่วงทำนองก็คือทั่วทั้งพรรคศึกษาลัทธิมาร์กซโดยผ่านการวิจารณ์และวิจารณ์ตน

เอง. ในระหว่างปรับปรุงท่วงทำนอง เราจะสามารถเรียนรู้ลัทธิมาร์กซได้มากขึ้นกว่าเดิมบ้างอย่างแน่นอน.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

การที่จะให้ชาวจีนนับร้อย ๆ ล้านคนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีและสร้างสรรค์ประเทศของเราซึ่งล้าหลังทั้งทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมนี้ให้กลายเป็นประเทศที่มั่งคั่งสมบูรณ์ เข้มแข็งรุ่งเรือง และมีวัฒนธรรมสูงนั้น เป็นภาระหน้าที่ที่ลำบากยากเข็ญมาก. การที่เราต้องปรับปรุงท่วงทำนอง ต้องปรับปรุงในเวลานี้และจะต้องปรับปรุงอีกในวันข้างหน้า ต้องขจัดสิ่งที่ผิดในตัวเราให้หมดไปอยู่เรื่อย ๆ นั้น

ก็เพื่อจะให้เราสามารถแบกรับภาระหน้าที่นี้ได้ดียิ่งขึ้น และร่วมงานได้ดียิ่งขึ้นกับบรรดาบุคคลนอกพรรคผู้มีศรัทธาแก่กล้าที่ปักใจในการปฏิวัติเปลี่ยนแปลง.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

นโยบายเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติการที่เป็นจริงทั้งปวงของพรรคการเมืองที่ปฏิวัติ และแสดงออกในกระบวนการและผลบั้นปลายของการปฏิบัติการนั้น ๆ. การปฏิบัติการใด ๆ ของพรรคการเมืองที่ปฏิวัติล้วนแล้วแต่เป็นการดำเนินนโยบายทั้งสิ้น. ถ้ามิใช่ดำเนินนโยบายที่ถูกต้อง ก็เป็นการดำเนินนโยบายที่ผิด; ถ้ามิใช่ดำเนินนโยบายใด

นโยบายหนึ่งด้วยความสำนึก ก็เป็นการดำเนินนโยบายนั้นอย่างหลับหูหลับตา. ที่เรียกว่าความจัดเจนนั้น ก็คือกระบวนการและผลบั้นปลายของการดำเนินนโยบายนั้นเอง. นโยบายต้องผ่านการปฏิบัติของประชาชน ซึ่งก็คือผ่านความจัดเจน จึงจะสามารถพิสูจน์ได้ว่านโยบายนั้นถูกต้องหรือไม่ จึงจะสามารถวินิจฉัยชี้ขาดได้ว่านโยบายนั้นถูกหรือผิดแค่ไหนเพียงไร. แต่ว่า การปฏิบัติของคนเราโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติของพรรคการเมืองที่ปฏิวัติและมวลชนที่ปฏิวัติ ไม่มีเลยที่ไม่สัมพันธ์กับนโยบายนี้หรือนโยบายนั้น. ฉะนั้น ก่อนจะปฏิบัติการใด ๆ ลงไป ต้องอธิบายนโยบายซึ่งเรากำหนดขึ้นตามสภาพ-การณ์แก่สมาชิกพรรคและมวลชนให้ชัดแจ้ง.

มิฉะนั้นแล้ว สมาชิกพรรคและมวลชนก็จะเหินห่างจากการนำแห่งนโยบายของเรา แล้วปฏิบัติการอย่างหลับหูหลับตาและปฏิบัติตามนโยบายที่ผิด.

"เกี่ยวกับนโยบายอุตสาหกรรมและพาณิชย-กรรม" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๘)

พรรคเราได้กำหนดแนวทางทั่วไปและนโยบายทั่วไปในการปฏิวัติของจีน และยังได้กำหนดแนวทางการทำงานที่เป็นรูปธรรมต่าง ๆ และนโยบายที่เป็นรูปธรรมต่าง ๆ ไว้ด้วย. แต่ว่า สหายหลายต่อหลายคนมักจำได้แต่แนวทางการทำงานและนโยบายแต่ละเรื่องที่เป็นรูปธรรมของพรรคเรา แล้วลืมแนวทางทั่วไปและนโยบายทั่วไปของพรรคเราเสีย. ถ้าลืมแนวทางทั่วไปและนโยบายทั่วไปของ

พรรคเราเสียจริง ๆ แล้ว เราก็จะกลายเป็นนักปฏิวัติที่หลับหูหลับตา ไม่สมบูรณ์ และขาดสติ เมื่อเวลาปฏิบัติตามแนวทางการทำงานรูปธรรมและนโยบายรูปธรรม ก็จะหลงทิศผิดทาง ก็จะแกว่งซ้ายป่ายขวา และก็จะยังความเสียหายแก่งานของเรา.

"คำปราศรัยในที่ประชุมผู้ปฏิบัติงานในเขตปลดแอกซานซี-สุยหย่วน" (๑ เมษายน ๑๙๔๘)

นโยบายและยุทธวิธีเป็นชีวิตของพรรค, สหายนำชั้นต่าง ๆ จักต้องสนใจอย่างเต็มที่, อย่าได้ประมาทเลินเล่อเป็นอันขาด.

"หนังสือเวียนเกี่ยวกับสภาพการณ์" (๒๐ มีนาคม ๑๙๔๘)

๒. ชนชั้นและการต่อสู้ทางชนชั้น

การต่อสู้ทางชนชั้น บางชนชั้นได้ชัยชนะ, บางชนชั้นสูญสิ้นไป. นี่แหละคือประวัติศาสตร์ นี่แหละคือประวัติอารยธรรมในระยะเวลาหลายพันปี. การอธิบายประวัติศาสตร์ด้วยทรรศนะนี้เรียกว่าวัตถุนิยมประวัติศาสตร์, ที่ยืนอยู่ตรงกันข้ามกับทรรศนะนี้ คือจิตนิยมประวัติศาสตร์.

"ทิ้งความเพ้อฝัน เตรียมตัวต่อสู้" (๑๔ สิงหาคม ๑๙๔๙)

ในสังคมชนชั้น ทุก ๆ คนต่างดำรงชีวิตอยู่ในฐานะทางชนชั้นที่แน่นอนชนชั้นหนึ่ง,

ความคิดชนิดต่าง ๆ ไม่มีเลยที่ไม่ตีไว้ด้วยตราแห่งชนชั้น.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

การเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้น ที่สำคัญเนื่องมาจากการคลี่คลายขยายตัวของความขัดแย้งภายในสังคม ซึ่งก็คือ ความขัดแย้งระหว่างพลังการผลิตกับความสัมพันธ์การผลิต ความขัดแย้งระหว่างชนชั้น และความขัดแย้งระหว่างใหม่กับเก่า การคลี่คลายขยายตัวของความขัดแย้งเหล่านี้เป็นเหตุผลักดันให้สังคมก้าวหน้าไป ผลักดันให้สังคมใหม่เข้าแทนที่สังคมเก่า.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

การขูดรีดทางเศรษฐกิจและการกดขี่ทางการเมืองอย่างทารุณที่ชนชั้นเจ้าที่ดินกระทำ

ต่อชาวนา ได้บีบบังคับให้ชาวนาก่อการลุกขึ้นสู้หลายต่อหลายครั้งเพื่อต่อต้านการปกครองของชนชั้นเจ้าที่ดิน. ...ในสังคมศักดินาของจีน มีแต่การต่อสู้ทางชนชั้นของชาวนา, การลุกขึ้นสู้ของชาวนาและสงครามชาวนาชนิดนี้เท่านั้นที่เป็นพลังดันอันแท้จริงแห่งการพัฒนาของประวัติศาสตร์.

"การปฏิวัติของจีนกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน"
(ธันวาคม ๑๙๓๙)

การต่อสู้ทางชนชาติ เมื่อพูดให้ถึงที่สุดแล้ว ก็เป็นปัญหาการต่อสู้ทางชนชั้น. ในสหรัฐอเมริกาผู้ที่กดขี่ชาวผิวดำนั้นเป็นเพียงกลุ่มปกครองปฏิกิริยาในหมู่ชนผิวขาวเท่านั้นเอง. พวกนี้ไม่อาจเป็นตัวแทนของกรรมกร, ชาวนา ปัญญาชนที่ปฏิวัติ และบุคคลหัวใหม่

อื่น ๆ ซึ่งเป็นชนผิวขาวส่วนข้างมากที่สุดได้อย่างเด็ดขาด.

"คำแถลงสนับสนุนการต่อสู้อันเป็นธรรมของชาวผิวดำอเมริกันที่คัดค้านการเหยียดเชื้อชาติของจักรพรรดินิยมอเมริกา" (๘ สิงหาคม ๑๙๖๓)

ประชาชนนั้นอาศัยเราไปจัดตั้ง. พวกปฏิกิริยาของจีนนั้นอาศัยเราจัดตั้งประชาชนไปโค่นล้มมัน. สิ่งใดที่เป็นปฏิกิริยา ถ้าท่านไม่โค่น มันก็ไม่ล้ม ซึ่งก็เช่นเดียวกับการกวาดบ้าน ไม้กวาดไม่ถึง ขี้ฝุ่นย่อมไม่หนีไปเอง.

"สถานการณ์และเข็มมุ่งของเราภายหลังที่ได้ชัยชนะในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น" (๑๓ สิงหาคม ๑๙๔๕)

ศัตรูย่อมไม่สูญสิ้นไปเอง. ไม่ว่าพวกปฏิกิริยาของจีนหรืออิทธิพลรุกรานของ

จักรพรรดินิยมอเมริกาในประเทศจีน ล้วนแต่ไม่ลงจากเวทีประวัติศาสตร์ไปเองทั้งสิ้น.

"ดำเนินการปฏิวัติให้ถึงที่สุด" (๓๐ ธันวาคม ๑๙๔๘)

การปฏิวัติไม่ใช่เชิญแขกมากินเลี้ยง ไม่ใช่แต่งความเรียง ไม่ใช่วาดภาพหรือเย็บปักถักร้อย จะทำอย่างประณีต ไม่รีบไม่ร้อน, สุภาพเรียบร้อย หรืออย่างละมุนละม่อม, เมตตากรุณา พินอบพิเทา เสงี่ยมเจียมตัวและอารีอารอบไม่ได้. การปฏิวัติคือการลุกฮือขึ้นสู้ คือการปฏิบัติการอันดุเดือดรุนแรงที่ชนชั้นหนึ่งโค่นล้มอีกชนชั้นหนึ่ง.

"รายงานสำรวจการเคลื่อนไหวชาวนาในมณฑลหูหนาน" (มีนาคม ๑๙๒๗)

สิ่งที่เจียงไคเช็คกระทำต่อประชาชนนั้นคือ แย่งอำนาจทุกหยิบมือ และชิงผลประ-

โยชน์ทุกหยิบมือ. แล้วเราล่ะ? เข็มมุ่งของเรานั้นคือมาไม้ไหนไปไม้นั้น สู้เพื่อที่ดินทุกกระเบียดนิ้ว. เรานั้นทำตามวิธีของเจียงไคเช็ค. ถึงอย่างไรเจียงไคเช็คก็จะยัดเยียดสงครามให้ประชาชนจนได้ มือซ้ายของมันถือดาบ มือขวาก็ถือดาบ. เราก็ทำตามวิธีของมัน หยิบดาบขึ้นบ้าง. ...เวลานี้เจียงไคเช็คลับดาบอยู่แล้ว ดังนั้น เราก็ต้องลับดาบบ้าง.

"สถานการณ์และเข็มมุ่งของเราภายหลังที่ได้ชัยชนะในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น" (๑๓ สิงหาคม ๑๙๔๕)

ใครเป็นศัตรูของเรา? ใครเป็นมิตรของเรา? ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญอันดับแรกของการปฏิวัติ. การต่อสู้ปฏิวัติทั้งปวงของจีนในอดีตได้ผลน้อยเต็มที เหตุพื้นฐานของมันก็เพราะไม่สามารถสามัคคีมิตรที่แท้จริงเพื่อโจมตีศัตรูที่แท้จริง. พรรคปฏิวัติเป็นผู้นำทางของมวลชน ในการปฏิวัติ ไม่เคยปรากฏเลยว่า เมื่อพรรคปฏิวัตินำผิดทางแล้วการปฏิวัติจะไม่พ่ายแพ้. เพื่อให้มีความแน่ใจว่าการปฏิวัติของเราจะไม่ถูกนำไปผิดทางและจะสำเร็จผลแน่นอน ก็ต้องใส่ใจในการสามัคคีมิตรที่แท้จริงของเราเพื่อโจมตีศัตรูที่แท้จริงของเรา. เมื่อเราจะจำแนกศัตรูกับมิตรที่แท้จริง ก็ต้องวิเคราะห์อย่างกว้าง ๆ ถึงฐานะทางเศรษฐกิจและท่าทีที่มีต่อการปฏิวัติของชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมจีน.

"การวิเคราะห์ชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมจีน" (มีนาคม ๑๙๒๖)

พวกที่สมคบกับจักรพรรดินิยมอันได้แก่บรรดาขุนศึก ขุนนาง ชนชั้นนายหน้าและ

ชนชั้นเจ้าที่ดินใหญ่ทั้งปวง ตลอดจนปัญญา-ชนส่วนที่ปฏิกิริยาซึ่งขึ้นอยู่กับพวกเหล่านี้เป็นศัตรูของเรา. ชนชั้นกรรมาชีพอุตสาหกรรมเป็นพลังนำแห่งการปฏิวัติของเรา. ชนชั้นกึ่งกรรมาชีพและชนชั้นนายทุนน้อยทั้งปวงเป็นมิตรที่ใกล้ชิดที่สุดของเรา. ส่วนชนชั้นนายทุนกลางซึ่งโลเลไม่แน่นอนนั้น ปีกขวาของพวกเขาอาจเป็นศัตรูของเรา และปีกซ้ายอาจเป็นมิตรของเรา—แต่เราต้องระวังพวกเขาอยู่เสมอ อย่าให้พวกเขามาก่อกวนแนวของเราได้.

**"การวิเคราะห์ชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมจีน"
(มีนาคม ๑๙๒๖)**

ใครยืนอยู่กับฝ่ายประชาชนปฏิวัติ เขาก็เป็นพวกปฏิวัติ ใครยืนอยู่กับฝ่ายจักรพรรดิ-

นิยม ศักดินานิยมและลัทธิทุนขุนนาง เขาก็เป็นพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติ. ใครยืนอยู่กับฝ่ายประชาชนปฏิวัติแต่ปาก ส่วนการกระทำกลับเป็นอีกอย่างหนึ่ง เขาก็เป็นพวกปฏิวัติแต่ปาก, ถ้ายืนอยู่กับฝ่ายประชาชนที่ปฏิวัติไม่เฉพาะแต่ปาก หากทั้งการกระทำด้วย เขาก็เป็นพวกปฏิวัติที่สมบูรณ์.

คำกล่าวปิดประชุมในที่ประชุมคณะกรรม-การทั่วประเทศของสภาปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๑ (๒๓ มิถุนายน ๑๙๕๐)

ข้าพเจ้าเห็นว่า สำหรับพวกเราแล้ว คนคนหนึ่ง พรรคพรรคหนึ่ง กองทัพกองทัพหนึ่งหรือโรงเรียนโรงเรียนหนึ่ง ถ้าหากไม่ถูกศัตรูคัดค้าน ก็เป็นเรื่องไม่ดี นั่นย่อมหมาย

ความว่าร่วมประกอบกรรมทำชั่วกับศัตรูเสียแล้วอย่างแน่นอน. ถ้าหากถูกศัตรูคัดค้าน, ก็เป็นเรื่องดี นั่นพิสูจน์ว่าเราขีดเส้นแบ่งกับศัตรูได้ชัดแจ้งแล้ว. ถ้าหากศัตรูคัดค้านเราอย่างสุดเหวี่ยง กล่าวหาเราอย่างสาดเสียเทเสียหาดีไม่ได้ ก็ยิ่งดี นั่นพิสูจน์ว่าเราไม่เพียงแต่ได้ขีดเส้นแบ่งกับศัตรูอย่างชัดแจ้ง, หากยังพิสูจน์ว่างานของเราได้ผลมากทีเดียว.

"การถูกศัตรูคัดค้านเป็นเรื่องดี ไม่ใช่เรื่องเลว" (๒๖ พฤษภาคม ๑๙๓๙)

สิ่งใดที่ศัตรูคัดค้าน เราต้องสนับสนุน; สิ่งใดที่ศัตรูสนับสนุน เราต้องคัดค้าน.

"คำให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว ๓ คนจากสำนักข่าวจุงยาง หนังสือพิมพ์เส่าตั้งเป้าและหนังสือพิมพ์ซินหมินเป้า" (๑๖ กันยายน ๑๙๓๙)

เรายืนอยู่บนจุดยืนของชนชั้นกรรมาชีพและของมวลประชาชน. กล่าวสำหรับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แล้ว ก็คือ ต้องยืนอยู่บนจุดยืนของพรรค ยืนอยู่บนจุดยืนของลักษณะพรรคและนโยบายของพรรคนั่นเอง.

"คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน" (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

ภายหลังเมื่อศัตรูที่ถือปืนถูกทำลายไปแล้ว ศัตรูที่ไม่ถือปืนยังคงมีอยู่ พวกมันย่อมจะต้องสู้อย่างเอาเป็นเอาตายกับเราอย่างแน่นอน เราจะประมาทศัตรูเหล่านี้ไม่ได้เป็นอันขาด. ถ้าหากเวลานี้เราไม่ใช่เสนอปัญหาและเข้าใจปัญหาอย่างนี้แล้ว เราก็จะทำความผิดพลาดอย่างมหันต์.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

พวกจักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาภายในประเทศจะไม่ยินยอมในความพ่ายแพ้ของพวกมันอย่างเด็ดขาด พวกมันยังจะดิ้นรนเป็นครั้งสุดท้าย. เมื่อทั่วทั้งประเทศสงบเรียบร้อยลงแล้ว พวกมันก็ยังจะบ่อนทำลายและทำการก่อกวนด้วยแบบวิธีต่าง ๆ นานา, พวกมันจะพยายามฟื้นอำนาจในประเทศจีนอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน. นี่เป็นสิ่งที่แน่นอน มิพักต้องสงสัยเลย เราต้องไม่คลายความระมัดระวังของเรา.

คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมเต็มคณะของสภาปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีนชุดที่ ๑ (๒๑ กันยายน ๑๙๔๙)

ในประเทศเรา แม้ว่าการดัดแปลงทางสังคมนิยมในด้านระบอบกรรมสิทธิ์ได้บรรลุ

ผลไปแล้วโดยพื้นฐาน และการต่อสู้ทางชนชั้นของมวลชนอย่างขนานใหญ่เยี่ยงพายุฝนกระหน่ำในระยะปฏิวัติได้สิ้นสุดลงแล้วโดยพื้นฐานก็ตาม แต่ว่าพวกเศษเดนชนชั้นเจ้าที่ดินและชนชั้นนายหน้าซึ่งถูกโค่นล้มไปแล้วยังคงมีอยู่ ชนชั้นนายทุนยังคงมีอยู่, และชนชั้นนายทุนน้อยเพิ่งเริ่มถูกดัดแปลง. การต่อสู้ทางชนชั้นหาได้ยุติลงไม่. การต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน การต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างพลังการเมืองฝ่ายต่าง ๆ และการต่อสู้ทางชนชั้นในด้านรูปการจิตสำนึกระหว่างชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน เหล่านี้ยังจะดำเนินต่อไปเป็นเวลายาวนาน อย่างคดเคี้ยว และบางครั้งก็ถึงกับดำเนินไปอย่างรุนแรงยิ่ง. ชนชั้น

กรรมาชีพจะดัดแปลงโลกตามโลกทรรศน์ของตน ชนชั้นนายทุนก็จะดัดแปลงโลกตามโลกทรรศน์ของตนเช่นกัน. ในด้านนี้ ปัญหาใครชนะใครแพ้ระหว่างสังคมนิยมกับทุนนิยมยังมิได้แก้ตกไปอย่างแท้จริง.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ปัญหาใครชนะใครแพ้ในการต่อสู้ทางด้านรูปการจิตสำนึกระหว่างสังคมนิยมกับทุนนิยมในประเทศของเรา ยังต้องการเวลาอีกนานพอสมควรจึงจะสามารถแก้ตกไปได้. ทั้งนี้ก็เพราะผลสะเทือนของชนชั้นนายทุนและพวกปัญญาชนที่มาจากสังคมเก่ายังจะมีอยู่ในประเทศเราเป็นเวลายาวนาน รูปการจิตสำนึก

แห่งชนชั้นของพวกเหล่านี้ยังจะมีอยู่ในประเทศเราเป็นเวลายาวนาน. ถ้าหากเข้าใจสถานการณ์เช่นนี้ไม่พอ หรือไม่เข้าใจเสียเลยก็จะทำความผิดพลาดอย่างมหันต์ และก็จะมองข้ามการต่อสู้ทางความคิดที่จำเป็นไปเสีย.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ในประเทศเรา ความคิดของชนชั้นนายทุนและชนชั้นนายทุนน้อย ความคิดที่เป็นปฏิปักษ์ต่อลัทธิมาร์กซยังจะมีอยู่เป็นเวลายาวนาน. ในประเทศเรา ระบอบสังคมนิยมได้ก่อตั้งขึ้นแล้วโดยพื้นฐาน. เราได้รับชัยชนะขั้นพื้นฐานในด้านดัดแปลงระบอบกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตแล้ว แต่ในแนว

รบด้านการเมืองและด้านความคิด เรายังมิได้รับชัยชนะโดยสมบูรณ์. ปัญหาใครชนะใครแพ้ในด้านรูปการจิตสำนึกระหว่างชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน ยังมิได้แก้ตกไปอย่างแท้จริง. เรายังต้องทำการต่อสู้กับความคิดของชนชั้นนายทุนและชนชั้นนายทุนน้อยเป็นเวลายาวนาน. ถ้าไม่เข้าใจสภาพการณ์เช่นนี้ และละทิ้งการต่อสู้ทางความคิด ก็เป็นการผิด. ความคิดที่ผิดใด ๆ หญ้าพิษใด ๆ และภูตผีปีศาจใด ๆ ล้วนต้องวิพากษ์วิจารณ์ทั้งสิ้น จะปล่อยให้มันท่วมท้นอย่างเสรีไม่ได้เป็นอันขาด. แต่ว่า การวิพากษ์วิจารณ์เช่นนี้ควรจะยกเหตุผลอย่างเต็มที่ มีการวิเคราะห์ และสามารถจูงใจ ไม่ควรทำไป

อย่างมุทะลุ อย่างลัทธิขุนนาง หรืออย่างอภิปรัชญา อย่างลัทธิคัมภีร์.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ลัทธิคัมภีร์และลัทธิแก้ล้วนขัดกับลัทธิมาร์กซทั้งสิ้น. ลัทธิมาร์กซต้องพัฒนาไปข้างหน้าอย่างแน่นอน ต้องพัฒนาไปตามการคลี่คลายขยายตัวของการปฏิบัติ จะหยุดอยู่กับที่นั้นหาได้ไม่. ถ้าหยุดนิ่ง เป็นแบบนั้นอยู่เรื่อย ๆ แล้ว ก็จะไม่มีชีวิต. แต่หลักการพื้นฐานของลัทธิมาร์กซก็ฝ่าฝืนไม่ได้ ถ้าฝ่าฝืนแล้ว ก็จะทำความผิดพลาด. การมองลัทธิมาร์กซด้วยทรรศนะอภิปรัชญาโดยถือว่าลัทธิมาร์กซเป็นสิ่งตายด้าน นั่นคือลัทธิคัมภีร์.

การปฏิเสธหลักการพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ, ปฏิเสธสัจธรรมทั่วไปของลัทธิมาร์กซ นั่นก็คือลัทธิแก้. ลัทธิแก้เป็นความคิดชนชั้นนายทุนชนิดหนึ่ง. พวกลัทธิแก้ลบล้างความแตกต่างระหว่างสังคมนิยมกับทุนนิยม และลบล้างความแตกต่างระหว่างเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพกับเผด็จการชนชั้นนายทุน. สิ่งที่พวกเขาคิดเห็นนั้น ในทางเป็นจริงหาใช่แนวทางสังคมนิยมไม่ หากเป็นแนวทางทุนนิยม. ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ลัทธิแก้เป็นภัยยิ่งกว่าลัทธิคัมภีร์. ภาระหน้าที่ที่สำคัญอันหนึ่งในแนวรบด้านความคิดของเราในปัจจุบันก็คือ, ต้องเปิดการวิพากษ์วิจารณ์ลัทธิแก้.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ลัทธิแก้ หรือลัทธิฉวยโอกาสเอียงขวาเป็นกระแสความคิดชนชั้นนายทุนชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นอันตรายยิ่งกว่าลัทธิคัมภีร์. พวกลัทธิแก้ พวกลัทธิฉวยโอกาสเอียงขวา ปากก็พร่ำถึงลัทธิมาร์กซ พวกเขาก็โจมตี "ลัทธิคัมภีร์" กับเขาด้วยเหมือนกัน. แต่สิ่งที่พวกเขาโจมตีนั้น ก็คือแก่นของลัทธิมาร์กซนั่นเอง. พวกเขาคัดค้านหรือบิดเบือนวัตถุนิยมและวิภาษวิธี คัดค้านหรือมุ่งจะบั่นทอนเผด็จการประชาธิปไตยประชาชนและการนำของพรรคคอมมิวนิสต์ คัดค้านหรือมุ่งจะบั่นทอนการดัดแปลงทางสังคมนิยมและการสร้างสรรค์สังคมนิยม. ภายหลังที่การปฏิวัติสังคมนิยมในประเทศของเราได้รับชัยชนะขั้นพื้นฐานแล้ว ในสังคมยังมีคนอยู่ส่วนหนึ่งที่คิดฝัน

จะกลับฟื้นระบอบทุนนิยม พวกเขาจะดำเนินการต่อสู้กับชนชั้นกรรมกรในด้านต่างๆ รวมทั้งการต่อสู้ในด้านความคิด. ในการต่อสู้นี้, พวกลัทธิแก้นั่นเองที่เป็นมือขวาที่ดีที่สุดของพวกนี้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

๓. สังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์

ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นระบบความคิดของชนชั้นกรรมาชีพทั้งระบบ ในขณะเดียวกันก็เป็นระบอบสังคมใหม่ชนิดหนึ่งด้วย. ระบบความคิดและระบอบสังคมชนิดนี้ต่างกับระบบความคิดและระบอบสังคมอื่นใดทั้งสิ้น เป็นระบบความคิดและระบอบสังคมที่สมบูรณ์ที่สุด ก้าวหน้าที่สุด ปฏิวัติที่สุดและชอบธรรมที่สุดนับแต่มีประวัติศาสตร์มนุษยชาติเป็นต้นมา. ระบบความคิดและระบอบสังคมศักดินา-นิยมเป็นสิ่งที่เข้าพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์

ไปแล้ว. ระบบความคิดและระบอบสังคมทุนนิยมมีส่วนหนึ่งเข้าพิพิธภัณฑ์ไปแล้ว (ในสหภาพโซเวียต); ส่วนที่เหลือก็อยู่ในสภาพ "ตะวันจะลับเขา อยู่ยามเช้าไม่พ้นคืน อาการยิ่งเต็มผืน ชีวาใกล้สิ้นลมปราณ" ใกล้จะเข้าพิพิธภัณฑ์แล้วเช่นกัน. มีแต่ระบบความคิดและระบอบสังคมคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่กำลังเบี่ยมไปด้วยเยาวภาพอันประเสริฐโดยกำลังปกแผ่ไพศาลทั่วสากลโลกด้วยท่าประ-ดุจฟ้าถล่มดินทลายและด้วยพลังอันใหญ่ยิ่งประหนึ่งฟ้าผ่าแผ่นดิน.

"ว่าด้วยลัทธิประชาธิปไตยแผนใหม่"
(มกราคม ๑๙๔๐)

ระบอบสังคมนิยมจะต้องแทนที่ระบอบทุนนิยมในที่สุด นี่เป็นกฎภววิสัยอันหนึ่งที่ไม่

หันเหไปตามเจตนารมณ์ของคนเรา. ไม่ว่าพวกปฏิกิริยามุ่งจะขัดขวางการหมุนไปข้างหน้าของกงล้อประวัติศาสตร์สักปานใดก็ตาม, การปฏิวัติก็จะต้องเกิดขึ้นไม่ช้าก็เร็ว และจะต้องได้รับชัยชนะอย่างแน่นอน.

"คำปราศรัยในที่ประชุมสภาโซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียตเนื่องในงานฉลองการปฏิวัติสังคมนิยมเดือนตุลาคมอันยิ่งใหญ่ครบรอบ ๔๐ ปี" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

เราชาวพรรคคอมมิวนิสต์ไม่ปิดบังอำพรางความคิดเห็นทางการเมืองของตนมาแต่ไหนแต่ไร. หลักนโยบายในอนาคตหรือหลักนโยบายสูงสุดของเราคือ ผลักดันให้ประเทศจีนเข้าสู่สังคมสังคมนิยมและสังคมคอมมิว-นิสต์ นี่เป็นสิ่งที่แน่นอนและไม่พึงต้อง

สงสัยเลย. ชื่อพรรคของเราและโลกทรรศน์ลัทธิมาร์กซของเราได้บ่งชัดถึงอุดมคติสูงสุดในอนาคตอันรุ่งโรจน์และประเสริฐอย่างสุดจะเปรียบปานนี้แล้ว.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

การเคลื่อนไหวปฏิวัติทั้งมวลของประเทศจีนซึ่งนำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็นการเคลื่อนไหวปฏิวัติทั้งหมดที่รวมการปฏิวัติ ๒ ขั้นคือ การปฏิวัติลัทธิประชาธิปไตยและการปฏิวัติสังคมนิยม; นี่เป็นกระบวนการปฏิวัติที่มีลักษณะต่างกันสองกระบวนการ ต่อเมื่อบรรลุกระบวนการปฏิวัติอันแรกแล้วเท่านั้น, จึงจะมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุกระบวนการปฏิวัติอันหลังได้. การปฏิวัติลัทธิประชาธิปไตยเป็นการเตรียมการที่จำเป็นสำหรับการปฏิวัติสังคมนิยม การปฏิวัติสังคมนิยมเป็นแนวโน้มที่แน่นอนของการปฏิวัติลัทธิประชาธิปไตย. จุดมุ่งหมายขั้นสุดท้ายของชาวลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งปวงก็อยู่ที่พยายามช่วงชิงให้สังคมสังคมนิยมและสังคมคอมมิวนิสต์บรรลุผลสำเร็จในที่สุด.

"การปฏิวัติของจีนกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน"
(ธันวาคม ๑๙๓๙)

จุดมุ่งหมายของการปฏิวัติสังคมนิยมก็เพื่อปลดปล่อยพลังการผลิต. การที่เกษตรกรรมและหัตถกรรมเปลี่ยนจากระบอบกรรมสิทธิ์ปัจเจกภาพมาเป็นระบอบกรรมสิทธิ์รวมหมู่แห่งสังคมนิยม และการที่อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมของเอกชนเปลี่ยนจาก

ระบอบกรรมสิทธิ์ทุนนิยมมาเป็นระบอบกรรม-สิทธิ์สังคมนิยมนั้น ย่อมจะทำให้พลังการผลิตได้รับการปลดปล่อยครั้งใหญ่อย่างแน่นอน. เช่นนี้แล้ว ก็เป็นการสร้างเงื่อนไขทางสังคมให้แก่การพัฒนาการผลิตทางอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมอย่างขนานใหญ่.

คำปราศรัยในที่ประชุมรัฐกิจสูงสุด (๒๕ มกราคม ๑๙๕๖)

ปัจจุบันนี้ เราไม่เพียงแต่กำลังดำเนินการปฏิวัติทางด้านระบอบสังคมโดยเปลี่ยนจากระบอบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลมาเป็นระบอบกรรมสิทธิ์สาธารณะเท่านั้น หากยังกำลังดำเนินการปฏิวัติทางด้านเทคนิคโดยเปลี่ยนจากการผลิตแบบหัตถกรรมมาเป็นการผลิตขนาดใหญ่ที่ใช้เครื่องจักรทันสมัยด้วย และ

การปฏิวัติทั้งสองชนิดนี้เป็นสิ่งที่ประสานอยู่ด้วยกัน. ภายใต้เงื่อนไขของประเทศเรา, ด้านเกษตรกรรมต้องแปรให้เป็นแบบสหกรณ์เสียก่อน แล้วจึงจะสามารถใช้เครื่องจักรใหญ่ได้ (ในประเทศทุนนิยม เกษตรกรรมถูกแปรให้เป็นแบบทุนนิยม). จากนี้จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมกับเกษตรกรรม การแปรเป็นประเทศอุตสาหกรรมสังคมนิยมกับการดัดแปลงเกษตรกรรมทางสังคมนิยม สองเรื่องนี้ เราจะมองอย่างตัดขาดจากกันหรือโดดเดี่ยวจากกันไม่ได้เป็นอันขาด จะเน้นหนักเฉพาะด้านหนึ่งลดหย่อนอีกด้านหนึ่งไม่ได้เป็นอันขาด.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

ระบอบสังคมใหม่เพิ่งก่อตั้งขึ้น ยังต้องการเวลาสำหรับเสริมให้มั่นคงระยะหนึ่ง. จะถือว่าระบอบใหม่พอก่อตั้งขึ้นก็มั่นคงอย่างสมบูรณ์ทันทีไม่ได้ นั่นเป็นสิ่งเป็นไปไม่ได้. จำเป็นต้องเสริมให้มั่นคงทีละขั้น ๆ. จะให้มั่นคงในที่สุดได้นั้น ต้องให้การแปรประเทศเป็นแบบอุตสาหกรรมสังคมนิยมปรากฏเป็นจริงขึ้น ต้องยืนหยัดในการปฏิวัติสังคมนิยมในแนวรบด้านเศรษฐกิจ ทั้งยังต้องดำเนินการต่อสู้ปฏิวัติสังคมนิยมและให้การศึกษาทางสังคมนิยมในแนวรบด้านการเมืองและแนวรบด้านความคิดอย่างทรหดอดทนเป็นประจำ. นอกจากสิ่งเหล่านี้แล้ว ยังต้องมีเงื่อนไขต่าง ๆ ทางสากลเข้าประกอบด้วย.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ในประเทศเรา การต่อสู้เพื่อเสริมระบอบสังคมนิยมให้มั่นคง การต่อสู้เพื่อตัดสินว่าสังคมนิยมกับทุนนิยมใครจะชนะ ยังจะต้องผ่านระยะประวัติศาสตร์อันยาวนานระยะหนึ่ง. แต่เราทุกคนควรมองเห็นว่า ระบอบใหม่ซึ่งเป็นระบอบสังคมนิยมนี้จะมั่นคงขึ้นได้อย่างแน่นอน. เราจะสร้างประเทศสังคมนิยมที่มีอุตสาหกรรมทันสมัย เกษตรกรรมทันสมัย และวิทยาศาสตร์วัฒนธรรมทันสมัยขึ้นได้อย่างแน่นอน.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ปัญญาชนที่มีใจเป็นอริต่อรัฐของเรานั้นมีจำนวนน้อยที่สุด. คนจำพวกนี้ไม่ชอบรัฐ

เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพของเรานี้ พวกเขาอาลัยอาวรณ์ในสังคมเก่า. เมื่อใดมีโอกาส พวกนี้ก็จะก่อความปั่นป่วน หมายจะโค่นล้มพรรคคอมมิวนิสต์และกลับฟื้นจีนเก่า. ระหว่างแนวทางชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน และระหว่างแนวทางสังคมนิยมกับทุนนิยม พวกนี้เป็นพวกที่จะเดินไปตามแนวทางหลังอย่างดื้อรั้น. โดยความเป็นจริงแล้ว, แนวทางหลังนี้ไม่อาจปรากฏเป็นจริงขึ้นได้, เพราะฉะนั้น พวกนี้ที่แท้ก็คือพวกที่เตรียมจะยอมจำนนต่อจักรพรรดินิยม ศักดินานิยมและลัทธิทุนขุนนาง. คนจำพวกนี้มีอยู่ทั้งในวงการการเมือง วงการอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม วงการวัฒนธรรมและการศึกษา,

วงการวิทยาศาสตร์และเทคนิค และวงการศาสนา คนจำพวกนี้เป็นพวกปฏิกิริยาที่สุด.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ปัญหาที่หนักหน่วงคือการให้การศึกษาแก่ชาวนา. เศรษฐกิจของชาวนานั้นกระจัดกระจาย จากความจัดเจนของสหภาพโซเวียต, กว่าจะแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสังคมได้, ต้องใช้เวลายาวนานมาก และต้องทำงานอย่างละเอียดประณีต. หากปราศจากการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสังคมแล้ว ก็จะไม่มีสังคมนิยมที่สมบูรณ์และมั่นคง.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน"
(๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

เราต้องเชื่อว่า: (๑) ชาวนาอันไพศาลยินดีที่จะเดินไปสู่วิถีแห่งสังคมนิยมทีละขั้น ๆ ภายใต้การนำของพรรค; (๒) พรรคสามารถนำชาวนาเดินไปสู่วิถีแห่งสังคมนิยมได้. สองข้อนี้เป็นธาตุแท้และกระแสหลักของเรื่อง.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

ในองค์การนำของสหกรณ์ ต้องสร้างฐานะที่เหนือกว่าของชาวนาจนที่มีอยู่ในปัจจุบันและชาวนากลางชั้นต่ำใหม่ในองค์การนำนั้น ๆ ขึ้น โดยถือชาวนากลางชั้นต่ำเก่ากับชาวนากลางชั้นสูงทั้งใหม่และเก่าเป็นกำลังช่วย จึงจะสามารถบรรลุความสามัคคีระหว่างชาวนาจนกับชาวนากลาง ให้สหกรณ์มีความมั่นคง พัฒนาการผลิต และให้การดัดแปลงทางสังคมนิยมทั่วทั้งชนบทสำเร็จผลอย่าง

ถูกต้องตามนโยบายของพรรคได้. หากปราศจากเงื่อนไขนี้แล้ว ชาวนากลางกับชาวนาจนก็จะสามัคคีกันไม่ได้ สหกรณ์ก็จะมั่นคงขึ้นไม่ได้ การผลิตก็จะพัฒนาไปไม่ได้ และการดัดแปลงทางสังคมนิยมทั่วทั้งชนบทก็จะปรากฏเป็นจริงขึ้นไม่ได้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "ฐานะที่เหนือกว่าในสหกรณ์การผลิตทางเกษตรกรรมหวู่ถางตำบลเกาซานอำเภอฉางซาเปลี่ยนมือจากชาวนากลางมาอยู่กับชาวนาจนได้อย่างไร" (ปี ๑๙๕๕)

ต้องสามัคคีชาวนากลาง การไม่สามัคคีชาวนากลางนั้นเป็นการผิด. แต่ว่าในชนบท, ชนชั้นกรรมกรและพรรคคอมมิวนิสต์จะอาศัยใครไปสามัคคีชาวนากลาง ไปทำให้การดัดแปลงทางสังคมนิยมทั่วทั้งชนบทปรากฏเป็นจริงขึ้น? แน่นอน มีแต่ชาวนาจนเท่านั้น.

ในอดีต เมื่อครั้งต่อสู้กับเจ้าที่ดิน ดำเนินการปฏิวัติที่ดินเป็นเช่นนี้ ในปัจจุบันอันเป็นเวลาที่ต่อสู้กับชาวนารวยและปัจจัยทุนนิยมอื่น ๆ, ดำเนินการดัดแปลงทางสังคมนิยมในด้านเกษตรกรรมก็เช่นเดียวกัน. ในตอนต้นของการปฏิวัติทั้งสองระยะ ชาวนากลางโลเลทั้งนั้น. ตราบจนเมื่อเห็นชัดถึงแนวโน้มทั่วไปและการปฏิวัติใกล้จะได้รับชัยชนะแล้ว ชาวนากลางจึงได้เข้าร่วมกับฝ่ายปฏิวัติ. ชาวนาจนต้องทำงานชักจูงชาวนากลาง ดึงชาวนากลางมาร่วมสามัคคีกับฝ่ายตน เพื่อว่าการปฏิวัติจะได้ขยายออกไปเรื่อย ๆ ตราบจนได้รับชัยชนะในที่สุด.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "บทเรียนจากการเกิดมี 'สหกรณ์ชาวนากลาง' และ 'สหกรณ์ชาวนาจน' ขึ้นในอำเภอฝู่อาน" (ปี ๑๙๕๕)

ความโน้มเอียงทางทุนนิยมในหมู่ชาวนาที่มั่งคั่งนั้นร้ายแรงอยู่. ในระหว่างการเคลื่อนไหวแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์และแม้กระทั่งระยะเวลาอันยาวนานระยะหนึ่งหลังจากนั้น หากเราเพลามือในงานการเมืองในหมู่ชาวนาลงแม้สักหน่อยเดียว ความโน้มเอียงทางทุนนิยมนี้ก็จะท่วมท้นขึ้นมา.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "ต้องต่อสู้กับความโน้มเอียงทางทุนนิยมอย่างเด็ดเดี่ยว" (ปี ๑๙๕๕)

การเคลื่อนไหวแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์เป็นการต่อสู้ทางความคิดและทางการเมืองอย่างหนักหน่วงชนิดหนึ่งตั้งแต่แรกเริ่ม. สหกรณ์แต่ละแห่งถ้าไม่ผ่านการต่อสู้อย่างนี้มาก่อน ก็จะไม่สามารถจัดตั้งขึ้นได้. การที่ระบอบสังคมที่ใหม่เอี่ยมระบอบหนึ่งจะ

ก่อตั้งขึ้นบนฐานของระบอบเก่า ย่อมต้องกวาดล้างฐานนี้เสียก่อน. เศษเดนความคิดเก่าอันสะท้อนระบอบเก่า อย่างไรเสียก็ยังจะเหลืออยู่ในสมองของคนเราเป็นเวลานาน, ไม่ยอมหลุดออกไปง่าย ๆ. ภายหลังเมื่อสหกรณ์ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ยังต้องผ่านการต่อสู้อีกมากมายจึงจะมั่นคงขึ้นได้. ภายหลังเมื่อมั่นคงแล้ว ถ้าคลายความพยายามลงเมื่อใด, มันก็ยังอาจพังทลายลงได้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "บทเรียนอันหนักหน่วง" (ปี ๑๙๕๕)

ในระหว่างไม่กี่ปีมานี้ อิทธิพลทุนนิยมที่อุบัติขึ้นเองในชนบทได้ขยายตัวออกไปทุก ๆ วัน ชาวนารวยใหม่ได้ปรากฏขึ้นทั่วทุกหนทุกแห่ง ชาวนากลางที่มั่งคั่งเป็นอันมากพยายาม

จะเปลี่ยนตนเองให้เป็นชาวนารวย. ส่วนชาวนาจนเป็นอันมากเนื่องจากปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ จึงยังตกอยู่ในฐานะยากจนข้นแค้น, บางคนติดหนี้ติดสิน บางคนขายที่ดินหรือเอาที่ดินของตนเองให้เขาเช่า. สภาพการณ์เช่นนี้ถ้าปล่อยให้ขยายตัวออกไปแล้ว ปรากฏการณ์ที่เกิดการแยกตัวไปสู่สองขั้วในชนบทย่อมจะร้ายแรงขึ้นทุกวันเป็นแน่. ชาวนาที่สูญเสียที่ดินไปแล้วและชาวนาที่ยังตกอยู่ในฐานะอันยากจนข้นแค้นจะบ่นตำหนิเรา พวกเขาจะติว่าเราเห็นคนจะตายแล้วไม่ช่วย ไม่ไปช่วยพวกเขาแก้ความลำบาก. ส่วนชาวนากลางที่มั่งคั่งซึ่งกำลังขยายตัวไปสู่ทิศทางแห่งทุนนิยมก็จะไม่พอใจเราเช่นกัน เพราะถ้าเราไม่คิดจะเดินไปสู่วิถีแห่งทุนนิยมแล้ว,

ก็ไม่มีวันจะสนองความต้องการของชาวนาเหล่านี้ได้. ในสภาพการณ์เช่นนี้ พันธมิตรระหว่างกรรมกรกับชาวนาจะมั่นคงอยู่ต่อไปได้หรือ? แน่ชัดเหลือเกินว่าเป็นไปไม่ได้. ปัญหานี้จะแก้ได้ก็แต่บนพื้นฐานอันใหม่เท่านั้น. นั่นก็คือ ในขณะเดียวกันกับที่ทำให้การแปรประเทศให้เป็นแบบอุตสาหกรรมสังคมนิยมปรากฏเป็นจริงขึ้นทีละขั้น ๆ และทำให้การดัดแปลงทางสังคมนิยมในหัตถกรรม ในอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมทุนนิยมปรากฏเป็นจริงขึ้นทีละขั้นๆนั้น ก็ทำให้การดัดแปลงทางสังคมนิยมในเกษตรกรรมทั้งหมดปรากฏเป็นจริงขึ้นทีละขั้น ๆ ด้วย กล่าวคือ ดำเนินการแปรให้เป็นแบบสหกรณ์ ทำลายระบอบเศรษฐกิจชาวนารวย และ ระบอบเศรษฐกิจ

ปัจเจกภาพในชนบทให้หมดสิ้น ทำให้ประชาชนทั้งมวลในชนบทมั่งคั่งขึ้นด้วยกัน. เราเห็นว่า ด้วยการทำเช่นนี้เท่านั้น จึงจะสามารถทำให้พันธมิตรระหว่างกรรมกรกับชาวนามั่นคงขึ้นได้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

. . . การจัดวางโครงการที่เป็นเอกภาพโดยคำนึงถึงทุกด้านนั้น หมายถึงการจัดวางโครงการที่เป็นเอกภาพโดยคำนึงถึงทุกด้านสำหรับประชากร ๖๐๐ ล้านคน. เวลาที่เราจัดวางโครงการ ทำงาน และขบคิดปัญหา ล้วนต้องเริ่มต้นจากข้อที่ว่าประเทศเรามีประชากร ๖๐๐ ล้านคน อย่าได้ลืมข้อนี้เสียเป็นอันขาด.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

นอกจากการนำของพรรคแล้ว ประชากร ๖๐๐ ล้านคนก็เป็นปัจจัยชี้ขาดอันหนึ่ง. คนมาก การแสดงความคิดความเห็นก็มาก ความกระตือรือร้นก็สูง ความมานะบากบั่นในการทำงานก็เต็มที่. แต่ไหนแต่ไรมาไม่เคยเห็นมวลประชาชนมีจิตใจคึกคัก มีความฮึกเหิมและมีความห้าวหาญเหมือนอย่างทุกวันนี้เลย.

"แนะนำสหกรณ์แห่งหนึ่ง" (๑๕ เมษายน ๑๙๕๘)

นอกจากลักษณะพิเศษอื่น ๆ แล้ว ลักษณะพิเศษที่เด่นชัดของประชากร ๖๐๐ ล้านคนของจีนก็คือ หนึ่งจน สองว่างเปล่า. สองสิ่งนี้ดูคล้ายจะเป็นเรื่องเลว แต่ที่แท้เป็นเรื่องดี. เมื่อจนก็อยากจะเปลี่ยน อยากจะสู้ อยากจะปฏิวัติ. กระดาษเปล่าแผ่นหนึ่ง ไม่มีภาระใด ๆ เหมาะสำหรับเขียนหนังสือที่ใหม่ที่สุดและสวยที่สุดลงไป เหมาะสำหรับวาดภาพที่ใหม่ที่สุดและสวยที่สุดลงไป.

"แนะนำสหกรณ์แห่งหนึ่ง" (๑๕ เมษายน ๑๙๕๘)

ภายหลังที่การปฏิวัติของจีนได้รับชัยชนะทั่วประเทศและได้แก้ปัญหาที่ดินตกไปแล้ว, ในประเทศจีนยังมีความขัดแย้งพื้นฐานอยู่อีก ๒ ชนิด. ชนิดแรกเป็นความขัดแย้งภายในประเทศ คือความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นนายทุน. ชนิดที่สองเป็นความขัดแย้งภายนอกประเทศ คือความขัดแย้งระหว่างประเทศจีนกับประเทศจักรพรรดินิยม. เนื่องด้วยเหตุนี้ ภายหลังเมื่อการปฏิวัติประชาธิปไตยประชาชนได้รับชัย

ชนะแล้ว อำนาจรัฐของสาธารณรัฐประชาชนซึ่งนำโดยชนชั้นกรรมกรจึงบั่นทอนให้อ่อนลงไม่ได้ หากต้องเสริมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

"พวกท่านจะทำลายล้างอำนาจรัฐมิใช่หรือ?" ใช่ เราจะทำ แต่เวลานี้เรายังไม่ทำ, เวลานี้เรายังทำไม่ได้. ทำไม? เพราะจักรพรรดินิยมยังมีอยู่ พวกปฏิกิริยาในประเทศยังมีอยู่ ชนชั้นในประเทศยังมีอยู่. ภาระหน้าที่ของเราในเวลานี้คือเสริมให้กลไกแห่งรัฐของประชาชนเข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งที่สำคัญนั้นหมายถึงกองทัพของประชาชน ตำรวจของประชาชน และศาลของประชาชน เพื่อเสริมความมั่นคงให้แก่กำลังป้องกันประเทศและพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน" (๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

รัฐของเราเป็นรัฐเผด็จการประชาธิปไตยประชาชนซึ่งนำโดยชนชั้นกรรมกรและมีพันธมิตรกรรมกรชาวนาเป็นรากฐาน. เผด็จการนี้ทำอะไรเล่า? หน้าที่ประการแรกของเผด็จการคือกดขี่บังคับชนชั้นปฏิกิริยา พวกปฏิกิริยาและพวกขูดรีดที่ต่อต้านการปฏิวัติสังคมนิยมภายในประเทศ กดขี่บังคับพวกบ่อนทำลายการสร้างสรรค์สังคมนิยม นัยหนึ่งเพื่อแก้ความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรูภายในประเทศ. เป็นต้นว่า จับกุมและตัดสินลงโทษพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติบางคน ไม่ให้

สิทธิเลือกตั้งแก่พวกชนชั้นเจ้าที่ดินและพวกชนชั้นนายทุนขุนนาง และไม่ให้พวกนี้มีสิทธิเสรีภาพในการพูดการเขียนชั่วระยะเวลาหนึ่ง, เหล่านี้ล้วนอยู่ในขอบเขตของเผด็จการทั้งสิ้น. เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งระเบียบของสังคมและผลประโยชน์ของประชาชนอันไพศาล สำหรับพวกโจรขโมย พวกนักล่อลวง พวกผู้ร้ายฆ่าคนและวางเพลิง ก๊กอันธพาลและพวกวายร้ายประเภทต่าง ๆ ที่บ่อนทำลายระเบียบสังคมอย่างร้ายแรง ก็ต้องใช้อำนาจเผด็จการเช่นเดียวกัน. เผด็จการยังมีหน้าที่ประการที่สอง ซึ่งก็คือเพื่อป้องกันการเคลื่อนไหวล้มล้างและการรุกรานซึ่งอาจเกิดขึ้นจากศัตรูภายนอกประเทศ. เวลาที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น เผด็จการก็แบกรับภาระหน้าที่ในการ

แก้ความขัดแย้งภายนอกระหว่างเรากับศัตรู. จุดมุ่งหมายของเผด็จการก็เพื่อพิทักษ์ให้ประชาชนทั้งมวลได้ใช้แรงงานอย่างสันติ, สร้างสรรค์ประเทศของเราให้เป็นประเทศสังคมนิยมที่มีอุตสาหกรรมทันสมัย เกษตรกรรมทันสมัยและวิทยาศาสตร์วัฒนธรรมทันสมัย.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เผด็จการประชาธิปไตยประชาชนต้องการการนำของชนชั้นกรรมกร. เพราะว่ามีแต่ชนชั้นกรรมกรเท่านั้นที่เห็นการณ์ไกลที่สุด, เห็นแก่ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว และมีลักษณะปฏิวัติถึงที่สุดมากเป็นพิเศษ. ประวัติศาสตร์

การปฏิวัติทั้งหมดได้พิสูจน์แล้วว่า ถ้าไม่มีการนำของชนชั้นกรรมกรแล้ว การปฏิวัติก็จะพ่ายแพ้ เมื่อมีการนำของชนชั้นกรรมกร, การปฏิวัติก็ชนะ.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน"
(๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

รากฐานของเผด็จการประชาธิปไตยประชาชนคือพันธมิตรระหว่างชนชั้นกรรมกร, ชนชั้นชาวนาและชนชั้นนายทุนน้อยในเมือง, และที่สำคัญคือพันธมิตรระหว่างกรรมกรกับชาวนา เพราะสองชนชั้นนี้มีจำนวนคนเท่ากับร้อยละ ๘๐—๙๐ ของประชากรทั่วประเทศจีน. ในการโค่นล้มจักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาก๊กมินตั๋งนั้น พลังที่สำคัญคือพลังของสองชนชั้นนี้. การผ่านจากประชาธิปไตย

แผนใหม่ไปสู่สังคมนิยม ก็อาศัยพันธมิตรระหว่างสองชนชั้นนี้เป็นสำคัญ.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน"
(๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

การต่อสู้ทางชนชั้น การต่อสู้ทางการผลิตและการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เป็นการเคลื่อนไหวปฏิวัติอันยิ่งใหญ่ ๓ ประการในการสร้างสรรค์ประเทศสังคมนิยมที่เข้มแข็งเกรียงไกร เป็นหลักประกันอันแน่นอนที่ทำให้ชาวพรรคคอมมิวนิสต์ปลอดพ้นจากลัทธิขุนนาง หลีกเลี่ยงจากลัทธิแก้และลัทธิคัมภีร์, และยืนอยู่ในที่ที่ไม่มีวันแพ้ไปตลอดกาล เป็นหลักประกันอันเชื่อถือได้ที่ทำให้ชนชั้นกรรมาชีพสามารถร่วมกันกับมวลชนผู้ใช้แรงงานอันไพศาลเข้าใช้เผด็จการประชาธิปไตย. มิฉะนั้น

แล้ว ปล่อยให้พวกเจ้าที่ดิน พวกชาวนารวย, พวกปฏิปักษ์ปฏิวัติ พวกวายร้ายตลอดจน พวกภูตผีปีศาจทั้งหลายกรูกันออกมา โดย ผู้ปฏิบัติงานของเรากลับเอาหูไปนาเอาตาไปไร่เสีย และคนจำนวนมากถึงกับไม่แบ่งแยกว่าใครเป็นศัตรูใครเป็นพวกกันเอง สมคบซึ่งกันและกัน ถูกศัตรูจู่โจมกัดกร่อน ถูกยุจนแตกสามัคคีและสลายตัวกันเอง ถูกศัตรูดึงออกไปและแทรกเข้ามา ทำนองเดียวกัน, กรรมกร ชาวนาและปัญญาชนเป็นจำนวนมากก็ถูกศัตรูโจมตีทั้งด้วยไม้อ่อนและไม้แข็ง, เช่นนี้แล้ว ก็ไม่ต้องกินเวลานานนัก ถ้าเร็วก็ไม่กี่ปีหรือสิบกว่าปี อย่างช้าก็ไม่กี่สิบปี การฟื้นอำนาจของพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติทั่วประเทศก็จะเกิดขึ้นอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง พรรค

ลัทธิมาร์กซ–เลนินก็จะกลายเป็นพรรคลัทธิแก้ กลายเป็นพรรคฟัสซิสต์อย่างแน่นอน, และจีนทั้งประเทศก็จะต้องเปลี่ยนสี.

คัดต่อจากบทความเรื่อง "เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์จอมปลอมของครุสชอฟและบทเรียนทางประวัติศาสตร์สำหรับโลกจากเรื่องนี้" (๑๔ กรกฎาคม ๑๙๖๔)

เผด็จการประชาธิปไตยประชาชนมีวิธีการอยู่ ๒ วิธี. กล่าวสำหรับศัตรูแล้ว ใช้วิธีการเผด็จการ ซึ่งก็คือ ในชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่าที่จำเป็น ไม่ให้พวกนี้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง บังคับให้พวกเขาปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐบาลประชาชน บังคับให้พวกเขาใช้แรงงานและดัดแปลงพวกเขาให้เป็นคนใหม่ในระหว่างใช้แรงงาน. กล่าวสำหรับประชาชนแล้ว ตรงกันข้าม ไม่ใช่ใช้วิธีการ

บังคับ แต่ใช้วิธีการประชาธิปไตย ซึ่งก็คือต้องให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ใช่บังคับให้พวกเขาทำอย่างนี้ทำอย่างนั้น หากต้องดำเนินงานให้การศึกษาและจูงใจพวกเขาด้วยวิธีการประชาธิปไตย.

คำกล่าวปิดประชุมในที่ประชุมคณะกรรมการทั่วประเทศของสภาปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๑ (๒๓ มิถุนายน ๑๙๕๐)

เพื่อที่จะพัฒนาภารกิจสังคมนิยมของประเทศจีนอย่างรวดเร็วบนรากฐานที่มั่นคงกว่าเดิม ประชาชนจีนกำลังดำเนินการเคลื่อนไหวปรับปรุงท่วงทำนองอย่างคึกคักมีชีวิตชีวาภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งก็คือเปิดการโต้แย้งครั้งใหญ่ที่มีลักษณะมวลชนทั่วประเทศอย่างมีการนำและอย่างเสรีโดยวิธีการ

แบข้อเท็จจริงและชี้แจงแสดงเหตุผลกันทั้งในเมืองและในชนบทเกี่ยวกับปัญหาวิถีทาง ๒ สายระหว่างสังคมนิยมกับทุนนิยม ระบอบมูลฐานและนโยบายที่สำคัญ ๆ ของประเทศ, ท่วงทำนองการทำงานของเจ้าหน้าที่ทั้งของพรรคและของรัฐบาล ตลอดจนปัญหาสวัสดิการของประชาชน ฯลฯ เพื่อให้ความขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่จริงในหมู่ประชาชนและซึ่งจำเป็นต้องแก้ให้ตกไปในขณะนี้ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง. นี่เป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมนิยมที่ประชาชนให้การศึกษาตนเองและดัดแปลงตนเอง.

"คำปราศรัยในที่ประชุมสภาโซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียตเนื่องในงานฉลองการปฏิวัติสังคมนิยมเดือนตุลาคมอันยิ่งใหญ่ครบรอบ ๔๐ ปี" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

เพื่อที่จะดำเนินงานสร้างสรรค์อันยิ่งใหญ่, ภาระหน้าที่อันหนักยิ่งได้วางอยู่เบื้องหน้าเรา. ถึงแม้ว่าเราจะมีสมาชิกพรรค ๑๐ กว่าล้านคนก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับประชากรทั่วประเทศแล้ว ก็ยังเป็นส่วนน้อยที่สุด. ในองค์การรัฐบาลและในกิจการสังคมต่าง ๆ มีงานการมากหลายที่ต้องอาศัยบุคคลนอกพรรคไปทำ. ถ้าเราไม่สันทัดในการอาศัยมวลประชาชน, ไม่สันทัดในการร่วมมือกับบุคคลนอกพรรคแล้ว ก็ไม่มีทางทำงานให้ดีได้. ในขณะที่เรากระชับความสามัคคีทั่วทั้งพรรคต่อไปอยู่นั้น, เรายังต้องกระชับความสามัคคีในหมู่ชนชาติต่าง ๆ ชนชั้นที่นิยมประชาธิปไตยต่าง ๆ, พรรคและกลุ่มการเมืองที่นิยมประชาธิปไตยต่าง ๆ ตลอดจนองค์การสมาคมประชาชน

ต่าง ๆ ต่อไป ยังต้องเสริมแนวร่วมประชาธิปไตยประชาชนของเราให้มั่นคงและขยายต่อไป และต้องแก้ไขปรากฏการณ์ไม่ดีงามต่าง ๆ ที่ขัดขวางและเป็นภัยต่อความสามัคคีระหว่างพรรคกับประชาชนอย่างจริงจังไม่ว่าในห่วงโซ่ของงานใด ๆ.

"คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน" (๑๕ กันยายน ๑๙๕๖)

๔. การจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง

เบื้องหน้าเรามีความขัดแย้งทางสังคมอยู่ ๒ ประเภท คือความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรูและความขัดแย้งในหมู่ประชาชน. นี่เป็นความขัดแย้ง ๒ ประเภทที่มีลักษณะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เพื่อที่จะเข้าใจความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรูและความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอันเป็นความขัดแย้งที่แตกต่างกัน ๒ ประเภทนี้อย่างถูกต้อง ก่อนอื่นจะต้องทำความชัดแจ้งเสียก่อนว่าอะไรคือประชาชน อะไรคือศัตรู. ... ในขั้นปัจจุบัน ในระยะสร้างสรรค์สังคมนิยม, บรรดาชนชั้น ชั้นชนและหมู่คณะทางสังคมที่เห็นด้วย สนับสนุนและเข้าร่วมในภารกิจสร้างสรรค์สังคมนิยม ล้วนอยู่ในขอบเขตประชาชนทั้งสิ้น; บรรดากลุ่มอิทธิพลทางสังคมและหมู่คณะทางสังคมที่ต่อต้านการปฏิวัติสังคมนิยม มุ่งร้ายและบ่อนทำลายการสร้างสรรค์สังคมนิยม ล้วนเป็นศัตรูของประชาชนทั้งสิ้น.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ภายใต้เงื่อนไขปัจจุบันของประเทศเรา สิ่งที่เรียกว่าความขัดแย้งในหมู่ประชาชนนั้นประกอบด้วยความขัดแย้งภายในชนชั้นกรรมกร, ความขัดแย้งภายในชนชั้นชาวนา ความขัดแย้งในหมู่ปัญญาชน ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นชาวนา ความขัดแย้งระหว่างกรรมกร ชาวนากับปัญญาชน ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมกร ประชาชนผู้ใช้แรงงานอื่น ๆ กับชนชั้นนายทุนชาติ และความขัดแย้งภายในชนชั้นนายทุนชาติ ฯลฯ. รัฐบาลประชาชนของเราเป็นรัฐบาลที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง, เป็นรัฐบาลที่รับใช้ประชาชน แต่กระนั้นก็ยังมีความขัดแย้งกับมวลประชาชนอยู่บ้าง. ความขัดแย้งชนิดนี้รวมทั้งความขัดแย้งระหว่างผล

ประโยชน์ของรัฐ ผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนบุคคล ความขัดแย้งระหว่างประชาธิปไตยกับการรวมศูนย์ ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายนำกับฝ่ายอยู่ใต้การนำ ความขัดแย้งระหว่างท่วงทำนองลัทธิขุนนางของเจ้าหน้าที่องค์การรัฐบาลบางคนกับมวลชน. ความขัดแย้งชนิดนี้ก็เป็นความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอันหนึ่ง. กล่าวโดยทั่วไปแล้ว, ความขัดแย้งในหมู่ประชาชนเป็นความขัดแย้งบนพื้นฐานที่ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในขั้นมูลฐาน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรูเป็นความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กัน. ความ

ขัดแย้งในหมู่ประชาชนนั้น สำหรับประชาชนผู้ใช้แรงงานด้วยกันแล้ว เป็นความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เป็นปฏิปักษ์กัน; สำหรับชนชั้นที่ถูกขูดรีดกับชนชั้นขูดรีด นอกจากด้านลักษณะเป็นปฏิปักษ์กันแล้ว ยังมีด้านลักษณะไม่เป็นปฏิปักษ์กันอีกด้วย.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ในชีวิตการเมืองของประชาชนในประเทศเรา เราควรต้องวินิจฉัยอย่างไรว่าคำพูดและการกระทำของเรานั้นถูกหรือผิด? เราเห็นว่า โดยหลักการแห่งรัฐธรรมนูญของประเทศเรา โดยเจตนารมณ์ของประชาชนส่วนใหญ่ที่สุดของประเทศเรา และโดยความคิดเห็น

ทางการเมืองร่วมกันระหว่างพรรคและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในประเทศเราซึ่งได้ประกาศมาแล้วเป็นลำดับ พอจะกำหนดเป็นบรรทัดฐานได้ดังนี้คือ (๑) เป็นผลดีต่อการสามัคคีประชาชนชนชาติต่าง ๆ ทั่วประเทศ มิใช่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่ประชาชน; (๒) เป็นผลดีต่อการดัดแปลงทางสังคมนิยมและการสร้างสรรค์สังคมนิยม มิใช่เป็นผลร้ายต่อการดัดแปลงทางสังคมนิยมและการสร้างสรรค์สังคมนิยม; (๓) เป็นผลดีต่อการเสริมความมั่นคงแก่เผด็จการประชาธิปไตยประชาชน มิใช่บ่อนทำลายหรือบั่นทอนเผด็จการนี้; (๔) เป็นผลดีต่อการเสริมความมั่นคงแก่ระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์, มิใช่ทำลายหรือบั่นทอนระบอบนี้; (๕) เป็น

ผลดีต่อการเสริมความมั่นคงแก่การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ มิใช่สลัดปัดทิ้งหรือบั่นทอนการนำนี้; (๖) เป็นผลดีต่อความสามัคคีทางสากลของสังคมนิยมและความสามัคคีทางสากลของประชาชนผู้รักสันติทั่วโลก มิใช่ทำความเสียหายให้แก่ความสามัคคีเหล่านี้. ในบรรทัดฐานทั้ง ๖ ข้อนี้ ที่สำคัญที่สุดมี ๒ ข้อ คือ วิถีแห่งสังคมนิยมและการนำของพรรค.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ปัญหาการกวาดล้างพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติเป็นปัญหาการต่อสู้ทางความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรู. ในหมู่ประชาชน ทรรศนะของคน

บางคนที่มีต่อปัญหาการกวาดล้างพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติก็มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง. มีคนอยู่ ๒ จำพวกที่ถือความเห็นต่างกันกับเรา. พวกที่มีความคิดเอียงขวานั้นไม่แบ่งแยกเรากับศัตรู และถือศัตรูเป็นพวกเราเอง. พวกที่มวลชนอันไพศาลเห็นว่าเป็นศัตรู พวกเขากลับเห็นว่าเป็นมิตร. ส่วนพวกที่มีความคิดเอียง "ซ้าย" ก็ขยายวงความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรูให้กว้างออกไป จนกระทั่งเห็นความขัดแย้งในหมู่ประชาชนบางอย่างเป็นความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรู เห็นคนบางคนซึ่งที่แท้ไม่ใช่พวกปฏิปักษ์ปฏิวัติเป็นพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติ. ทรรศนะทั้งสองอย่างนี้ผิดทั้งนั้น, ไม่สามารถจัดการกับปัญหากวาดล้างพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติอย่างถูกต้องได้ทั้งนั้น และก็

ไม่สามารถประเมินงานกวาดล้างพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติของเราอย่างถูกต้องได้ด้วย.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ความขัดแย้งที่มีคุณภาพต่างกัน จะแก้ได้ก็ด้วยวิธีการที่มีคุณภาพต่างกันเท่านั้น. เป็นต้นว่า ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน แก้ด้วยวิธีการปฏิวัติสังคม-นิยม; ความขัดแย้งระหว่างมวลประชาชนกับระบอบศักดินา แก้ด้วยวิธีการปฏิวัติประชา-ธิปไตย; ความขัดแย้งระหว่างเมืองขึ้นกับจักรพรรดินิยม แก้ด้วยวิธีการทำสงครามปฏิวัติประชาชาติ; ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นชาวนาในสังคมสังคมนิยม,

แก้ด้วยวิธีการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบรวมหมู่และเป็นแบบใช้เครื่องจักรกล; ความขัดแย้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์ แก้ด้วยวิธีการวิจารณ์และวิจารณ์ตนเอง; ความขัดแย้งระหว่างสังคมกับธรรมชาติ แก้ด้วยวิธีการพัฒนาพลังการผลิต. ...แก้ความขัดแย้งที่ต่างกันด้วยวิธีการที่ต่างกัน นี่เป็นหลักการอันหนึ่งที่ชาวลัทธิมาร์กซ-เลนินต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

ลักษณะของความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรูและความขัดแย้งในหมู่ประชาชน ๒ ประเภทนี้ต่างกัน วิธีการแก้ก็ต่างกัน. กล่าวง่าย ๆ ก็คือ ความขัดแย้งประเภทแรกเป็น

ปัญหาแบ่งแยกเรากับศัตรูให้ชัดแจ้ง ประเภทหลังเป็นปัญหาแบ่งแยกความผิดถูกให้ชัดแจ้ง. แน่นอน ปัญหาระหว่างเรากับศัตรูก็เป็นปัญหาความผิดถูกชนิดหนึ่ง. เป็นต้นว่า ระหว่างเรากับจักรพรรดินิยม ศักดินานิยม และลัทธิทุนขุนนางซึ่งเป็นพวกปฏิกิริยาทั้งในและนอกประเทศนั้น ใครผิดใครถูกกันแน่, ก็เป็นปัญหาความผิดถูกเหมือนกัน แต่มันเป็นปัญหาความผิดถูกอีกประเภทหนึ่งที่มีลักษณะแตกต่างไปจากปัญหาความผิดถูกในหมู่ประชาชน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ปัญหาใดที่เป็นปัญหาลักษณะความคิด, ปัญหาใดที่เป็นปัญหาโต้เถียงกันในหมู่ประชาชน ปัญหานั้นจะแก้ได้ก็ด้วยวิธีการประชาธิปไตยเท่านั้น จะแก้ได้ก็ด้วยวิธีการอภิปราย, วิธีการวิจารณ์ วิธีการจูงใจและให้การศึกษาเท่านั้น จะแก้ด้วยวิธีการบังคับหรือกดให้ยอมนั้นไม่ได้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เพื่อที่จะดำเนินการผลิตและศึกษาเล่าเรียนอย่างได้ผล และใช้ชีวิตอย่างมีระเบียบ, ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลของตนและผู้นำการผลิต ผู้นำองค์การวัฒนธรรมและการศึกษาประกาศใช้คำสั่งฝ่ายบริหารต่าง ๆ ที่เหมาะสมและมีลักษณะบังคับ. ถ้าปราศจากคำสั่งฝ่ายบริหารชนิดนี้แล้ว ก็จะ

ไม่สามารถรักษาระเบียบสังคมไว้ได้ นี่เป็นสิ่งที่เข้าใจได้โดยความรู้รอบตัวของคนทั้งหลาย. คำสั่งฝ่ายบริหารและการแก้ความขัดแย้งในหมู่ประชาชนด้วยวิธีการพูดจูงใจและให้การศึกษานั้น เป็นสองด้านที่สร้างเสริมซึ่งกันและกัน. คำสั่งฝ่ายบริหารที่ประกาศใช้เพื่อจุดมุ่งหมายในการรักษาระเบียบสังคมนั้นก็ต้องมีการพูดจูงใจและให้การศึกษาประกอบด้วย การอาศัยคำสั่งฝ่ายบริหารแต่ถ่ายเดียวนั้น ในหลาย ๆ กรณีจะไปไม่รอด.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

สำหรับชนชั้นนายทุนและชนชั้นนายทุนน้อย ความคิดจิตสำนึกของพวกเขาจะต้อง

สะท้อนออกมาอย่างแน่นอน. พวกเขาจะต้องแสดงตนด้วยวิธีต่าง ๆ อย่างดื้อรั้นในปัญหาการเมืองและปัญหาความคิดอย่างแน่นอน. จะให้พวกเขาไม่สะท้อนและไม่แสดงตนนั้นเป็นไปไม่ได้. เราไม่ควรใช้วิธีบังคับไม่ให้พวกเขาแสดงตน แต่ควรปล่อยให้พวกเขาแสดงออกมา ในขณะเดียวกัน เมื่อพวกเขาแสดงออกมาแล้วก็โต้กับพวกเขาและทำการวิจารณ์อย่างเหมาะสม. ไม่ต้องสงสัยเลย เราต้องวิจารณ์ความคิดที่ผิดชนิดต่าง ๆ. การไม่วิจารณ์ ปล่อยให้ความคิดที่ผิดท่วมท้นทั่วทุกหนทุกแห่ง และปล่อยให้มันไปครองตลาดนั้น ยอมให้ไม่ได้แน่. เมื่อผิดก็ต้องวิพากษ์วิจารณ์ เมื่อมีหญ้าพิษก็ต้องทำการต่อสู้. แต่การวิจารณ์ชนิดนี้ไม่ควรทำ

อย่างลัทธิคัมภีร์ ไม่ควรใช้วิธีการอภิปรัชญา, หากควรพยายามใช้วิธีการวิภาษ. ต้องทำการวิเคราะห์อย่างวิทยาศาสตร์ และต้องสามารถจูงใจได้อย่างเต็มที่.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

การวิจารณ์ข้อบกพร่องของประชาชนนั้นเป็นสิ่งจำเป็น ...แต่ต้องพูดโดยยืนอยู่บนจุดยืนของประชาชนอย่างแท้จริงและเปี่ยมด้วยจิตใจอันกระตือรือร้นที่มุ่งปกปักรักษาและให้การศึกษาแก่ประชาชน. ถ้าปฏิบัติต่อสหายของตนเสมือนปฏิบัติต่อศัตรูแล้ว ก็จะทำให้ตัวเองยืนอยู่บนจุดยืนของศัตรูไป.

"คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน" (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

ความขัดแย้งและการต่อสู้เป็นสิ่งทั่วไปและสัมบูรณ์ แต่วิธีการแก้ความขัดแย้งหรือนัยหนึ่งรูปแบบการต่อสู้นั้น แตกต่างกันเพราะลักษณะของความขัดแย้งแตกต่างกัน. ความขัดแย้งบางอย่างมีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กันอย่างเปิดเผย แต่ความขัดแย้งบางอย่างไม่เป็นเช่นนั้น. โดยการคลี่คลายขยายตัวอย่างเป็นรูปธรรมของสรรพสิ่ง ความขัดแย้งบางอย่างเดิมทียังมีลักษณะไม่เป็นปฏิปักษ์กัน แต่แล้วคลี่คลายขยายตัวเป็นความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กัน; และก็มีความขัดแย้งบางอย่างเดิมทีมีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กัน แต่แล้วคลี่คลายขยายตัวเป็นความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เป็นปฏิปักษ์กัน.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

ในสภาพการณ์ทั่วไป ความขัดแย้งในหมู่ประชาชนไม่ใช่ความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กัน. แต่ถ้าจัดการไม่เหมาะสม หรือขาดความระมัดระวัง ประมาทเลินเล่อ มันก็อาจเกิดเป็นปฏิปักษ์กันขึ้นได้. ในประเทศสังคมนิยม สภาพการณ์เช่นนี้ ตามปรกติเป็นปรากฏการณ์เฉพาะส่วนและเกิดขึ้นชั่วคราวเท่านั้น. ทั้งนี้ก็เพราะประเทศสังคมนิยมได้ทำลายระบอบคนขูดรีดคนไปแล้ว และผลประโยชน์ของประชาชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในขั้นมูลฐาน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ในประเทศเรา ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นนายทุนชาติขึ้นอยู่ใน

ประเภทความขัดแย้งในหมู่ประชาชน. โดยทั่วไปแล้ว การต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นนายทุนชาติขึ้นอยู่ในประเภทการต่อสู้ทางชนชั้นในหมู่ประชาชน, ทั้งนี้ก็เพราะชนชั้นนายทุนชาติของประเทศเรามีลักษณะสองด้าน. ในระยะปฏิวัติประชาธิปไตยชนชั้นนายทุน ชนชั้นนี้มีทั้งด้านที่มีลักษณะปฏิวัติและด้านที่มีลักษณะประนีประนอม. ในระยะปฏิวัติสังคมนิยม ชนชั้นนี้มีทั้งด้านที่ขูดรีดชนชั้นกรรมกรเพื่อเอาผลกำไรและด้านที่สนับสนุนรัฐธรรมนูญ ยอมรับการดัดแปลงทางสังคมนิยม. ชนชั้นนายทุนชาติต่างกับจักรพรรดินิยม ชนชั้นเจ้าที่ดินและชนชั้นนายทุนขุนนาง. ระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นนายทุนชาติมีความขัดแย้งระหว่างการขูดรีดกับการถูกขูดรีดอยู่ ซึ่งที่แท้เป็น

ความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กัน. แต่ภายใต้เงื่อนไขรูปธรรมของประเทศเรา ความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กันระหว่างชนชั้นทั้งสองนี้ ถ้าจัดการได้เหมาะสม ก็สามารถแปรเปลี่ยนเป็นความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เป็นปฏิปักษ์กันได้ และสามารถแก้ได้ด้วยสันติวิธี. แต่ถ้าเราจัดการไม่เหมาะสม, ไม่ใช่ใช้นโยบายสามัคคี วิจารณ์และให้การศึกษาต่อชนชั้นนายทุนชาติ หรือชนชั้นนายทุนชาติไม่ยอมรับนโยบายของเรานี้แล้ว, ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกรรมกรกับชนชั้นนายทุนชาติก็จะกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างเรากับศัตรู.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

พวกปฏิกิริยาภายในประเทศสังคมนิยมกับพวกจักรพรรดินิยมสมคบซึ่งกันและกันโดยใช้ความขัดแย้งในหมู่ประชาชนเป็นประโยชน์ทำการยุแหย่ให้เกิดความแตกแยกและก่อให้เกิดความปั่นป่วนขึ้น มุ่งจะให้แผนกโลบายของมันปรากฏเป็นจริงขึ้น. บทเรียนจากกรณีฮังการีเช่นนี้ ควรแก่การสนใจสำหรับเราทุกคน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

๕. สงครามกับสันติภาพ

สงคราม——เป็นรูปแบบการต่อสู้ขั้นสูงสุดชนิดหนึ่งซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่มีทรัพย์สินส่วนบุคคลและมีชนชั้นเป็นต้นมาที่ใช้แก้ความขัดแย้งในขั้นคลี่คลายขยายตัวที่แน่นอนขั้นหนึ่งระหว่างชนชั้น ระหว่างชนชาติ ระหว่างประเทศ และระหว่างกลุ่มการเมือง.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

"สงครามคือการต่อเนื่องของการเมือง", เมื่อกล่าวในแง่นี้แล้ว สงครามก็คือการเมือง, และตัวสงครามเองก็คือการปฏิบัติการที่มี

ลักษณะการเมือง ตั้งแต่โบราณกาลเป็นต้นมา ไม่มีสงครามใด ๆ เลยที่ไม่มีลักษณะการเมืองติดอยู่. ...

แต่ว่า สงครามก็มีลักษณะพิเศษของมันเอง เมื่อกล่าวในแง่นี้แล้ว สงครามก็มิใช่ว่าจะเท่ากับการเมืองทั่ว ๆ ไป. "สงครามคือการต่อเนื่องของการเมืองด้วยวิธีการพิเศษ". เมื่อการเมืองคลี่คลายถึงขั้นที่แน่นอนขั้นหนึ่ง, ไม่สามารถจะรุดหน้าต่อไปเช่นเดิมได้อีกแล้ว, ก็ระเบิดเป็นสงครามขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรคบนเส้นทางการเมืองให้หมดไป. ...เมื่ออุปสรรคถูกขจัดไป จุดมุ่งหมายทางการเมืองบรรลุผลแล้ว สงครามก็ยุติ. ถ้าอุปสรรคยังขจัดไม่หมดสิ้น สงครามก็ยังจะต้องดำเนินต่อไปเพื่อบรรลุผลให้ตลอด. ...ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า

การเมืองคือสงครามที่ไม่หลั่งเลือด และสงครามคือการเมืองที่หลั่งเลือด.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

สงครามในประวัติศาสตร์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ประเภทหนึ่งคือสงครามที่เป็นธรรม อีกประเภทหนึ่งคือสงครามที่ไม่เป็นธรรม. สงครามที่ก้าวหน้าทั้งปวงเป็นธรรมทั้งนั้น สงครามที่ขัดขวางความก้าวหน้าทั้งปวงไม่เป็นธรรมทั้งนั้น. เราชาวพรรคคอมมิวนิสต์คัดค้านสงครามที่ไม่เป็นธรรมซึ่งขัดขวางความก้าวหน้าทั้งปวง แต่ไม่คัดค้านสงครามที่เป็นธรรมและก้าวหน้า. สำหรับสงครามประเภทหลัง เราชาวพรรคคอมมิวนิสต์ไม่เพียงแต่ไม่คัดค้าน หากยังเข้าร่วม

อย่างแข็งขันอีกด้วย. สงครามประเภทแรก เช่นสงครามโลกครั้งที่ ๑ ทั้งสองฝ่ายต่างรบเพื่อผลประโยชน์ของจักรพรรดินิยม ดังนั้นชาวพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกจึงคัดค้านสงครามครั้งนั้นอย่างเด็ดเดี่ยว. วิธีการคัดค้านก็คือ พยายามยับยั้งอย่างสุดกำลังก่อนที่สงครามจะระเบิดขึ้น; และเมื่อสงครามระเบิดขึ้นแล้ว ขอแต่ให้มีความเป็นไปได้ ก็คัดค้านสงครามด้วยสงคราม คัดค้านสงครามที่ไม่เป็นธรรมด้วยสงครามที่เป็นธรรม.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

ในสังคมชนชั้น การปฏิวัติและสงครามปฏิวัติเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่พ้น หากปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้ว ก็จะบรรลุการก้าวกระโดด

แห่งพัฒนาการของสังคมไม่ได้ ก็จะโค่นล้มชนชั้นปกครองปฏิกิริยา ให้ประชาชนได้รับอำนาจรัฐไม่ได้.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

สงครามปฏิวัติเป็นยาต้านพิษชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่เพียงแต่จะขับพิษร้ายของศัตรูออกไปเท่านั้น หากยังจะชำระล้างสิ่งโสโครกในตัวเราเองด้วย. สงครามใด ๆ ที่เป็นธรรมและปฏิวัติ พลังของมันนั้นใหญ่ยิ่งนัก มันสามารถดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ อันมากหลายหรือแผ้วถางทางให้แก่การดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้. สงครามจีน–ญี่ปุ่นจะดัดแปลงทั้งประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่น; ขอแต่ให้จีนยืนหยัดในสงครามต่อต้านและยืนหยัดในแนวร่วมเท่านั้น ก็จะ

สามารถแปรญี่ปุ่นเก่าให้เป็นญี่ปุ่นใหม่ และแปรจีนเก่าให้เป็นจีนใหม่ได้อย่างแน่นอน, ทั้งคนและสิ่งต่าง ๆ ของจีนและญี่ปุ่นล้วนจะได้รับการดัดแปลงในระหว่างและภายหลังสงครามครั้งนี้.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทุกคนควรต้องเข้าใจสัจธรรมข้อนี้ คือ "อำนาจรัฐเกิดจากกระบอกปืน".

"ปัญหาสงครามและยุทธศาสตร์" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๓๘)

ภาระหน้าที่ใจกลางและรูปแบบสูงสุดของการปฏิวัติคือยึดอำนาจรัฐด้วยกำลังอาวุธ คือแก้ปัญหาด้วยสงคราม. หลักการปฏิวัติของ

ลัทธิมาร์กซ–เลนินอันนี้ถูกต้องทั่วไป ไม่ว่าในประเทศจีนหรือในต่างประเทศ ล้วนแต่ถูกต้องทั้งสิ้น.

"ปัญหาสงครามและยุทธศาสตร์" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๓๘)

ในประเทศจีน ถ้าปราศจากการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธแล้ว ก็จะไม่มีฐานะของชนชั้นกรรมาชีพ ก็จะไม่มีฐานะของประชาชน ก็จะไม่มีฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์ และก็จะไม่มีชัยชนะของการปฏิวัติ. ๑๘ ปีมานี้ การพัฒนา การเสริมความมั่นคง และการแปรให้เป็นแบบบอลเชวิคของพรรคเรา ได้ดำเนินไปท่ามกลางสงครามปฏิวัติ ถ้าไม่มีการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ ก็จะไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์ในทุกวันนี้. ความจัดเจนที่แลกมาด้วยเลือดนี้, สหายทั่วทั้งพรรคจงอย่าได้ลืมเสีย.

"ปฐมฤกษ์แถลงของนิตยสาร 'ชาวพรรคคอมมิวนิสต์'" (๔ ตุลาคม ๑๙๓๙)

ในทรรศนะของลัทธิมาร์กซเกี่ยวกับคำสอนว่าด้วยรัฐ กองทัพเป็นส่วนประกอบที่สำคัญเป็นเอกของอำนาจรัฐ. ผู้ใดคิดจะยึดอำนาจรัฐและคิดจะรักษามันไว้ ผู้นั้นก็ต้องมีกองทัพที่เข้มแข็งเกรียงไกร. มีคนหัวเราะเยาะเราว่าเป็นพวกถือ "ทฤษฎีสงครามมีอานุภาพสารพัด" ถูกละ เราเป็นผู้ถือทฤษฎีสงครามปฏิวัติมีอานุภาพสารพัด นี่ไม่ใช่เป็นเรื่องเลว หากเป็นเรื่องดี เป็นลัทธิมาร์กซ. กระบอกปืนของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียได้สร้างสังคมนิยมขึ้นประเทศหนึ่ง. เราจะสร้าง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยขึ้นประเทศหนึ่ง. ความจัดเจนจากการต่อสู้ทางชนชั้นในยุคจักรพรรดินิยมบอกเราว่า มีแต่ใช้กำลังปืนเท่านั้นชนชั้นกรรมกรและมวลชนผู้ใช้แรงงานจึงจะสามารถพิชิตชนชั้นนายทุนและเจ้าที่ดินที่ติดอาวุธได้; โดยนัยนี้ เราอาจกล่าวได้ว่า มีแต่ใช้ปืนเท่านั้นจึงจะสามารถดัดแปลงโลกทั้งโลกได้.

"ปัญหาสงครามและยุทธศาสตร์" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๓๘)

เราเป็นผู้ถือทฤษฎีทำลายล้างสงคราม เราไม่ต้องการสงคราม; แต่สงครามจะทำลายล้างไปได้ก็โดยผ่านการทำสงครามเท่านั้น เมื่อไม่ต้องการปืน ก็ต้องจับปืนขึ้น.

"ปัญหาสงครามและยุทธศาสตร์" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๓๘)

สงคราม——อสุรกายแห่งการเข่นฆ่าซึ่งกันและกันในหมู่มนุษย์นี้ จะต้องถูกทำลายล้างไปในที่สุดโดยการพัฒนาของสังคมมนุษย์ และจะถูกทำลายล้างไปในอนาคตอันไม่ไกลนี้แล้ว. แต่ว่า วิธีการทำลายล้างสงครามมีอยู่ทางเดียวเท่านั้น คือคัดค้านสงครามด้วยสงคราม, คัดค้านสงครามปฏิปักษ์ปฏิวัติด้วยสงครามปฏิวัติ คัดค้านสงครามปฏิปักษ์ปฏิวัติทางประชาชาติด้วยสงครามปฏิวัติทางประชาชาติ และคัดค้านสงครามปฏิปักษ์ปฏิวัติทางชนชั้นด้วยสงครามปฏิวัติทางชนชั้น. ...เมื่อใดสังคมมนุษย์ก้าวหน้าไปถึงขั้นทำลายล้างชนชั้นและทำลายล้างรัฐจนสูญสิ้นไปแล้ว เมื่อนั้นก็จะไม่มีสงครามอะไรทั้งสิ้น ไม่มีสงครามปฏิปักษ์ปฏิวัติ และก็ไม่มีสงครามปฏิวัติ ไม่

มีสงครามที่ไม่เป็นธรรม และก็ไม่มีสงครามที่เป็นธรรม นั่นคือยุคแห่งสันติภาพชั่วนิรันดร์ของมนุษยชาติ. เราค้นคว้ากฎของสงครามปฏิวัติ ก็โดยเจตจำนงของเราที่ปรารถนาจะทำลายสงครามทั้งปวงให้สูญสิ้น นี่คือเส้นแบ่งที่จำแนกเราชาวพรรคคอมมิวนิสต์กับชนชั้นขูดรีดทั้งปวง.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

ประเทศเราและประเทศสังคมนิยมต่าง ๆ ล้วนต้องการสันติภาพ ประชาชนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกก็ล้วนต้องการสันติภาพเช่นกัน. พวกที่กระหายสงคราม ไม่ต้องการสันติภาพนั้น เป็นเพียงกลุ่มทุนผูกขาดที่ร่ำรวยโดยอาศัยการรุกรานบางกลุ่มในประเทศจักรพรรดินิยมไม่กี่ประเทศเท่านั้น.

"คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน" (๑๕ กันยายน ๑๙๕๖)

เพื่อให้ได้มาซึ่งสันติภาพถาวรของโลก, เราต้องพัฒนาความร่วมมือฉันมิตรขึ้นอีกก้าวหนึ่งกับบรรดาประเทศพี่น้องในค่ายสังคมนิยม และกระชับความสามัคคีกับบรรดาประเทศที่รักสันติภาพทั้งปวง. เราต้องพยายามสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตโดยปรกติกับบรรดาประเทศที่ยินดีจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับเราบนพื้นฐานแห่งการเคารพอธิปไตยเหนือดินแดนซึ่งกันและกัน เสมอภาคและอำนวยประโยชน์แก่กันและกัน. สำหรับการเคลื่อน-

ไหวเพื่อเอกราชและการปลดแอกแห่งชาติของบรรดาประเทศในทวีปเอเซีย อาฟริกาและลาตินอเมริกา ตลอดจนการเคลื่อนไหวเพื่อสันติภาพและการต่อสู้ที่เป็นธรรมของประเทศทั้งปวงในโลกนั้น เราต้องให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันทั้งสิ้น.

"คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน" (๑๕ กันยายน ๑๙๕๖)

สำหรับประเทศจักรพรรดินิยม เราก็ควรต้องสามัคคีประชาชนในที่นั้น และพยายามอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับประเทศเหล่านั้น ค้าขายกันบ้าง และยับยั้งสงครามที่อาจเกิดขึ้นได้ แต่จะไปตั้งความนึกคิดที่ไม่สอดคล้อง

กับความเป็นจริงบางอย่างต่อพวกนี้ไม่ได้เป็นอันขาด.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

พวกเราปรารถนาสันติภาพ. แต่ถ้าจักรพรรดินิยมขืนจะทำสงครามให้จนได้ พวกเราก็มีแต่ต้องตัดใจลงไป รบเสียก่อนแล้วค่อยสร้างกันใหม่. มัวแต่กลัวสงครามอยู่ทุกวัน, ถ้าสงครามมาถึงแล้ว ท่านจะทำอย่างไร? ข้าพเจ้าได้กล่าวมาข้างต้นว่า ลมตะวันออกพัดกลบลมตะวันตก สงครามจะไม่เกิดขึ้น. บัดนี้ข้าพเจ้าก็ได้ให้คำชี้แจงเพิ่มเติมดังกล่าวอีกเกี่ยวกับสภาพในกรณีที่เกิดสงครามขึ้น เป็น

อันว่าได้คาดการณ์ไว้แล้วถึงความเป็นไปได้ทั้งสองอย่าง.

คำปราศรัยในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคกรรมกรนานาประเทศ ณ กรุงมอสโคว์ (๑๘ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

เวลานี้ผู้คนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกกำลังโจษจันกันว่าสงครามโลกครั้งที่ ๓ จะเกิดขึ้นหรือไม่. สำหรับปัญหานี้ พวกเราก็ต้องเตรียมพร้อมทางจิตใจ และก็ต้องวิเคราะห์ด้วย. พวกเรานั้นยืนหยัดในสันติภาพและคัดค้านสงคราม. แต่ถ้าจักรพรรดินิยมจะก่อสงครามให้จนได้ พวกเราก็ไม่ต้องกลัว. ท่าทีของพวกเราที่มีต่อปัญหานี้ ก็เช่นเดียวกับท่าทีที่มีต่อ "ความวุ่นวาย" ทั้งหลาย คือประการแรก คัดค้าน; ประการที่สอง ไม่กลัว. ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เกิดมีสหภาพโซเวียตขึ้น มีประชากร ๒๐๐ ล้านคน. ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกิดมีค่ายสังคมนิยมขึ้น มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๙๐๐ ล้านคน. ถ้าพวกจักรพรรดินิยมจะก่อสงครามโลกครั้งที่ ๓ ให้จนได้ ก็วินิจฉัยลงไปได้ว่า ผลที่สุดจะต้องมีประชากรอีกหลายต่อหลายร้อยล้านคนหันมาเป็นฝ่ายสังคมนิยมอย่างแน่นอน, อาณาบริเวณของจักรพรรดินิยมก็จะเหลืออยู่ไม่มาก บางทีระบอบจักรพรรดินิยมยังอาจจะพังพินาศลงทั้งระบอบก็เป็นได้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ก่อกวน พ่ายแพ้ ก่อกวนอีก พ่ายแพ้อีก, จนกระทั่งพินาศ——นี่คือตรรกวิทยาของจักร-

พรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาทั้งปวงในโลกที่ปฏิบัติต่อภารกิจของประชาชน พวกมันจะไม่ฝ่าฝืนตรรกวิทยาข้อนี้อย่างเด็ดขาด. นี่เป็นกฎแห่งลัทธิมาร์กซข้อหนึ่ง. เราได้กล่าวว่า "จักรพรรดินิยมนั้นดุร้ายมาก" หมายความว่าสันดานของมันไม่มีทางเปลี่ยนแปลงได้ พวกจักรพรรดินิยมจะไม่ยอมวางดาบเพชฌฆาตลงเป็นอันขาด และพวกมันก็ไม่มีทางสำเร็จเป็นอรหันต์ไปได้เป็นอันขาด ตราบจนพวกมันพินาศลง.

ต่อสู้ พ่ายแพ้ ต่อสู้อีก พ่ายแพ้อีก ต่อสู้อีก จนกระทั่งชนะ——นี่คือตรรกวิทยาของประชาชน พวกเขาก็ไม่ฝ่าฝืนตรรกวิทยาข้อนี้อย่างเด็ดขาดเช่นกัน. นี่เป็นกฎแห่งลัทธิมาร์กซอีกข้อหนึ่ง. การปฏิวัติของประชาชนรัสเซียเคยเป็นไปตามกฎข้อนี้ การปฏิวัติของ

ประชาชนจีนก็เป็นไปตามกฎข้อนี้เช่นกัน.

"ทิ้งความเพ้อฝัน เตรียมตัวต่อสู้" (๑๔ สิงหาคม ๑๙๔๙)

เราจะคลายความระมัดระวังต่อแผนกโลบายแก้แค้นอย่างบ้าคลั่งของพวกจักรพรรดินิยมและเหล่าสุนัขรับใช้ของมันเพราะตนได้ชัยชนะแล้วไม่ได้เป็นอันขาด ผู้ใดคลายความระมัดระวังข้อนี้ ผู้นั้นก็จะถูกปลดอาวุธทางการเมือง และทำให้ตนเองตกอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายถูกกระทำ.

"คำปราศรัยในที่ประชุมคณะกรรมการเตรียมงานสภาปรึกษาการเมืองใหม่" (๑๕ มิถุนายน ๑๙๔๙)

พวกจักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาจีนซึ่งเป็นสุนัขรับใช้ของมันหายินยอมในความพ่ายแพ้ของพวกมันบนผืนแผ่นดินจีนนี้ไม่.

พวกมันยังจะสมคบกันคัดค้านประชาชนจีนด้วยวิธีการต่าง ๆ อีกเท่าที่สามารถจะทำได้. เป็นต้นว่า ส่งสุนัขรับใช้ของมันแทรกเข้ามาในวงในของจีนเพื่อก่อให้เกิดการแตกกันและทำการก่อกวน. นี่เป็นสิ่งที่แน่นอน พวกมันจะไม่ลืมงานชิ้นนี้เป็นอันขาด. เป็นต้นว่ายุยงส่งเสริมให้พวกปฏิกิริยาจีนหรือกระทั่งยกกำลังของพวกมันเองสมทบกันเข้าทำการปิดล้อมเมืองท่าของจีน. ขอแต่ให้ยังมีทางเป็นไปได้ พวกมันก็จะทำเช่นนี้. อนึ่ง ถ้าหากพวกมันยังอยากจะเสี่ยงอีก การส่งกำลังทหารส่วนหนึ่งมารุกล้ำก่อกวนชายแดนของจีน ก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นไปไม่ได้. ทั้งหมดนี้ เราต้องคาดการณ์ไว้ให้เต็มที่.

"คำปราศรัยในที่ประชุมคณะกรรมการเตรียมงานสภาปรึกษาการเมืองใหม่" (๑๕ มิถุนายน ๑๙๔๙)

โลกกำลังก้าวหน้า อนาคตนั้นรุ่งโรจน์, แนวโน้มทั่วไปแห่งประวัติศาสตร์นี้ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้. เราควรต้องนำสภาพการณ์ที่ก้าวหน้าของโลกและอนาคตอันรุ่งโรจน์นี้ไปโฆษณาต่อประชาชนเสมอๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในชัยชนะ.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

ผู้บังคับบัญชาและพลรบของกองทัพปลดแอกประชาชนทุกคน จะคลายจิตใจสู้รบของตนแม้สักนิดไม่ได้เป็นอันขาด ความคิดใด ๆ ที่คลายจิตใจสู้รบและประมาทศัตรูล้วนเป็นความคิดที่ผิดทั้งสิ้น.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

๖. จักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาทั้งปวงล้วนเป็นเสือกระดาษ

พวกปฏิกิริยาทั้งปวงล้วนเป็นเสือกระดาษ. รูปร่างหน้าตาของพวกปฏิกิริยาดูน่ากลัว, แต่แท้ที่จริงกำลังของมันก็ไม่เท่าไร. เมื่อพิจารณาปัญหาด้วยทรรศนะเล็งการณ์ไกลแล้ว กำลังที่เข้มแข็งเกรียงไกรจริง ๆ นั้นไม่ใช่อยู่ที่พวกปฏิกิริยา แต่อยู่ที่ประชาชน.

"สนทนากับแอนนา หลุยส์ สตรอง ผู้สื่อข่าวอเมริกัน" (สิงหาคม ๑๙๔๖)

เช่นเดียวกับสิ่งทั้งปวงในโลกซึ่งไม่มีสิ่งใดเลยที่ปราศจากทวิลักษณะ (คือกฎแห่งความ

เป็นเอกภาพของด้านตรงกันข้าม) จักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาทั้งปวงก็มีทวิลักษณะ, พวกมันเป็นทั้งเสือจริงและเสือกระดาษ. ในประวัติศาสตร์ ชนชั้นเจ้าทาส ชนชั้นเจ้าที่ดินศักดินาและชนชั้นนายทุน ก่อนที่พวกมันจะได้อำนาจปกครองและในช่วงเวลาหนึ่งภายหลังที่พวกมันได้อำนาจปกครองแล้ว, พวกมันคึกคักมีชีวิตชีวา เป็นพวกปฏิวัติ, เป็นพวกก้าวหน้า เป็นเสือจริง. แต่ในช่วงเวลาหนึ่งหลังจากนั้น เนื่องจากด้านตรงกันข้ามของพวกมัน อันได้แก่ชนชั้นทาส ชนชั้นชาวนาและชนชั้นกรรมาชีพได้เจริญเติบใหญ่ขึ้นทีละขั้น ๆ และทำการต่อสู้กับพวกมัน ทั้งนับวันแต่จะเพิ่มความดุเดือดยิ่งขึ้น พวกมันก็แปรสภาพไปสู่ด้านกลับทีละขั้น ๆ จนกลายเป็นพวกปฏิกิริยา กลายเป็นพวกล้าหลัง,

กลายเป็นเสือกระดาษ และในที่สุดก็ถูกประชาชนโค่นล้มหรือกำลังจะถูกประชาชนโค่นล้ม. ชนชั้นที่ปฏิกิริยา ล้าหลังและเน่าเฟะเมื่อเผชิญหน้ากับการต่อสู้อย่างเอาเป็นเอาตายของประชาชนเข้า ก็ยังมีทวิลักษณะเช่นนี้อยู่. ด้านหนึ่ง เป็นเสือจริง กินคน กินเป็นล้านๆ เป็นสิบๆล้านคน. ภารกิจต่อสู้ของประชาชนตกอยู่ในยุคแห่งความยากเข็ญลำเค็ญ หนทางคดเคี้ยวมากมายได้ปรากฏขึ้น. เพื่อที่จะทำลายล้างการปกครองของจักรพรรดิ-นิยม ศักดินานิยมและลัทธิทุนขุนนางในประเทศจีน ประชาชนจีนได้ใช้เวลาไปร้อยกว่าปี เสียชีวิตคนไปประมาณหลายสิบล้าน จึงได้รับชัยชนะในปี ๑๙๔๙. ท่านดูเถอะ นี่ไม่ใช่เสือเป็น เสือเหล็ก เสือจริงดอกหรือ? แต่ว่าในที่สุดพวกมันก็ได้กลายเป็นเสือกระดาษ,

เสือตายและเสือเต้าหู้ไป. นี่เป็นข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์. คนทั้งหลายไม่เคยได้เห็น ไม่เคยได้ยินได้ฟังเรื่องเหล่านี้กันบ้างดอกหรือ? มันมีเป็นเรือนพันเรือนหมื่นเรื่อง! เรือนพันเรือนหมื่นเรื่องทีเดียว! เพราะฉะนั้น เมื่อมองจากธาตุแท้ จากระยะยาวนาน และจากด้านยุทธศาสตร์แล้ว ต้องเห็นจักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาทั้งปวงเป็นเสือกระดาษตามสภาพที่เป็นจริง. เราสร้างความคิดยุทธศาสตร์ของเราจากจุดนี้. ในอีกด้านหนึ่ง, พวกมันก็เป็นเสือเป็น เสือเหล็ก เสือจริง พวกมันกินคนได้ เราสร้างความคิดยุทธวิธีของเราจากจุดนี้.

คำปราศรัยในที่ประชุมกรมการเมืองของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน ณ เมืองหวู่ชาง (๑ ธันวาคม ๑๙๕๘)

ข้าพเจ้าพูดว่า พวกปฏิกิริยาทั้งปวงที่ได้ชื่อว่าเข้มแข็งเกรียงไกรนั้น ล้วนแต่เป็นเสือกระดาษเท่านั้นเอง. ทั้งนี้ก็เพราะพวกมันเหินห่างจากประชาชน. ท่านดูเถอะ ฮิตเล่อร์เป็นเสือกระดาษใช่หรือไม่? ฮิตเล่อร์ถูกโค่นล้มไปแล้วไม่ใช่หรือ? ข้าพเจ้าก็เคยพูดเหมือนกันว่า พระเจ้าซาร์เป็นเสือกระดาษ, จักรพรรดิของจีนเป็นเสือกระดาษ จักรพรรดิ-นิยมญี่ปุ่นเป็นเสือกระดาษ ท่านดูเถอะ ล้มกันไปหมดแล้ว. จักรพรรดินิยมอเมริกายังไม่ล้ม ยังมีระเบิดปรมาณู ข้าพเจ้าเห็นว่า มันก็จะต้องล้ม มันก็เป็นเสือกระดาษเหมือนกัน.

คำปราศรัยในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคกรรมกรนานาประเทศ ณ กรุงมอสโคว์ (๑๘ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

"ยกก้อนหินขึ้นทุ่มตีนตัวเอง" นี่เป็นคำชาวบ้านที่คนจีนนำมาเปรียบเปรยการกระทำของคนบัดซบบางคน. พวกปฏิกิริยาประเทศต่าง ๆ ก็คือคนบัดซบจำพวกนี้นั่นเอง. การบีบคั้นทารุณต่าง ๆ นานาที่พวกมันกระทำต่อประชาชนที่ปฏิวัติ เมื่อพูดให้ถึงที่สุดแล้ว, รังแต่จะส่งเสริมให้การปฏิวัติของประชาชนยิ่งแผ่ขยายออกไปและดุเดือดรุนแรงยิ่งขึ้น. การบีบคั้นทารุณต่าง ๆ นานาของพระเจ้าซาร์และเจียงไคเช็คที่กระทำต่อประชาชนที่ปฏิวัติ มิใช่เป็นการแสดงบทบาทในทางส่งเสริมการปฏิวัติอันยิ่งใหญ่ของรัสเซียและการปฏิวัติอันยิ่งใหญ่ของจีนเช่นนี้ดอกหรือ?

"คำปราศรัยในที่ประชุมสภาโซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียตเนื่องในงานฉลองการปฏิวัติสังคมนิยมเดือนตุลาคมอันยิ่งใหญ่ครบรอบ ๔๐ ปี" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

จักรพรรดินิยมอเมริกาได้รุกรานและยึดครองไต้หวันดินแดนของประเทศเรามาเป็นเวลา ๙ ปีแล้ว ไม่นานมานี้มันยังได้ส่งกำลังทหารไปรุกรานและยึดครองเลบานอนอีก. อเมริกาได้สร้างฐานทัพขึ้นหลายร้อยแห่งในหลายต่อหลายประเทศทั่วโลก. ไต้หวันดินแดนของจีน เลบานอนและฐานทัพอเมริกาในต่างประเทศทุกแห่ง ล้วนเป็นบ่วงแขวนคอที่คล้องคอจักรพรรดินิยมอเมริกาอยู่. มิใช่ใครอื่น คนอเมริกันนั่นเองเป็นผู้ทำบ่วงแขวนคอชนิดนี้ และเอามันคล้องคอตนเองโดยหยิบยื่นปลายเชือกอีกข้างหนึ่งให้กับประชาชนจีน ประชาชนประเทศต่าง ๆ ในอาหรับและประชาชนผู้รักสันติและคัดค้านการรุกรานทั้งปวงทั่วโลก. อเมริกาผู้รุกรานดื้อแพ่งอยู่

ในดินแดนเหล่านี้ยิ่งนานเท่าใด บ่วงแขวนคอที่คล้องคอมันอยู่ก็จะยิ่งรัดแน่นเข้าไปเท่านั้น.

คำปราศรัยในที่ประชุมรัฐกิจสูงสุด (๘ กันยายน ๑๙๕๘)

ชีวิตของจักรพรรดินิยมจะอยู่ไปอีกไม่นานนักแล้ว เพราะพวกมันกระทำแต่ความชั่ว เอาแต่อุ้มชูพวกปฏิกิริยาประเทศต่าง ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประชาชน พาลเข้ายึดครองเมืองขึ้น กึ่งเมืองขึ้นและฐานทัพเป็นอันมาก, และคุกคามสันติภาพด้วยสงครามปรมาณู. เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็เท่ากับบีบบังคับให้ผู้คนกว่าร้อยละ ๙๐ ของโลกพากันลุกขึ้นโจมตีหรือกำลังจะพากันลุกขึ้นโจมตีพวกมัน แต่ว่าเวลานี้พวกจักรพรรดินิยมยังมีชีวิตอยู่ พวกมันยังคงเกะกะระรานอยู่ในทวีปเอเซีย อาฟ-

ริกาและลาตินอเมริกา. ในโลกตะวันตก, พวกมันก็ยังคงกดขี่มวลประชาชนในประเทศของพวกมันอยู่. ภาวการณ์เช่นนี้จำเป็นต้องเปลี่ยนให้ได้. การยุติการรุกรานและการกดขี่ของจักรพรรดินิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งจักร-พรรดินิยมอเมริกานั้น เป็นภาระหน้าที่ของประชาชนทั่วโลก.

คำให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวซินห์วา (๒๙ กันยายน ๑๙๕๘)

จักรพรรดินิยมอเมริกาเกะกะระรานไปทั่วทุกหัวระแหง วางตนอยู่ในฐานะเป็นศัตรูกับประชาชนทั่วโลก ทำให้มันเองตกอยู่ในสภาพโดดเดี่ยวยิ่งขึ้นทุกวัน. ระเบิดปรมาณูและระเบิดไฮโดรเจนในมือของจักรพรรดินิยมอเมริกาหาข่มขู่คนทั้งปวงที่ไม่ยอมเป็นข้าทาส

ลงได้ไม่. กระแสคลื่นแห่งความเดือดแค้นของประชาชนทั่วโลกที่คัดค้านอเมริกาผู้รุกรานหาขัดขวางได้ไม่. การต่อสู้ของประชาชนทั่วโลกที่คัดค้านจักรพรรดินิยมอเมริกาและสุนัขรับใช้ของมัน จะต้องได้รับชัยชนะอันยิ่งใหญ่ยิ่ง ๆ ขึ้นอย่างแน่นอน.

"ถ้อยแถลงสนับสนุนการต่อสู้อันเป็นธรรมที่รักชาติและคัดค้านอเมริกาของประชาชนปานามา" (๑๒ มกราคม ๑๙๖๔)

ถ้ากลุ่มทุนผูกขาดของอเมริกายืนหยัดดำเนินนโยบายรุกรานและนโยบายสงครามของมันต่อไปแล้ว ก็จะต้องมีสักวันหนึ่งที่ถูกประชาชนทั่วโลกจับแขวนคอเป็นแน่. พวกลูกมือตัวอื่น ๆ ของอเมริกาก็เช่นเดียวกัน.

คำปราศรัยในที่ประชุมรัฐกิจสูงสุด (๘ กันยายน ๑๙๕๘)

เพื่อที่จะทำการต่อสู้กับศัตรู ในระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมานี้ เราได้เกิดจินตภาพอันหนึ่งขึ้น ซึ่งก็คือ ในทางยุทธศาสตร์เราต้องดูหมิ่นศัตรูทั้งปวง ในทางยุทธวิธีเราต้องไม่ประมาทมัน. กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในส่วนทั้งหมดเราต้องดูหมิ่นมันให้ได้ ในปัญหารูปธรรมแต่ละเรื่อง ๆ เราต้องไม่ประมาทมันเป็นอันขาด. ถ้าหากเราไม่ใช่ดูหมิ่นศัตรูในส่วนทั้งหมดแล้ว เราก็จะทำความผิดพลาดทางลัทธิฉวยโอกาส. มาร์กซกับเองเกลส์เพียงสองคนเท่านั้น เวลานั้นท่านทั้งสองก็กล่าวว่าทุนนิยมทั่วโลกจะต้องถูกโค่นล้มลง. แต่ว่าในปัญหารูปธรรม ในปัญหาศัตรูแต่ละตัว ๆ, ถ้าเราประมาทเสียแล้ว เราก็จะทำความผิดพลาดทางลัทธิเสี่ยงภัย. การศึกนั้นทำได้

เพียงทีละครั้ง ๆ ข้าศึกนั้นทำลายได้เพียงทีละส่วน ๆ. โรงงานนั้นสร้างได้เพียงทีละโรง ๆ, ชาวนาไถนาก็ไถได้เพียงทีละแปลง ๆ แม้กระทั่งกินข้าวก็เช่นเดียวกัน. เราดูหมิ่นการกินข้าวในทางยุทธศาสตร์ หมายความว่าข้าวมื้อนี้เรากินให้หมดได้. แต่เมื่อกินอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว ก็ต้องกินทีละคำ ๆ ท่านไม่อาจจะกลืนเหล้ายาปลาปิ้งทั้งโต๊ะลงในคำเดียวได้. นี่เรียกว่าแก้ทีละเรื่อง ในตำราพิชัยสงครามเรียกว่าทะลวงให้แตกทีละส่วน.

คำปราศรัยในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคกรรมกรนานาประเทศ ณ กรุงมอสโคว์ (๑๘ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

ข้าพเจ้าเห็นว่า บัดนี้สถานการณ์สากลได้มาถึงจุดหัวเลี้ยวหัวต่ออันใหม่แล้ว. เวลานี้

ในโลกมีลมอยู่สองกระแส คือลมตะวันออกกับลมตะวันตก. จีนมีคำพังเพยอยู่คำหนึ่งว่า "ถ้าไม่ใช่ลมตะวันออกพัดกลบลมตะวันตก, ก็ต้องเป็นลมตะวันตกพัดกลบลมตะวันออก". ข้าพเจ้าเห็นว่า ลักษณะพิเศษของสถานการณ์ในเวลานี้คือลมตะวันออกพัดกลบลมตะวันตก ซึ่งก็คือ พลังสังคมนิยมเหนือกว่าพลังจักรพรรดินิยมอย่างล้นหลามนั่นเอง.

คำปราศรัยในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคกรรมกรนานาประเทศ ณ กรุงมอสโคว์ (๑๘ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

๗. กล้าต่อสู้ กล้าชนะ

ประชาชนทั่วโลกจงสามัคคีกัน ตีอเมริกาผู้รุกรานและสุนัขรับใช้ทั้งปวงของมันให้พ่ายแพ้ไป! ประชาชนทั่วโลกต้องมีความกล้าหาญ, กล้าสู้รบ ไม่กลัวความยากลำบาก คนหน้าบุกคนหลังตาม เช่นนี้แล้ว โลกทั้งโลกก็จะเป็นของประชาชนอย่างแน่นอน. ปีศาจทั้งปวงล้วนจะถูกทำลายจนราบคาบ.

"คำแถลงสนับสนุนประชาชนคองโก (เลโอโปลด์วิลล์) คัดค้านการรุกรานของอเมริกา" (๒๘ พฤศจิกายน ๑๙๖๔)

อาศัยวิทยาศาสตร์แห่งลัทธิมาร์กซ–เลนิน, พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้คาดคะเนสถานการณ์

สากลและสถานการณ์ภายในประเทศด้วยความมีสติ รู้ว่าการรุกของพวกปฏิกิริยาทั้งปวงทั้งในและนอกประเทศไม่เพียงแต่จะต้องตีให้พ่ายแพ้ไป หากยังสามารถตีให้พ่ายแพ้ไปได้ด้วย. ขณะที่เมฆทะมึนปรากฏขึ้นบนท้องฟ้า, เราก็ได้ชี้ให้เห็นว่า นั่นเป็นปรากฏการณ์ชั่วคราวเท่านั้นเอง ความมืดจะผ่านพ้นไปในบัดดล แสงอรุณรำไรอยู่เบื้องหน้าแล้ว.

"สถานการณ์ปัจจุบันและภาระหน้าที่ของเรา" (๒๕ ธันวาคม ๑๙๔๗)

ในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ อิทธิพลปฏิกิริยาใด ๆ ที่ใกล้จะพินาศลง ไม่วายที่จะทำการดิ้นรนต่อสู้กับอิทธิพลปฏิวัติเป็นครั้งสุดท้าย และคนที่ปฏิวัติบางคนก็มักจะหลงไปชั่วระยะหนึ่งเพราะปรากฏการณ์ข้างนอก

สุกใสข้างในเป็นโพรงชนิดนี้ โดยมองไม่เห็นเนื้อแท้ที่ว่า ศัตรูจวนจะถูกทำลายสูญสิ้นและตัวเองจวนจะชนะแล้ว.

"จุดหัวเลี้ยวหัวต่อของสงครามโลกครั้งที่ ๒" (๑๒ ตุลาคม ๑๙๔๒)

ถ้าพวกมันจะรบ ก็จงทำลายพวกมันให้หมดสิ้น. เรื่องก็จะเป็นเช่นนี้คือ มันรุกมา, เราทำลายมันเสีย มันก็สบายใจ. ทำลายไปหน่อย ก็สบายใจหน่อย; ทำลายมาก ๆ ก็สบายใจมาก ๆ; ทำลายให้ถึงที่สุด ก็สบายใจถึงที่สุด. ปัญหาของประเทศจีนนั้นสลับซับซ้อนอยู่ สมองของเราก็ต้องสลับซับซ้อนสักหน่อย. คนเขารุกเข้ามาแล้ว เราก็ต้องสู้, สู้ก็เพื่อช่วงชิงสันติภาพ.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

ถ้ามีใครมาบุกรุกเรา ขอแต่ให้เราเป็นต่อ, พรรคเราจะต้องทำลายมันอย่างเด็ดเดี่ยว ให้ถึงที่สุด ให้ราบคาบ และให้หมดสิ้นโดยยืนอยู่บนจุดยืนในการป้องกันตนเอง (อย่าด่วนรบง่าย ๆ ถ้ารบก็ต้องให้ได้ชัยชนะ) อย่าได้ขวัญเสียเพราะความฮึกห้าวของพวกปฏิกิริยาเป็นอันขาด.

"หนังสือเวียนของศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนเกี่ยวกับการเจรจาสันติภาพกับพรรคก๊กมิ่นตั๋ง" (๒๖ สิงหาคม ๑๙๔๕)

โดยความปรารถนาของเราเองแล้ว เราไม่อยากรบเลยแม้สักวันเดียว. แต่ถ้าสถานการณ์บังคับให้เราจำใจต้องรบแล้ว เราก็สามารถรบจนถึงที่สุดได้.

"สนทนากับแอนนา หลุยส์ สตรอง ผู้สื่อข่าวอเมริกัน" (สิงหาคม ๑๙๔๖)

เราอยากให้มีสันติภาพ. แต่ตราบใดที่จักรพรรดินิยมอเมริกาไม่ละทิ้งข้อเรียกร้องอันพาลไร้เหตุผลและแผนกโลบายขยายการรุกราน ตราบนั้นประชาชนจีนก็มีแต่จะตัดสินใจสู้รบร่วมกับประชาชนเกาหลีไปให้ตลอด. ทั้งนี้หาใช่เพราะว่าเรานิยมสงครามไม่ เรานั้นยินดีจะหยุดรบทันที ปัญหาที่คั่งค้างอยู่เอาไว้ไปแก้กันทีหลัง. แต่จักรพรรดินิยมอเมริกาไม่อยากทำเช่นนี้ ถ้าเช่นนั้นก็ดีแล้ว รบกันต่อไปเถิด จักรพรรดินิยมอเมริกาอยากจะรบสักกี่ปี เราก็พร้อมที่จะรบกับมันเท่านั้นปี รบไปจนกว่าจักรพรรดินิยมอเมริกาจะยอมรามือ, รบไปจนกว่าประชาชนจีนและประชาชนเกาหลีจะได้ชัยชนะโดยสมบูรณ์.

คำปราศรัยในที่ประชุมคณะกรรมการทั่วประเทศของสภาปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีนสมัยที่ ๔ ชุดที่ ๑ (๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๓)

เราควรต้องกวาดล้างความคิดที่อ่อนแอไร้สมรรถภาพทั้งปวงภายในขบวนของเราให้หมดสิ้น. ทรรศนะทั้งปวงที่ประเมินกำลังของศัตรูสูงเกินไปและประเมินกำลังของประชาชนต่ำเกินไป ล้วนเป็นทรรศนะที่ผิดทั้งสิ้น.

"สถานการณ์ปัจจุบันและภาระหน้าที่ของเรา" (๒๕ ธันวาคม ๑๙๔๗)

ประชาชนที่ถูกกดขี่และประชาชาติที่ถูกกดขี่ จะเอาการปลดแอกของตนไปฝากไว้กับ "ความรู้จักผิดชอบชั่วดี" ของจักรพรรดินิยมและสุนัขรับใช้ของมันไม่ได้เป็นอันขาด มีแต่กระชับความสามัคคีและยืนหยัดต่อสู้เท่านั้น จึงจะสามารถได้รับชัยชนะ.

"คำแถลงคัดค้านอเมริกา-กลุ่มโงดินห์เดียมที่รุกรานและเข่นฆ่าประชาชนภาคใต้เวียตนาม" (๒๙ สิงหาคม ๑๙๖๓)

ไม่ว่าศึกกลางเมืองทั่วประเทศจะระเบิดขึ้นวันไหน เราก็ต้องเตรียมไว้ให้พร้อม. ถ้าเร็วหน่อย เป็นต้นว่ารบกันพรุ่งนี้เช้า เราก็เตรียมพร้อมอยู่ นี่เป็นข้อที่หนึ่ง. สถานการณ์สากลและภายในประเทศในปัจจุบันอาจจำกัดให้ศึกกลางเมืองอยู่ในขอบเขตเฉพาะส่วนชั่วคราว และศึกกลางเมืองอาจเป็นศึกเฉพาะท้องถิ่นบางแห่งชั่วคราว นี่เป็นข้อที่สอง. สำหรับข้อที่หนึ่งนั้นเราเตรียมพร้อมอยู่ ส่วนข้อที่สองนั้นเป็นเช่นนี้มานานแล้ว. รวมความว่า เราต้องเตรียมไว้ให้พร้อม. เมื่อมีการเตรียมพร้อม ก็สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่สลับซับซ้อนทุกอย่างได้อย่างเหมาะสม.

"สถานการณ์และเข็มมุ่งของเราภายหลังที่ได้ชัยชนะในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น" (๑๓ สิงหาคม ๑๙๔๕)

๘. สงครามประชาชน

สงครามปฏิวัติคือสงครามของมวลชน มีแต่ระดมมวลชนเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินสงครามได้ มีแต่อาศัยมวลชนเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินสงครามได้.

"เอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชน, สนใจวิธีการทำงาน" (๒๗ มกราคม ๑๙๓๔)

ผนังทองแดงกำแพงเหล็กที่แท้จริงคืออะไร? คือมวลชน คือมวลชนเรือนแสนเรือนล้านที่สนับสนุนการปฏิวัติด้วยน้ำใสใจจริง. นี่คือผนังทองแดงกำแพงเหล็กอันแท้จริง ที่กำลังอะไรก็ไม่สามารถตีให้แตกได้ ไม่

สามารถตีให้แตกได้อย่างเด็ดขาด. พวกปฏิปักษ์ปฏิวัติตีเราไม่แตก แต่เราสิจะตีพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติให้แตก. เมื่อสามัคคีมวลชนเรือนแสนเรือนล้านไว้รอบ ๆ รัฐบาลปฏิวัติ และคลี่คลายขยายสงครามปฏิวัติของเราออกไปแล้ว เราก็จะสามารถทำลายพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติทั้งปวงได้ เราก็จะสามารถยึดประเทศจีนได้ทั้งประเทศ.

"เอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชน, สนใจวิธีการทำงาน" (๒๗ มกราคม ๑๙๓๔)

แหล่งที่มาอันอุดมที่สุดของพลังที่ยิ่งใหญ่แห่งสงครามอยู่ในหมู่มวลชน. การที่ญี่ปุ่นกล้ามาข่มเหงเรานั้น มูลเหตุสำคัญอยู่ที่ภาวะไร้การจัดตั้งของมวลประชาชนจีน. เมื่อขจัดข้อบกพร่องนี้เสียได้ ก็จะทำให้ญี่ปุ่นผู้รุกราน

ต้องเผชิญหน้ากับประชาชนนับร้อย ๆ ล้าน ของเราที่ลุกขึ้นแล้ว เหมือนหนึ่งกระทิงเปลี่ยวที่พุ่งถลำเข้าสู่เพนียดไฟ พวกเราตะคอกทีเดียว ก็จะทำให้มันสะดุ้งโหยง, กระทิงตัวนี้ก็จะถูกไฟคลอกตายอย่างแน่นอน.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

พวกจักรพรรดินิยมข่มเหงเราถึงขนาดนี้, จำเป็นที่เราจะต้องจัดการกับมันอย่างจริงจัง. เราไม่เพียงแต่จะต้องมีกองทัพประจำการที่เข้มแข็งเกรียงไกรเท่านั้น เรายังจะต้องสร้างกองพลทหารบ้านเป็นการใหญ่ด้วย. ดังนี้แล้ว, เมื่อจักรพรรดินิยมรุกรานประเทศเรา ก็จะทำให้มันยากที่จะก้าวเท้าออกไปได้แม้แต่ก้าวเดียว.

คำให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวซินห์วา (๒๙ กันยายน ๑๙๕๘)

เมื่อพิจารณาจากแง่สงครามปฏิวัติโดยส่วนทั้งหมด จะเห็นได้ว่า สงครามจรยุทธ์ของประชาชนกับกองทัพแดงที่เป็นกำลังหลักนั้นต่างประกอบกันดุจดังแขนซ้ายขวา ถ้ามีแต่กองทัพแดงที่เป็นกำลังหลักโดยไม่มีสงครามจรยุทธ์ของประชาชนแล้ว ก็เหมือนกับขุนพลแขนเดียว. เมื่อกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกล่าวในแง่การรบแล้ว เงื่อนไขประชาชนในฐานที่มั่นก็คือ มีประชาชนที่ติดอาวุธแล้วนั่นเอง. การที่ข้าศึกเห็นมันเป็นแหล่งอันน่ากลัว ก็เพราะข้อนี้เป็นสำคัญ.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

ความแพ้ชนะของสงคราม ที่สำคัญนั้นชี้ขาดด้วยเงื่อนไขทางการทหาร ทางการเมือง,

ทางเศรษฐกิจและทางธรรมชาติของคู่สงคราม, นี่ไม่เป็นปัญหา. แต่ว่า ไม่เพียงแต่เท่านั้น, มันยังชี้ขาดด้วยความสามารถในการชี้นำทางอัตวิสัยของคู่สงครามด้วย. นักการทหารไม่อาจมุ่งหวังเอาชนะในสงครามเกินจากขอบเขตที่เงื่อนไขทางวัตถุอำนวยให้ได้ แต่นักการทหารสามารถและต้องพยายามเอาชนะในสงครามให้ได้ภายในขอบเขตที่เงื่อนไขทางวัตถุอำนวยให้. เวทีแห่งการเคลื่อนไหวของนักการทหารนั้นสร้างอยู่บนเงื่อนไขทางวัตถุภววิสัย แต่ว่าโดยเวทีนี้ นักการทหารสามารถกำกับการแสดงละครที่มีชีวิตชีวาและฮึกห้าวเหิมหาญมากมายหลายเรื่องได้.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

จุดมุ่งหมายของการทำสงครามมิใช่อื่นใด, คือ "รักษาตนเอง ทำลายข้าศึก" นั่นเอง (การทำลายข้าศึกก็คือปลดอาวุธข้าศึก หรือที่เรียกว่า "ริดรอนกำลังต่อต้านของข้าศึก" มิใช่ว่าจะทำลายร่างกายของข้าศึกให้หมด). สงครามในสมัยโบราณใช้หอกใช้โล่ หอกใช้สำหรับรุก เพื่อทำลายข้าศึก; โล่ใช้สำหรับรับ เพื่อรักษาตนเอง. อาวุธกระทั่งทุกวันนี้ก็ยังคงเป็นการสืบเนื่องของสองสิ่งนี้. เครื่องบินทิ้งระเบิด ปืนกล ปืนใหญ่ระยะไกล และไอพิษ คือการพัฒนาของหอก ที่หลบภัยทางอากาศ หมวกเหล็ก ป้อมคอนกรีต และหน้ากากป้องกันไอพิษ คือการพัฒนาของโล่. รถถังเป็นอาวุธแบบใหม่ที่รวมหอกและโล่เข้าด้วยกัน. การรุกนั้นเป็นวิธีการที่สำคัญเป็นเอก

ในการทำลายข้าศึก แต่การรับก็ไม่อาจทอดทิ้งได้. การรุกนั้นโดยทางตรงเพื่อทำลายข้าศึก ในขณะเดียวกันก็เพื่อรักษาตนเองด้วย, เพราะว่าถ้าไม่ทำลายข้าศึกเสีย ตนเองก็จะถูกทำลาย. การรับนั้นโดยทางตรงเพื่อรักษาตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นวิธีการชนิดหนึ่งที่ประกอบช่วยในการรุกหรือในการเตรียมหันเข้ารุก. การถอยนั้นอยู่ในประเภทการรับ, และเป็นการต่อเนื่องของการรับ; ส่วนการตามตีนั้นเป็นการต่อเนื่องของการรุก. ควรชี้ให้เห็นว่า ในบรรดาจุดมุ่งหมายของการทำสงครามนั้น การทำลายข้าศึกเป็นเอก การรักษาตนเองเป็นรอง เพราะว่ามีแต่ทำลายข้าศึกเป็นจำนวนมากเท่านั้น จึงจะสามารถรักษาตนเองอย่างได้ผล. ดังนั้น การรุกซึ่ง

เป็นวิธีการที่เป็นเอกในการทำลายข้าศึกจึงมีความสำคัญเป็นเอก ส่วนการรับซึ่งเป็นวิธีการประกอบช่วยในการทำลายข้าศึกและเป็นวิธีการชนิดหนึ่งในการรักษาตนเองนั้นมีความสำคัญเป็นรอง. ในทางความเป็นจริงของการทำสงคราม แม้ว่าในหลาย ๆ เวลาจะถือการรับเป็นเอก นอกนั้นถือการรุกเป็นเอกก็ตาม, แต่ถ้ามองในแง่ส่วนทั้งหมดของสงครามแล้ว, การรุกก็ยังคงเป็นเอกอยู่นั่นเอง.

“ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ” (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

หลักการชี้นำการปฏิบัติการทางการทหารทั้งปวงล้วนอาศัยหลักการพื้นฐานข้อหนึ่งคือ, พยายามรักษากำลังของตนและทำลายกำลังของข้าศึกเท่าที่สามารถจะทำได้. ...แล้วการส่งเสริมให้มีการเสียสละอย่างกล้าหาญใน

สงครามนั้น จะอธิบายว่าอย่างไร? การทำสงครามแต่ละครั้งต้องจ่ายค่าทดแทนทั้งนั้นซึ่งบางครั้งก็เป็นค่าทดแทนที่สูงยิ่ง นี่มิขัดกันกับ "การรักษาตนเอง" ดอกหรือ? ที่แท้ไม่ขัดกันเลยแม้สักนิดเดียว พูดให้ถูกต้องยิ่งขึ้นก็คือ, มันทั้งตรงกันข้ามและทั้งประกอบซึ่งกันและกัน. เพราะว่าการเสียสละเช่นนี้ไม่เพียงแต่เป็นความจำเป็นเพื่อทำลายข้าศึก หากยังเป็นความจำเป็นเพื่อรักษาตนเองด้วย —— "การไม่รักษา" (การเสียสละหรือการจ่ายออก) ซึ่งบางส่วนและชั่วคราวนั้น เป็นความจำเป็นเพื่อรักษาส่วนทั้งหมดไว้อย่างถาวร. จากหลักการพื้นฐานนี้ ได้เกิดสิ่งที่เรียกว่าหลักการในการชี้นำการปฏิบัติการทางการทหารทั้งหมดขึ้นเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่หลักการยิง

(การกำบังตนกับการใช้กำลังยิง ซึ่งประการแรกเพื่อรักษาตนเอง และประการหลังเพื่อทำลายข้าศึก) จนกระทั่งถึงหลักการยุทธศาสตร์ ล้วนแต่ซึมซ่านไปด้วยเจตนารมณ์ของหลักการพื้นฐานนี้โดยตลอด. หลักการทางเทคนิค ทางยุทธวิธี ทางการยุทธ์และทางยุทธศาสตร์ทั้งปวง ล้วนเป็นเงื่อนไขในเวลาที่ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานนี้ทั้งสิ้น. หลักการรักษาตนเองและทำลายข้าศึกเป็นมูลฐานของหลักการการทหารทั้งปวง.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามจรยุทธ์ต่อต้านญี่ปุ่น" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

หลักการการทหารของเราคือ (๑) ตีข้าศึกที่กระจัดกระจายและโดดเดี่ยวก่อน ตีข้าศึกที่รวมศูนย์และเข้มแข็งใหญ่โตทีหลัง. (๒) ยึด

เมืองเล็ก เมืองขนาดกลางและชนบทอันกว้างใหญ่ไพศาลก่อน ยึดเมืองใหญ่ทีหลัง. (๓) ถือการทำลายล้างพลังที่มีชีวิตของข้าศึกเป็นเป้าหมายเอก ไม่ถือการรักษาหรือเข้ายึดเมืองและพื้นที่เป็นเป้าหมายเอก. การรักษาหรือเข้ายึดเมืองและพื้นที่เป็นผลจากการทำลายล้างพลังที่มีชีวิตของข้าศึก ซึ่งมักจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนมือกันหลายครั้งจึงจะรักษาหรือเข้ายึดไว้ได้ในที่สุด. (๔) การรบทุกครั้งให้รวมศูนย์กำลังทหารที่เหนือกว่าอย่างเด็ดขาด (สองเท่า สามเท่า สี่เท่า บางครั้งกระทั่งถึงห้าเท่าหรือหกเท่าของกำลังทหารข้าศึก) ล้อมข้าศึกไว้ทั้งสี่ด้าน พยายามทำลายล้างให้หมดสิ้น อย่าให้เล็ดลอดไปได้. ในสภาพการณ์พิเศษ ให้ใช้วิธีการโจมตีข้าศึก

ชนิดทำลายล้าง กล่าวคือ รวมศูนย์กำลังทั้งหมดเข้าตีด้านหน้าของข้าศึกและปีกใดปีกหนึ่งหรือทั้งสองปีกของมัน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำลายล้างส่วนหนึ่งของมันและตีอีกส่วนหนึ่งของมันให้แตกกระเจิง เพื่อกองทหารของเราจะได้เคลื่อนย้ายกำลังอย่างรวดเร็วไปโจมตีทำลายล้างกองกำลังส่วนอื่นของข้าศึกต่อไป. พยายามหลีกเลี่ยงจากการทำศึกแบบพร่ากำลังชนิดที่ได้ไม่คุ้มเสียหรือได้กับเสียพอ ๆ กัน. เช่นนี้แล้ว ในส่วนทั้งหมดเราเป็นฝ่ายด้อยกว่า (กล่าวในแง่ปริมาณ) แต่ในเฉพาะส่วนแต่ละส่วน และในการยุทธ์รูปธรรมแต่ละครั้ง เราเป็นฝ่ายเหนือกว่าอย่างเด็ดขาด, นี่แหละจะประกันให้เราได้ชัยชนะ ในการยุทธ์. พร้อมกับการเคลื่อนคล้อยไปของเวลา เรา

ก็จะกลายเป็นฝ่ายเหนือ กว่าในส่วนทั้งหมด จนกระทั่งทำลายล้างข้าศึกทั้งหมดในที่สุด. (๕) ไม่ทำการรบที่มิได้เตรียมพร้อม ไม่ทำการรบที่ไม่มีความแน่ใจ การรบทุกครั้งต้องพยายามเตรียมให้พรักพร้อม พยายามให้มีความแน่ใจในชัยชนะเมื่อเปรียบเทียบเงื่อนไขระหว่างเรากับข้าศึกแล้ว. (๖) เชิดชูส่งเสริมท่วงทำนองที่สู้รบอย่างกล้าหาญ ไม่กลัวเสียสละ ไม่กลัวความเหน็ดเหนื่อย และทำการรบติดๆ กัน (คือทำการรบติด ๆ กันหลายครั้งในช่วงเวลาอันสั้นโดยไม่หยุดพัก). (๗) พยายามทำลายล้างข้าศึกในระหว่างที่ข้าศึกเคลื่อนที่. ในขณะเดียวกัน ก็เอาใจใส่ในยุทธวิธีโจมตีแนวที่มั่น เข้ายึดจุดที่มั่นและตัวเมืองของข้าศึก. (๘) ในปัญหาบุกตีตัวเมือง บรรดาจุด

ที่มั่นและตัวเมืองที่กำลังป้องกันรักษาของข้าศึกอ่อนแอ ให้เข้ายึดอย่างเด็ดเดี่ยว. บรรดาจุดที่มั่นและตัวเมืองที่กำลังป้องกันรักษาของข้าศึกปานกลางและสภาพแวดล้อมก็อำนวยให้เข้ายึด ให้เข้ายึดเมื่อได้โอกาส. ส่วนบรรดาจุดที่มั่นและตัวเมืองที่กำลังป้องกันรักษาของข้าศึกเข้มแข็งเหนียวแน่นนั้น ให้รอคอยจนกว่าเงื่อนไขจะสุกงอม แล้วจึงเข้ายึด. (๙) เพิ่มเติมกำลังของเราด้วยอาวุธที่ยึดได้ทั้งหมดและผู้คนส่วนใหญ่ของข้าศึกที่จับเป็นเชลยได้. แหล่งที่มาแห่งกำลังคนและกำลังวัตถุปัจจัยของกองทหารของเราอยู่ที่แนวหน้าเป็นสำคัญ. (๑๐) สันทัดในการใช้เวลาระหว่างการยุทธ์สองครั้งให้เป็นประโยชน์ โดยทำการพักผ่อนและปรับปรุงอบรมกองทหาร. เวลาที่ใช้ในการพักผ่อนและ

ปรับปรุงอบรม โดยทั่วไปแล้ว ไม่ควรนานเกินไป พยายามอย่าให้ข้าศึกมีเวลาหยุดพักหายใจเท่าที่จะทำได้. เหล่านี้คือวิธีการสำคัญที่กองทัพปลดแอกประชาชนใช้ในการตีเจียงไคเช็คให้พ่ายแพ้ไป. วิธีการเหล่านี้เป็นวิธีการของกองทัพปลดแอกประชาชนที่เกิดจากการหล่อหลอมในระหว่างทำการรบกับข้าศึกทั้งในและนอกประเทศเป็นเวลานาน, และเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของเราอย่างสิ้นเชิง. ...ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของเราสร้างอยู่บนพื้นฐานของสงครามประชาชนอันนี้ กองทัพใด ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประชาชนก็ไม่สามารถนำยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของเราไปใช้เป็นประโยชน์ได้ทั้งสิ้น.

"สถานการณ์ปัจจุบันและภาระหน้าที่ของเรา" (๒๕ ธันวาคม ๑๙๔๗)

มีความเหนือกว่าแต่ไม่มีการเตรียมพร้อม, ไม่ใช่ความเหนือกว่าที่แท้จริง และก็ไม่มีความเป็นฝ่ายกระทำด้วย. เมื่อเข้าใจข้อนี้แล้ว กองทหารที่ด้อยกว่าแต่มีการเตรียมพร้อม จึงมักตีข้าศึกที่เหนือกว่าให้พ่ายแพ้ไปได้โดยเข้าตีอย่างไม่ทันให้รู้ตัว.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

๙. กองทัพประชาชน

ถ้าไม่มีกองทัพของประชาชน ก็ไม่มีทุกสิ่งทุกอย่างของประชาชน.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

การที่กองทัพนี้มีกำลัง ก็เพราะทุกคนที่เข้าร่วมกองทัพนี้ ต่างมีวินัยด้วยความสำนึก; พวกเขามาผนึกอยู่ด้วยกันและทำการสู้รบ, มิใช่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของคนส่วนน้อยหรือของกลุ่มแคบ ๆ แต่เพื่อผลประโยชน์ของมวลประชาชนอันไพศาล และเพื่อผลประโยชน์ของทั้งประชาชาติ. วัตถุประสงค์แต่เพียงประการเดียวของกองทัพนี้ก็คือ ยืน

อยู่ด้วยกันกับประชาชนจีนอย่างแนบแน่น และรับใช้ประชาชนจีนด้วยชีวิตจิตใจ.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

กองทัพแดงของจีนเป็นกลุ่มกำลังอาวุธที่ปฏิบัติภาระหน้าที่ทางการเมืองของการปฏิวัติ. โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน กองทัพแดงมิใช่เอาแต่รบถ่ายเดียวอย่างเด็ดขาด นอกจากรบเพื่อทำลายกำลังทางการทหารของข้าศึกแล้ว กองทัพนี้ยังต้องแบกรับภาระหน้าที่อันสำคัญยิ่งหลายประการ เป็นต้นว่า โฆษณาต่อมวลชน จัดตั้งมวลชน ติดอาวุธให้แก่มวลชน, ช่วยมวลชนก่อตั้งอำนาจรัฐปฏิวัติ ตลอดจนก่อตั้งองค์การจัดตั้งของพรรคคอมมิวนิสต์ขึ้นด้วย. การรบของกองทัพแดงมิใช่รบเพื่อ

รบแต่ถ่ายเดียว หากรบเพื่อโฆษณาต่อมวลชน จัดตั้งมวลชน ติดอาวุธให้แก่มวลชน, และช่วยมวลชนสร้างอำนาจรัฐปฏิวัติ. ถ้าปราศจากเป้าหมายในการโฆษณาต่อมวลชน, จัดตั้งมวลชน ติดอาวุธให้แก่มวลชน และช่วยมวลชนสร้างอำนาจรัฐปฏิวัติ เหล่านี้แล้ว, การรบก็หมดความหมาย การดำรงอยู่ของกองทัพแดงก็หมดความหมายด้วย.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค" (ธันวาคม ๑๙๒๙)

กองทัพปลดแอกประชาชนเป็นกองสู้รบอยู่ตลอดกาล. แม้ภายหลังได้ชัยชนะทั่วประเทศแล้ว ในระยะประวัติศาสตร์ที่ภายในประเทศยังมิได้ทำลายชนชั้นให้สูญสิ้นไปและในโลกนี้ยังมีระบอบจักรพรรดินิยมอยู่ กองทัพของเราก็ยังคงเป็นกองสู้รบอยู่นั่นเอง.

สำหรับข้อนี้จะมีความเข้าใจผิดหรือโลเลใด ๆ ไม่ได้.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

เรามีกองทัพที่ทำการรบ และก็มีกองทัพที่ใช้แรงงาน. กองทัพที่ทำการรบนั้น เรามีกองทัพลู่ที่ ๘ และกองทัพที่ ๔ ใหม่; กองทัพนี้ก็ต้องใช้ต่างกองทัพ ๒ กองคือ ด้านหนึ่งทำการรบ อีกด้านหนึ่งทำการผลิต. เมื่อเรามีกองทัพ ๒ กองนี้ และกองทัพของเรามีความสามารถทั้งสองด้านดังกล่าวบวกกับความสามารถในการทำงานมวลชน เช่นนี้แล้ว เราก็จะสามารถขจัดความยากลำบาก, ตีจักรพรรดินิยมญี่ปุ่นให้พ่ายแพ้ไปได้.

"จงจัดตั้งกันขึ้น" (๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๓)

กำลังป้องกันประเทศของเราจะได้รับการเสริมให้มั่นคงขึ้น เราจะไม่ยอมให้จักรพรรดิ-นิยมใด ๆ มารุกรานดินแดนของเราอีก. กองกำลังอาวุธของประชาชนของเราจะต้องรักษาไว้และขยายตัวไปบนพื้นฐานของกองทัพปลดแอกประชาชนซึ่งองอาจกล้าหาญและได้ผ่านการทดสอบมาแล้ว. เราไม่เพียงแต่จะมีกองทัพบกที่เข้มแข็งเกรียงไกรเท่านั้น หากยังจะมีกองทัพอากาศที่เข้มแข็งเกรียงไกรและกองทัพเรือที่เข้มแข็งเกรียงไกรอีกด้วย.

คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมเต็มคณะของสภาปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีนชุดที่ ๑ (๒๑ กันยายน ๑๙๔๙)

หลักการของเราคือพรรคบัญชาปืน จะยอมให้ปืนมาบัญชาพรรคไม่ได้เป็นอันขาด.

"ปัญหาสงครามและยุทธศาสตร์" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๓๘)

แม่ทัพนายกองและพลรบทั่วทั้งกองทัพของเราต้องจดจำไว้ให้มั่นอยู่ทุกเมื่อว่า เราเป็นกองทัพปลดแอกประชาชนที่ยิ่งใหญ่ เป็นขบวนที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนที่ยิ่งใหญ่. ขอแต่ให้เราปฏิบัติตามคำชี้แนะของพรรคอยู่ทุกเมื่อ เราก็จะชนะอย่างแน่นอน.

"แถลงการณ์กองทัพปลดแอกประชาชนจีน" (ตุลาคม ๑๙๔๗)

๑๐. การนำของคณะกรรมการพรรค

ระบอบคณะกรรมการพรรคเป็นระบอบสำคัญของพรรคที่ประกันการนำรวมหมู่และป้องกันการเหมางานโดยบุคคลคนเดียว. ปรากฏเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า นิสัยความเคยชินในการเหมางานโดยบุคคลคนเดียวและแก้ปัญหาสำคัญ ๆ โดยบุคคลคนเดียวในองค์การนำบางแห่ง (แน่นอน ไม่ใช่ทั้งหมด) นั้นมีอยู่มากทีเดียว. การแก้ปัญหาสำคัญ ๆ มิใช่ตกลงกันในที่ประชุมคณะกรรมการพรรค แต่ตกลงโดยบุคคลคนเดียว กรรมการคณะกรรมการ

พรรคกลายเป็นตำแหน่งที่ตั้งไว้พอเป็นพิธี. เรื่องที่ในหมู่กรรมการพรรคมีความเห็นแตกต่างกันก็ไม่สามารถแก้ให้ตกไป ทั้งยังปล่อยให้ความแตกต่างเหล่านี้ค้างอยู่เป็นเวลานานโดยไม่ไปแก้ไข. สิ่งที่รักษาไว้ในหมู่กรรมการพรรคนั้น เป็นเพียงความเป็นเอกฉันท์ทางรูปแบบ ไม่ใช่ความเป็นเอกฉันท์โดยเนื้อแท้. สภาพเช่นนี้ต้องเปลี่ยนเสีย. ต่อแต่นี้ไป ตั้งแต่สาขาศูนย์กลางประจำภาคไปจนถึงคณะกรรมการพรรคจังหวัด ตั้งแต่คณะกรรมการพรรคแนวหน้าไปจนถึงคณะกรรมการพรรคกองพลน้อย ตลอดจนกองทัพภาค (สาขาคณะกรรมการการทหารปฏิวัติหรือหน่วยนำ) ศูนย์นำของพรรคในองค์การรัฐบาล, ในองค์การสมาคมมวลชน ในสำนักข่าวและ

ในสำนักหนังสือพิมพ์ ล้วนต้องตั้งระเบียบการประชุมที่สมบูรณ์ของคณะกรรมการพรรคขึ้น ปัญหาสำคัญ ๆ ทั้งหมด (แน่นอนไม่ใช่ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่สลักสำคัญอะไรหรือปัญหาที่ผ่านการอภิปรายและแก้ตกไปแล้ว เพียงแต่รอคอยการปฏิบัติ) ล้วนต้องเสนอให้คณะกรรมการพรรคอภิปราย ให้กรรมการที่เข้าร่วมการประชุมออกความเห็นอย่างเต็มที่ และมีมติที่แจ่มชัดลงไป แล้วแยกย้ายกันไปปฏิบัติ. ...การประชุมคณะกรรมการยังต้องแยกเป็น ๒ ชนิด คือการประชุมของคณะกรรมการประจำและการประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการ จะปะปนกันไม่ได้. นอกจากนี้ ยังต้องระวังอย่าให้การนำรวมหมู่กับการรับผิดชอบโดยบุคคล

สองอย่างนี้ถูกทอดทิ้งไปด้านใดด้านหนึ่ง. ในกองทหาร ผู้บังคับบัญชามีอำนาจจัดการตามควรแก่เหตุในเวลาทำการรบหรือในเมื่อสภาพการณ์เกิดความจำเป็น.

"เกี่ยวกับการเสริมระบอบคณะกรรมการพรรคให้สมบูรณ์" (๒๐ กันยายน ๑๙๔๘)

เลขาธิการคณะกรรมการพรรคต้องสันทัดในการเป็น"ผู้บังคับหมู่". คณะกรรมการของพรรคมีกรรมการ๑๐–๒๐คน คล้ายกับหมู่หนึ่งในกองทหาร เลขาธิการเปรียบเสมือน "ผู้บังคับหมู่". การจะนำหมู่นี้ให้ดีนั้น แน่นอนไม่ใช่ของง่าย. ปัจจุบันนี้ สาขาศูนย์กลางประจำภาคและกึ่งสาขาศูนย์กลางประจำภาคต่างก็นำอาณาเขตที่กว้างใหญ่มากและแบกรับภาระหน้าที่อันหนักหน่วงอยู่. งานการนำไม่

เพียงแต่ต้องกำหนดเข็มมุ่งและนโยบายเท่านั้น หากยังต้องกำหนดวิธีการทำงานที่ถูกต้องด้วย. เมื่อมีเข็มมุ่งและนโยบายที่ถูกต้องแล้ว ถ้าพลั้งเผลอในวิธีการทำงาน ก็ยังจะเกิดปัญหาขึ้นได้. คณะกรรมการพรรคจะบรรลุภาระหน้าที่ในการนำของตนได้ ก็ต้องอาศัยคณะกรรมการพรรคคือ "คน ๑ หมู่" นี้ ให้พวกเขาแสดงบทบาทอย่างเต็มที่. เลขาธิการจะเป็น "ผู้บังคับหมู่" ให้ดีได้ ก็ควรจะศึกษาและค้นคว้าให้ดีทีเดียว. เลขาธิการหรือรองเลขาธิการถ้าไม่ใส่ใจในงานโฆษณาและงานจัดตั้งกับ "คน ๑ หมู่" ของตน ไม่สันทัดในการจัดการกับความสัมพันธ์ระหว่างตนกับกรรมการ ไม่ค้นคว้าว่าจะดำเนินการประชุมให้ดีได้อย่างไรแล้ว ก็เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะ

บังคับบัญชา "คน ๑ หมู่" นี้ให้ดีได้. และถ้า "คน ๑ หมู่" นี้กระทำการไม่พร้อมเพรียงกัน ก็อย่าหวังเลยที่จะนำคนเรือนแสนเรือนล้านไปทำการรบและทำการสร้างสรรค์. แน่นอน ความสัมพันธ์ระหว่างเลขาธิการกับกรรมการเป็นความสัมพันธ์ที่ส่วนข้างน้อยปฏิบัติตามส่วนข้างมาก ซึ่งต่างกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับหมู่กับพลทหาร. ในที่นี้เป็นการเปรียบเทียบเท่านั้นเอง.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

ต้องนำปัญหามาแบกันบนโต๊ะ. ไม่เพียงแต่ "ผู้บังคับหมู่" ต้องทำเช่นนี้ กรรมการก็ต้องทำเช่นนี้ด้วย. อย่าโจษจันกันลับหลัง.

เมื่อมีปัญหาก็เปิดประชุม นำปัญหามาแบกันบนโต๊ะแล้วอภิปรายกัน กำหนดลงไปสัก ๒–๓ ข้อ ปัญหาก็จะแก้ตกไปได้. ถ้ามีปัญหาแล้วไม่นำมาแบกันบนโต๊ะ ก็จะแก้ไม่ได้เป็นเวลานาน ถึงกับค้างไว้เป็นปี ๆ. "ผู้บังคับหมู่" และกรรมการยังต้องมีความเข้าใจอันดีต่อกัน. ความเข้าใจอันดีต่อกัน การหนุนช่วยกันและความมีมิตรจิตมิตรใจต่อกันระหว่างเลขาธิการกับกรรมการ ระหว่างศูนย์กลางกับสาขาศูนย์กลางประจำภาค ระหว่างสาขาศูนย์กลางประจำภาคกับคณะกรรมการแขวงเหล่านี้มีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใดหมด.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

"แจ้งข่าวสารแก่กัน". หมายความว่า, ระหว่างกรรมการคณะกรรมการพรรคด้วยกันต้องนำเรื่องราวที่ตนทราบมาแจ้งให้แก่กันและแลกเปลี่ยนความเห็นกัน. ข้อนี้มีความสำคัญมากในการให้ได้มาซึ่งภาษาร่วมกัน. บางคนไม่ทำเช่นนี้ กลับเหมือนดังที่เหลาจื๊อได้พูดไว้ว่า "แม้เสียงไก่เสียงหมาได้ยินกันก็ไม่ไปมาหาสู่จนวันตาย" ผลก็คือขาดภาษาร่วมกันในระหว่างกันเอง.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

สิ่งที่ไม่รู้และไม่เข้าใจให้ถามชั้นล่าง อย่าแสดงความเห็นชอบหรือคัดค้านไปง่าย ๆ. ... เราอย่าได้แสร้งอวดรู้ในสิ่งที่ไม่รู้เป็นอันขาด, ต้อง "ไม่กระดากที่จะไต่ถามผู้น้อย" ต้อง

สันทัดในการรับฟังความเห็นของผู้ปฏิบัติงานชั้นล่าง. เป็นศิษย์ก่อนแล้วจึงเป็นอาจารย์ทีหลัง; ขอความรู้จากผู้ปฏิบัติงานชั้นล่างก่อน แล้วจึงค่อยออกคำสั่ง. ...คำพูดของผู้ปฏิบัติงานชั้นล่างย่อมมีทั้งที่ถูกและที่ไม่ถูก, เมื่อฟังแล้วต้องทำการวิเคราะห์. ความเห็นที่ถูก ต้องรับฟังและปฏิบัติตาม. ... ความเห็นที่ผิดที่มาจากชั้นล่าง ก็ต้องรับฟังเช่นเดียวกัน จะไม่ฟังเสียเลยนั้นไม่ถูก เพียงแต่ว่าฟังแล้วไม่ปฏิบัติตาม ทั้งยังต้องวิจารณ์ด้วย.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

หัด "ดีดเปียโน" ให้เป็น. การดีดเปียโนนั้นต้องกระดิกทั้งสิบนิ้ว จะกระดิกบ้างไม่กระดิกบ้างไม่ได้. แต่ถ้ากดลงไปพร้อมกันทั้งสิบนิ้วก็ไม่เป็นทำนองเพลง. เมื่อจะให้มีเสียงดนตรีที่ดี การกระดิกของนิ้วทั้งสิบก็ต้องมีจังหวะและมีการประสานกัน. คณะกรรมการพรรคต้องจับงานที่เป็นใจกลางให้มั่น, และในขณะเดียวกันก็ต้องเปิดขยายงานด้านอื่น ๆ ล้อมรอบงานที่เป็นใจกลางด้วย. เวลานี้งานที่เราคุมอยู่มีมากมายหลายด้าน งานของภูมิภาคต่าง ๆ ทหารเหล่าต่าง ๆ และแผนกงานต่าง ๆ ล้วนแต่ต้องให้การดูแลอย่างทั่วถึง, จะเอาใจใส่แต่เพียงปัญหาส่วนหนึ่งแล้วทิ้งส่วนอื่น ๆ เสียไม่ได้. ที่ใดเกิดปัญหาขึ้น ก็ต้องจรดนิ้วลงไปที่นั่น วิธีการนี้เราต้องเรียนรู้ให้ได้. บางคนดีดเปียโนได้ดี บางคนดีดได้ไม่ดี ทำนองเพลงที่คนสองชนิดนี้ดีดออกมา

นั้นต่างกันมาก. สหายในคณะกรรมการพรรคต้องหัด "ดีดเปียโน" ให้ได้ดี.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

ต้อง "จับให้มั่น". หมายความว่า คณะกรรมการพรรคไม่เพียงแต่ต้อง "จับ" งานที่เป็นหลักให้ได้ หากยังต้อง "จับให้มั่น" ให้ได้ด้วย. สิ่งใดก็ตาม มีแต่จับให้มั่นจริง ๆ ไม่คลายมือเลยแม้แต่นิดเดียว จึงจะจับอยู่. จับแต่ไม่มั่นเท่ากับไม่จับ. ถ้าแบมือออก, แน่นอน อะไรก็จับไม่อยู่. ถึงจะกำมือไว้, แต่ไม่กำให้แน่น ทำคล้ายจับ ก็ยังคงจับอะไรไม่ได้อยู่นั่นเอง. สหายของเราบางคนก็จับงานที่เป็นหลักเหมือนกัน หากจับแต่ไม่มั่น, ดังนั้นงานจึงยังคงไม่สามารถทำให้ดีได้อยู่

นั่นเอง. จะไม่จับนั้นไม่ได้ จับแต่ไม่มั่นก็ไม่ได้เช่นกัน.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

มี "ตัวเลข" ไว้ในใจ. หมายความว่า ต้องสนใจในด้านปริมาณของสภาพการณ์และของปัญหาให้ได้ ต้องมีการวิเคราะห์ปริมาณพื้นฐาน. คุณภาพใด ๆ ล้วนแต่แสดงออกเป็นปริมาณที่แน่นอนทั้งสิ้น เมื่อไม่มีปริมาณก็ไม่มีคุณภาพ. จนกระทั่งทุกวันนี้ สหายของเราจำนวนมากยังไม่รู้จักสนใจในด้านปริมาณของสิ่ง ไม่รู้จักสนใจในสถิติพื้นฐานและส่วนร้อยที่สำคัญ ๆ ไม่รู้จักสนใจในขีดจำกัดของปริมาณที่กำหนดคุณภาพของสิ่ง กับทุกสิ่งทุกอย่างไม่มี "ตัวเลข" อยู่ในใจเลย ผลที่สุด

ก็คือ เป็นไปไม่ได้ที่จะไม่ทำความผิดพลาด.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

"ประกาศปลอบขวัญประชาราษฎร์". จะเรียกประชุมต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเหมือนดังออกประกาศปลอบขวัญประชาราษฎร์ ให้ทุกคนรู้ว่าจะอภิปรายปัญหาอะไร แก้ปัญหาอะไร แล้วเตรียมกันไว้แต่เนิ่น ๆ. บางแห่งเรียกประชุมผู้ปฏิบัติงานโดยมิได้เตรียมรายงานและร่างมติให้พร้อมไว้ก่อน จนผู้เข้าร่วมประชุมมาถึงแล้ว จึงผสมผเสกันเดี๋ยวนั้นเหมือนดัง "ทหารและม้ามาถึงแล้ว เสบียงและหญ้ายังไม่พร้อม" อย่างนี้ไม่ดี. ถ้ายังไม่ได้ตระเตรียม ก็อย่าด่วนเรียกประชุม.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

"ให้กองทหารยอดเยี่ยม ให้การบริหารรัดกุม". การกล่าวคำปราศรัย การแสดงปาฐกถา การเขียนบทความและร่างมติ ล้วนแต่ต้องรวบรัดชัดแจ้งถูกประเด็น. การประชุมก็อย่าให้นานเกินไป.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

ใส่ใจในการสามัคคีสหายที่มีความเห็นไม่ตรงกับตนมาทำงานร่วมกัน. พึงใส่ใจในข้อนี้ไม่ว่าในท้องถิ่นหรือในกองทหาร. กับบุคคลนอกพรรคก็เช่นเดียวกัน. เรามาอยู่ร่วมกันจากทั่วทุกสารทิศ เราไม่เพียงแต่ต้องสันทัดในการสามัคคีสหายที่มีความเห็นตรงกัน หากยังต้องสันทัดในการสามัคคีสหายที่มีความเห็น

ไม่ตรงกับตนมาทำงานร่วมกันด้วย.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

พยายามละเว้นจากความเย่อหยิ่ง. นี่เป็นปัญหาหลักการปัญหาหนึ่งสำหรับผู้นำงาน, และก็เป็นเงื่อนไขสำคัญอันหนึ่งในการรักษาความสามัคคี. แม้ผู้ที่ไม่เคยทำความผิดพลาดอย่างร้ายแรงมาก่อนและมีผลงานมากมายก็อย่าได้เย่อหยิ่ง.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

ขีดเส้นแบ่ง ๒ ชนิดให้ชัดแจ้ง. ชนิดแรก ปฏิวัติหรือปฏิปักษ์ปฏิวัติ? เยนอานหรือซีอาน? บางคนไม่เข้าใจว่าต้องขีดเส้นแบ่งชนิดนี้ให้ชัดแจ้ง. เช่นเวลาพวกเขาคัดค้านลัทธิขุนนาง ก็บรรยายเยนอานราวกับว่า "ไม่มีชิ้นดี" โดยไม่นำเอาลัทธิขุนนางในเยนอานกับลัทธิขุนนางในซีอานมาเปรียบเทียบดูเสียบ้าง มาจำแนกเสียบ้าง. อย่างนี้ก็เป็นการทำความผิดพลาดตั้งแต่ขั้นมูลฐานทีเดียว. ชนิดที่สอง ในขบวนปฏิวัติต้องขีดเส้นแบ่งระหว่างความถูกต้องกับความผิดพลาดและระหว่างผลงานกับข้อบกพร่องให้ชัดแจ้ง และยังต้องให้เป็นที่ชัดแจ้งว่า ระหว่างสองสิ่งนี้อะไรเป็นเอก อะไรเป็นรอง. เป็นต้นว่าผลงานเป็นร้อยละ ๓๐ หรือร้อยละ ๗๐ กันแน่? ว่าน้อยไปไม่ได้ ว่ามากไปก็ไม่ได้. งานของคนคนหนึ่ง ผลงานเป็นร้อยละ ๓๐ ความผิดพลาดร้อยละ ๗๐ หรือผลงานเป็นร้อยละ ๗๐ ความ

ผิดพลาดร้อยละ ๓๐ อย่างไหนกันแน่ ต้องมีการประเมินกันในขั้นมูลฐาน. ถ้าผลงานเป็นร้อยละ ๗๐ ก็ควรรับรองงานของเขาโดยพื้นฐาน. ถ้าผลงานเป็นเอก แล้วกลับบอกว่าความผิดพลาดเป็นเอก เช่นนี้แล้วก็ผิดอย่างสิ้นเชิง. การมองปัญหาของเราต้องไม่ลืมขีดเส้นแบ่ง ๒ ชนิดนี้ให้ชัดแจ้งคือ เส้นแบ่งระหว่างปฏิวัติกับปฏิปักษ์ปฏิวัติและเส้นแบ่งระหว่างผลงานกับข้อบกพร่อง. เมื่อจดจำเส้นแบ่ง ๒ เส้นนี้ไว้แล้ว เรื่องก็จะจัดการได้ง่าย มิฉะนั้น ก็จะทำให้ลักษณะของปัญหาปนกันยุ่ง. แน่นอนทีเดียว การที่จะขีดเส้นแบ่งให้ดีได้นั้น ต้องผ่านการค้นคว้าและวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน. เราควรใช้ท่าที

วิเคราะห์และค้นคว้าต่อคนทุกคนและเรื่องทุกเรื่อง.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค"
(๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

ในด้านการจัดตั้ง ให้เคร่งครัดในการดำเนินชีวิตประชาธิปไตยภายใต้การชี้นำที่รวมศูนย์ตามแนวทางดังนี้คือ

๑. องค์การนำของพรรคต้องมีแนวทางชี้นำที่ถูกต้อง เมื่อเกิดมีปัญหาขึ้น ก็ต้องมีวิธีแก้ เพื่อสร้างศูนย์การนำขึ้น.

๒. องค์การชั้นบนต้องเข้าใจสภาพขององค์การชั้นล่างและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชน เพื่อเป็นพื้นฐานทางภววิสัยของการชี้นำที่ถูกต้อง.

๓. ในการแก้ปัญหา องค์การชั้นต่าง ๆ ของพรรคต้องไม่ทำอย่างลวก ๆ. เมื่อเป็นมติแล้ว ก็ต้องปฏิบัติอย่างเด็ดเดี่ยว.

๔. มติใด ๆ ที่สำคัญหน่อยขององค์การชั้นบน ต้องถ่ายทอดให้องค์การชั้นล่างและมวลชนสมาชิกพรรคทราบโดยด่วน. ...

๕. องค์การชั้นล่างของพรรคและมวลชนสมาชิกพรรคต้องอภิปรายคำชี้แนะขององค์การชั้นบนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของคำชี้แนะโดยตลอด และกำหนดวิธีการที่จะนำคำชี้แนะนั้น ๆ ไปปฏิบัติด้วย.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค"
(ธันวาคม ๑๙๒๙)

๑๑. แนวทางมวลชน

ประชาชน มีแต่ประชาชนเท่านั้นที่เป็นพลังดันในการสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์โลก.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

มวลชนคือวีรชนที่แท้จริง ส่วนเราเองนั้นมักอ่อนหัดน่าขันเสมอ ถ้าไม่เข้าใจข้อนี้แล้ว ก็ไม่สามารถได้รับแม้กระทั่งความรู้เบื้องต้น.

"คำนำและคำต่อท้าย เรื่อง 'การสำรวจชนบท'" (มีนาคมและเมษายน ๑๙๔๑)

มวลประชาชนมีพลังสร้างสรรค์อันไม่มีที่สิ้นสุด. พวกเขาสามารถจัดตั้งกันขึ้น แล้ว

ยาตราทัพไปสู่ทุกแห่งหนและทุกแผนกงานที่พวกเขาจะใช้พลังของตนได้ ยาตราทัพไปสู่การผลิตทั้งส่วนลึกและส่วนกว้าง เพื่อสร้าง-สรรค์การสวัสดิการซึ่งนับวันแต่จะเพิ่มพูนยิ่งขึ้นเพื่อตัวเขาเอง.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "แรงงานที่เหลือใช้หาทางออกได้แล้ว" (ปี ๑๙๕๕)

การเพื่องฟูของการเคลื่อนไหวชาวนาในปัจจุบันเป็นปัญหาใหญ่ยิ่งปัญหาหนึ่ง. ในชั่วระยะเวลาอันสั้น ตามมณฑลต่าง ๆ ทางภาคกลาง ภาคใต้และภาคเหนือของประเทศจีนจะมีชาวนาหลายร้อยล้านคนลุกขึ้นมาด้วยท่าประดุจพายุฝนกระหน่ำ รวดเร็วและรุนแรงยิ่งนัก ไม่ว่ากำลังใหญ่หลวงสักปานใดก็ยับยั้งไม่อยู่. พวกเขาจะทลายเครื่องพันธนาการทั้งหมดที่ผูกมัดรัดตัวเขาอยู่ แล้วรดหน้าไปสู่วิถีแห่งการปลดแอกอย่างรวดเร็ว. จักร-พรรดินิยม ขุนศึก ข้าราชการฉ้อราษฎร์บังหลวง เจ้าถิ่นและผู้ดีเลวร้ายทั้งปวงจะถูกพวกเขากวาดลงหลุมฝังศพจนหมดสิ้น. คณะพรรคที่ปฏิวัติและสหายที่ปฏิวัติทั้งปวงล้วนจะต้องรับการตรวจสอบต่อหน้าพวกเขา เพื่อให้พวกเขาตัดสินว่าจะรับเอาไว้หรือจะทอดทิ้งเสีย. ท่านจะยืนอยู่ข้างหน้าพวกเขาและนำพวกเขา หรือจะยืนอยู่ข้างหลังพวกเขาและชี้ไม้ชี้มือวิจารณ์พวกเขา หรือจะยืนอยู่ตรงข้ามกับพวกเขาและคัดค้านพวกเขา? สามประการนี้ ชาวจีนทุกคนต่างมีเสรีภาพที่จะเลือกเอา แต่ว่าสถานการณ์จะบังคับให้ท่านเลือกเอาโดยด่วนเท่านั้นเอง.

"รายงานสำรวจการเคลื่อนไหวชาวนาในมณฑลหูหนาน" (มีนาคม ๑๙๒๗)

ปัจจุบันนี้ กระแสสูงแห่งการจัดตั้งสหกรณ์ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชนบท ได้มาถึงในที่บางแห่งแล้ว และจะมาถึงทั่วประเทศในเร็ว ๆ นี้. นี่เป็นการเคลื่อนไหวปฏิวัติทางสังคมนิยมอย่างขนานใหญ่ของประชากรในชนบทกว่า ๕๐๐ ล้านคนซึ่งมีความหมายอันยิ่งใหญ่ทางสากล. เราควรต้องไปนำการเคลื่อนไหวนี้อย่างเอาการเอางาน, อย่างกระตือรือร้นและอย่างมีโครงการ ไม่ใช่ไปดึงให้ถอยหลังด้วยวิธีต่าง ๆ นานา. การเกิดความพลั้งพลาดขึ้นบ้างในระหว่างการเคลื่อนไหวนั้น เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น, นี่เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ และไม่ยากที่จะแก้ไขให้ถูกต้อง. ข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดที่มีอยู่ในหมู่ผู้ปฏิบัติงานและชาวนานั้น ขอ

แต่ให้เราช่วยพวกเขาอย่างเอาการเอางานเท่านั้น ก็จะขจัดหรือแก้ไขเสียได้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

ในหมู่มวลชนมีความกระตือรือร้นเพื่อสังคมนิยมอย่างร้อนแรงยิ่งแฝงอยู่. พวกที่ในระยะปฏิวัติยังรู้จักแต่เดินตามระเบียบแบบแผนปรกตินั้น มองไม่เห็นความกระตือรือร้นชนิดนี้เสียเลย. พวกเขาเป็นคนตาบอด, สิ่งที่ปรากฏเบื้องหน้าพวกเขานั้นมีแต่ความมืด. บางครั้งพวกเขาทำถึงขนาดแทบจะกลับถูกเป็นผิดกลับขาวเป็นดำทีเดียว. คนชนิดนี้เรายังพบเห็นน้อยอยู่หรือ? พวกที่รู้จักแต่เดินตามระเบียบแบบแผนปรกติเหล่านี้มักประเมินความกระตือรือร้นของประชาชน

ต่ำเกินไปอยู่เรื่อย. เมื่อมีสิ่งใหม่ ๆ สิ่งหนึ่งปรากฏขึ้น พวกเขาเป็นต้องไม่เห็นด้วย และเป็นต้องคัดค้านเสียพักหนึ่งก่อนเสมอ. ครั้นแล้วก็ยอมแพ้ และวิจารณ์ตนเองนิดหน่อย. เมื่อมีสิ่งใหม่อีกสิ่งหนึ่งปรากฏขึ้น พวกเขาก็จะซ้ำท่าทีสองอย่างนี้อีกรอบหนึ่ง. และต่อมาเมื่อมีสิ่งใหม่ ๆ ต่าง ๆ ปรากฏขึ้น พวกเขาก็จะจัดการตามแบบนี้ทั้งสิ้น. คนชนิดนี้เป็นฝ่ายถูกกระทำอยู่เรื่อย และมักจะก้าวเท้าไม่ออกในยามหน้าสิ่วหน้าขวาน กว่าจะยอมก้าวไปข้างหน้าสักก้าวหนึ่ง ก็มักจะต้องให้คนอื่นตบหลังแรง ๆ ทีหนึ่งก่อนเสมอ.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "ชั่วเวลา ๒ ปีตำบลนี้ก็ได้จัดตั้งกันเป็นสหกรณ์หมดแล้ว" (ปี ๑๙๕๕)

ในระยะ ๒๐ กว่าปีมานี้ พรรคเราทำงานมวลชนอยู่ทุกวัน และในระยะ ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมา ก็พูดถึงแนวทางมวลชนอยู่ทุกวัน. แต่ไหนแต่ไรมาเราก็มีความคิดเห็นที่ว่า การปฏิวัติจะต้องอาศัยมวลประชาชน จะต้องลงมือทำกันทุกคน คัดค้านการอาศัยแต่คนส่วนน้อยมานั่งออกคำสั่ง. แต่ว่าในการทำงานของสหายบางคน ยังไม่สามารถดำเนินแนวทางมวลชนได้โดยตลอด พวกเขายังคงอาศัยแต่คนส่วนน้อยทำงานอย่างเงียบเชียบเหงาหงอย. เหตุประการหนึ่งก็คือ เมื่อจะทำอะไรสักอย่าง พวกเขามักจะไม่ยอมให้ความกระจ่างแก่ผู้ที่อยู่ใต้การนำเสมอ ไม่รู้จักส่งเสริมความเอาการเอางานและพลังสร้างสรรค์ของผู้ที่อยู่ใต้การนำ. โดยทางอัตวิสัย,

พวกเขาก็ต้องการจะให้ลงมือทำกันทุกคน แต่ไม่ให้คนทั้งหลายรู้ว่างานที่จะทำนั้นเป็นงานอะไรและควรต้องทำอย่างไร เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ทุกคนจะลงมือได้อย่างไรและจะทำงานให้ดีได้อย่างไร? การที่จะแก้ปัญหานี้ให้ตกได้นั้น แน่นอน โดยขั้นมูลฐานต้องให้การศึกษาทางความคิดเกี่ยวกับแนวทางมวลชน, แต่ในขณะเดียวกัน ก็ต้องสอนวิธีที่เป็นรูปธรรมหลาย ๆ วิธีให้แก่สหายเหล่านี้ด้วย.

"สนทนากับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จิ้นสุยยึเป้า" (๒ เมษายน ๑๙๔๘)

ความจัดเจนใน ๒๔ ปีได้บอกเราว่า ภาระหน้าที่ใด นโยบายใด และท่วงทำนองการทำงานใดที่ถูกต้อง ล้วนสอดคล้องกับความเรียกร้องต้องการของมวลชนในที่นั้นและในเวลานั้น และล้วนสัมพันธ์กับมวลชนทั้งสิ้น; ภาระหน้าที่ใด นโยบายใด และท่วงทำนองการทำงานใดที่ผิด ล้วนไม่สอดคล้องกับความเรียกร้องต้องการของมวลชนในที่นั้นและในเวลานั้น และล้วนเหินห่างจากมวลชนทั้งสิ้น. เหตุที่ข้อเสียต่าง ๆ อาทิ ลัทธิคัมภีร์, ลัทธิจัดเจน ลัทธิคำสั่ง ลัทธิช้างเท้าหลัง ลัทธิพรรคพวก ลัทธิขุนนาง และท่าทีการทำงานอันเย่อหยิ่งทะนงตน เหล่านี้ไม่ดีแน่ ๆ, เอามันไว้ไม่ได้แน่ ๆ และถ้าใครมีข้อเสียประเภทนี้ก็ต้องขจัดเสียให้ได้นั้น ก็เพราะข้อเสียเหล่านี้ทำให้เหินห่างจากมวลชน.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

เมื่อจะสัมพันธ์กับมวลชน ก็ต้องทำตามความต้องการและความสมัครใจของมวลชน.

การงานทั้งหลายที่ทำเพื่อมวลชน ต้องเริ่มต้นจากความต้องการของมวลชนทั้งสิ้น มิใช่เริ่มต้นจากความปรารถนาดีใด ๆ ของบุคคล. มักปรากฏอยู่บ่อยครั้งว่า แม้ในทางภววิสัยมวลชนจะมีความต้องการในการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงบางอย่าง แต่ในทางอัตวิสัยพวกเขายังไม่มีความตื่นตัวเช่นนี้ เมื่อมวลชนยังไม่ได้ตัดสินใจและยังไม่ยินดีจะปฏิวัติเปลี่ยนแปลง, เราก็ต้องรอคอยด้วยความอดทน; จนกว่าด้วยการจูงใจของเรา มวลชนส่วนใหญ่ได้เกิดความตื่นตัวขึ้น ตัดสินใจและสมัครใจที่จะดำเนินการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงแล้ว จึงค่อยไปดำเนินการปฏิวัติเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นก็จะเหินห่างจากมวลชน. การงานใด ๆ ที่ต้องการให้มวลชนเข้าร่วม ถ้าปราศจาก

ความสำนึกและความสมัครใจของมวลชนแล้ว ก็จะกลายเป็นเพียงรูปแบบ แล้วก็ล้มเหลวไป. . . . .ในที่นี้มีหลักการอยู่ ๒ ข้อ, ข้อหนึ่งคือ เป็นความต้องการที่เป็นจริงของมวลชน มิใช่ความต้องการที่เกิดจากความเพ้อฝันในสมองของเรา; อีกข้อหนึ่งคือ เป็นความสมัครใจของมวลชน ให้มวลชนตัดสินใจเอง มิใช่เราไปตัดสินใจแทนพวกเขา.

"แนวร่วมในงานวัฒนธรรม" (๓๐ ตุลาคม ๑๙๔๔)

สมัชชาผู้แทนของเราควรเรียกร้องให้ทั่วทั้งพรรคเพิ่มความระมัดระวัง สนใจสหายทุก ๆ คนในห่วงโซ่ของงานทุก ๆ ห่วง อย่าให้เขาเหินห่างจากมวลชน. ให้การศึกษาแก่สหายทุก ๆ คนให้รักมวลประชาชนและ

สดับตรับฟังเสียงเรียกร้องของมวลชนด้วยความตั้งอกตั้งใจ; เมื่อไปถึงที่ไหน ก็ให้คลุกคลีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับมวลชนที่นั่น ไม่ใช่อยู่เหนือมวลชน หากหยั่งลึกเข้าไปในหมู่มวลชน; ปลุกและยกระดับความตื่นตัวของมวลชนให้สูงขึ้นตามระดับความตื่นตัวของมวลชนในขณะนั้น ช่วยมวลชนจัดตั้งกันขึ้นทีละขั้น ๆ โดยหลักการสมัครใจจริง ๆ ของมวลชนเอง และเปิดการต่อสู้ที่จำเป็นทุกอย่างทีละขั้น ๆ เท่าที่สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกในที่นั้นและในเวลานั้นจะอำนวยให้.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ในขณะที่มวลชนยังไม่ตื่นตัว เราจะรุก, นั่นคือลัทธิเสี่ยงภัย. สิ่งใดที่มวลชนไม่ยินดี

จะทำ เราขืนนำพวกเขาไปทำ ผลที่สุดย่อมจะล้มเหลวอย่างแน่นอน. ในขณะที่มวลชนเรียกร้องจะก้าวไปข้างหน้า เราไม่ก้าว นั่นคือลัทธิฉวยโอกาสเอียงขวา.

"สนทนากับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จิ้นสุยยึเป้า" (๒ เมษายน ๑๙๔๘)

ในการงานทั้งปวง ลัทธิคำสั่งเป็นสิ่งที่ผิด, เพราะมันล้ำหน้าระดับความตื่นตัวของมวลชน ละเมิดหลักการสมัครใจของมวลชน, เป็นโรคใจร้อน. สหายของเราอย่าคิดว่าสิ่งที่ตนเข้าใจแล้ว มวลชนอันไพศาลก็เข้าใจเช่นเดียวกับตน. มวลชนเข้าใจแล้วหรือยังและยินดีจะปฏิบัติหรือไม่นั้น ต้องเข้าไปสำรวจในหมู่มวลชนจึงจะรู้ได้. ถ้าเราทำเช่นนี้, ก็จะสามารถหลีกเลี่ยงจากลัทธิคำสั่งได้. ใน

การงานทั้งปวง ลัทธิช้างเท้าหลังก็เป็นสิ่งที่ผิดเช่นเดียวกัน เพราะมันล้าหลังระดับความตื่นตัวของมวลชน ละเมิดหลักการนำมวลชนให้ก้าวไปข้างหน้าอีกก้าวหนึ่ง เป็นโรคเฉื่อยช้า. สหายของเราอย่าคิดว่าสิ่งที่ตนยังไม่เข้าใจนั้น มวลชนก็ไม่เข้าใจเสียเลย. ปรากฏอยู่บ่อยครั้งว่า มวลชนอันไพศาลล้ำหน้าเราไปแล้ว และต้องการอย่างรีบด่วนที่จะก้าวไปข้างหน้าอีกก้าวหนึ่ง แต่สหายของเราไม่สามารถเป็นผู้นำของมวลชนอันไพศาล, กลับสะท้อนความเห็นของพวกล้าหลังส่วนหนึ่ง และสำคัญผิดว่าความเห็นของพวกล้าหลังส่วนนี้เป็นความเห็นของมวลชนอันไพศาล เลยกลายเป็นช้างเท้าหลังของพวกล้าหลังไป.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

รวมศูนย์ขึ้นมาจากมวลชน แล้วนำไปยืนหยัดในหมู่มวลชน เพื่อจะได้ก่อรูปขึ้นเป็นความเห็นในการนำที่ถูกต้อง นี่คือวิธีการนำขั้นพื้นฐาน.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

ในการงานที่เป็นจริงทั้งปวงของพรรคเรา, การนำใด ๆ ที่ถูกต้องจะต้องมาจากมวลชนไปสู่มวลชน. หมายความว่า รวมศูนย์ความเห็นของมวลชน (ความเห็นที่กระจัดกระจายและไม่เป็นระบบ) ขึ้นมา (ผ่านการค้นคว้า, แปรเป็นความเห็นที่รวมศูนย์และเป็นระบบ), แล้วนำไปโฆษณาชี้แจงในหมู่มวลชน แปรเป็นความเห็นของมวลชน ให้มวลชนยืนหยัดลงไป ประจักษ์ขึ้นเป็นการกระทำ และทดสอบความเห็นเหล่านี้จากการกระทำของ

มวลชนว่าถูกต้องหรือไม่. แล้วรวมศูนย์ขึ้นมาจากมวลชนอีก และนำไปยืนหยัดในหมู่มวลชนอีก. หมุนเวียนอยู่เช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด แต่ละครั้งจะถูกต้องยิ่งขึ้น มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น และอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น. นี่แหละคือทฤษฎีความรับรู้ของลัทธิมาร์กซ.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

เราควรไปสู่มวลชน ศึกษาจากมวลชน, ประมวลความจัดเจนของพวกเขาให้เป็นหลักเหตุผลและวิธีที่ดียิ่งขึ้นและที่เป็นระเบียบ, แล้วไปบอกกล่าว (โฆษณา) แก่มวลชน เรียกร้องให้มวลชนนำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาของมวลชน ให้มวลชนได้รับการปลดแอกและได้รับความสุข.

"จงจัดตั้งกันขึ้น" (๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๓)

ในองค์การนำในที่บางแห่งของเรา มีบางคนเห็นว่า นโยบายของพรรคนั้นรู้กันเฉพาะในหมู่ผู้นำงานก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องให้มวลชนรู้. นี่เป็นสาเหตุพื้นฐานประการหนึ่งที่ทำให้งานบางอย่างของเราไม่สามารถทำได้ดี.

"สนทนากับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จิ้นสุยยึเป้า" (๒ เมษายน ๑๙๔๘)

ในการเคลื่อนไหวมวลชนแต่ละครั้ง, ต้องมีการสำรวจและวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานว่ามวลชนที่สนับสนุนอย่างเอาการเอางานมีเท่าไร ที่คัดค้านมีเท่าไร และที่อยู่ในภาวะกลาง ๆ มีเท่าไร จะวินิจฉัยปัญหาโดยไม่มีมูลและอย่างอัตวิสัยไม่ได้.

"วิธีการทำงานของคณะกรรมการพรรค" (๑๓ มีนาคม ๑๙๔๙)

ที่ใดที่มีมวลชน ที่นั่นโดยทั่ว ๆ ไปมีบุคคลอยู่ ๓ ประเภท คือ ที่ค่อนข้างเอาการเอางาน ที่อยู่ในภาวะกลาง ๆ และที่ค่อนข้างล้าหลัง. ฉะนั้น ผู้นำงานจะต้องสันทัดในการสามัคคีพวกเอาการเอางานซึ่งเป็นคนส่วนน้อยให้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงของฝ่ายนำ, และอาศัยหัวเรี่ยวหัวแรงเหล่านี้ไปยกระดับพวกกลาง ๆ และช่วงชิงพวกล้าหลัง.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

การสันทัดในการทำให้นโยบายของพรรคกลายเป็นการกระทำของมวลชน การสันทัดในการทำให้การเคลื่อนไหวแต่ละครั้งและการต่อสู้แต่ละครั้งของเรา ไม่เพียงแต่เป็นที่เข้าใจของผู้ปฏิบัติงานชั้นนำเท่านั้น หากยังเป็นที่

เข้าใจและเป็นที่ยึดกุมของมวลชนอันไพศาลได้ด้วย นี่เป็นศิลปะการนำอย่างหนึ่งของลัทธิมาร์กซ–เลนิน. การงานของเราจะผิดพลาดหรือไม่นั้น เส้นแบ่งก็อยู่ที่ตรงนี้.

"สนทนากับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จิ้นสุยยึเป้า" (๒ เมษายน ๑๙๔๘)

มีแต่ความเอาการเอางานของหัวเรี่ยวหัวแรงในการนำโดยไม่มีความเอาการเอางานของมวลชนอันไพศาลมาประสานด้วย ก็จะกลายเป็นการเหนื่อยเปล่าของคนส่วนน้อย. แต่ถ้ามีแต่ความเอาการเอางานของมวลชนอันไพศาลโดยไม่มีหัวเรี่ยวหัวแรงในการนำที่เข้มแข็งไปจัดตั้งความเอาการเอางานของมวลชนอย่างเหมาะสมแล้ว ความเอาการเอางานของมวลชนก็ไม่อาจทรงอยู่ได้นาน,

และก็ไม่อาจก้าวไปสู่ทิศทางที่ถูกต้องและยกขึ้นสู่ระดับสูงได้.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

การผลิตของมวลชน ผลประโยชน์ของมวลชน ความจัดเจนของมวลชนและอารมณ์ความรู้สึกของมวลชน เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานชั้นนำทั้งหลายควรต้องสนใจอยู่ทุกเมื่อ.

คำขวัญที่ให้ไว้แก่งานแสดงผลิตผลขององค์การขึ้นตรงศูนย์กลางพรรคและองค์การขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพลู่ที่ ๘ ลงในหนังสือพิมพ์เจ่ฟ่างยึเป้า เยนอาน ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๑๙๔๓

เราควรสนใจปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชนอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ปัญหาที่ดินและการใช้แรงงาน จนถึงปัญหาฟืน ข้าว น้ำมัน,

เกลือ. ... ปัญหาทั้งปวงอันเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมวลชนเหล่านี้ ควรจะบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมของเราทั้งสิ้น. ควรจะอภิปราย ควรจะมีมติ ควรจะดำเนินการและควรจะตรวจสอบ. จะต้องให้มวลชนอันไพศาลเข้าใจว่า เราเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของพวกเขา และหายใจร่วมกันกับพวกเขา. จะต้องทำให้พวกเขาเริ่มต้นจากเรื่องเหล่านี้ไปเข้าใจภาระหน้าที่ที่สูงขึ้นไปอีกซึ่งเราเสนอออกมา เข้าใจภาระหน้าที่ในสงครามปฏิวัติ, สนับสนุนการปฏิวัติ ผลักดันการปฏิวัติไปทั่วประเทศ รับคำเรียกร้องทางการเมืองของเรา และต่อสู้จนถึงที่สุดเพื่อชัยชนะของการปฏิวัติ.

"เอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชน, สนใจวิธีการทำงาน" (๒๗ มกราคม ๑๙๓๔)

๑๒. งานการเมือง

เวลานั้น (หมายถึงสมัยสงครามปฏิวัติภายในประเทศระหว่างปี ๑๙๒๔–๑๙๒๗—ผู้เรียบเรียง) กองทัพได้ตั้งผู้แทนพรรคและแผนกการเมืองขึ้น ระบอบชนิดนี้เป็นระบอบที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ของจีน อาศัยระบอบชนิดนี้ ทำให้กองทัพเปลี่ยนโฉมหน้าใหม่ทีเดียว. กองทัพแดงหลังปี ๑๙๒๗ และกองทัพลู่ที่ ๘ ในทุกวันนี้ ได้รับช่วงระบอบนี้และพัฒนามันออกไป.

"คำให้สัมภาษณ์แก่เจมส์ เบอร์ตรัม ผู้สื่อข่าวอังกฤษ" (๒๕ ตุลาคม ๑๙๓๗)

กองทัพปลดแอกประชาชนได้สร้างงานการเมืองที่ปฏิวัติอันเข้มแข็งของตนขึ้นบนพื้นฐานแห่งสงครามประชาชนและบนพื้นฐานแห่งหลักการความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกองทัพกับประชาชน ระหว่างผู้บังคับบัญชากับพลรบ ตลอดจนหลักการทำให้กองทหารข้าศึกสลายตัว งานการเมืองนี้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่เราเอาชนะข้าศึก.

"สถานการณ์ปัจจุบันและภาระหน้าที่ของเรา" (๒๕ ธันวาคม ๑๙๔๗)

กองทัพนี้ได้ก่อรูปงานการเมืองทั้งกระบวนซึ่งจำเป็นสำหรับสงครามประชาชนขึ้น, ภาระหน้าที่ของงานการเมืองนี้คือ ต่อสู้เพื่อความสามัคคีในกองทัพของเรา เพื่อสามัคคีกองทัพที่เป็นมิตร สามัคคีประชาชน ทำให้

กองทหารข้าศึกสลายตัว และประกันให้ได้ชัยชนะในการสู้รบ.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

งานการเมืองเป็นเส้นชีวิตของงานเศรษฐกิจทั้งปวง. ในระยะเวลาที่ระบอบเศรษฐกิจสังคมเกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงในขั้นมูลฐาน ยิ่งเป็นเช่นนี้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "บทเรียนอันหนักหน่วง" (ปี ๑๙๕๕)

การที่กองทัพแดงสู้รบอย่างทรหดโดยไม่แตกกระเจิดกระเจิงนั้น "หน่วยพรรคตั้งอยู่ในกองร้อย" เป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่ง.

"การต่อสู้ที่เขาจิ่งกังซาน" (๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๒๘)

หลักการพื้นฐานแห่งงานการเมืองของกองทัพลู่ที่ ๘ มี ๓ ประการ คือ ๑. หลักการความ

เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างนายทหารกับพลทหาร ซึ่งก็คือ กวาดล้างศักดินานิยม, ยกเลิกระบอบดุด่าเฆี่ยนตี สร้างวินัยที่เกิดจากความสำนึก และใช้ชีวิตร่วมทุกข์ร่วมสุขกันในกองทัพ ดังนั้น ทั่วทั้งกองทัพจึงสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน. ๒. หลักการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกองทัพกับประชาชน ซึ่งก็คือ วินัยมวลชนที่ไม่ให้ล่วงเกินมวลชนแม้แต่นิดเดียว โฆษณา, จัดตั้งและติดอาวุธให้แก่มวลชน ผ่อนเบาภาระทางเศรษฐกิจของมวลชน โจมตีพวกทรยศขายชาติซึ่งเป็นภัยต่อกองทัพและประชาชน ดังนั้น กองทัพจึงสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับประชาชน และได้รับการต้อนรับจากประชาชนทั่วทุกหน

ทุกแห่ง. ๓. หลักการทำให้กองทหารข้าศึกสลายตัวและปฏิบัติต่อเชลยอย่างผ่อนปรน. การได้มาซึ่งชัยชนะของเรา ไม่เพียงแต่อาศัยการสู้รบของกองทหารของเราเท่านั้น หากยังอาศัยการสลายตัวของกองทหารข้าศึกด้วย.

"คำให้สัมภาษณ์แก่เจมส์ เบอร์ตรัม ผู้สื่อข่าวอังกฤษ" (๒๕ ตุลาคม ๑๙๓๗)

กองทหารของเราต้องปฏิบัติตามหลักการที่ถูกต้องในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชน ระหว่างกองทัพกับรัฐบาล, ระหว่างกองทัพกับพรรค ระหว่างนายทหารกับพลทหาร ระหว่างงานการทหารกับงานการเมือง และระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกันเอง, อย่าได้ทำความผิดพลาดในลัทธิขุนศึกเป็นอันขาด. นายทหารต้องถนอมรักพลทหาร จะ

เฉยเมยไม่เอาใจใส่หรือใช้วิธีลงทัณฑ์ไม่ได้; กองทัพต้องถนอมรักประชาชน จะทำความเสียหายให้แก่ผลประโยชน์ของประชาชนไม่ได้; กองทัพต้องเคารพรัฐบาลและเคารพพรรค จะตั้งตัวเป็นอิสระไม่ได้.

"จงจัดตั้งกันขึ้น" (๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๓)

สำหรับเชลยที่เป็นทหารข้าศึก ทหารหุ่นและทหารปฏิปักษ์คอมมิวนิสต์นั้น ต้องใช้นโยบายปล่อยตัวโดยทั่วหน้ากัน ยกเว้นพวกที่มวลชนเคียดแค้นชิงชังอย่างเข้ากระดูกดำ, จำเป็นต้องลงโทษประหาร และทั้งได้รับอนุมัติจากชั้นบนแล้ว. ในหมู่เชลย พวกที่ถูกบังคับให้เข้าร่วมกองทหารปฏิกิริยาและตนเองก็มีลักษณะปฏิวัติบ้างไม่มากก็น้อยนั้น ควรดึงมารับใช้กองทัพของเราให้มาก ๆ นอกนั้นก็

ปล่อยตัวไปให้หมด; ถ้ากลับมารบอีก ก็จับอีกแล้วปล่อยอีก; อย่าได้เหยียดหยามพวกเขา, อย่าได้ค้นทรัพย์ในตัวพวกเขา ไม่ต้องให้พวกเขามารับสารภาพ พึงปฏิบัติต่อพวกเขาด้วยน้ำใสใจจริงและด้วยท่าทีอ่อนโยนโดยทั่วหน้ากัน. ไม่ว่าพวกเขาจะปฏิกิริยาสักเพียงใด ก็พึงใช้นโยบายนี้ทั้งสิ้น. ทั้งนี้ได้ผลอย่างยิ่งในการทำให้ค่ายปฏิกิริยาอยู่โดดเดี่ยว.

"ว่าด้วยนโยบาย" (๒๕ ธันวาคม ๑๙๔๐)

อาวุธเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำสงคราม, แต่มิใช่เป็นปัจจัยชี้ขาด ปัจจัยชี้ขาดคือคน, ไม่ใช่วัตถุ. การเปรียบเทียบกำลังไม่เพียงแต่เป็นการเปรียบเทียบในทางกำลังการทหารและกำลังเศรษฐกิจเท่านั้น หากยังเป็นการเปรียบเทียบในทางกำลังคนและกำลังใจด้วย. กำลังการทหารและกำลังเศรษฐกิจนั้น ย่อมต้องอาศัยคนไปยึดกุม.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

ลูกระเบิดปรมาณูเป็นเสือกระดาษตัวหนึ่งที่พวกปฏิกิริยาอเมริกาใช้ขู่ขวัญคน รูปร่างหน้าตาของมันดูน่ากลัว แต่แท้ที่จริงไม่น่ากลัวเลย. แน่นอน ลูกระเบิดปรมาณูเป็นอาวุธที่ใช้ประหัตประหารคนอย่างขนานใหญ่ชนิดหนึ่ง แต่สิ่งที่ชี้ขาดแพ้ชนะในสงครามนั้นคือประชาชน หาใช่อาวุธแบบใหม่อย่างสองอย่างไม่.

"สนทนากับแอนนา หลุยส์ สตรอง ผู้สื่อข่าวอเมริกัน" (สิงหาคม ๑๙๔๖)

รากฐานของกองทัพอยู่ที่พลทหาร หากไม่มีจิตใจการเมืองที่ก้าวหน้าซึมซ่านอยู่ใน

กองทัพ ไม่มีงานการเมืองที่ก้าวหน้าไปทำหน้าที่ซึมซ่านชนิดนี้แล้ว ก็ไม่อาจบรรลุความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างนายทหารกับพลทหารอย่างแท้จริง ไม่อาจปลุกเร้านายทหารและพลทหารให้เพิ่มความกระตือรือร้นในการทำสงครามต่อต้านให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เทคนิคและยุทธวิธีทั้งปวงก็ไม่อาจมีรากฐานที่ดีที่สุดสำหรับแสดงประสิทธิภาพอันพึงมีของมันได้.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

ทรรศนะเอาแต่การทหารได้ขยายตัวออกไปมากเหลือเกินในหมู่สหายส่วนหนึ่งในกองทัพแดง โดยแสดงออกดังนี้เช่น:

(๑) ถือว่าการทหารกับการเมืองสองสิ่งนี้ขัดกัน ไม่ยอมรับว่าการทหารเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบรรลุภาระหน้าที่ทางการเมือง. ที่บางคนถึงกับกล่าวว่า "ถ้าการทหารดี การเมืองย่อมจะดีด้วย ถ้าการทหารไม่ดี การเมืองก็จะดีไปไม่ได้" นั้น ก็ยิ่งถือว่าการทหารนำการเมืองเลยทีเดียว.

....

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค" (ธันวาคม ๑๙๒๙)

การยึดกุมการให้การศึกษาทางความคิดเป็นห่วงโซ่ใจกลางที่จะสามัคคีทั่วทั้งพรรคไปดำเนินการต่อสู้ทางการเมืองที่ยิ่งใหญ่. ถ้าภาระหน้าที่นี้ไม่แก้ให้ตกไปแล้ว ภาระหน้าที่ทางการเมืองทั้งปวงของพรรคก็ไม่อาจบรรลุผลได้.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ในระยะใกล้ ๆ นี้ งานความคิดและการเมืองในหมู่ปัญญาชนและนักเรียนนักศึกษาเยาวชนได้ลดหย่อนลง และมีความเอนเอียงบางอย่างปรากฏขึ้น. ในสายตาของคนบางคน, คล้ายกับว่า การเมืองก็ดี อนาคตของปิตุภูมิก็ดี อุดมคติของมนุษยชาติก็ดี อะไรเหล่านี้ล้วนแต่ไม่จำเป็นต้องไปสนใจทั้งสิ้น. คล้ายกับว่า ลัทธิมาร์กซเป็นที่นิยมกันอยู่พักหนึ่ง เดี๋ยวนี้ไม่เป็นที่นิยมกันนักแล้ว. ต่อสภาพการณ์เช่นนี้ จำเป็นต้องเสริมงานความคิดและการเมืองให้เข้มแข็งเสียแต่บัดนี้. ไม่ว่าปัญญาชนหรือนักเรียนนักศึกษาเยาวชนควรต้องพยายามศึกษากันทุกคน. นอกจากศึกษาวิชาเฉพาะแล้ว ในด้านความคิดก็ต้องให้มีความก้าวหน้า และในด้านการเมืองก็ต้อง

ให้มีความก้าวหน้าด้วย ทั้งนี้จำเป็นต้องศึกษาลัทธิมาร์กซ ศึกษาสถานการณ์และการเมือง. ถ้าไม่มีทรรศนะทางการเมืองที่ถูกต้องแล้ว ก็เท่ากับไม่มีวิญญาณ. ...งานความคิดและการเมืองนั้น ทุก ๆ แผนกงานต้องรับผิดชอบทั้งนั้น. พรรคคอมมิวนิสต์ควรรับเป็นหน้าที่, สันนิบาตเยาวชนควรรับเป็นหน้าที่ กระทรวงทบวงกรมที่รับผิดชอบโดยตรงควรรับเป็นหน้าที่ อธิการบดีและครูบาอาจารย์ใหญ่น้อยในสถานการศึกษายิ่งควรรับเป็นหน้าที่.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เมื่อได้รับการศึกษาทางการเมืองแล้ว, บรรดาพลทหารในกองทัพแดงต่างมีความ

ตื่นตัวทางชนชั้น มีความรู้ทั่วไปในเรื่องการแบ่งปันที่ดิน การก่อตั้งอำนาจรัฐ การติดอาวุธให้แก่กรรมกรชาวนา ฯลฯ ต่างรู้ว่ารบเพื่อตนเองและเพื่อชนชั้นกรรมกรชาวนา. ดังนั้น ในการต่อสู้ที่ลำบากยากเข็ญ พวกเขาจึงไม่ปริปากบ่น. ในกองร้อย กองพันและกรม ต่างมีคณะกรรมการพลทหารเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของพลทหาร และทั้งทำงานการเมืองและงานมวลชนด้วย.

"การต่อสู้ที่เขาจิ่งกังซาน" (๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๒๘)

เนื่องจากการเคลื่อนไหวปรับทุกข์ (ปรับทุกข์ของประชาชนผู้ใช้แรงงานที่ได้รับจากสังคมเก่าและพวกปฏิกิริยา) และตรวจสอบ ๓ ประการ (ตรวจสอบชนชั้น ตรวจสอบการงาน และตรวจสอบขวัญสู้รบ) ได้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง จึงได้ยกระดับความตื่นตัวของผู้บังคับบัญชาและพลรบทั่วทั้งกองทัพให้สูงขึ้นอย่างมากมายในการสู้รบเพื่อปลดแอกมวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีด เพื่อการปฏิวัติที่ดินทั่วประเทศ และเพื่อทำลายกลุ่มโจรเจียงไคเช็คซึ่งเป็นศัตรูร่วมของประชาชน; ในขณะเดียวกัน ก็ได้กระชับความสามัคคีที่มั่นคงแข็งแกร่งในหมู่ผู้บังคับบัญชาและพลรบทั้งปวงภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ให้มากยิ่งขึ้น. บนรากฐานอันนี้, ความบริสุทธิ์ของกองทัพก็ได้ยกระดับสูงขึ้น, วินัยก็ได้รับการปรับปรุงแก้ไข การเคลื่อนไหวฝึกทหารที่มีลักษณะมวลชนก็ได้แผ่ขยายออกไป และประชาธิปไตยทั้ง ๓ ด้าน คือ

ประชาธิปไตยทางการเมือง ทางเศรษฐกิจและทางการทหารซึ่งดำเนินอยู่ในกองทัพอย่างมีการนำและอย่างมีระเบียบโดยสมบูรณ์นั้นก็ได้รับการเชิดชูส่งเสริม. ดังนี้แล้ว กองทัพทั้งกองทัพจึงสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทุกคนช่วยกันคิดหาวิธี ทุกคนอุทิศกำลังของตน ไม่กลัวเสียสละ ขจัดความยากลำบากในด้านเงื่อนไขทางวัตถุ เกิดเป็นความฮึกหาญร่วมกัน และฆ่าฟันข้าศึกอย่างองอาจกล้าหาญ. กองทัพเช่นนี้จะเป็นกองทัพที่ไม่มีใครสู้ได้ในแผ่นดินนี้.

"วิจารณ์ชัยชนะครั้งใหญ่ทางภาคพายัพ และว่าด้วยการเคลื่อนไหวปรับปรุงแบบใหม่ของกองทัพปลดแอก" (๗ มีนาคม ๑๙๔๘)

ในระยะไม่กี่เดือนมานี้ กองทหารหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพปลดแอกประชาชนเกือบ

ทั้งหมดได้อาศัยช่วงเวลาที่ว่างศึก ดำเนินการปรับปรุงและฝึกอบรมอย่างขนานใหญ่. การปรับปรุงและฝึกอบรมนี้ได้ดำเนินไปโดยใช้วิธีการประชาธิปไตยอย่างมีการนำและอย่างมีระเบียบโดยสมบูรณ์. ดังนั้น จึงได้ปลุกเร้าความกระตือรือร้นในการปฏิวัติของมวลชนผู้บังคับบัญชาและพลรบอันไพศาล, ได้ทำให้พวกเขาเข้าใจจุดมุ่งหมายในการทำสงครามอย่างชัดแจ้ง ได้กวาดล้างความโน้มเอียงทางความคิดที่ไม่ถูกต้องและปรากฏการณ์ที่ไม่ดีงามบางอย่างซึ่งมีอยู่ในกองทัพให้หมดสิ้นไป ได้ให้บทเรียนแก่ผู้ปฏิบัติงานและพลรบ และได้ทำให้สมรรถภาพสู้รบยกระดับสูงขึ้นอย่างมากมาย. ต่อแต่นี้ไป การเคลื่อนไหวปรับปรุงกองทัพอย่างประชาธิปไตย

และอย่างมีลักษณะมวลชนแบบใหม่ชนิดนี้ยังจะต้องดำเนินต่อไปอีก.

"คำปราศรัยในที่ประชุมผู้ปฏิบัติงานในเขตปลดแอกซานซี-สุยหย่วน" (๑ เมษายน ๑๙๔๘)

เข็มมุ่งการศึกษาของมหาวิทยาลัยการทหารและการเมืองต่อต้านญี่ปุ่นคือ ทิศทางการเมืองที่แน่วแน่และถูกต้อง ท่วงทำนองการทำงานที่ทรหดอดทนและเรียบ ๆ ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีที่พลิกแพลงและยืดหยุ่น. ๓ ประการนี้เป็นสาระที่ขาดเสียมิได้ในการผลิตทหารปฏิวัติที่ต่อต้านญี่ปุ่น. พนักงาน, อาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนี้ ต่างทำการสอนหรือเรียนโดยอาศัยสาระ ๓ ประการนี้ทั้งสิ้น.

"การถูกศัตรูคัดค้านเป็นเรื่องดี ไม่ใช่เรื่องเลว" (๒๖ พฤษภาคม ๑๙๓๙)

ประชาชาติของเรามีท่วงทำนองที่ต่อสู้อย่างทรหดอดทนมาแต่ไหนแต่ไร พวกเราต้องเชิดชูส่งเสริมท่วงทำนองนี้. ...ยิ่งกว่านั้น พรรคคอมมิวนิสต์ยังได้ส่งเสริมให้มีทิศทางการเมืองที่แน่วแน่และถูกต้องตลอดมาด้วย ... ทิศทางการเมืองที่แน่วแน่และถูกต้องนี้ มิอาจแยกออกจากกันกับท่วงทำนองการทำงานที่ต่อสู้อย่างทรหดอดทนได้ ถ้าไม่มีทิศทางการเมืองที่แน่วแน่และถูกต้องแล้ว ก็ไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดท่วงทำนองการทำงานที่ต่อสู้อย่างทรหดอดทนได้ และถ้าไม่มีท่วงทำนองการทำงานที่ต่อสู้อย่างทรหดอดทนแล้ว ก็ไม่สามารถปฏิบัติตามทิศทางการเมืองที่แน่วแน่และถูกต้องได้.

"คำปราศรัยในที่ประชุมฉลองวันกรรมกรสากลที่เยนอาน" (๑ พฤษภาคม ๑๙๓๙)

สามัคคี คร่ำเคร่ง เคร่งครัด ร่าเริง.

คติประจำมหาวิทยาลัยที่ให้ไว้แก่มหาวิทยาลัยการทหารและการเมืองต่อต้านญี่ปุ่น

ในโลกนี้ถือนักถือหนาในคำว่า "เอาจริงเอาจัง" และพรรคคอมมิวนิสต์นี่แหละที่ถือความ "เอาจริงเอาจัง" เป็นที่สุด.

คำสนทนาในโอกาสพบกับนักเรียนและนักเรียนฝึกภาคของจีนในต่างประเทศ ณ กรุงมอสโคว์ (๑๗ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

๑๓. ความสัมพันธ์ระหว่างนายทหารกับพลทหาร

แต่ไหนแต่ไรมา กองทัพของเราก็มีเข็มมุ่งอยู่ ๒ ข้อ คือ ๑. ต้องไม่ปรานีปราศรัยต่อข้าศึก ต้องใช้กำลังข่มข้าศึกลงไปและทำลายมันเสีย; ๒. ต้องโอบอ้อมอารีและสามัคคีกับพวกกันเอง กับประชาชน กับสหาย กับผู้บังคับบัญชา และกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา.

สุนทรพจน์ในโอกาสที่ศูนย์กลางพรรคต้อนรับผู้แทนทหารตัวอย่างทางการศึกษาของกองทัพใหญ่ประจำแนวหลัง (๑๘ กันยายน ๑๙๔๔)

เรามาจากทั่วทุกสารทิศ มาอยู่ด้วยกันเพื่อจุดหมายการปฏิวัติร่วมกัน. ...ผู้ปฏิบัติงานของเราต้องเอาใจใส่พลรบทุกคน ทุก ๆ คนในขบวนปฏิวัติต้องเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน, ต้องถนอมรักและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน.

"รับใช้ประชาชน" (๘ กันยายน ๑๙๔๔)

ควรจัดให้มีการเคลื่อนไหวสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานและถนอมรักพลทหารขึ้นในหน่วยทหารทุกหน่วย เรียกร้องให้ผู้ปฏิบัติงานถนอมรักพลทหาร ในขณะเดียวกันก็เรียกร้องให้พลทหารสนับสนุนผู้ปฏิบัติงาน เมื่อเห็นข้อบกพร่องและความผิดพลาดของกันและกัน ก็พูดออกมาอย่างเปิดเผย แล้วรีบแก้ไขเสีย ดังนี้แล้ว ก็จะสามารถบรรลุจุดประสงค์

ในการให้ภายในมีความสามัคคีเป็นอย่างดีได้.

"ภาระหน้าที่ในปี ๑๙๔๕" (๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๔)

คนเป็นอันมากคิดว่า การที่ความสัมพันธ์ระหว่างนายทหารกับพลทหารและความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชนจัดการไม่ดีนั้น เป็นเพราะวิธีการไม่ถูกต้อง แต่ข้าพเจ้าบอกพวกเขาอยู่เสมอ ๆ ว่า นี่เป็นปัญหาท่าทีมูลฐาน (หรือวัตถุประสงค์มูลฐาน), ท่าทีที่ว่านี้ก็คือ การเคารพพลทหารและเคารพประชาชน. เริ่มต้นจากท่าทีนี้ จึงจะมีนโยบาย, วิธีการและแบบวิธีต่าง ๆ. ถ้าผิดจากท่าทีนี้แล้ว นโยบาย วิธีการและแบบวิธีก็จะผิดอย่างแน่นอน และความสัมพันธ์ระหว่างนายทหารกับพลทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชนก็จะทำให้ดีขึ้นไม่ได้อย่าง

เด็ดขาด. หลักการใหญ่ ๓ ประการในงานการเมืองของกองทัพ คือ ๑. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างนายทหารกับพลทหาร, ๒. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกองทัพกับประชาชน และ ๓. การทำให้กองทหารข้าศึกสลายตัว. หลักการเหล่านี้จะนำออกใช้อย่างได้ผลก็ต้องเริ่มต้นจากท่าทีมูลฐานที่เคารพพลทหาร เคารพประชาชน และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเชลยที่วางอาวุธแล้ว. พวกที่คิดว่าเป็นปัญหาเทคนิคไม่ใช่ปัญหาท่าทีมูลฐานนั้น คิดผิดทีเดียว ควรแก้ไขเสียจึงจะถูก.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

ชาวพรรคคอมมิวนิสต์ต้องใช้วิธีการประชาธิปไตยในการพูดจูงใจและให้การศึกษาในขณะที่ดำเนินงานในหมู่ประชาชนผู้ใช้แรง

งาน ไม่ให้ใช้ท่าทีลัทธิคำสั่งหรือวิธีการบีบบังคับเป็นอันขาด. พรรคคอมมิวนิสต์จีนตั้งอยู่ในหลักการของลัทธิมาร์กซ–เลนินข้อนี้อย่างซื่อสัตย์.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

สหายของเราต้องเข้าใจให้ได้ว่า งานดัดแปลงความคิดเป็นงานที่กินเวลายาวนาน ซึ่งต้องใช้ความอดทนและทำอย่างละเอียดประณีต อย่ามุ่งหวังว่า ด้วยการเข้าสอนไม่กี่ครั้งหรือประชุมกันไม่กี่หน ก็จะเปลี่ยนแปลงความคิดจิตสำนึกของคนอื่นซึ่งก่อรูปขึ้นในระยะเวลาหลายสิบปีแห่งชีวิตของเขาได้. เมื่อจะให้คนเขายอม ก็มีแต่ใช้วิธีการพูดจูงใจเท่านั้น จะบังคับให้ยอมนั้นไม่ได้. ผลของ

การบังคับให้ยอมมักกลับกลายเป็นว่าบังคับแล้วไม่ยอม. การใช้กำลังบังคับให้ยอมนั้นใช้ไม่ได้. วิธีการนี้ใช้ปฏิบัติต่อศัตรูได้ แต่จะนำมาใช้กับสหายและมิตรไม่ได้เป็นอันขาด.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ต้องจำแนกเรากับศัตรูให้ชัดแจ้ง จะยืนอยู่บนจุดยืนที่เป็นอริและใช้ท่าทีที่ปฏิบัติต่อศัตรูมาปฏิบัติต่อสหายนั้นไม่ได้. เวลาพูดต้องใช้ท่าทีอันเปี่ยมท้นด้วยความกระตือรือร้นที่มุ่งปกปักรักษาภารกิจของประชาชนและยกระดับความตื่นตัวของประชาชนให้สูงขึ้น จะพูดด้วยท่าทีเย้ยหยันหรือโจมตีไม่ได้.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

๑๔. ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชน

กองทัพต้องคลุกคลีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับมวลชน เพื่อที่ในสายตาของมวลชนจะได้เห็นว่า กองทัพนี้เป็นกองทัพของเขาเอง, แล้วกองทัพนี้ก็จะไม่มีใครสู้ได้ในแผ่นดินนี้ ....

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

ควรให้สหายทุกคนเข้าใจว่า ขอแต่ให้เราอาศัยประชาชนและเชื่อมั่นว่าพลังสร้างสรรค์ของมวลประชาชนนั้นไม่มีที่สิ้นสุด และดังนั้นจึงเชื่อใจประชาชนและคลุกคลีเป็น

อันหนึ่งอันเดียวกันกับประชาชน เช่นนี้แล้ว, อุปสรรคใด ๆ ก็สามารถขจัดไปได้ ศัตรูหน้าไหนก็ไม่อาจข่มเราลงได้ กลับจะถูกเราข่มลงเสียอีก.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

สหายของเราไม่ว่าไปถึงที่ใด ก็ต้องสร้างความสัมพันธ์กับมวลชนให้ดี ต้องเอาใจใส่มวลชน ช่วยพวกเขาแก้ความลำบาก. ต้องสามัคคีประชาชนอันไพศาล สามัคคีได้มากเท่าใดก็ยิ่งดีเท่านั้น.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

ในเขตปลดแอก ด้านหนึ่งกองทัพควรต้องดำเนินงานสนับสนุนรัฐบาลและถนอมรักประชาชน อีกด้านหนึ่ง รัฐบาลประชาธิปไตยก็ควรต้องนำประชาชนดำเนินงานสนับสนุนกองทัพและให้ความอนุเคราะห์เป็นพิเศษแก่ครอบครัวทหารที่ต่อต้านญี่ปุ่น เช่นนี้แล้ว, ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชนก็จะได้รับการปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ในกองทัพ ควรต้องแก้ปัญหาทางความคิดของผู้บังคับบัญชาและพลรบทุกคน ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความสำคัญของการสนับสนุนรัฐบาลและถนอมรักประชาชน. ขอแต่ให้ฝ่ายกองทัพทำได้ดีเท่านั้น ความสัมพันธ์ที่ฝ่ายท้องถิ่นมีต่อกองทัพก็ย่อมจะปรับปรุงได้ดีตามไปด้วย.

"เข็มมุ่งของงานในเขตปลดแอก ปี ๑๙๔๖" (๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๕)

ในการเคลื่อนไหว "สนับสนุนรัฐบาลและถนอมรักประชาชน" และ "สนับสนุนกองทัพและให้ความอนุเคราะห์เป็นพิเศษแก่ครอบครัวทหารที่ต่อต้านญี่ปุ่น" นั้น ทั้งฝ่ายกองทัพและฝ่ายพรรคฝ่ายรัฐบาลต่างควรจะสำรวจข้อบกพร่องและความผิดพลาดของฝ่ายตนที่เกิดขึ้นในปี ๑๙๔๓ อย่างถึงที่สุด และแก้ไขให้ได้อย่างเด็ดเดี่ยวในปี ๑๙๔๔. ต่อแต่นี้ไป ควรจัดให้มีการเคลื่อนไหวชนิดนี้โดยทั่วถึงปีละครั้งในเดือนอ้าย และในการเคลื่อนไหวควรอ่านกติกาสัญญา "สนับสนุนรัฐบาลและถนอมรักประชาชน" และกติกาสัญญา "สนับสนุนกองทัพและให้ความอนุเคราะห์เป็นพิเศษแก่ครอบครัวทหารที่ต่อต้านญี่ปุ่น" ซ้ำแล้วซ้ำอีก ทั้งดำเนินการวิจารณ์ตนเองต่อหน้า

มวลชนอย่างเปิดเผยซ้ำแล้วซ้ำอีกในเรื่องข้อบกพร่องและความผิดพลาดที่ได้เกิดขึ้นในฐานที่มั่นแต่ละแห่ง เกี่ยวกับเรื่องฝ่ายกองทัพข่มเหงฝ่ายพรรค ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชน และเกี่ยวกับเรื่องฝ่ายพรรค ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนเอาใจใส่ฝ่ายกองทัพไม่พอ (แต่ละฝ่ายต่างวิจารณ์ตนเอง ไม่วิจารณ์ฝ่ายตรงข้าม) แล้วแก้ไขเสียให้ถึงที่สุด.

"ขยายการเคลื่อนไหวลดค่าเช่า ดำเนินการผลิต สนับสนุนรัฐบาล และถนอมรักประชาชนในฐานที่มั่น" (๑ ตุลาคม ๑๙๔๓)

๑๕. ประชาธิปไตยใหญ่ ๓ ประการ

ในกองทัพ ควรดำเนินประชาธิปไตยที่มีขอบเขตจำกัดแน่นอน ที่สำคัญคือ ให้เลิกระบอบดุด่าเฆี่ยนตีแบบศักดินานิยม และให้นายทหารกับพลทหารใช้ชีวิตร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน. เช่นนี้แล้ว จุดมุ่งหมายที่จะให้นายทหารกับพลทหารเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็จะบรรลุผล สมรรถภาพสู้รบของกองทัพก็จะเพิ่มพูนขึ้นมากมาย และก็จะไม่ต้องวิตกกังวลว่าจะไม่สามารถยืนหยัดในสงครามอันยาวนานและเหี้ยมโหดได้.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

การที่กองทัพแดงสามารถดำรงอยู่ได้ ทั้ง ๆ ที่ชีวิตทางวัตถุขัดสนถึงปานนี้และการสู้รบก็ชุกถึงปานนี้นั้น นอกจากบทบาทของพรรคแล้ว ก็เพราะได้อาศัยการดำเนินลัทธิประชาธิปไตยในกองทัพ. นายทหารไม่เฆี่ยนตีพลทหาร นายทหารและพลทหารได้รับการปฏิบัติที่เสมอภาค พลทหารมีเสรีภาพในการเปิดประชุมและในการพูด ยกเลิกพิธีการจุก ๆ จิก ๆ, และแสดงบัญชีรับจ่าย. ... ในประเทศจีน, ไม่เพียงแต่ประชาชนเท่านั้นที่ต้องการลัทธิประชาธิปไตย กองทัพก็ต้องการลัทธิประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน. ระบอบประชาธิปไตยในกองทัพจะเป็นอาวุธที่สำคัญอย่างหนึ่งในการทำลายความเป็นกองทัพรับจ้างแบบศักดินา.

"การต่อสู้ที่เขาจิ่งกังซาน" (๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๒๘)

เข็มมุ่งของงานการเมืองภายในหน่วยทหาร คือ ปลุกระดมมวลชนพลทหาร ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างเต็มที่ ผ่านการเคลื่อนไหวประชาธิปไตยภายใต้การนำที่รวมศูนย์ ไปบรรลุจุดมุ่งหมายใหญ่ ๓ ประการ อันได้แก่ ความสามัคคีในระดับสูงทางการเมือง การปรับปรุงแก้ไขชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และการยกระดับเทคนิคและยุทธวิธีทางการทหารให้สูงขึ้น. การตรวจสอบ ๓ ประการและการปรับปรุง ๓ ประการที่กำลังดำเนินอยู่อย่างคึกคักในหน่วยทหารของกองทัพของเราในทุกวันนี้ ก็คือการใช้วิธีการประชาธิปไตยทางการเมืองและประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจไปบรรลุจุดมุ่งหมาย ๒ ประการแรกดังกล่าวนั่นเอง.

เกี่ยวกับประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ ต้องให้ผู้แทนที่พลทหารเลือกตั้งขึ้นมา มีสิทธิในการช่วยเหลือ (ไม่ใช่อยู่เหนือ) ผู้บังคับบัญชาในกองร้อยจัดการดูแลการบำรุงเลี้ยงและอาหารการกินของกองร้อย.

เกี่ยวกับประชาธิปไตยทางการทหาร เวลาฝึกทหารต้องให้นายทหารกับพลทหารสอนซึ่งกันและกัน ให้พลทหารกับพลทหารสอนซึ่งกันและกัน; เวลาทำการรบ กองร้อยต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่และประชุมย่อยชนิดต่าง ๆ ขึ้นที่แนวสู้รบ. ปลุกระดมมวลชนพลทหารภายใต้การชี้นำของผู้บังคับบัญชาในกองร้อย อภิปรายว่าจะบุกเข้ายึดที่มั่นของข้าศึกอย่างไร และจะบรรลุภาระหน้าที่ในการสู้รบอย่างไร. ในระหว่างสู้รบติด ๆ กัน

หลายวัน การประชุมชนิดนี้ควรเปิดหลาย ๆ ครั้ง. ประชาธิปไตยทางการทหารชนิดนี้ได้นำออกใช้แล้วในการยุทธ์ที่ผานหลุงภาคเหนือมณฑลส่านซี และในการยุทธ์ที่สือเจียจวงในเขตแดนต่อแดนมณฑลซานซี–ชาฮาร์–เหอเป่ย ได้ผลดียิ่ง. เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า, มีแต่ทางดี ไม่มีทางเสียเลยแม้แต่นิดเดียว.

"การเคลื่อนไหวประชาธิปไตยภายในกองทัพ" (๓๐ มกราคม ๑๙๔๘)

พรรคคอมมิวนิสต์จีนซึ่งกำลังเผชิญหน้ากับการต่อสู้อันยิ่งใหญ่ เรียกร้องให้องค์การนำของพรรคทั้งพรรค สมาชิกและผู้ปฏิบัติงานทั่วทั้งพรรคแสดงความเอาการเอางานของตนอย่างเต็มที่ ดังนี้จึงจะสามารถได้รับชัยชนะ. ที่ว่าให้แสดงความเอาการเอางานนั้น ต้องเป็น

การแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมขององค์การนำ ผู้ปฏิบัติงานและสมาชิกพรรคในด้านสมรรถภาพริเริ่ม ในด้านจิตใจรับผิดชอบ, ในด้านการทำงานอย่างคึกคัก ในด้านความกล้าและความสันทัดในการเสนอปัญหา แสดงความเห็นและวิจารณ์ข้อบกพร่อง ตลอดจนในด้านแสดงบทบาทสอดส่องดูแลองค์การนำและผู้ปฏิบัติงานชั้นนำโดยเริ่มต้นจากทรรศนะเพื่อถนอมรัก. หากไม่มีสิ่งเหล่านี้แล้ว, ความเอาการเอางานที่ว่านั้นก็เป็นสิ่งเลื่อนลอย. แต่การแสดงความเอาการเอางานเหล่านี้ก็ขึ้นอยู่กับความมีประชาธิปไตยของชีวิตภายในพรรค. ถ้าภายในพรรคขาดชีวิตประชาธิปไตยแล้ว จุดมุ่งหมายในการแสดงความเอาการเอางานก็ไม่อาจบรรลุผลได้. การผลิต

ผู้มีความสามารถจำนวนมากจะเป็นไปได้ก็แต่ในท่ามกลางชีวิตประชาธิปไตยเท่านั้น.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ไม่ว่าใครก็ตาม ขอแต่ว่าไม่ใช่เป็นพวกอริ, ไม่ใช่โจมตีโดยเจตนาร้าย ก็ให้พูดได้ทุกคน, พูดผิดก็ไม่เป็นไร. ผู้นำงานชั้นต่าง ๆ มีหน้าที่รับฟังความเห็นของผู้อื่นโดยใช้หลักการ ๒ ข้อ คือ (๑) เมื่อรู้ก็พูด เมื่อพูดก็พูดให้หมดเปลือก; (๒) ผู้พูดไม่มีความผิด ผู้ฟังพึงสังวร. ถ้าไม่มีข้อที่ว่า "ผู้พูดไม่มีความผิด" และเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ไม่ใช่หลอก ๆ แล้ว, ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะได้รับผลในทาง "เมื่อรู้ก็พูด, เมื่อพูดก็พูดให้หมดเปลือก" ได้.

"ภาระหน้าที่ในปี ๑๙๔๕" (๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๔)

ต้องดำเนินการให้การศึกษาภายในพรรคเกี่ยวกับชีวิตประชาธิปไตย เพื่อให้สมาชิกพรรคเข้าใจว่าอะไรคือชีวิตประชาธิปไตย, อะไรคือความสัมพันธ์ระหว่างระบอบประชาธิปไตยกับระบอบรวมศูนย์ และจะดำเนินระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์อย่างไร. ดังนี้แล้ว จึงจะสามารถทำให้ ด้านหนึ่ง ชีวิตประชาธิปไตยภายในพรรคได้รับการขยายอย่างแท้จริง; อีกด้านหนึ่ง ไม่ถึงกับคลี่คลายไปสู่ประชาธิปไตยเฟ้อ ไปสู่ลัทธิเสรีตามใจชอบ อันเป็นการทำลายวินัยให้เสียไป.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ไม่ว่าในกองทัพหรือในองค์การท้องถิ่น, ประชาธิปไตยภายในพรรคล้วนต้องเป็นไป

เพื่อเสริมวินัยให้มั่นคงและเพิ่มพูนสมรรถภาพสู้รบให้เข้มแข็ง มิใช่บั่นทอนวินัยและสมรรถภาพสู้รบให้อ่อนลง.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ให้ขุดรากประชาธิปไตยเพ้อทิ้งเสียโดยทางทฤษฎี. ก่อนอื่น จะต้องชี้ให้เห็นว่า, อันตรายของประชาธิปไตยเพ้อนั้นอยู่ที่ก่อความเสียหายหรือกระทั่งทำลายองค์การจัดตั้งของพรรคจนหมดสิ้น บั่นทอนหรือกระทั่งยังความพินาศแก่พลังสู้รบของพรรคโดยสิ้นเชิง, ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับหน้าที่การต่อสู้อันจะทำให้การปฏิวัติพ่ายแพ้. ประการต่อมา, จะต้องชี้ให้เห็นว่า บ่อเกิดประชาธิปไตยเพ้อนั้นอยู่ที่ความเสรีไม่มีระเบียบวินัยของชนชั้น

นายทุนน้อย. เมื่อความเสรีไม่มีระเบียบวินัยนี้ได้ถูกนำเข้ามาในพรรค ก็จะกลายเป็นความคิดประชาธิปไตยเพ้อทั้งทางการเมืองและทางการจัดตั้ง. ความคิดชนิดนี้เข้ากันไม่ได้กับภาระหน้าที่การต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพโดยสิ้นเชิง.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค" (ธันวาคม ๑๙๒๙)

๑๖. การให้การศึกษาและฝึกอบรม

เข็มมุ่งการศึกษาของเราควรจะให้ผู้รับการศึกษาเจริญทั้งในด้านจริยศึกษา พุทธิศึกษาและพลศึกษา กลายเป็นผู้ใช้แรงงานที่มีความตื่นตัวทางสังคมนิยมและมีวัฒนธรรม.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

การให้การศึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงานที่ประจำหน้าที่อยู่และการให้การศึกษาในโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน ควรกำหนดเข็มมุ่งที่ถือการค้นคว้าปัญหาที่เป็นจริงในการปฏิวัติของจีนเป็นใจกลาง และถือหลักการพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ–เลนินเป็นเข็มมุ่งที่ชี้นำ ยกเลิกวิธีการค้นคว้าลัทธิมาร์กซ–เลนินอย่างหยุดนิ่งและโดดเดี่ยว.

"ดัดแปลงการศึกษาของเรา" (พฤษภาคม ๑๙๔๑)

สำหรับโรงเรียนการทหารแห่งหนึ่ง ๆ, ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือการเลือกผู้บังคับการโรงเรียนและครู และการกำหนดเข็มมุ่งการศึกษา.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

โรงเรียนที่มีคนเป็นเรือนร้อยแห่งหนึ่ง ๆ, ถ้าไม่มีกลุ่มหัวเรี่ยวหัวแรงในการนำหลาย ๆ

คนหรือสิบกว่าคนที่เอาการเอางานที่สุด, ซื่อตรงที่สุดและมีไหวพริบดีที่สุดซึ่งก่อรูปขึ้นตามความเป็นจริง (มิใช่ผสมผเสกันอย่างผีน ๆ) จากบรรดาครู พนักงาน และนักเรียนแล้ว โรงเรียนนั้น ๆ ก็จะดำเนินกิจการไปไม่ได้ดีอย่างแน่นอน.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

แม่ทัพนายกองและพลทหารทั่วทั้งกองทัพของเราต้องยกระดับศิลปะการทหารให้สูงขึ้น รุดหน้าไปอย่างห้าวหาญในสงครามซึ่งจะต้องชนะอย่างแน่นอน ทำลายล้างข้าศึกทั้งปวงอย่างเด็ดเดี่ยว ให้ถึงที่สุด ให้ราบคาบและให้หมดสิ้น.

"แถลงการณ์กองทัพปลดแอกประชาชนจีน" (ตุลาคม ๑๙๔๗)

ในโครงการปรับปรุงและฝึกอบรม ๑ ปีซึ่งเริ่มขึ้นในขณะนี้ การปรับปรุงและฝึกอบรมทางการทหารกับการปรับปรุงและฝึกอบรมทางการเมืองควรจะมีน้ำหนักเท่า ๆ กัน และควรจะให้งานสองด้านนี้ประสานกันด้วย. เวลาที่เริ่มปรับปรุงและฝึกอบรม ยังควรให้หนักไปในด้านการเมือง หนักไปในทางปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างนายทหารกับพลทหารให้ดีขึ้น กระชับความสามัคคีภายในให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และปลุกเร้าความเอาการเอางานในระดับสูงของผู้ปฏิบัติงานและมวลชนพลรบ การปรับปรุงและฝึกอบรมทางการทหารจึงจะดำเนินไปได้ราบรื่นและได้ผลดียิ่งขึ้น.

"ภาระหน้าที่ในปี ๑๙๔๕" (๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๔)

วิธีฝึกทหาร ควรเปิดการเคลื่อนไหวฝึกทหารที่มีลักษณะมวลชน คือนายทหารสอนพลทหาร พลทหารสอนนายทหาร และพลทหารสอนพลทหาร.

"เข็มมุ่งของงานในเขตปลดแอก ปี ๑๙๔๖"
(๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๕)

คำขวัญในการฝึกทหารของเราคือ "นายทหารสอนพลทหาร พลทหารสอนนายทหาร และพลทหารสอนพลทหาร". พลรบทั้งหลายมีความจัดเจนที่เป็นจริงในการรบมากมาย. นายทหารจะต้องเรียนจากพลรบ ทำให้ความจัดเจนของผู้อื่นกลายเป็นความจัดเจนของตน เช่นนี้ความสามารถของเขาก็จะมีมากขึ้น.

"สนทนากับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จิ้นสุยยี่เป้า" (๒ เมษายน ๑๙๔๘)

หลักสูตรการฝึกทหาร ยังคงถือการยกระดับเทคนิคประเภทยิงปืน แทงดาบปลายปืนและขว้างลูกระเบิดมือเป็นสำคัญ ประกอบช่วยด้วยการยกระดับยุทธวิธี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้หนักไปในทางฝึกซ้อมการรบเวลากลางคืน.

"เข็มมุ่งของงานในเขตปลดแอก ปี ๑๙๔๖"
(๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๕)

๑๗. รับใช้ประชาชน

เราควรจะถ่อมตัว สุขุมรอบคอบ ละเว้นจากความเย่อหยิ่ง ละเว้นจากความหุนหันพลันแล่น และรับใช้ประชาชนจีนด้วยชีวิตจิตใจ . . .

"ชะตากรรมของประเทศจีน ๒ ชนิด" (๒๓ เมษายน ๑๙๔๕)

รับใช้ประชาชนด้วยชีวิตจิตใจ ไม่เหินห่างจากมวลชนแม้สักขณะเดียว; ทุกสิ่งทุกอย่างเริ่มต้นจากผลประโยชน์ของประชาชน มิใช่เริ่มต้นจากผลประโยชน์ของเอกชนหรือผลประโยชน์ของกลุ่มน้อย ๆ; การรับผิดชอบ

ต่อประชาชนกับการรับผิดชอบต่อองค์การนำของพรรคเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน; เหล่านี้คือจุดเริ่มต้นของเรา.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

องค์การรัฐบาลต้องดำเนินระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์ องค์การรัฐบาลต้องอาศัยมวลประชาชน เจ้าหน้าที่องค์การรัฐบาลต้องรับใช้ประชาชน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

จิตใจของสหายเบธูนที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนแม้แต่น้อยและบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่นแต่ถ่ายเดียวนี้ แสดงให้เห็นจากความรับผิดชอบในการทำงานอย่างที่สุด และจาก

น้ำใจอันอบอุ่นที่มีต่อสหายและต่อประชาชนอย่างที่สุด. สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทุกคนต้องศึกษาเอาอย่างสหายเบธูน.

. . . .

เราทุกคนต้องศึกษาจิตใจของเขาที่ไม่เห็นแก่ตัวแม้แต่น้อย. ด้วยการเริ่มต้นจากจุดนี้, เราก็จะกลายเป็นคนที่มีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างยิ่ง. ความสามารถของคนเรามีมากบ้างน้อยบ้าง แต่ว่าขอให้เรามีจิตใจเช่นนี้เท่านั้น เราก็จะเป็นคนที่สูงส่ง เป็นคนที่บริสุทธิ์, เป็นคนที่มีศีลธรรม เป็นคนที่พ้นจากรสนิยมใฝ่ต่ำ และเป็นคนที่มีประโยชน์ต่อประชาชน.

"ระลึกเบธูน" (๒๑ ธันวาคม ๑๙๓๙)

พรรคคอมมิวนิสต์ของเราและกองทัพลู่ที่ ๘ กองทัพที่ ๔ ใหม่ซึ่งนำโดยพรรคคอมมิว-

นิสต์ เป็นขบวนปฏิวัติ. ขบวนของเรานี้เป็นขบวนเพื่อการปลดแอกของประชาชนอย่างสิ้นเชิง เป็นขบวนที่ทำงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างถึงที่สุด.

"รับใช้ประชาชน" (๘ กันยายน ๑๙๔๔)

ผู้ปฏิบัติงานทั้งปวงของเรา ไม่ว่าจะมีตำแหน่งสูงหรือต่ำ ล้วนแต่เป็นผู้รับใช้ประชาชนทั้งสิ้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำไป ล้วนแต่เป็นการรับใช้ประชาชนทั้งสิ้น แล้วยังจะมีสิ่งไม่ดีอะไรอีกที่เราตัดใจทิ้งไปไม่ได้เล่า?

"ภาระหน้าที่ในปี ๑๙๔๕" (๑๕ ธันวาคม ๑๙๔๔)

หน้าที่ของเราคือ รับผิดชอบต่อประชาชน. คำพูดทุกคำ การกระทำทุกอย่าง และนโยบายทุกข้อ ล้วนต้องสอดคล้องกับผลประโยชน์

ของประชาชนทั้งสิ้น ถ้ามีความผิดพลาด ก็ต้องแก้ไขให้ได้ นี่แหละเรียกว่ารับผิดชอบต่อประชาชน.

"สถานการณ์และเข็มมุ่งของเราภายหลังที่ได้ชัยชนะในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น" (๑๓ สิงหาคม ๑๙๔๕)

เมื่อจะต่อสู้ ก็ย่อมมีการเสียสละ เรื่องคนตายนั้นมักเกิดขึ้นเสมอ ๆ. แต่ว่าเมื่อเรานึกถึงผลประโยชน์ของประชาชน นึกถึงความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชนส่วนใหญ่แล้ว การที่เราตายเพื่อประชาชน ก็เป็นการตายที่ชอบที่ควร. ถึงกระนั้นก็ดี เราก็ควรพยายามให้การเสียสละที่ไม่จำเป็นลดน้อยลงเท่าที่จะน้อยได้.

"รับใช้ประชาชน" (๘ กันยายน ๑๙๔๔)

คนเราย่อมจะต้องตาย แต่ความหมายของการตายนั้นต่างกัน. ในสมัยโบราณของจีนมีนักอักษรศาสตร์คนหนึ่งชื่อซือหม่าเชียนเคยกล่าวไว้ว่า "คนเราย่อมจะต้องตายนั้นจริงอยู่ แต่ความตายนั้นบ้างหนักกว่าขุนเขาไท่ซาน บ้างเบากว่าขนนก." ตายเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนก็หนักกว่าขุนเขาไท่ซาน; รับใช้พวกฟัสซิสต์อย่างเต็มที่ ตายเพื่อคนที่ขูดรีดประชาชนและกดขี่ประชาชน, ก็เบากว่าขนนก.

"รับใช้ประชาชน" (๘ กันยายน ๑๙๔๔)

๑๘. ลัทธิรักชาติกับ สากลนิยม

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ผู้เป็นนักสากลนิยม ในขณะเดียวกันจะเป็นนักลัทธิรักชาติได้หรือไม่? เราเห็นว่า ไม่เพียงแต่เป็นได้, หากยังต้องเป็นด้วย. เนื้อหารูปธรรมของลัทธิรักชาตินั้น ต้องดูว่าเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างไร จึงจะกำหนดลงไปได้. มี "ลัทธิรักชาติ" ของญี่ปุ่นผู้รุกรานและของฮิตเลอร์, และก็มีลัทธิรักชาติของเรา. สำหรับสิ่งที่เรียกว่า "ลัทธิรักชาติ" ของญี่ปุ่นผู้รุกรานและของฮิตเลอร์นั้น สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์

ต้องคัดค้านอย่างเด็ดเดี่ยว. ชาวพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นและชาวพรรคคอมมิวนิสต์เยอรมันล้วนแต่เป็นพวกลัทธิปราชัยในสงครามที่ก่อขึ้นโดยประเทศของเขา. การใช้วิธีการต่าง ๆ ยังความพ่ายแพ้ให้แก่สงครามที่ก่อขึ้นโดยญี่ปุ่นผู้รุกรานและฮิตเลอร์นั้น ก็คือผลประโยชน์ของประชาชนญี่ปุ่นและประชาชนเยอรมัน; ทำให้พ่ายแพ้ถึงที่สุดได้เท่าใดก็ยิ่งดีเท่านั้น. ... ทั้งนี้ก็เพราะสงครามที่ก่อขึ้นโดยญี่ปุ่นผู้รุกรานและฮิตเลอร์นั้น นอกจากได้ทำความเสียหายให้แก่ประชาชนทั่วโลกแล้ว, ยังได้ทำความเสียหายให้แก่ประชาชนในประเทศของเขาเองด้วย. ส่วนสภาพของจีนนั้นต่างกัน จีนเป็นประเทศที่ถูกรุกราน. ดังนั้นชาวพรรคคอมมิวนิสต์จีนจึงต้องประสานลัทธิ

รักชาติกับสากลนิยมเข้าด้วยกัน. เราเป็นนักสากลนิยม และก็เป็นนักลัทธิรักชาติด้วย คำขวัญของเราคือ รบเพื่อพิทักษ์ปิตุภูมิ คัดค้านผู้รุกราน. สำหรับเราแล้ว ลัทธิปราชัยเป็นอาชญากรรม การช่วงชิงชัยชนะในการต่อต้านญี่ปุ่นเป็นภาระหน้าที่อันมิอาจจะบ่ายเบี่ยงได้. เพราะว่ามีแต่รบเพื่อพิทักษ์ปิตุภูมิเท่านั้น จึงจะสามารถตีผู้รุกรานให้พ่ายแพ้ไปและทำให้ประชาชาติได้รับการปลดแอก. มีแต่ประชาชาติได้รับการปลดแอกแล้วเท่านั้น, การปลดแอกของชนชั้นกรรมาชีพและประชาชนผู้ใช้แรงงานจึงจะเป็นไปได้. เมื่อประเทศจีนได้ชัยชนะ พวกจักรพรรดินิยมที่รุกรานประเทศจีนถูกโค่นล้มลงแล้ว, ขณะเดียวกันก็เป็นการช่วยเหลือประชาชนในต่างประเทศด้วย. ดังนั้น ลัทธิรักชาติก็คือ

สากลนิยมที่นำออกใช้ในสงครามปลดแอกประชาชาตินั่นเอง.

“ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ” (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ชาวต่างประเทศคนหนึ่ง ถือเอาภารกิจปลดแอกของประชาชนจีนเป็นภารกิจของเขาเองโดยปราศจากเจตนาที่เห็นแก่ตัวแม้แต่น้อย, จิตใจอย่างนี้เป็นจิตใจอะไร? เป็นจิตใจสากลนิยม เป็นจิตใจลัทธิคอมมิวนิสต์ สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนทุกคนต้องศึกษาจิตใจอย่างนี้. ... เราต้องรวมกันเข้ากับชนชั้นกรรมาชีพในประเทศทุนนิยมทั้งปวง ต้องรวมกันเข้ากับชนชั้นกรรมาชีพในประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เยอรมัน อิตาลี และในประเทศทุนนิยมอื่น ๆ ทั้งหมด จึงจะสามารถโค่นล้มจักรพรรดินิยม ปลดแอก

ประชาชาติและประชาชนของเรา ปลดแอกประชาชาติและประชาชนทั่วโลกได้. นี่แหละคือสากลนิยมของเรา นี่แหละคือสากลนิยมที่เราใช้คัดค้านชาตินิยมคับแคบและลัทธิรักชาติคับแคบ.

"ระลึกเบธูน" (๒๑ ธันวาคม ๑๙๓๙)

การช่วงชิงให้ได้มาซึ่งการปลดแอกอย่างถึงที่สุดของประชาชนที่ถูกกดขี่นั้น ก่อนอื่นอาศัยการต่อสู้ของตนเอง ถัดมาจึงได้แก่การช่วยเหลือทางสากล. ประชาชนที่ได้รับชัยชนะในการปฏิวัติแล้ว ควรจะให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนที่กำลังต่อสู้ช่วงชิงการปลดแอกอยู่. นี่เป็นหน้าที่ทางสากลนิยมของเรา.

คำสนทนาในโอกาสต้อนรับการเข้าพบของมิตรอาฟริกัน (๘ สิงหาคม ๑๙๖๓)

ประเทศสังคมนิยมเป็นรัฐแบบใหม่โดยตลอด เป็นรัฐที่ชนชั้นขูดรีดได้ถูกโค่นล้มไปและประชาชนผู้ใช้แรงงานได้กุมอำนาจแล้ว. หลักการความเป็นเอกภาพระหว่างสากลนิยมกับลัทธิรักชาติกำลังปรากฏเป็นจริงขึ้นในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างประเทศเหล่านี้. ผลประโยชน์ร่วมกันและอุดมคติร่วมกันได้เชื่อมสัมพันธ์ให้เราอยู่ด้วยกันอย่างแน่นแฟ้น.

"คำปราศรัยในที่ประชุมสภาโซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียตเนื่องในงานฉลองการปฏิวัติสังคมนิยมเดือนตุลาคมอันยิ่งใหญ่ครบรอบ ๔๐ ปี" (๖ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

ประชาชนประเทศต่าง ๆ ในค่ายสังคมนิยมจะต้องรวมกันเข้า ประชาชนประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเซีย อาฟริกาและลาตินอเมริกาจะ

ต้องรวมกันเข้า ประชาชนในทวีปต่าง ๆ ทั่วโลกจะต้องรวมกันเข้า ประเทศที่รักสันติทั้งหลายจะต้องรวมกันเข้า ประเทศที่ถูกอเมริการุกราน ครอบงำ แทรกแซง และข่มเหงทั้งหลายจะต้องรวมกันเข้า ผนึกกันเข้าเป็นแนวร่วมอันกว้างใหญ่ไพศาลที่สุด, คัดค้านนโยบายรุกรานและนโยบายสงครามของจักรพรรดินิยมอเมริกา พิทักษ์สันติภาพของโลก.

> "ถ้อยแถลงสนับสนุนการต่อสู้อันเป็นธรรมที่รักชาติและคัดค้านอเมริกาของประชาชนปานามา" (๑๒ มกราคม ๑๙๖๔)

สรรพสิ่งย่อมพัฒนาอยู่เรื่อย ๆ. จากการปฏิวัติปี ๑๙๑๑ คือการปฏิวัติซินไฮ่ มาจนถึงปีนี้ เป็นเวลาเพียง ๔๕ ปี แต่โฉมหน้าของ

ประเทศจีนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง. อีก ๔๕ ปีให้หลัง คือปี ๒๐๐๑ ซึ่งก็คือเมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ แล้ว โฉมหน้าของประเทศจีนยิ่งจะเปลี่ยนแปลงไปใหญ่. ประเทศจีนจะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมสังคมนิยมที่เข้มแข็งเกรียงไกร. ประเทศจีนควรต้องเป็นเช่นนี้. เพราะว่าประเทศจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่ ๙,๖๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร และมีประชากร ๖๐๐ ล้านคน ประเทศจีนน่าจะอุทิศคุณูปการแด่มนุษยชาติให้มากกว่านี้. แต่ในระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมา คุณูปการเช่นว่านี้มีน้อยเหลือเกิน. ทั้งนี้ทำให้เรารู้สึกละอายใจ.

แต่ว่าเราต้องถ่อมตัว. ไม่เพียงแต่ในปัจจุบันต้องเป็นเช่นนี้ อีก ๔๕ ปีให้หลัง

ก็ต้องเป็นเช่นนี้ และต้องเป็นเช่นนี้ตลอดไป. ในด้านการไปมาหาสู่ทางสากล ชาวจีนจะต้องทำลายลัทธิมหาอำนาจอย่างเด็ดเดี่ยว ให้ถึงที่สุด ให้ราบคาบ และให้หมดสิ้น.

"ระลึกท่านซุนยัตเซ็น"(พฤศจิกายน ๑๙๕๖)

เราจะมีท่าทีลัทธิมหาอำนาจที่หยิ่งผยองไม่ได้เป็นอันขาด และไม่ควรทะนงตนเพราะได้ชัยชนะในการปฏิวัติและได้รับผลสำเร็จบางประการในการสร้างสรรค์เป็นอันขาด. ประเทศไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก ต่างก็มีส่วนดีและส่วนด้อยของตนทั้งนั้น.

"คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน" (๑๕ กันยายน ๑๙๕๖)

๑๙. ลัทธิวีรชนปฏิวัติ

กองทัพนี้มีจิตใจที่รุดหน้าไม่ถดถอย กองทัพนี้จะข่มศัตรูลงให้หมดโดยไม่ยอมสิโรราบให้แก่ศัตรูเป็นอันขาด. ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะที่ลำบากยากเข็ญใด ๆ ขอแต่ให้มีคนเหลืออยู่แม้เพียงคนเดียว คนคนนี้ก็จะสู้รบต่อไป.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

เชิดชูส่งเสริมท่วงทำนองที่สู้รบอย่างกล้าหาญ ไม่กลัวเสียสละ ไม่กลัวความเหน็ดเหนื่อยและทำการรบติด ๆ กัน (คือทำการรบติด ๆ กันหลายครั้งในช่วงเวลาอันสั้นโดยไม่หยุดพัก).

"สถานการณ์ปัจจุบันและภาระหน้าที่ของเรา" (๒๕ ธันวาคม ๑๙๔๗)

เบื้องหน้าเรา วีรชนผู้พลีชีพเรือนหมื่นเรือนแสนได้สละชีวิตไปแล้วอย่างองอาจกล้าหาญเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ขอให้เราชูธงของพวกเขาให้สูงเด่น รุดหน้าไปตามรอยเลือดของพวกเขาเถิด!

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ตัดสินใจแน่วแน่ ไม่กลัวเสียสละ ขจัดความยากลำบากนานัปการ ไปช่วงชิงชัยชนะ.

"บู่โง่ย้ายภูเขา" (๑๑ มิถุนายน ๑๙๔๕)

...ในยามหน้าสิ่วหน้าขวานที่สงครามปราบขุนศึกภาคเหนือกำลังคืบหน้าอยู่นั้นเอง, แนวร่วมประชาชาติซึ่งประกอบด้วยพรรคก๊กมิ่นตั๋ง พรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนวงการต่าง ๆ อันเป็นตัวแทนภารกิจปลดแอก

ของประชาชนจีน และนโยบายปฏิวัติทั้งปวงของแนวร่วมนี้ ก็ถูกทำลายไปโดยนโยบาย "สะสางพรรค" และนโยบายเข่นฆ่าอันเป็นการทรยศและเป็นปฏิปักษ์ต่อประชาชนของทางการพรรคก๊กมิ่นตั๋ง. ... หลังจากนั้น สงครามกลางเมืองได้เข้าแทนที่ความสามัคคี, เผด็จการได้เข้าแทนที่ประชาธิปไตย ประเทศจีนที่มืดมนได้เข้าแทนที่ประเทศจีนที่รุ่งโรจน์. แต่พรรคคอมมิวนิสต์จีนและประชาชนจีนก็มิได้ถูกข่มขวัญลง มิได้ถูกพิชิตลง และมิได้ถูกฆ่าจนหมดสิ้น. พวกเขาพยุงตัวขึ้นมาจากพื้นดิน เช็ดรอยเลือดตามตัวให้เกลี้ยง ฝังศพของสหายร่วมรบเป็นที่เรียบร้อย ครั้นแล้วก็สู้รบต่อไปอีก. พวกเขาชูธงผืนใหญ่แห่งการปฏิวัติขึ้นอย่างสูงเด่น ทำการต่อต้านด้วยกำลัง

อาวุธ และในเขตแคว้นอันกว้างใหญ่ไพศาลของประเทศจีน พวกเขาได้จัดตั้งรัฐบาลของประชาชนขึ้น ดำเนินการปฏิวัติระบอบที่ดิน และสร้างกองทัพแดงแห่งประเทศจีนซึ่งเป็นกองทัพประชาชนขึ้น รักษาและขยายพลังปฏิวัติของประชาชนจีนออกไป.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

พวกท่านมีส่วนดีมากมาย และมีความดีความชอบใหญ่หลวง แต่พวกท่านต้องจดจำไว้ให้มั่นอย่าได้เย่อหยิ่ง. การที่พวกท่านได้รับความเคารพนับถือจากคนทั้งหลายนั้นก็ควรอยู่, แต่ทั้งนี้ก็ทำให้เกิดความเย่อหยิ่งได้ง่ายเหมือนกัน. ถ้าพวกท่านเย่อหยิ่ง ไม่ถ่อมตัว, ไม่พยายามอีก ไม่เคารพผู้อื่น ไม่เคารพผู้ปฏิบัติงาน และไม่เคารพมวลชนแล้ว พวก

ท่านก็จะไม่ได้เป็นวีรชนและบุคคลตัวอย่างต่อไป. ที่แล้วมาเคยมีคนอย่างนี้มาบ้างแล้ว, หวังว่าพวกท่านคงไม่เอาอย่างพวกเขา.

"ต้องเรียนรู้การทำงานเศรษฐกิจให้ได้" (๑๐ มกราคม ๑๙๔๕)

ในการต่อสู้เพื่อทำลายข้าศึก และในการต่อสู้เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาการผลิตทางอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม พวกท่านได้ขจัดความยากลำบากไปมากมาย ได้แสดงออกซึ่งความกล้าหาญ สติปัญญา และความเอาการเอางานอย่างยิ่งยวด. พวกท่านเป็นบุคคลตัวอย่างของประชาชาติจีนทั้งชาติ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการผลักดันภารกิจของประชาชนทุก ๆ ด้านให้ก้าวหน้าไปด้วยความมีชัย เป็นเสาค้ำที่ไว้ใจได้ของรัฐบาลประชาชน และเป็นสะพาน

ที่รัฐบาลประชาชนเชื่อมสัมพันธ์กับมวลชนอันไพศาล.

คำอวยพรในนามศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนกล่าวในที่ประชุมผู้แทนวีรชนนักรบและผู้ใช้แรงงานตัวอย่างทั่วประเทศ (๒๕ กันยายน ๑๙๕๐)

เราประชาชาติจีนมีจิตใจที่หาญทำศึกล้างเลือดกับศัตรูของตนจนถึงที่สุด มีความตัดสินใจในการชิงเอาดินแดนและเกียรติศักดิ์ของชาติที่สูญเสียไปกลับคืนมาบนรากฐานแห่งการพึ่งตนเอง และมีความสามารถที่จะสร้างตนเองขึ้นในท่ามกลางนานาประชาชาติทั่วโลก.

"ว่าด้วยยุทธวิธีคัดค้านจักรพรรดินิยมญี่ปุ่น" (๒๗ ธันวาคม ๑๙๓๕)

๒๐. การสร้างประเทศด้วยความขยันและมัธยัสถ์

จะต้องให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนทั้งปวงคำนึงอยู่เสมอว่า ประเทศเราเป็นประเทศสังคมนิยมที่ใหญ่โตประเทศหนึ่ง แต่ก็เป็นประเทศยากจนที่ล้าหลังทางเศรษฐกิจ, ทั้งนี้เป็นความขัดแย้งที่ใหญ่มาก. การที่จะให้ประเทศของเราเข้มแข็งไพบูลย์ขึ้นได้นั้นจำเป็นต้องใช้เวลาหลายสิบปีในการต่อสู้อย่างทรหดอดทน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามเข็มมุ่งในการสร้างประเทศด้วยความขยันและ

มัธยัสถ์ที่ให้เข้มงวดกวดขันในการประหยัด และคัดค้านการสุรุ่ยสุร่าย.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ควรต้องดำเนินกิจการโรงงาน กิจการร้านค้า กิจการที่เป็นของรัฐและสหกรณ์ทั้งปวงด้วยความขยันและมัธยัสถ์ ควรต้องดำเนินกิจการอื่น ๆ ทั้งปวงด้วยความขยันและมัธยัสถ์ ทุกสิ่งทุกอย่างควรต้องปฏิบัติตามหลักการขยันและมัธยัสถ์ทั้งสิ้น. นี่แหละคือหลักการประหยัดอันเป็นหลักการพื้นฐานข้อหนึ่งของเศรษฐกิจสังคมนิยม. จีนเป็นประเทศที่ใหญ่โตประเทศหนึ่ง แต่ปัจจุบันยังยากจนมาก การที่จะให้ประเทศจีนมั่งคั่งขึ้น

ได้นั้น จำเป็นต้องใช้เวลาหลายสิบปี. และแม้อีกหลายสิบปีให้หลัง ก็ยังจำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักการขยันและมัธยัสถ์ แต่ในช่วงเวลาหลายสิบปีข้างหน้า คือในระยะปัจจุบันที่ดำเนินโครงการ ๕ ปีหลาย ๆ ครั้งนี้, ยิ่งต้องส่งเสริมความขยันและมัธยัสถ์เป็นพิเศษ ยิ่งต้องสนใจการประหยัดเป็นพิเศษ.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "การดำเนินกิจการสหกรณ์ด้วยความขยันและมัธยัสถ์" (ปี ๑๙๕๕)

ต้องทะนุถนอมกำลังคนและกำลังวัตถุอย่างเต็มที่ไม่ว่าที่ใด จะคำนึงแต่เฉพาะหน้า, แล้วจับจ่ายใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือยและสุรุ่ยสุร่ายนั้นไม่ได้เป็นอันขาด. ไม่ว่าที่ใด ตั้งแต่ปีแรกที่เริ่มงานก็ต้องคำนวณถึงอีกหลาย ๆ ปีข้างหน้า ต้องคำนวณถึงการยืนหยัดทำสงคราม

ระยะยาว ต้องคำนวณถึงการตีโต้ตอบ และต้องคำนวณถึงการสร้างสรรค์ภายหลังเมื่อขับไล่ข้าศึกออกไปแล้ว. ด้านหนึ่งต้องไม่จับจ่ายใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือยและสุรุ่ยสุร่ายเป็นอันขาด อีกด้านหนึ่งต้องพยายามพัฒนาการผลิต. ที่แล้วมาท้องถิ่นบางแห่งไม่ได้กะการเป็นระยะยาว นอกจากจะไม่สนใจการประหยัดกำลังคนและกำลังวัตถุแล้ว ยังไม่สนใจพัฒนาการผลิตด้วย จึงต้องเสียงานอย่างมากมาย. เมื่อได้รับบทเรียนนี้แล้ว บัดนี้ก็ต้องมาสนใจกัน.

"ต้องเรียนรู้การทำงานเศรษฐกิจให้ได้" (๑๐ มกราคม ๑๙๔๕)

เพื่อที่จะฟื้นฟูและพัฒนาการผลิตทางเกษตรกรรมและการผลิตทางอุตสาหกรรม

ตามหัวเมืองอย่างรวดเร็ว ในการต่อสู้เพื่อทำลายล้างระบอบศักดินานั้น ต้องสนใจรักษาปัจจัยการผลิตและปัจจัยการครองชีพทั้งปวงที่ใช้เป็นประโยชน์ได้ไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ด้วยความพยายามทุกวิถีทาง และใช้มาตรการอันเด็ดเดี่ยวคัดค้านผู้ที่ทำลายหรือใช้ปัจจัยการผลิตและปัจจัยการครองชีพอย่างสุรุ่ยสุร่าย คัดค้านการกินการดื่มอย่างไม่อั้น สนใจการประหยัด.

"คำปราศรัยในที่ประชุมผู้ปฏิบัติงานในเขตปลดแอกซานซี-สุยหย่วน" (๑ เมษายน ๑๙๔๘)

รายจ่ายของรัฐบาลควรยึดถือเข็มมุ่งที่ให้ประหยัด. ควรให้เจ้าหน้าที่รัฐบาลทุกคนเข้าใจว่า การทุจริตและการสุรุ่ยสุร่ายเป็น

อาชญากรรมขั้นอุกฤษฏ์. ที่แล้วมา การต่อสู้เพื่อคัดค้านการทุจริตและสุรุ่ยสุร่ายได้รับผลสำเร็จมาบ้างแล้ว ต่อไปนี้ยังควรใช้ความพยายามอีก. การประหยัดทุกอีแปะเพื่อสงครามและภารกิจปฏิวัติ และเพื่องานสร้างสรรค์เศรษฐกิจของเรานั้น เป็นหลักการของระเบียบการบัญชีของเรา.

"นโยบายเศรษฐกิจของเรา" (๒๓ มกราคม ๑๙๓๔)

ปัจจุบันนี้ ในหมู่เจ้าหน้าที่ของเราเป็นจำนวนมากมีความโน้มเอียงที่อันตรายอย่างหนึ่งงอกเงยอยู่ กล่าวคือ ไม่อยากร่วมทุกข์ร่วมสุขกับมวลชน ชอบเกี่ยงจะเอาชื่อเสียงและผลประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้ไม่ดีอย่างยิ่ง. ในการเคลื่อนไหวเพิ่มพูนผลิตผลและส่งเสริมการประหยัดนั้น เราได้เรียกร้องให้ปรับปรุงองค์การให้รัดกุมและย้ายผู้ปฏิบัติงานไปสู่ชั้นล่าง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากพอดูกลับไปทำงานการผลิต ทั้งนี้เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการขจัดความโน้มเอียงที่อันตรายนี้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

การผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองในกองทัพนั้น ไม่เพียงแต่ได้ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นและแบ่งเบาภาระของประชาชน อันเป็นเหตุให้เราสามารถขยายกองทัพได้ หากยังนำผลพลอยได้มากมายมาให้ในทันทีอีกด้วย. ผลพลอยได้เหล่านี้คือ (๑) เป็นการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างนายทหารกับพลทหารให้ดีขึ้น. เมื่อนายทหารกับพลทหารใช้แรง

งานทำการผลิตด้วยกันแล้ว ก็สนิทสนมเหมือนพี่เหมือนน้อง. (๒) ทำให้ทรรศนะการใช้แรงงานเข้มข้นขึ้น. ...ตั้งแต่ดำเนินการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองเป็นต้นมา ทรรศนะการใช้แรงงานได้ทวีความเข้มข้นขึ้น นิสัยคนเสเพลก็ได้รับการดัดแปลง. (๓) ทำให้ความมีวินัยเข้มแข็งขึ้น. การปฏิบัติตามวินัยการใช้แรงงานในระหว่างทำการผลิตนั้น ไม่เพียงแต่มิได้บั่นทอนวินัยสู้รบและวินัยชีวิตทหารให้อ่อนลง หากยังทำให้เข้มแข็งขึ้น. (๔) เป็นการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชนให้ดีขึ้น. เมื่อกองทหารมีงานบ้านงานครัวของตนเองแล้ว เรื่องละเมิดและทำความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินของชาวบ้านก็น้อยลงหรือไม่มีเลย. ในระหว่างทำการผลิต, กองทัพกับประชาชนต่างแลกเปลี่ยนแรงงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างกันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น. (๕) ทำให้เรื่องที่กองทัพบ่นตำหนิรัฐบาลน้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับรัฐบาลก็ดีขึ้น. (๖) เป็นการส่งเสริมการเคลื่อนไหวทางการผลิตอย่างขนานใหญ่ของประชาชน. เมื่อกองทัพทำการผลิตแล้ว การผลิตขององค์การก็ยิ่งแสดงให้เห็นความจำเป็นและทำกันอย่างแข็งขันยิ่งขึ้น; แน่นอน, การเคลื่อนไหวอย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มพูนผลิตผลของประชาชนทั้งมวลก็แสดงให้เห็นความจำเป็นและทำกันอย่างแข็งขันยิ่งขึ้นด้วย.

"ว่าด้วยการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองในกองทัพ และว่าด้วยความสำคัญของการเคลื่อนไหวใหญ่ปรับปรุงท่วงทำนองกับการเคลื่อนไหวใหญ่การผลิต" (๒๗ เมษายน ๑๙๔๕)

บางคนกล่าวว่า เมื่อหน่วยทหารทำการผลิตเสียแล้ว ก็ไม่สามารถทำการสู้รบและทำการฝึกได้; เมื่อองค์การทำการผลิตเสียแล้ว, ก็ไม่สามารถดำเนินงานของตนได้. การกล่าวเช่นนี้ไม่ถูกต้อง. ในระยะไม่กี่ปีมานี้, หน่วยทหารของเราในเขตแดนต่อแดนได้ทำการผลิตอย่างขนานใหญ่ จนเครื่องนุ่งห่มและอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ ในขณะเดียวกันก็ทำการฝึกทหาร ทั้งมีการศึกษาการเมืองและเรียนหนังสือด้วย สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ได้รับผลสำเร็จมากยิ่งกว่าแต่ก่อน ความสามัคคีภายในกองทัพและความสามัคคีระหว่างกองทัพกับประชาชนก็ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม. ปีที่แล้วทั้งปี, ในแนวหน้าได้ทำการเคลื่อนไหวทางการผลิตอย่างขนานใหญ่ แต่ในด้านการสู้รบในปีที่แล้ว

ทั้งปีก็ได้รับผลสำเร็จอย่างใหญ่หลวง ทั้งยังได้เริ่มทำการเคลื่อนไหวฝึกทหารอย่างทั่วถึงด้วย. ส่วนองค์การต่าง ๆ เนื่องจากได้ทำการผลิต ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น เจ้าหน้าที่ต่างทำงานด้วยความอุ่นใจและมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ทั้งในเขตแดนต่อแดนและในแนวหน้าเป็นอย่างนี้ทั้งนั้น.

"ต้องเรียนรู้การทำงานเศรษฐกิจให้ได้" (๑๐ มกราคม ๑๙๔๕)

๒๑. การพึ่งตนเองและต่อสู้อย่างทรหดอดทน

เข็มมุ่งของเราจะต้องตั้งอยู่บนจุดพื้นฐานอะไร? จะต้องตั้งอยู่บนจุดพื้นฐานแห่งกำลังของตน เรียกว่าพึ่งตนเอง. เรามิได้อยู่โดดเดี่ยว ประเทศและประชาชนทั้งปวงทั่วโลกที่คัดค้านจักรพรรดินิยมล้วนเป็นมิตรของเราทั้งสิ้น. แต่ว่าเราเน้นหนักในการพึ่งตนเอง, เราสามารถตีพวกปฏิกิริยาทั้งปวงทั้งในและนอกประเทศให้พ่ายแพ้ไปได้โดยอาศัยกำลังที่เราจัดตั้งขึ้นเอง.

"สถานการณ์และเข็มมุ่งของเราภายหลังที่ได้ชัยชนะในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น" (๑๓ สิงหาคม ๑๙๔๕)

เรามีความคิดเห็นว่า ต้องพึ่งตนเอง. เราหวังจะได้รับการช่วยเหลือจากภายนอก แต่เราพึ่งมันไม่ได้ เราอาศัยความมานะพยายามของเราเอง อาศัยพลังสร้างสรรค์ของทหารและประชาชนทั้งมวล.

"ต้องเรียนรู้การทำงานเศรษฐกิจให้ได้" (๑๐ มกราคม ๑๙๔๕)

การช่วงชิงชัยชนะทั่วประเทศมาได้ เป็นเพียงก้าวแรกในการเดินทัพทางไกลหมื่นลี้เท่านั้น. ... การปฏิวัติของจีนเป็นการปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ แต่หนทางภายหลังการปฏิวัติจะยาวยิ่งกว่านี้ การงานจะยิ่งใหญ่กว่านี้และลำบากยากเข็ญยิ่งกว่านี้. ข้อนี้ต้องชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจภายในพรรคเสียแต่บัดนี้ ต้องให้สหายทั้งหลายรักษาท่วงทำนองที่ถ่อมตัว สุขุม

รอบคอบ ไม่เย่อหยิ่ง ไม่หุนหันพลันแล่น, และจักต้องให้สหายทั้งหลายรักษาท่วงทำนองที่ต่อสู้อย่างทรหดอดทนต่อไป.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

ความคิดทั้งปวงที่มีอยู่ในหมู่ผู้ปฏิบัติงานที่หวังจะอาศัยความสะดวกโดยบังเอิญและความมีโชคดีไปเอาชนะ โดยไม่ผ่านการต่อสู้อย่างทรหดอดทนและอาบเหงื่อหลั่งเลือดของตนเองนั้น จะต้องกวาดล้างให้เรียบ.

"สร้างฐานที่มั่นภาคอีสานอันมั่นคง" (๒๘ ธันวาคม ๑๙๔๕)

เราควรต้องนำสภาพการณ์ที่ก้าวหน้าของโลกและอนาคตอันรุ่งโรจน์ไปโฆษณาต่อประชาชนเสมอๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในชัยชนะ. ในขณะเดียวกัน เรายังต้องบอกกับประชาชน บอกกับสหายทั้งหลายว่า, หนทางนั้นคดเคี้ยว. บนหนทางปฏิวัติยังมีอุปสรรคอยู่มาก และยังมีความยากลำบากอยู่มาก. สมัชชาผู้แทนครั้งที่ ๗ ของพรรคเราเคยได้คาดคิดถึงความยากลำบากไว้มากมาย, เราคำนึงถึงความยากลำบากไว้ให้มากสักหน่อยจะดีกว่า. สหายบางคนไม่อยากคำนึงถึงความยากลำบากให้มาก. แต่ความยากลำบากนั้นเป็นความจริง มีเท่าไรก็ต้องยอมรับเท่านั้น จะใช้ "ลัทธิไม่ยอมรับ" นั้นไม่ได้. เราต้องยอมรับว่ามีความยากลำบาก วิเคราะห์มัน และต่อสู้กับมัน. ในโลกนี้ไม่มีทางสายตรง ต้องเตรียมเดินหนทางที่คดเคี้ยว, อย่าเอาแต่มักง่าย. ไม่อาจคาดคิดได้ว่า เช้า

วันใดวันหนึ่งพวกปฏิกิริยาทั้งปวงจะคุกเข่าลงเองจนหมดสิ้น. สรุปแล้วก็คือ อนาคตนั้นรุ่งโรจน์ แต่หนทางนั้นคดเคี้ยว. เบื้องหน้าเรายังมีความยากลำบากอีกมาก จะมองข้ามเสียไม่ได้. เมื่อเราสามัคคีประชาชนทั้งปวง, ใช้ความพยายามร่วมกันแล้ว ก็จะสามารถขจัดความยากลำบากนานัปการและบรรลุจุดมุ่งหมายแห่งชัยชนะได้อย่างแน่นอน.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

ผู้ใดมองเห็นแต่ด้านรุ่งโรจน์ มองไม่เห็นด้านที่ยากลำบาก ผู้นั้นก็จะไม่สามารถต่อสู้อย่างได้ผลเพื่อให้ภาระหน้าที่ของพรรคปรากฏเป็นจริงขึ้น.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ทรัพย์สมบัติของสังคมนั้น กรรมกร, ชาวนาและปัญญาชนผู้ใช้แรงงานเป็นผู้สร้างเอง. เมื่อใดที่คนเหล่านี้กุมชะตากรรมของตนเองไว้ได้ ทั้งมีแนวทางลัทธิมาร์กซ–เลนิน, และใช้ท่าทีที่เอาการเอางานไปแก้ปัญหา มิใช่หลีกเลี่ยงปัญหาแล้ว เมื่อนั้นความยากลำบากใด ๆ ในโลกมนุษย์ก็ย่อมจะสามารถแก้ตกไปได้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "เลขาธิการของพรรคลงมือเอง ทั่วทั้งพรรคช่วยกันดำเนินกิจการสหกรณ์" (ปี ๑๙๕๕)

สหายทั่วทั้งพรรคต้องคาดคะเนถึงความยากลำบากทุกอย่างไว้ให้เต็มที่ และต้องเตรียมขจัดความยากลำบากทั้งปวงอย่างมีโครงการด้วยความมานะอดทนไม่ย่นย่อ

ท้อถอย. ทั้งอิทธิพลปฏิกิริยาและเราล้วนแต่มีความยากลำบากอยู่เบื้องหน้าทั้งสิ้น. แต่ความยากลำบากของอิทธิพลปฏิกิริยานั้นไม่อาจจะขจัดได้ เพราะพวกมันเป็นอิทธิพลที่ใกล้สู่ความตายและไม่มีอนาคต. ส่วนความยากลำบากของเรานั้นสามารถขจัดได้ เพราะเราเป็นอิทธิพลที่เกิดใหม่และมีอนาคตอันรุ่งโรจน์.

"ต้อนรับกระแสสูงใหม่แห่งการปฏิวัติของจีน" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๗)

ในยามยากลำบาก สหายของเราต้องมองเห็นผลงาน ต้องมองเห็นความสว่าง และต้องปลุกใจของเราให้กล้ายิ่งขึ้น.

"รับใช้ประชาชน" (๘ กันยายน ๑๙๔๔)

การเจริญเติบโตของสิ่งเกิดใหม่ใด ๆ จะต้องผ่านความยากลำบากและความ

คดเคี้ยวทั้งสิ้น. ในภารกิจสังคมนิยม การที่คิดจะให้ราบรื่นตลอดทางและได้รับความสำเร็จอย่างง่ายดายโดยไม่ผ่านความยากลำบากและความคดเคี้ยว ไม่ใช้ความพยายามอย่างสุดกำลังนั้น เป็นเพียงความเพ้อฝันเท่านั้น.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ในบางเวลาของการต่อสู้ปฏิวัติ เงื่อนไขที่ยากลำบากเหนือกว่าเงื่อนไขที่ราบรื่น ในเวลาเช่นนี้ ความยากลำบากเป็นด้านหลักของความขัดแย้ง ความราบรื่นเป็นด้านรองของความขัดแย้ง. แต่เนื่องจากความพยายามของชาวพรรคปฏิวัติ สามารถขจัดความยากลำบากไปได้ทีละขั้น ๆ คลี่คลายขยาย

ภาวการณ์ใหม่ที่ราบรื่นออกไป ภาวการณ์ที่ยากลำบากจึงสละที่ให้แก่ภาวการณ์ที่ราบรื่น.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

งานคืออะไร? งานคือการต่อสู้. ที่เหล่านั้นมีความยากลำบาก มีปัญหา ต้องการให้เราไปแก้ไข. เราไปทำงาน ไปต่อสู้ ก็เพื่อแก้ไขความยากลำบาก. ยิ่งเป็นที่ที่มีความยากลำบากก็ยิ่งจะไป เช่นนี้จึงจะเป็นสหายที่ดี.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

ในสมัยโบราณของจีนมีนิยายอุปมาเรื่องหนึ่งชื่อ "ปู่โง่ย้ายภูเขา". เล่ากันว่า นานมาแล้วมีชายชราคนหนึ่ง บ้านอยู่ภาคเหนือของจีน ชื่อปู่โง่เขาเหนือ. ด้านใต้หน้าบ้านของ

แกมีภูเขาใหญ่สองลูกขวางทางอยู่ ลูกหนึ่งชื่อเขาไท่หังซาน อีกลูกหนึ่งชื่อเขาหวางวูซาน. ปู่โง่ตัดสินใจพาลูก ๆ ของแกใช้จอบขุดเขา, หมายจะขุดภูเขาใหญ่สองลูกนี้ทิ้ง. ชายแก่อีกคนหนึ่งชื่อตาฉลาดเห็นเข้าก็หัวเราะ และว่าพวกเจ้าทำเช่นนี้ ช่างโง่เสียจริง ๆ พ่อลูกเพียงไม่กี่คนจะไปขุดภูเขาสองลูกใหญ่ปานนี้ทิ้ง มันไม่มีทางเป็นไปได้หรอก. ปู่โง่ตอบว่าเมื่อข้าตายแล้ว ก็ยังมีลูกของข้า ลูกตายแล้วก็ยังมีหลาน ลูก ๆ หลาน ๆ สืบต่อกันไปไม่มีวันสิ้นสุด. ภูเขาสองลูกนี้แม้จะสูงเท่าสูง แต่มันก็ไม่งอกสูงขึ้นไปอีก ขุดไปหน่อยหนึ่งก็น้อยลงหน่อยหนึ่ง ทำไมจะขุดให้ราบไปไม่ได้เล่า? ปู่โง่เมื่อโต้ความคิดที่ผิดของตาฉลาดตกไปแล้ว ก็มิได้โลเลแม้แต่น้อย คงขุดเขา

ต่อไปทุกวันมิได้ขาด. เรื่องนี้ทำให้เทวราชเกิดความสะเทือนใจ จึงส่งเทวดาสององค์ลงมายังโลกมนุษย์ ยกเอาภูเขาสองลูกนี้ไปเสีย. ทุกวันนี้ก็มีภูเขาใหญ่สองลูกทับหัวประชาชนจีนอยู่ ลูกหนึ่งเรียกว่าจักรพรรดินิยม อีกลูกหนึ่งเรียกว่าศักดินานิยม. พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ตัดสินใจมานานแล้วที่จะขุดภูเขาสองลูกนี้ทิ้งเสีย. เราจักต้องยืนหยัดต่อไป จักต้องทำงานต่อไปไม่หยุดยั้ง แล้วเราก็จะสามารถทำให้เทวราชสะเทือนใจได้เหมือนกัน. เทวราชนี้มิใช่ใครอื่น คือมวลประชาชนทั่วทั้งประเทศจีนนั่นเอง. เมื่อมวลประชาชนทั่วทั้งประเทศลุกขึ้นมาขุดภูเขาสองลูกนี้ด้วยกันกับเราแล้ว ยังจะมีอะไรอีกเล่าที่ขุดให้ราบไปไม่ได้?

"ปู่โง่ย้ายภูเขา" (๑๑ มิถุนายน ๑๙๔๕)

๒๒. วิธีคิดและวิธีการทำงาน

ประวัติศาสตร์มนุษยชาติก็คือประวัติศาสตร์การพัฒนาจากอาณาจักรแห่งความจำต้องเป็นไปสู่อาณาจักรแห่งความมีเสรีอย่างไม่หยุดยั้ง. ประวัติศาสตร์นี้ไม่มีวันสิ้นสุด. ในสังคมที่มีชนชั้นดำรงอยู่ การต่อสู้ทางชนชั้นจะไม่สิ้นสุดลง. ในสังคมที่ไม่มีชนชั้นดำรงอยู่ การต่อสู้ระหว่างใหม่กับเก่าและระหว่างถูกกับผิดก็จะไม่มีวันสิ้นสุด. ในขอบเขตแห่งการต่อสู้ทางการผลิตและการทดลองทางวิทยาศาสตร์ มนุษยชาติย่อมพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง โลกธรรมชาติก็ย่อมพัฒนาไป

อย่างไม่หยุดยั้งเช่นกัน ไม่มีวันหยุดนิ่งอยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง. ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงต้องสรุปความจัดเจนอยู่เรื่อยไป มีการค้นพบ มีการประดิษฐ์ มีการสร้างสรรค์ และมีการก้าวหน้า. ทรรศนะที่หยุดนิ่ง ทรรศนะที่เล็งผลร้าย ทรรศนะที่เห็นว่าทำอะไรไม่ได้ และทรรศนะที่เย่อหยิ่งพึงใจในตนเอง เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผิดทั้งสิ้น. การที่ทรรศนะเหล่านี้ผิด ก็เพราะมันไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์แห่งการพัฒนาของสังคมมนุษยชาตินับล้านปีมานี้ และก็ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์แห่งโลกธรรมชาติเท่าที่เรารู้กันตราบเท่าทุกวันนี้ (เช่นโลกธรรมชาติซึ่งสะท้อนให้เห็นโดยประวัติเทหวัตถุบนท้องฟ้า ประวัติลูกโลก ประวัติสิ่งมีชีวิตและประวัติวิทยาศาสตร์ธรรมชาติแขนงอื่น ๆ เป็นต้น).

คัดต่อจาก "รายงานกิจการรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีโจวเอินไหล ในที่ประชุมสภาผู้แทนประชาชนทั่วประเทศสมัยที่ ๑ ชุดที่ ๓" (๒๑-๒๒ ธันวาคม ๑๙๖๔)

วิทยาศาสตร์ธรรมชาติเป็นอาวุธชนิดหนึ่งในการช่วงชิงเสรีภาพของคนเรา. เพื่อที่จะได้รับเสรีภาพในสังคม คนเราก็ต้องใช้วิทยาศาสตร์สังคมไปเข้าใจสังคม ดัดแปลงสังคม และดำเนินการปฏิวัติสังคม. เพื่อที่จะได้รับเสรีภาพในโลกธรรมชาติ คนเราก็ต้องใช้วิทยาศาสตร์ธรรมชาติไปเข้าใจธรรมชาติ, พิชิตธรรมชาติ และดัดแปลงธรรมชาติ จึงจะได้รับเสรีภาพจากธรรมชาติ.

คำปราศรัยในงานชุมนุมเปิดสมาคมวิจัยวิทยาศาสตร์ธรรมชาติแห่งเขตแดนต่อแดน (๕ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๐)

วัตถุนิยมวิภาษแห่งปรัชญาลัทธิมาร์กซมีลักษณะพิเศษที่เด่นชัดที่สุดอยู่ ๒ ประการ: ประการหนึ่งคือลักษณะชนชั้นของมันซึ่งประกาศอย่างเปิดเผยว่า วัตถุนิยมวิภาษนั้นรับใช้ชนชั้นกรรมาชีพ; อีกประการหนึ่งคือลักษณะปฏิบัติของมันซึ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ที่ทฤษฎีต้องพึ่งการปฏิบัติ ทฤษฎีมีรากฐานอยู่ที่การปฏิบัติ และหวนกลับไปรับใช้การปฏิบัติ.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

ปรัชญาลัทธิมาร์กซถือว่า ปัญหาที่สำคัญยิ่งนั้นมิใช่อยู่ที่ว่าเข้าใจกฎของโลกภววิสัยแล้วสามารถอธิบายโลกได้ หากอยู่ที่ว่านำเอาความรับรู้ที่มีต่อกฎภววิสัยนี้ไปดัดแปลงโลกอย่างมีกัมมันตภาพ.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากไหน? หล่นลงมาจากบนฟ้ากระนั้นหรือ? หามิได้. มีอยู่ในสมองของตนมาแต่ดั้งเดิมกระนั้นหรือ? หามิได้. ความคิดที่ถูกต้องของคนเราจะได้มาก็แต่จากการปฏิบัติทางสังคม จากการปฏิบัติทางสังคม ๓ ประการซึ่งได้แก่การต่อสู้ทางการผลิต การต่อสู้ทางชนชั้น และการทดลองทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น.

**"ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากไหน?"
(พฤษภาคม ๑๙๖๓)**

การดำรงอยู่ทางสังคมของคนเรากำหนดความคิดของคนเรา. เมื่อใดที่ความคิดอันถูกต้องซึ่งเป็นตัวแทนชนชั้นที่ก้าวหน้าได้เป็นที่ยึดกุมของมวลชน เมื่อนั้นมันก็จะกลายเป็น

พลังทางวัตถุที่ดัดแปลงสังคมและดัดแปลงโลก.

"ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากไหน?"
(พฤษภาคม ๑๙๖๓)

ในการปฏิบัติทางสังคม คนเราดำเนินการต่อสู้นานาประการ มีความจัดเจนอันอุดมสมบูรณ์ ทั้งที่เป็นผลสำเร็จและที่ล้มเหลว. ปรากฏการณ์อันสุดจะนับได้ของโลกภายนอกทางภววิสัยได้สะท้อนเข้ามาในสมองของคนเราโดยผ่านอวัยวะสัมผัสทั้ง ๕ คือ หู ตา, จมูก ลิ้นและกาย เริ่มแรกเป็นความรับรู้ทางสัมผัส. เมื่อข้อมูลความรับรู้ทางสัมผัสสะสมมากเข้า ก็จะเกิดการก้าวกระโดด และกลายเป็นความรับรู้ทางเหตุผล ซึ่งก็คือความคิด. นี่คือกระบวนการความรับรู้กระบวนหนึ่ง. นี่

คือขั้นแรกของกระบวนการความรับรู้ทั้งกระบวน คือขั้นจากวัตถุทางภววิสัยไปสู่จิตทางอัตวิสัย ขั้นจากการดำรงอยู่ไปสู่ความคิด. จิตหรือความคิด (รวมทั้งทฤษฎี นโยบาย, โครงการและมาตรการ) ในขณะนี้ได้สะท้อนกฎแห่งโลกภายนอกทางภววิสัยอย่างถูกต้องหรือไม่นั้น ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ ยังกำหนดแน่นอนไม่ได้ว่าถูกต้องหรือไม่ และแล้วก็จะมีขั้นที่สองของกระบวนการความรับรู้อีก คือขั้นจากจิตไปสู่วัตถุ ขั้นจากความคิดไปสู่การดำรงอยู่ ซึ่งก็คือนำเอาความรับรู้ที่ได้มาในขั้นแรกไปสู่การปฏิบัติทางสังคม เพื่อดูว่าทฤษฎี นโยบาย โครงการและมาตรการ ฯลฯ เหล่านี้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามความคาดหมายได้หรือไม่. กล่าวโดยทั่วไป ที่สำเร็จ

ก็เป็นอันถูกต้อง ที่ล้มเหลวก็เป็นอันผิดพลาด, โดยเฉพาะการต่อสู้ของมนุษย์ที่กระทำต่อธรรมชาติก็เป็นเช่นนี้. ในการต่อสู้ทางสังคม, ความพ่ายแพ้บางอย่างของอิทธิพลซึ่งเป็นตัวแทนชนชั้นที่ก้าวหน้าในบางเวลา มิใช่เป็นเพราะความคิดไม่ถูกต้อง หากเป็นเพราะในการเปรียบเทียบกำลังการต่อสู้นั้นอิทธิพลฝ่ายก้าวหน้ายังเสียเปรียบอิทธิพลฝ่ายปฏิกิริยาอยู่ชั่วคราว ดังนั้นจึงพ่ายแพ้ไปชั่วคราว แต่ถึงอย่างไรเสียก็จะต้องประสบผลสำเร็จในวันหนึ่งข้างหน้า. ความรับรู้ของคนเราเมื่อได้ผ่านการทดสอบจากการปฏิบัติแล้ว ก็จะเกิดการก้าวกระโดดขึ้นอีก. การก้าวกระโดดครั้งนี้มีความหมายยิ่งใหญ่กว่าเมื่อเทียบกับการก้าวกระโดดครั้งก่อน. เพราะว่ามีแต่การ

ก้าวกระโดดครั้งนี้เท่านั้นที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า การก้าวกระโดดครั้งแรกของความรับรู้คือความคิด ทฤษฎี นโยบาย โครงการและมาตรการ ฯลฯ ซึ่งได้มาจากกระบวนการการสะท้อนโลกภายนอกทางภววิสัย เป็นสิ่งถูกต้องหรือผิดพลาดกันแน่ นอกจากนี้แล้วก็ไม่มีวิธีอื่นใดที่จะตรวจสอบสัจธรรมได้อีก.

"ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากไหน?"
(พฤษภาคม ๑๙๖๓)

ความรับรู้ที่ถูกต้องอันหนึ่ง ๆ มักจำเป็นต้องผ่านการวกไปเวียนมาหลายตลบ จากวัตถุไปสู่จิต แล้วจากจิตไปสู่วัตถุ นัยหนึ่งจากการปฏิบัติไปสู่ความรับรู้ แล้วจากความรับรู้ไปสู่การปฏิบัติ เช่นนี้จึงจะสามารถลุล่วงไปได้. นี่คือทฤษฎีว่าด้วยความรับรู้แห่ง

ลัทธิมาร์กซ คือทฤษฎีว่าด้วยความรับรู้แห่งวัตถุนิยมวิภาษ.

"ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากไหน?"
(พฤษภาคม ๑๙๖๓)

ผู้ใดก็ตามต้องการจะรับรู้สิ่งใด นอกจากสัมผัสกับสิ่งนั้น ซึ่งก็คือมีชีวิตอยู่ (ปฏิบัติอยู่) ในสภาพแวดล้อมของสิ่งนั้น ๆ แล้ว ก็ไม่มีทางที่จะแก้ให้ตกไปได้. ...ถ้าท่านอยากจะมีความรู้ ท่านก็ต้องเข้าร่วมการปฏิบัติที่จะเปลี่ยนแปลงความเป็นจริง. ถ้าท่านอยากจะรู้รสชาติของลูกสาลี่ ท่านก็ต้องเปลี่ยนแปลงลูกสาลี่ กินดูเอาเอง. ...ถ้าท่านอยากจะรู้ทฤษฎีและวิธีการของการปฏิวัติ ท่านก็ต้องเข้าร่วมการปฏิวัติ. ความรู้แท้ทั้งมวลล้วนแต่มีต้นกำเนิดมาจากความจัดเจนโดยตรงทั้งสิ้น.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

ความรับรู้เริ่มต้นจากการปฏิบัติ และความรับรู้ทางทฤษฎีซึ่งได้มาโดยผ่านการปฏิบัติยังจะต้องกลับไปสู่การปฏิบัติอีก. บทบาทที่มีกัมมันตภาพของความรับรู้ไม่เพียงแต่แสดงออกในการก้าวกระโดดอย่างมีกัมมันตภาพจากความรับรู้ทางสัมผัสไปสู่ความรับรู้ทางเหตุผลเท่านั้น ที่สำคัญยิ่งกว่านั้น ยังต้องแสดงออกในการก้าวกระโดดจากความรับรู้ทางเหตุผลไปสู่การปฏิบัติที่ปฏิวัติอีกด้วย.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

เป็นที่ทราบกันดีว่า ไม่ว่าจะทำการสิ่งใด, ถ้าไม่เข้าใจสภาพของสิ่งนั้น ลักษณะของสิ่งนั้น และความเกี่ยวพันระหว่างสิ่งนั้นกับสิ่งอื่นแล้ว ก็จะไม่รู้กฎของสิ่งนั้น ก็จะไม่รู้ว่า

ควรทำอย่างไร และก็จะไม่สามารถทำสิ่งนั้นให้ดีได้.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

ถ้าคนเราอยากจะได้รับความสำเร็จในการงาน นัยหนึ่ง ได้รับผลตามที่คาดคิดไว้ ก็ต้องทำให้ความคิดของตนสอดคล้องกับกฎของโลกภายนอกทางภววิสัยให้ได้ ถ้าไม่สอดคล้องแล้ว ก็จะประสบความล้มเหลวในการปฏิบัติ. เมื่อได้ผ่านความล้มเหลวมาแล้ว คนเราก็รับเอาบทเรียนจากความล้มเหลวนั้น ๆ มาแก้ไขความคิดของตนให้สอดคล้องกับกฎของโลกภายนอก ดังนี้ คนเราก็จะสามารถเปลี่ยนความล้มเหลวให้เป็นความสำเร็จได้ คำว่า "ความล้มเหลวคือแม่แห่งความสำเร็จ" "พลาดไปครั้งฉลาดขึ้นหน่อย" นั้น ก็หมายถึงเหตุผลดังกล่าวนั่นเอง.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

เราเป็นชาวลัทธิมาร์กซ ลัทธิมาร์กซสอนเราว่า การมองปัญหานั้นต้องไม่เริ่มต้นจากคำนิยามซึ่งเป็นนามธรรม หากต้องเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่ดำรงอยู่ทางภววิสัย และให้ได้มาซึ่งเข็มมุ่ง นโยบายและมาตรการจากการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเหล่านี้.

"คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน" (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

การกำหนดเข็มมุ่งในการงานตามสภาพที่เป็นจริง เป็นวิธีการทำงานขั้นพื้นฐานที่สุดซึ่งสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งปวงจะต้องจดจำไว้ให้มั่น. ความผิดพลาดที่เราได้กระทำไป

นั้น เมื่อค้นคว้าหาสาเหตุของมันแล้ว ก็ล้วนแต่เนื่องมาจากเราเหินห่างจากสภาพที่เป็นจริงในเวลานั้น ๆ และในที่นั้น ๆ แล้วกำหนดเข็มมุ่งในการงานของตนอย่างอัตวิสัย.

"คำปราศรัยในที่ประชุมผู้ปฏิบัติงานในเขตปลดแอกซานซี-สุยหย่วน" (๑ เมษายน ๑๙๔๘)

ในโลกนี้มีแต่จิตนิยมและอภิปรัชญาเท่านั้นที่เบาแรงที่สุด เพราะว่ามันยอมให้ผู้คนพูดอย่างหลับหูหลับตาได้โดยไม่ต้องอาศัยความเป็นจริงทางภววิสัย และก็ไม่ต้องรับการตรวจสอบจากความเป็นจริงทางภววิสัย. ส่วนวัตถุนิยมและวิภาษวิธีนั้นต้องใช้แรง, ต้องอาศัยความเป็นจริงทางภววิสัย และรับการตรวจสอบจากความเป็นจริงทางภววิสัย,

ถ้าไม่ใช้แรงแล้ว ก็จะถลำไปทางด้านจิตนิยมและอภิปรัชญาได้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มปฏิปักษ์ปฏิวัติหูเฟิ่ง" (พฤษภาคม ๑๙๕๕)

ในการมองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราต้องมองเนื้อแท้ของมัน โดยถือเอาปรากฏการณ์ของมันเป็นเพียงสิ่งนำทางเข้าประตูเท่านั้น ทันทีที่เข้าประตูแล้ว ก็ต้องจับเนื้อแท้ของมันไว้ให้ได้ เช่นนี้ จึงจะเป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เชื่อถือได้และเป็นวิทยาศาสตร์.

"ประกายไฟลามทุ่งได้" (๕ มกราคม ๑๙๓๐)

เหตุมูลฐานแห่งการพัฒนาของสิ่งมิใช่อยู่ที่ภายนอกของสิ่ง หากอยู่ที่ภายในของสิ่ง อยู่ที่ลักษณะขัดแย้งภายในของสิ่ง. ภายในของสิ่งใด ๆ ล้วนแต่มีลักษณะขัดแย้งเช่นนี้ทั้งสิ้น,

ดังนั้นจึงก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวและการพัฒนาของสิ่ง. ลักษณะขัดแย้งภายในของสิ่งชนิดนี้ เป็นเหตุมูลฐานแห่งการพัฒนาของสิ่ง, ส่วนความสัมพันธ์และการส่งผลสะเทือนซึ่งกันและกันระหว่างสิ่งหนึ่งกับสิ่งอื่นนั้นเป็นเหตุอันดับที่สองแห่งการพัฒนาของสิ่ง.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

วิภาษวิธีวัตถุนิยมถือว่า เหตุภายนอกเป็นเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลง เหตุภายในเป็นมูลฐานของการเปลี่ยนแปลง เหตุภายนอกเกิดบทบาทโดยผ่านเหตุภายใน. ไข่ไก่กลายเป็นลูกไก่เพราะได้รับอุณหภูมิอันพอเหมาะ, แต่อุณหภูมิไม่สามารถทำให้ก้อนหินกลายเป็นลูกไก่ได้ เพราะมูลฐานของ ๒ สิ่งนี้ต่างกัน.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

ปรัชญาลัทธิมาร์กซถือว่า กฎแห่งความเป็นเอกภาพของด้านตรงกันข้ามเป็นกฎมูลฐานของจักรวาล. กฎข้อนี้มีอยู่ทั่วไปไม่ว่าในโลกธรรมชาติ ในสังคมมนุษย์ หรือในความคิดของคนเรา. ด้านตรงกันข้ามที่ขัดแย้งกันนั้นมีทั้งความเป็นเอกภาพและการต่อสู้กัน, จากนี้ก็ผลักดันให้สรรพสิ่งเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงไป. ความขัดแย้งมีอยู่ทั่วไป, แต่ลักษณะของความขัดแย้งนั้นแตกต่างกันไปตามความแตกต่างของลักษณะของสรรพ-สิ่ง. กล่าวสำหรับสิ่งที่เป็นรูปธรรมสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ความเป็นเอกภาพของด้านตรงกันข้ามนั้นเป็นสิ่งที่มีเงื่อนไข เป็นอยู่ชั่วคราว เป็นระยะผ่าน ดังนั้นจึงเป็นสิ่ง

สัมพัทธ์ ส่วนการต่อสู้ของด้านตรงกันข้ามนั้นเป็นสิ่งสัมบูรณ์.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

วิธีการวิเคราะห์ก็คือวิธีการวิภาษ. ที่ว่าวิเคราะห์นั้นก็คือวิเคราะห์ความขัดแย้งของสิ่งนั้นเอง. ถ้าไม่คุ้นเคยกับชีวิต ไม่เข้าใจความขัดแย้งที่กล่าวถึงนั้นอย่างแท้จริงแล้ว ก็ไม่อาจมีการวิเคราะห์ที่ตรงประเด็นได้.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

เลนินกล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพรูปธรรมอย่างเป็นรูปธรรมนั้น เป็น "สิ่งที่เป็นธาตุแท้ที่สุดของลัทธิมาร์กซ วิญญาณที่มีชีวิต

ของลัทธิมาร์กซ". สหายเราเป็นจำนวนมากขาดหัวคิดในการวิเคราะห์ ไม่อยากทำการวิเคราะห์และค้นคว้าสิ่งที่สลับซับซ้อนอย่างลึกซึ้งซ้ำแล้วซ้ำอีก หากชอบทำข้อสรุปง่าย ๆ ที่ยืนยันอย่างสัมบูรณ์หรือปฏิเสธอย่างสัมบูรณ์. ... ต่อแต่นี้ไปควรจะปรับปรุงสภาพเช่นนี้ให้ดีขึ้น.

"การศึกษาและสถานการณ์" (๑๒ เมษายน ๑๙๔๔)

วิธีการมองปัญหาของสหายเหล่านี้ไม่ถูกต้อง. พวกเขาไม่มองด้านที่เป็นธาตุแท้, ด้านที่เป็นกระแสหลักของปัญหา กลับไปเน้นในสิ่งที่ไม่ใช่ด้านธาตุแท้และไม่ใช่ด้านกระแสหลัก. ควรต้องชี้ให้เห็นว่า จะละเลยปัญหาที่ไม่ใช่ด้านธาตุแท้ ไม่ใช่ด้านกระแสหลักไม่

ได้ จะต้องแก้มันให้ตกไปทีละเรื่อง ๆ. แต่ก็ไม่ควรถือสิ่งเหล่านี้เป็นธาตุแท้และกระแสหลัก จนกระทั่งหลงทิศทางของตนไป.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

เรื่องต่าง ๆ ในโลกนี้สลับซับซ้อน และชี้ขาดโดยปัจจัยด้านต่าง ๆ. การมองปัญหาจะต้องมองจากด้านต่าง ๆ จะมองแต่เพียงด้านเดียวไม่ได้.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

มีแต่คนจำพวกที่มองปัญหาอย่างอัตวิสัย, อย่างด้านเดียวและอย่างผิวเผินเท่านั้นที่เมื่อไปถึงที่ใดที่หนึ่งก็ออกคำสั่งบัญชาการด้วยสำคัญว่าตนถูกเสมอ โดยไม่คำนึงถึงสภาพ

แวดล้อม ไม่พิจารณาส่วนทั้งหมดของเรื่องราว (คือประวัติและสภาพปัจจุบันทั้งหมดของเรื่องราว) และก็ไม่ไปกระทบธาตุแท้ของเรื่องราว (คือลักษณะของเรื่องราวและความสัมพันธ์ภายในระหว่างเรื่องนี้กับเรื่องอื่น ๆ) คนอย่างนี้ไม่มีเลยที่จะไม่หกคะเมน.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

การค้นคว้าปัญหาต้องหลีกเลี่ยงลักษณะอัตวิสัย ลักษณะด้านเดียวและลักษณะผิวเผิน. ที่เรียกว่าลักษณะอัตวิสัยนั้นก็คือ ไม่รู้จักมองปัญหาอย่างภววิสัย นัยหนึ่งไม่รู้จักใช้ทรรศนะวัตถุนิยมไปมองปัญหา. ข้อนี้ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในเรื่อง "ว่าด้วยการปฏิบัติ" แล้ว. ที่เรียกว่าลักษณะด้านเดียวนั้นก็คือ ไม่รู้จักมองปัญหาอย่างรอบด้าน. ...หรือเรียกว่ามองเห็นแต่

เพียงเฉพาะส่วน ไม่เห็นส่วนทั้งหมด มองเห็นแต่เพียงต้นไม้ไม่เห็นป่า. เช่นนี้ย่อมไม่สามารถค้นพบวิธีการแก้ความขัดแย้ง ย่อมไม่สามารถบรรลุภาระหน้าที่การปฏิวัติ ย่อมไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี และย่อมไม่สามารถคลี่คลายการต่อสู้ทางความคิดภายในพรรคอย่างถูกต้องได้. ซุนจื่อได้กล่าวถึงการทหารว่า "รู้เขารู้เรา ร้อยศึกบ่พ่าย." ที่เขากล่าวนั้นหมายถึงคู่สงคราม. เว่ยเจิงคนสมัยราชวงศ์ถังกล่าวว่า "ฟังทุกฝ่าย หูตาสว่าง เชื่อฝ่ายเดียว มืดแปดด้าน." ซึ่งแสดงว่าเขาก็เข้าใจถึงความไม่ถูกต้องของลักษณะด้านเดียวเช่นกัน. แต่ว่าการมองปัญหาของสหายเรามักจะมีลักษณะด้านเดียว คนเช่นนี้มักจะหัวชนกำแพงเสมอ. ...เลนินกล่าวว่า

"การที่จะรับรู้เป้าหมายอย่างแท้จริง จะต้องยึดกุมและค้นคว้าด้านทั้งหมด ความสัมพันธ์ทั้งหมดและ 'สื่อ' ของมัน. เราทำไม่ได้ถึงขนาดนี้อย่างสิ้นเชิงเป็นแน่ แต่การเรียกร้องให้มีลักษณะทั่วด้าน จะทำให้เราป้องกันความผิดพลาดและสภาพตายด้านได้." เราควรจดจำคำของท่านไว้. ลักษณะผิวเผินนั้นคือไม่มองลักษณะพิเศษแห่งองค์รวมของความขัดแย้งและลักษณะพิเศษแห่งด้านต่าง ๆ ของความขัดแย้ง ปฏิเสธความจำเป็นในการหยั่งลึกเข้าสู่ภายในของสิ่งไปค้นคว้าลักษณะพิเศษของความขัดแย้งอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพียงแต่ยืนดูอยู่ไกล ๆ พอมองเห็นรูปโฉมของความขัดแย้งได้หน่อยอย่างหยาบ ๆ ก็คิดจะลงมือแก้ความขัดแย้ง (ตอบปัญหา แก้การ

พิพาท จัดการกับงานการ หรือบัญชาการรบ). วิธีอย่างนี้ไม่มีเลยที่จะไม่เกิดความวุ่นวาย. ...ลักษณะด้านเดียวและลักษณะผิวเผินก็เป็นลักษณะอัตวิสัยเช่นกัน เพราะว่าสิ่งภววิสัยทั้งปวงที่จริงก็สัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีกฎภายในอยู่ แต่คนเราไม่ไปสะท้อนสภาพเหล่านี้ตามความเป็นจริงของมัน, กลับมองดูมันอย่างด้านเดียวหรืออย่างผิวเผิน, ไม่เข้าใจความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของสิ่ง, ไม่เข้าใจกฎภายในของสิ่ง ฉะนั้น วิธีการเช่นนี้จึงเป็นลัทธิอัตวิสัย.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

ลักษณะด้านเดียวก็คือความสัมบูรณ์ในทางความคิด ก็คือการมองปัญหาอย่างอภิปรัชญา. การมองงานของเราด้วยทรรศนะที่

ยืนยันทุกอย่างหรือปฏิเสธทุกอย่าง ล้วนเป็นลักษณะด้านเดียวทั้งสิ้น. ... การยืนยันทุกอย่างก็คือเห็นแต่ด้านดี ไม่เห็นด้านเลว ได้แต่สรรเสริญ วิจารณ์ไม่ได้. ที่ว่างานของเราดูเหมือนจะดีไปหมดทุกอย่างนั้น ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง. มิใช่ว่าดีไปหมดทุกอย่าง มันยังมีข้อบกพร่องและความผิดพลาดอยู่. แต่ก็มิใช่ว่าเลวไปหมดทุกอย่าง นี่ก็ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอีกเหมือนกัน. ต้องทำการวิเคราะห์. การปฏิเสธทุกอย่างก็คือการไม่วิเคราะห์แล้วก็ลงความเห็นว่า งานการทั้งหลายทำได้ไม่ดีทั้งนั้น คล้ายกับว่าการสร้างสรรค์สังคมนิยมซึ่งเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่และเป็นการต่อสู้อันยิ่งใหญ่ที่ประชากรหลายร้อยล้านกำลังดำเนินอยู่นี้ไม่มีส่วนดีอะไรที่จะ

กล่าวถึงได้เลย แย่ไปหมด. แม้ว่าคนจำนวนมากที่มีทรรศนะเช่นนี้ จะยังแตกต่างกับพวกที่มุ่งร้ายต่อระบอบสังคมนิยมก็ตาม, แต่ทรรศนะเช่นนี้ก็ผิดพลาดมากและเป็นภัยอย่างยิ่งทีเดียว ซึ่งรังแต่จะทำให้คนเราสูญเสียความมั่นใจ. การมองงานของเราไม่ว่าด้วยทรรศนะที่ยืนยันทุกอย่างหรือด้วยทรรศนะที่ปฏิเสธทุกอย่าง ล้วนแต่ผิดทั้งสิ้น.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

ในการมองปัญหา ชาวลัทธิมาร์กซไม่เพียงแต่ต้องมองเห็นเฉพาะส่วนเท่านั้น หากยังต้องมองเห็นส่วนทั้งหมดด้วย. กบตัวหนึ่งนั่งอยู่ในบ่อ พูดว่า "ท้องฟ้ากว้างเท่าปากบ่อ." นี่ไม่ถูก เพราะว่าท้องฟ้าไม่ใช่กว้างแค่ปากบ่อ. ถ้ามันพูดว่า "ส่วนหนึ่งของท้องฟ้ากว้างเท่าปากบ่อ." อย่างนี้ถูก เพราะตรงกับข้อเท็จจริง.

"ว่าด้วยยุทธวิธีคัดค้านจักรพรรดินิยมญี่ปุ่น" (๒๗ ธันวาคม ๑๙๓๕)

เราต้องเรียนรู้การมองปัญหาอย่างรอบด้าน, ไม่เพียงแต่ต้องมองเห็นด้านตรงของสิ่งเท่านั้น, หากยังต้องมองเห็นด้านกลับของมันด้วย. ภายใต้เงื่อนไขที่แน่นอนหนึ่ง ๆ สิ่งที่เลวอาจนำมาซึ่งผลที่ดีได้ และสิ่งที่ดีก็อาจนำมาซึ่งผลที่เลวได้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เรายอมรับว่า ในการพัฒนาทั่วไปของประวัติศาสตร์ สิ่งที่เป็นวัตถุกำหนดสิ่งที่เป็น

จิต การดำรงอยู่ทางสังคมกำหนดจิตสำนึกทางสังคม; แต่ขณะเดียวกันก็ยอมรับและต้องยอมรับบทบาทสะท้อนกลับของสิ่งที่เป็นจิต, บทบาทสะท้อนกลับของจิตสำนึกทางสังคมที่มีต่อการดำรงอยู่ทางสังคม บทบาทสะท้อนกลับของโครงสร้างชั้นบนที่มีต่อรากฐานทางเศรษฐกิจ. นี่มิใช่เป็นการขัดต่อวัตถุนิยม, หากเป็นการหลีกเลี่ยงวัตถุนิยมกลไกและยืนหยัดในวัตถุนิยมวิภาษทีเดียว.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

ผู้ชี้นำสงครามทั้งหลายไม่อาจหวังเอาชนะในสงครามเกินจากขอบเขตจำกัดที่เงื่อนไขทางภววิสัยจะอำนวยให้ แต่สามารถและต้องช่วงชิงชัยชนะในสงครามมาให้ได้ด้วยกัมมันตภาพในขอบเขตจำกัดของเงื่อนไขทางภววิสัย. เวทีแห่งการเคลื่อนไหวของผู้บังคับบัญชาในสงครามนั้นต้องสร้างขึ้นบนเงื่อนไขทางภววิสัยที่อำนวยให้ แต่ว่าอาศัยเวทีนี้, พวกเขาสามารถกำกับการแสดงละครที่มีชีวิตชีวาและฮึกห้าวเหิมหาญมากมายหลายเรื่องได้.

"ว่าด้วยสงครามยืดเยื้อ" (พฤษภาคม ๑๙๓๘)

ความคิดของคนเราต้องเข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว. แน่นอน ใครก็ตามจะคิดอะไรเรื่อยเปื่อยโดยไม่มีมูลไม่ได้ จะวางโครงการการกระทำของตนเกินจากที่เงื่อนไขทางภววิสัยอำนวยให้ไม่ได้ และอย่าได้ฝืนทำในสิ่งที่ทำไม่ได้จริง ๆ. แต่ปัญหาในปัจจุบันยังคงเป็นความคิดอนุรักษ์เอียงขวาทำพิษอยู่ในหลาย ๆ ด้าน ทำให้งานหลาย ๆ ด้าน

ไม่สามารถเข้ากับการคลี่คลายขยายตัวของสภาพการณ์ทางภววิสัยได้. ปัญหาในปัจจุบันก็คือ งานซึ่งความจริงสามารถจะทำได้โดยการใช้ความพยายามนั้น กลับมีคนจำนวนมากเห็นว่าทำไม่ได้.

คำนำเรื่อง "กระแสสูงแห่งสังคมนิยมในชนบทประเทศจีน" (๒๗ ธันวาคม ๑๙๕๕)

ไม่ว่าเรื่องใด ๆ ก็ควรใช้สมองคิดให้ดีทั้งนั้น. คำชาวบ้านกล่าวว่า "พอขมวดคิ้วเข้า, อุบายก็ออกมา". หมายความว่าการคิดให้มาก ๆ ทำให้เกิดสติปัญญา. การที่จะขจัดความหลับหูหลับตาอันหนาแน่นภายในพรรคเรานั้น จะต้องส่งเสริมการขบคิด เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ และปลูกฝังความเคยชินในการวิเคราะห์.

"การศึกษาและสถานการณ์" (๑๒ เมษายน ๑๙๔๔)

ในกระบวนการใด ๆ ถ้ามีความขัดแย้งจำนวนมากดำรงอยู่ ในความขัดแย้งเหล่านี้จะต้องมีอยู่อันหนึ่งที่เป็นหลัก ที่มีบทบาทนำและชี้ขาด ส่วนความขัดแย้งอื่น ๆ นั้นอยู่ในฐานะรองและขึ้นต่อ. ดังนั้น ในการค้นคว้ากระบวนการใด ๆ ก็ดี ถ้าเป็นกระบวนการสลับซับซ้อนที่มีความขัดแย้งมากกว่า ๒ อันดำรงอยู่แล้ว ก็จะต้องทุ่มกำลังทั้งหมดไปค้นหาความขัดแย้งหลักของมันออกมา. เมื่อจับความขัดแย้งหลักนี้ได้แล้ว ปัญหาทั้งหมดก็จะแก้ตกไปได้โดยง่ายดาย.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

ในระหว่างด้านสองด้านที่ขัดแย้งกันอยู่, จะต้องมีด้านหนึ่งที่เป็นหลัก. อีกด้านหนึ่งเป็น

รอง. ด้านที่เป็นหลักก็คือสิ่งที่เรียกว่าด้านที่มีบทบาทนำในความขัดแย้งนั้นเอง. ลักษณะของสิ่ง ๆ หนึ่งนั้นกำหนดโดยด้านที่เป็นหลักของความขัดแย้งซึ่งมีฐานะครอบงำเป็นสำคัญ.

แต่สภาพเช่นนี้มิใช่อยู่คงที่ ด้านที่เป็นหลักกับด้านที่มิใช่เป็นหลักของความขัดแย้งแปรเปลี่ยนสู่กันและกัน ลักษณะของสิ่งนั้น ๆ ก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

เราไม่เพียงแต่ต้องเสนอภาระหน้าที่เท่านั้น หากยังต้องแก้ปัญหาวิธีการที่จะไปบรรลุภาระหน้าที่ด้วย. ภาระหน้าที่ของเราคือข้ามแม่น้ำ แต่ถ้าไม่มีสะพานหรือเรือแล้ว เราก็ไม่สามารถข้ามได้. ไม่แก้ปัญหาสะพานหรือเรือ การข้ามแม่น้ำก็เป็นคำพูดลม ๆ แล้ง ๆ.

ไม่แก้ปัญหาวิธีการ ภาระหน้าที่ก็เป็นเพียงการพูดอย่างหลับหูหลับตาเท่านั้น.

"เอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชน, สนใจวิธีการทำงาน" (๒๗ มกราคม ๑๙๓๔)

ภาระหน้าที่ในการงานใด ๆ ถ้าไม่มีการเรียกร้องโดยทั่วไปอย่างทั่วถึงแล้ว ก็ไม่สามารถระดมมวลชนอันไพศาลให้ขึ้นมาปฏิบัติได้. แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายนำจำกัดอยู่แต่เพียงการเรียกร้องทั่วไป มิได้หยั่งลึกลงไปในองค์การจัดตั้งบางแห่ง และนำงานที่เรียกร้องนั้นไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยตรง, ทะลวงจุดหนึ่งให้ได้ความจัดเจน แล้วใช้ความจัดเจนนี้ไปชี้นำหน่วยงานอื่น ๆ แล้ว, ก็จะไม่มีทางทดสอบการเรียกร้องทั่วไปที่ตนเสนอขึ้นนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ ก็จะไม่มีทาง

เสริมเนื้อหาของการเรียกร้องทั่วไปนั้นให้สมบูรณ์ขึ้นได้ และก็อาจทำให้การเรียกร้องทั่วไปลงเอยด้วยการคว้าน้ำเหลวได้.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายนำคนใด ถ้าไม่ไปรับเอาความจัดเจนที่เป็นรูปธรรมจากบุคคลเฉพาะรายและเหตุการณ์เฉพาะเรื่องของหน่วยงานชั้นล่างเฉพาะหน่วยแล้ว ก็จะไม่สามารถให้การชี้นำทั่วไปแก่หน่วยงานทั้งปวงได้เป็นแน่. วิธีการนี้จะต้องส่งเสริมให้ทั่วถึง เพื่อผู้ปฏิบัติงานฝ่ายนำชั้นต่าง ๆ จะได้หัดใช้ให้เป็น.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง จะมีงานที่เป็นใจกลางหลายอย่างในขณะเดียวกันไม่ได้ ภายในช่วงเวลาที่แน่นอนหนึ่งจะมีงานที่เป็นใจกลางได้ก็เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แล้วเสริมด้วยงานอื่น ๆ ที่เป็นอันดับสองและอันดับสาม. ดังนั้นผู้รับผิดชอบทั่วด้านในท้องที่หนึ่งจึงต้องคำนึงถึงประวัติการต่อสู้และสภาพแวดล้อมแห่งการต่อสู้ในท้องที่นั้น แล้วจัดงานแต่ละอย่างไว้ในตำแหน่งอันเหมาะสม มิใช่ตนเองไม่มีโครงการเสียเลย สักแต่ว่าชั้นบนสั่งมาชิ้นหนึ่งก็ทำไปชิ้นหนึ่ง ทำให้เกิดมี "งานที่เป็นใจกลาง" มากมายหลายอย่างและตกอยู่ในภาวะยุ่งเหยิงไม่เป็นระเบียบ. องค์การชั้นบนก็อย่าได้กำหนดให้องค์การชั้นล่างทำงานหลาย ๆ อย่างในขณะเดียวกันโดยไม่แบ่งหนัก

เบาเพลาด่วนและไม่มีใจกลาง จนก่อให้เกิดความยุ่งเหยิงขึ้นในจังหวะงานของชั้นล่าง อันจะทำให้ไม่ได้รับผลตามที่กำหนดไว้. เจ้าหน้าที่ฝ่ายนำวางแผนงานส่วนทั้งหมดอย่างเป็นเอกภาพตามเงื่อนไขประวัติศาสตร์และเงื่อนไขสภาพแวดล้อมในเขตเฉพาะแต่ละแห่ง กำหนดจุดหนักของงานและระเบียบของงานในแต่ละระยะอย่างถูกต้อง ยืนหยัดปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้จนถึงที่สุด และต้องให้ได้รับผลที่แน่นอนให้ได้ นี่เป็นศิลปะการนำอย่างหนึ่ง.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

ต้องยึดกุมวิถีดำเนินของงาน แลกเปลี่ยนความจัดเจน และแก้ไขความผิดพลาดอยู่ทุกเมื่อ อย่ารอไว้หลาย ๆ เดือน ครึ่งปีหรือกระทั่ง ๑ ปีให้หลัง แล้วจึงจัดให้มีการประชุมสรุปงาน คิดบัญชีรวมยอด และแก้ไขครั้งใหญ่. การทำเช่นนี้เสียหายมากเกินไป, แต่ถ้าแก้ไขให้ทันท่วงที ความเสียหายก็จะน้อยกว่า.

"เกี่ยวกับนโยบายอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๘)

อย่ารอให้ปัญหากองเป็นพะเนินและเกิดเรื่องยุ่งยากขึ้นมากมาย แล้วจึงไปแก้ไข. ฝ่ายนำจะต้องรุดไปอยู่หน้าการเคลื่อนไหว อย่าอยู่รั้งท้าย.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "การเหมางานตามฤดูกาล" (ปี ๑๙๕๕)

สิ่งที่เราต้องการนั้นคือ จิตใจที่กระตือรือร้นแต่เยือกเย็น การทำงานที่เคร่งเครียดแต่มีระเบียบ.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

๒๓. การสำรวจค้นคว้า

ผู้ทำงานด้านปฏิบัติทุกคนจะต้องสำรวจสภาพความเป็นไปจากชั้นล่าง. สำหรับผู้ที่รู้แต่ทฤษฎีไม่รู้สภาพที่เป็นจริงแล้ว งานสำรวจเช่นนี้ยิ่งเป็นสิ่งจำเป็น มิฉะนั้น เขาก็จะไม่สามารถประสานทฤษฎีให้เข้ากับการปฏิบัติได้. คำที่ว่า "ไม่มีการสำรวจก็ไม่มีสิทธิ์พูด" นั้น แม้จะเคยถูกคนเย้ยว่าเป็น "ลัทธิจัดเจนคับแคบ" แต่จนบัดนี้ข้าพเจ้าก็ไม่รู้สึกเสียใจ; ไม่เพียงแต่ไม่เสียใจ หากยังคงยืนยันว่าถ้าไม่มีการสำรวจแล้วก็ไม่อาจมีสิทธิ์พูดได้. มีคนจำนวนมาก "พอลงจากราชรถ" ก็เอะอะ

โวยวาย แสดงคารม เสนอความเห็น วิจารณ์นี่ตำหนิโน่น ความจริงคนชนิดนี้ร้อยทั้งร้อยต้องประสบความล้มเหลว. เพราะว่าการแสดงคารมหรือวิจารณ์แบบนี้ หาได้ผ่านการสำรวจอย่างละเอียดถี่ถ้วนไม่ เป็นแต่เพียงพูดส่งเดชด้วยความเบาปัญญาเท่านั้น. พรรคเราเคยเสียทีเพราะพวกที่ได้ชื่อว่า "ท่านข้าหลวงตรวจการ" มานับครั้งไม่ถ้วนแล้ว. แต่ "ท่านข้าหลวงตรวจการ" ชนิดนี้ก็เพ่นพ่านไปทั่วบ้านทั่วเมือง มีอยู่แทบทุกหนทุกแห่งทีเดียว. สตาลินกล่าวไว้อย่างถูกต้องว่า "ทฤษฎีถ้าไม่ประสานกับการปฏิบัติในทางปฏิวัติ ก็จะกลายเป็นทฤษฎีที่ไร้เป้าหมาย." แน่นอน ก็ท่านอีกนั่นแหละที่กล่าวไว้อย่างถูกต้องว่า "การปฏิบัติถ้าไม่ถือเอาทฤษฎีปฏิวัติเป็นเข็มทิศ ก็จะกลายเป็นการปฏิบัติที่หลับหูหลับตา." เว้นแต่พวกนักปฏิบัติที่หลับหูหลับตา ไร้อนาคต และขาดสายตาที่เห็นการณ์ไกลแล้ว นอกนั้นจะเรียกว่าพวก "ลัทธิจัดเจนคับแคบ" ไม่ได้.

"คำนำและคำต่อท้ายเรื่อง 'การสำรวจชนบท'" (มีนาคมและเมษายน ๑๙๔๑)

ท่าทีชนิดนี้ก็คือท่าทีที่หาสัจจะจากความเป็นจริง. "ความเป็นจริง" ก็คือสรรพสิ่งที่ดำรงอยู่ทางภววิสัย "สัจจะ" ก็คือความสัมพันธ์ภายในของสิ่งภววิสัย คือกฎ "หา" ก็คือเราไปค้นคว้า. เราจะต้องเริ่มต้นจากสภาพที่เป็นจริงในประเทศและนอกประเทศ ในมณฑลและนอกมณฑล ในอำเภอและนอกอำเภอ ในเขตและนอกเขต ถอดเอากฎซึ่งมีอยู่ในนั้นแต่

ดั้งเดิมและซึ่งมิใช่เสกสรรขึ้นออกมา กล่าวคือ ค้นหาความสัมพันธ์ภายในของเหตุการณ์รอบ ๆ ตัวเราออกมาเป็นเครื่องนำทางการกระทำของเรา. และเมื่อจะทำเช่นนี้ ก็ต้องไม่อาศัยจินตนาการทางอัตวิสัย ไม่อาศัยความกระตือรือร้นชั่วขณะ ไม่อาศัยเล่มหนังสือซึ่งไม่มีชีวิต หากอาศัยความจริงที่ดำรงอยู่ทางภววิสัย กำข้อมูลไว้อย่างละเอียด ถอดเอาข้อสรุปที่ถูกต้องออกมาจากข้อมูลเหล่านี้ โดยอาศัยการชี้นำของหลักทฤษฎีทั่วไปของลัทธิมาร์กซ–เลนิน.

"ดัดแปลงการศึกษาของเรา" (พฤษภาคม ๑๙๔๑)

"ปิดตาจับนกกระจอก" "ตาบอดงมปลา" หยาบสะเพร่า คุยโวโอ้อวด และพอใจในความรู้งู ๆ ปลา ๆ ท่วงทำนองที่เลวที่สุดและขัดกับเจตนารมณ์พื้นฐานของลัทธิมาร์กซ–เลนินอย่างสิ้นเชิงชนิดนี้ ยังคงมีอยู่ในหมู่สหายจำนวนมากในพรรคของเรา. มาร์กซ, เองเกลส์ เลนินและสตาลินได้สอนเราให้ค้นคว้าสภาพการณ์อย่างจริงจังโดยเริ่มต้นจากสภาพที่เป็นจริงทางภววิสัย มิใช่เริ่มต้นจากความปรารถนาทางอัตวิสัย; แต่สหายของเราจำนวนมากกลับฝ่าฝืนสัจธรรมข้อนี้โดยตรง.

"ดัดแปลงการศึกษาของเรา" (พฤษภาคม ๑๙๔๑)

ท่านไม่สามารถแก้ปัญหานั้นให้ตกหรือ? ถ้าเช่นนั้น ท่านก็ไปสำรวจสภาพปัจจุบันและประวัติความเป็นมาของปัญหานั้นเถิด! เมื่อท่านสำรวจจนกระจ่างแจ้งโดยตลอดแล้ว ท่านก็จะมีวิธีที่จะแก้ปัญหานั้น. ข้อสรุปทั้งปวง

เกิดขึ้นในตอนปลายของการสำรวจสภาพการณ์ ไม่ใช่ก่อนหน้านั้น. มีแต่คนโง่ ๆ เท่านั้นที่ไม่ทำการสำรวจ เอาแต่สำรวมจิตครุ่นคิด "หาทาง" หรือ "คิดการ" โดยลำพังคนเดียว หรือร่วมกับคนกลุ่มหนึ่งซึ่งเขาชวนมา. พึงรู้ไว้ว่า การทำเช่นนี้ไม่สามารถคิดหาทางดี ๆ หรือคิดการดี ๆ อะไรออกมาได้อย่างแน่นอน.

"คัดค้านลัทธิตำรา" (พฤษภาคม ๑๙๓๐)

การสำรวจเปรียบเหมือน "ตั้งครรภ์ ๑๐ เดือน" การแก้ปัญหาเปรียบเหมือน "คลอดในวันหนึ่ง". การสำรวจก็คือการแก้ปัญหานั่นเอง.

"คัดค้านลัทธิตำรา" (พฤษภาคม ๑๙๓๐)

ใช้ทฤษฎีและวิธีการลัทธิมาร์กซ–เลนินไปสำรวจและค้นคว้าสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

เราอย่างเป็นระบบและอย่างละเอียดถี่ถ้วน. มิใช่ไปทำงานโดยอาศัยความกระตือรือร้นแต่อย่างเดียว หากเป็นอย่างที่สตาลินได้กล่าวไว้คือ ให้ท่วงท่าปฏิวัติกับจิตใจที่ยึดถือความเป็นจริงประสานเข้าด้วยกัน.

"ดัดแปลงการศึกษาของเรา" (พฤษภาคม ๑๙๔๑)

วิธีการที่จะเข้าใจสภาพได้นั้น มีอยู่เพียงวิธีเดียว นั่นก็คือ ดำเนินการสำรวจสังคม สำรวจสภาพอันมีชีวิตชีวาของชนชั้นต่าง ๆ ในสังคม. สำหรับผู้ที่มีหน้าที่ในการชี้นำการงานแล้ว วิธีการพื้น ๆ ที่สุดที่จะเข้าใจสภาพได้ก็คือ เลือกเฟ้นเอาเมืองสัก ๒–๓ เมืองและหมู่บ้านสัก ๒–๓ แห่งอย่างมีโครงการ ไปดำเนินการสำรวจอย่างละเอียดถี่ถ้วนหลาย ๆ

เกี่ยวด้วยทรรศนะพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ ซึ่งก็คือวิธีการวิเคราะห์ทางชนชั้น.

"คำนำและคำต่อท้ายเรื่อง 'การสำรวจชนบท'" (มีนาคมและเมษายน ๑๙๔๑)

การประชุมสำรวจแต่ละครั้งไม่ต้องมีคนมากนัก เพียง ๓–๕ คนหรือ ๗–๘ คนก็พอ. ต้องให้เวลา ต้องมีหัวข้อสำรวจ แล้วยังต้องถามเองจดเอง และเปิดการอภิปรายร่วมกับผู้มาประชุมด้วย. เพราะฉะนั้น ถ้าปราศจากจิตใจอันเปี่ยมไปด้วยความกระตือรือร้น, ปราศจากความตัดสินใจที่จะลดสายตาลงสู่เบื้องล่าง ปราศจากความกระหายที่จะแสวงหาความรู้ และปราศจากจิตใจที่จะละทิ้งท่าทางวางเขื่องอันน่าสะอิดสะเอียน ยอมเป็นศิษย์

น้อย ๆ แล้ว ก็ย่อมจะทำไม่ได้หรือทำได้ไม่ดีอย่างแน่นอน.

"คำนำและคำต่อท้ายเรื่อง 'การสำรวจชนบท'" (มีนาคมและเมษายน ๑๙๔๑)

การจัดวางกำลังอันถูกต้องของผู้บังคับบัญชามาจากการตัดสินใจอันถูกต้อง การตัดสินใจอันถูกต้องมาจากการวินิจฉัยอันถูกต้อง การวินิจฉัยอันถูกต้องมาจากการสอดแนมที่รอบคอบและจำเป็น และการใคร่ครวญข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการสอดแนมนั้นอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน. ผู้บังคับบัญชาใช้วิธีการสอดแนมทุกอย่างที่เป็นไปได้และจำเป็น และใคร่ครวญข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการณ์ฝ่ายข้าศึกที่สอดแนมมาได้ โดยทิ้งกากเอาแก่น ทิ้งปลอมเอาแท้ จากนี่สู่นั้น,

จากนอกสู่ใน แล้วนำเอาสภาพการณ์ฝ่ายตนบวกเข้าไปด้วย ค้นคว้าเปรียบเทียบแต่ละฝ่ายและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของทั้งสองฝ่าย จากนั้นจึงประกอบเป็นการวินิจฉัย ทำการตัดสินใจ และกำหนดแผนการขึ้น——นี่คือกระบวนการความรับรู้ในสภาพการณ์ทั้งกระบวนของนักการทหารก่อนที่จะกำหนดแผนการยุทธศาสตร์ แผนการยุทธ์หรือแผนการรบแต่ละครั้งลงไป.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

๒๔. การแก้ความคิดที่ผิด

ถึงหากว่างานของเราจะได้รับผลสำเร็จอันยิ่งใหญ่เหลือประมาณก็ตาม เราก็ไม่มีเหตุผลอันใดที่ควรแก่การเย่อหยิ่งทะนงตน. ความถ่อมตัวทำให้คนก้าวหน้า ความเย่อหยิ่งทำให้คนล้าหลัง เราควรต้องจดจำสัจธรรมข้อนี้ไว้ตลอดกาล.

"คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน" (๑๕ กันยายน ๑๙๕๖)

เนื่องจากได้ชัยชนะ อารมณ์เย่อหยิ่ง, อารมณ์ที่สำคัญว่าตนเป็นผู้มีความดีความชอบ

อารมณ์ที่หยุดชะงักไม่พยายามก้าวหน้าต่อไป, อารมณ์ที่เห็นแก่การเสพสุข ไม่อยากใช้ชีวิตลำบากตรากตรำต่อไป เหล่านี้อาจงอกเงยขึ้นภายในพรรคได้. เนื่องจากได้ชัยชนะ, ประชาชนขอบใจเรา ชนชั้นนายทุนก็จะออกมายกยอเรา. กำลังอาวุธของศัตรูไม่สามารถพิชิตเราได้ ข้อนี้ได้รับการพิสูจน์แล้ว. แต่การยกยอของชนชั้นนายทุนอาจจะพิชิตบุคคลที่มีจิตใจอ่อนแอในขบวนของเราได้. อาจจะมีชาวพรรคคอมมิวนิสต์บางคนไม่เคยถูกศัตรูที่ถือปืนพิชิตมาก่อน ต่อหน้าศัตรูเหล่านี้ พวกเขาสมแล้วที่ได้รับสมญาว่าวีรชน; แต่พวกเขากลับไม่สามารถต้านทานการโจมตีด้วยกระสุนเคลือบน้ำตาลได้ และ

จะพ่ายแพ้เมื่อเผชิญกับกระสุนเคลือบน้ำตาล. เราต้องป้องกันสภาพเช่นนี้.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

มีเรื่องเป็นอันมาก ซึ่งเมื่อใดที่เราตกอยู่ในความหลับหูหลับตา ขาดความสำนึกต่อมันแล้ว เมื่อนั้นมันก็อาจกลายเป็นเครื่องหลังที่ถ่วงเรา กลายเป็นภาระของเราได้. เป็นต้นว่า การเคยทำความผิดพลาด อาจทำให้คนเรารู้สึกว่าไหน ๆ ตนก็ได้ทำความผิดพลาดไปแล้ว แต่นั้นมาก็เลยซึมเซา; การไม่เคยทำความผิดพลาดก็อาจทำให้คนเรารู้สึกว่า ตนนั้นไม่เคยทำความผิดพลาดมาเลย แต่นั้นมาก็เย่อหยิ่ง. การทำงานไม่ได้ผลก็อาจทำให้คนเราท้อแท้หมดกำลังใจ; การทำงานได้ผลดีก็

อาจทำให้คนเราหยิ่งผยองลำพองใจ. ผู้ที่มีประวัติการต่อสู้สั้นก็อาจไม่รับผิดชอบต่อการงาน เพราะถือว่าประวัติการต่อสู้ของตนสั้น; ผู้ที่มีประวัติการต่อสู้ยาวก็อาจถือว่าตนถูกเสมอเพราะประวัติการต่อสู้ของตนยาว. ผู้ที่เป็นกรรมกรชาวนาก็อาจถือเอากำเนิดอันมีเกียรติของตนดูหมิ่นถิ่นแคลนปัญญาชน; ผู้ที่เป็นปัญญาชนก็อาจถือเอาการมีความรู้บางอย่างของตนดูหมิ่นถิ่นแคลนผู้ที่เป็นกรรมกรชาวนา. ความเชี่ยวชาญในงานแขนงต่าง ๆ ก็อาจกลายเป็นทุนที่ทำให้เกิดความยโสทะนงตนและดูหมิ่นคนอื่นได้ทั้งนั้น. แม้กระทั่งอายุก็อาจกลายเป็นเครื่องมือที่ทำให้เย่อหยิ่งได้ เยาวชนอาจดูถูกผู้สูงอายุโดยเหตุที่ตนเฉลียวฉลาดมีความสามารถ ผู้สูงอายุก็อาจ

ดูถูกเยาวชนโดยเหตุที่ตนมีความจัดเจนอันอุดมสมบูรณ์. กับเรื่องต่าง ๆ ทำนองนี้ ถ้าขาดความสำนึกแล้ว มันก็จะกลายเป็นภาระหรือเครื่องหลังของเราได้.

"การศึกษาและสถานการณ์" (๑๒ เมษายน ๑๙๔๔)

สหายส่วนหนึ่งที่ทำงานในกองทัพได้ติดนิสัยเย่อหยิ่งชนิดหนึ่ง คือวางอำนาจบาตรใหญ่ต่อพลทหาร ต่อประชาชน ต่อรัฐบาล และต่อพรรค ตำหนิแต่สหายที่ทำงานท้องถิ่น, ไม่ตำหนิตนเอง มองเห็นแต่ผลงาน มองไม่เห็นข้อบกพร่อง ชอบฟังแต่คำยกยอปอปั้น, ไม่ชอบฟังคำวิจารณ์. ...กองทัพจะต้องสนใจขจัดข้อบกพร่องเหล่านี้.

"จงจัดตั้งกันขึ้น" (๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๓)

งานที่ลำบากยากเข็ญก็เหมือนหาบที่วางอยู่เบื้องหน้าเรา ดูว่าเราจะกล้าแบกรับหรือไม่. หาบนั้นมีหนักมีเบา. บางคนกลัวที่หนักมักที่เบา หาบหนักผลักไปให้ผู้อื่น ตัวเองเลือกเอาแต่ที่เบา ๆ. นี่ไม่ใช่ท่าทีที่ดี. สหายบางคนมิใช่เช่นนี้ ความสุขสบายให้ผู้อื่น ตัวเองเลือกเอาหาบหนักมาหาบเสีย เมื่อเผชิญความลำบากก็ออกหน้า ถึงคราวสุขสบายก็อยู่หลัง. สหายเช่นนี้เป็นสหายที่ดี. เราทุกคนต้องศึกษาจิตใจนักลัทธิคอมมิวนิสต์เช่นนี้.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

คนจำนวนไม่น้อยไม่รับผิดชอบต่อการงาน กลัวที่หนักมักที่เบา ภาระหนักโยนให้ผู้อื่น ตัวเองเลือกแต่ที่เบา ๆ. พอมีเรื่องอะไรเข้าเป็นต้องคิดถึงตัวเองก่อน แล้วจึงคิดถึงคนอื่น. พอทำอะไรไปได้หน่อยก็สำคัญว่าตนนั้นแน่เหลือเกินแล้ว ชอบคุยโว กลัวแต่ว่าผู้อื่นจะไม่รู้. ส่วนกับสหายกับประชาชนแล้ว, ไม่ใช่ให้ความอบอุ่นอย่างเต็มเปี่ยม หากมีแต่ความเย็นชา ไม่สนใจไยดี เหมือนคนไม่มีความรู้สึก. ที่จริงคนชนิดนี้ไม่ใช่สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ อย่างน้อยก็นับว่าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ที่บริสุทธิ์ไม่ได้.

"ระลึกเบธูน" (๒๑ ธันวาคม ๑๙๓๙)

ผู้ที่ตั้งตัวเป็นอิสระชนิดนี้มักจะแยกออกจากลัทธิเอกชนเป็นหนึ่งของพวกเขาไม่ได้, พวกเขามักจะจัดการไม่ถูกเสมอในปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับพรรค. พวกเขาแม้

ปากจะพูดว่าเคารพพรรค แต่ในทางเป็นจริงกลับเอาเอกชนไว้ในอันดับหนึ่ง เอาพรรคไว้ในอันดับสอง. คนชนิดนี้เกี่ยงเอาอะไร? เกี่ยงเอาชื่อเสียง เกี่ยงเอาตำแหน่ง เกี่ยงเอาดีเอาเด่น. เมื่อเข้าควบคุมกิจการส่วนหนึ่ง พวกเขาก็จะตั้งตัวเป็นอิสระ. เพื่อสิ่งเหล่านี้ พวกเขาก็จะดึงคนบางคน กีดกันคนบางคน คุยโวโอ้อวด ยกยอปอปั้น และดึงคนนั้นรั้งคนนี้ในหมู่สหาย นำเอาท่วงทำนองอันสามานย์ของพรรคการเมืองชนชั้นนายทุนเข้ามาในพรรคคอมมิวนิสต์. คนชนิดนี้เสียทีก็เพราะความไม่ซื่อ. ข้าพเจ้าคิดว่า เราควรจะทำงานด้วยความซื่อ ในโลกนี้จะทำงานบางอย่างให้สำเร็จไปโดยไม่มีท่าทีซื่อนั้นไม่ได้อย่างเด็ดขาด.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ต้องเข้าใจหลักเหตุผลที่ว่า ความต้องการเฉพาะส่วนต้องขึ้นต่อความต้องการของส่วนทั้งหมด. ความเห็นข้อใด เมื่อพิจารณาจากสภาพเฉพาะส่วนแล้วปฏิบัติได้ แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพส่วนทั้งหมดแล้วปฏิบัติไม่ได้ ก็ควรต้องให้เฉพาะส่วนขึ้นต่อส่วนทั้งหมด. ในทางกลับกันก็เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากสภาพเฉพาะส่วนแล้วปฏิบัติไม่ได้ แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพส่วนทั้งหมดแล้วปฏิบัติได้ ก็ควรต้องให้เฉพาะส่วนขึ้นต่อส่วนทั้งหมด. นี่แหละคือทรรศนะที่เห็นแก่ส่วนทั้งหมด.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ลัทธิเสพสุข. ในกองทัพแดง ก็มีคนไม่น้อยที่มีลัทธิเอกชนที่แสดงออกในด้าน

เสพสุข. พวกเขาหวังแต่จะให้หน่วยทหารยกเข้าไปในเมืองใหญ่ ๆ. การที่พวกเขาต้องการจะไปเมืองใหญ่ ๆ นั้น มิใช่เพื่อไปทำงาน แต่เพื่อจะไปหาความสำราญ. สิ่งที่พวกเขาไม่ชอบที่สุดก็คือทำงานในเขตแดงซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ลำบากยากแค้น.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค" (ธันวาคม ๑๙๒๙)

ต้องคัดค้านความโน้มเอียงทางลัทธิหน่วยงานส่วนตนซึ่งคำนึงแต่ประโยชน์ของตน ไม่คำนึงถึงผู้อื่น. ผู้ใดไม่เอาธุระในความยากลำบากของผู้อื่น ผู้อื่นขอย้ายผู้ปฏิบัติงานในสังกัดของตนก็ไม่ให้ หรือให้แต่คนที่ไม่ดี, "เอานาเพื่อนบ้านเป็นลำรางระบายน้ำ" ไม่คิดถึงแผนกงานอื่น ท้องถิ่นอื่น หรือคนอื่นเสียเลย ผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นพวกลัทธิหน่วยงานส่วนตน เป็นพวกที่สูญเสียจิตใจลัทธิคอมมิวนิสต์ไปจนหมดสิ้นแล้ว. การไม่คำนึงถึงส่วนทั้งหมด ไม่สนใจแผนกงานอื่น ท้องถิ่นอื่น หรือคนอื่นเสียเลยนั้น ก็คือลักษณะพิเศษของพวกลัทธิหน่วยงานส่วนตนชนิดนี้. สำหรับคนอย่างนี้ เราต้องให้การศึกษาให้มากขึ้น ให้พวกเขาเข้าใจว่า นั่นเป็นความโน้มเอียงทางลัทธิพรรคพวกชนิดหนึ่ง ซึ่งถ้าปล่อยให้ขยายตัวต่อไปแล้ว ก็จะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

ลัทธิเสรีแสดงออกหลายแบบ.

เนื่องจากเป็นคนคุ้นเคยกัน เป็นคนถิ่น

เดียวกัน เป็นเพื่อนนักเรียนกัน เป็นเพื่อนสนิทรู้ใจกัน เป็นคนที่ตนรักใคร่ เป็นคนเคยร่วมงานกันมานาน หรือเป็นคนเคยอยู่ใต้บังคับบัญชา ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเขาทำไม่ถูกก็ไม่โต้แย้งในทางหลักการกับเขา ปล่อยตามเรื่องตามราว หวังจะได้อยู่กันอย่างสงบและสนิทสนม. หรือไม่ก็ว่ากล่าวกันเพียงเบาะ ๆ สักพัก ไม่แก้ไขให้ถึงที่สุด เพื่อรักษาความปรองดองกันไว้. ผลก็คือให้โทษแก่หมู่คณะ และก็ให้โทษแก่ส่วนตัวด้วย. นี่เป็นแบบที่หนึ่ง.

วิจารณ์ลับหลังอย่างไม่รับผิดชอบ มิใช่เสนอความเห็นต่อองค์การจัดตั้งอย่างเอาการเอางาน. ต่อหน้าไม่พูด ลับหลังพูดพล่อย ๆ; เวลาประชุมไม่พูด เลิกประชุมแล้วพูด

พล่อย ๆ. ไม่นำพาต่อหลักการชีวิตรวมหมู่, เอาแต่เสรีตามอารมณ์. นี่เป็นแบบที่สอง.

เรื่องไม่เกี่ยวกับตน ก็ไม่เอาธุระ; ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่ถูก พูดน้อยเป็นดี; รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี ขอเพียงไม่ผิดก็แล้วกัน. นี่เป็นแบบที่สาม.

ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ถือความเห็นของตนเป็นใหญ่. จะให้องค์การจัดตั้งเอาใจใส่เหลียวแลตนแต่ถ่ายเดียว ไม่ต้องการวินัยทางจัดตั้ง. นี่เป็นแบบที่สี่.

มิใช่ต่อสู้และโต้แย้งกับความเห็นที่ไม่ถูกต้องเพื่อความสามัคคี เพื่อความก้าวหน้า, เพื่อให้งานดีขึ้น หากเป็นการโจมตีตัวบุคคล, ใช้อารมณ์ ระบายความขึ้งเคียดส่วนตัว มุ่งจะแก้แค้น. นี่เป็นแบบที่ห้า.

เมื่อได้ฟังความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้อง ก็ไม่โต้แย้ง แม้กระทั่งได้ยินคำพูดของพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติก็ไม่รายงาน ทำเป็นทองไม่รู้ร้อน, ราวกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น. นี่เป็นแบบที่หก.

พบมวลชนแล้วไม่โฆษณา ไม่ปลุกใจ ไม่แสดงปาฐกถา ไม่สำรวจ ไม่ไต่ถาม ไม่เอาใจใส่ทุกข์สุขของเขา นิ่งดูดายเสีย ลืมไปว่าตนเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์คนหนึ่ง, ทำเหมือนกับว่าสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เป็นชาวบ้านธรรมดา. นี่เป็นแบบที่เจ็ด.

เห็นพฤติการณ์ที่ทำให้ผลประโยชน์ของมวลชนเสียหายก็ไม่เดือดแค้น ไม่ตักเตือน, ไม่ห้ามปราม ไม่ชี้แจง ปล่อยปละละเลยเสีย. นี่เป็นแบบที่แปด.

ทำงานไม่เอาจริงเอาจัง ไม่มีโครงการที่

แน่นอน ไม่มีทิศทางที่แน่นอน ทำอย่างขอไปที ทำไปวันหนึ่ง ๆ เหมือนกับว่าเป็นพระอยู่วันหนึ่งก็ย่ำระฆังไปวันหนึ่ง. นี่เป็นแบบที่เก้า.

สำคัญว่าตนมีความดีความชอบต่อการปฏิวัติ วางท่าเป็นผู้มีอาวุโส งานใหญ่ทำไม่ได้ งานเล็กก็ไม่ทำ การงานทำลวก ๆ การศึกษาก็หย่อนคลาย. นี่เป็นแบบที่สิบ.

ตนเองผิดแล้ว และก็รู้ว่าผิด แต่ก็ไม่อยากแก้ ใช้ลัทธิเสรีกับตนเอง. นี่เป็นแบบที่สิบเอ็ด.

"คัดค้านลัทธิเสรี" (๗ กันยายน ๑๙๓๗)

ลัทธิเสรีในองค์การจัดตั้งรวมหมู่ที่ปฏิวัติเป็นอันตรายยิ่งนัก. มันเป็นยากัดกร่อนชนิดหนึ่งที่ทำให้ความสามัคคีแตกสลาย ความ

สัมพันธ์ระหว่างกันหย่อนคลาย การงานเฉื่อยเนือย ความเห็นแตกแยก. มันทำให้ขบวนปฏิวัติสูญเสียการจัดตั้งและวินัยที่เข้มงวดกวดขันไป ทำให้นโยบายไม่สามารถดำเนินไปได้ตลอด และทำให้องค์การจัดตั้งของพรรคกับมวลชนที่พรรคนำอยู่เกิดแยกออกจากกัน. ทั้งนี้เป็นความโน้มเอียงอันเลวร้ายที่หนักหน่วงชนิดหนึ่ง.

"คัดค้านลัทธิเสรี" (๗ กันยายน ๑๙๓๗)

พวกลัทธิเสรีมองหลักการของลัทธิมาร์กซเป็นคัมภีร์ที่เป็นนามธรรม. พวกเขาเห็นด้วยกับลัทธิมาร์กซ แต่ไม่เตรียมที่จะนำไปปฏิบัติ, หรือไม่เตรียมที่จะนำไปปฏิบัติให้ครบถ้วน, ไม่เตรียมที่จะเอาลัทธิมาร์กซไปแทนที่ลัทธิ

เสรีของตน. คนเหล่านี้ลัทธิมาร์กซนั้นมีอยู่, แต่ลัทธิเสรีก็มีอยู่เช่นกัน กล่าวคือ ที่พูดนั้นเป็นลัทธิมาร์กซ ที่ทำนั้นเป็นลัทธิเสรี; กับผู้อื่นใช้ลัทธิมาร์กซ กับตนเองใช้ลัทธิเสรี. สินค้าทั้ง ๒ ชนิดนี้มีอยู่พร้อม ต่างมีประโยชน์คนละอย่าง. นี่เป็นวิธีคิดของคนส่วนหนึ่ง.

"คัดค้านลัทธิเสรี" (๗ กันยายน ๑๙๓๗)

รัฐของประชาชนนั้นคุ้มครองประชาชน. ต่อเมื่อมีรัฐของประชาชนแล้ว ประชาชนจึงจะมีความเป็นไปได้ที่จะใช้วิธีการประชาธิปไตยไปให้การศึกษาแก่ตนเองและดัดแปลงความคิดของตนเองในขอบเขตทั่วประเทศและในขนาดที่ทุกคนเข้าร่วม เพื่อให้ตนหลุดพ้นจากผลสะเทือนของพวกปฏิกิริยาทั้งภาย

ในและภายนอก (ผลสะเทือนนี้ยังมีอยู่มากในปัจจุบัน และจะมีอยู่ต่อไปเป็นเวลายาวนาน, ไม่อาจทำลายให้หมดสิ้นไปได้โดยเร็ว) ดัดแปลงความเคยชินเลว ๆ และความคิดเลว ๆ ของตนซึ่งติดมาจากสังคมเก่า ไม่ให้ตนเดินไปสู่หนทางที่ผิดตามการชักนำของพวกปฏิกิริยา ก้าวหน้าต่อไป ก้าวหน้าไปสู่สังคมสังคมนิยมและสังคมคอมมิวนิสต์.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน"
(๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

คนคนหนึ่งจะทำความดีสักเล็กน้อยนั้นไม่ยาก ที่ยากนั้นคือทำแต่ความดีไม่ทำความชั่วตลอดชีวิต บำเพ็ญประโยชน์แก่มวลชนอันไพศาลอย่างเสมอต้นเสมอปลาย บำเพ็ญประโยชน์แก่เยาวชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย,

บำเพ็ญประโยชน์แก่การปฏิวัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ต่อสู้ด้วยความทรหดอดทนเป็นเวลาหลาย ๆ สิบปีประหนึ่งวัน ๆ เดียว นี่จึงจะเป็นการยากแสนยากทีเดียว!

"คำอวยพรเนื่องในวันคล้ายวันเกิดครบรอบ ๖๐ ปีของสหายหวูยี่จาง" (๑๕ มกราคม ๑๙๔๐)

๒๕. ความสามัคคี

เอกภาพของประเทศ ความสามัคคีของประชาชน ความสามัคคีของชนชาติต่าง ๆ ภายในประเทศ เหล่านี้เป็นหลักประกันพื้นฐานที่ทำให้ภารกิจของเราจะต้องได้ชัยชนะอย่างแน่นอน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

โดยผ่านความสามัคคีของพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้น จึงจะสามารถบรรลุความสามัคคีของทั่วทั้งชนชั้นและทั่วทั้งประชาชาติได้ และโดยผ่านความสามัคคีของทั่วทั้ง

ชนชั้นและทั่วทั้งประชาชาติเท่านั้น จึงจะสามารถเอาชนะศัตรู บรรลุภาระหน้าที่แห่งการปฏิวัติประชาชาติและประชาธิปไตยได้.

"ต่อสู้เพื่อช่วงชิงมวลชนเรือนแสนเรือนล้านเข้าสู่แนวร่วมประชาชาติต่อต้านญี่ปุ่น" (๗ พฤษภาคม ๑๙๓๗)

เราจะต้องทำให้พลังทั้งปวงของพรรคเราสามัคคีกันอย่างเข้มแข็งภายใต้หลักการจัดตั้งและวินัยแห่งระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์. ไม่ว่าสหายคนใด ขอแต่ให้เขายินดีปฏิบัติตามหลักนโยบายของพรรค ระเบียบการของพรรคและมติของพรรคเท่านั้น เราก็ต้องสามัคคีกับเขา.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

เมื่อปี ๑๙๔๒ เราได้สรุปวิธีการประชาธิปไตยในการแก้ความขัดแย้งในหมู่ประชาชน

เช่นนี้ออกมาเป็นสูตรรูปธรรมสูตรหนึ่ง เรียกว่า "สามัคคี——วิจารณ์——สามัคคี". กล่าวให้ละเอียดสักหน่อยก็คือ เริ่มต้นจากความปรารถนาที่จะสามัคคี แก้ความขัดแย้งให้ตกไปโดยผ่านการวิจารณ์หรือต่อสู้ ไปบรรลุความสามัคคีใหม่บนพื้นฐานใหม่. ตามความจัดเจนของเรา นี่เป็นวิธีการที่ถูกต้องในการแก้ความขัดแย้งในหมู่ประชาชน.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

กองทัพนี้มีความสามัคคีที่ดียิ่งทั้งภายในและภายนอกกองทัพ. ภายใน——ระหว่างนายทหารกับพลทหาร ระหว่างชั้นบนกับชั้นล่าง และระหว่างงานการทหาร งานการเมืองกับ

งานส่งกำลังบำรุง; ภายนอก——ระหว่างกองทัพกับประชาชน ระหว่างกองทัพกับรัฐบาล และระหว่างกองทัพฝ่ายเรากับกองทัพฝ่ายมิตร เหล่านี้ล้วนแต่สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งสิ้น. ปรากฏการณ์ทั้งปวงที่เป็นภัยต่อความสามัคคี ล้วนแต่อยู่ในข่ายที่จะต้องขจัดทั้งสิ้น.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

๒๖. วินัย

ภายในหมู่ประชาชน ประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่กล่าวคู่กันกับการรวมศูนย์ เสรีภาพเป็นสิ่งที่กล่าวคู่กันกับวินัย. เหล่านี้ล้วนแต่เป็นด้าน ๒ ด้านที่ขัดแย้งกันในองค์เอกภาพองค์เดียวกัน ซึ่งทั้งขัดแย้งกันและทั้งเป็นเอกภาพกัน เราไม่ควรเน้นหนักด้านหนึ่งและปฏิเสธอีกด้านหนึ่งอย่างมองด้านเดียว. ภายในหมู่ประชาชนนั้น ไม่มีเสรีภาพไม่ได้ แต่ไม่มีวินัยก็ไม่ได้เช่นเดียวกัน; ไม่มีประชาธิปไตยไม่ได้, แต่ไม่มีการรวมศูนย์ก็ไม่ได้เช่นเดียวกัน. ความเป็นเอกภาพระหว่างประชาธิปไตยกับการรวมศูนย์ และความเป็นเอกภาพระหว่างเสรีภาพกับวินัยเช่นนี้แหละ คือระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์ของเรา. ภายใต้ระบอบนี้ ประชาชนมีประชาธิปไตยและเสรีภาพอันกว้างขวาง ในขณะเดียวกันก็ต้องผูกมัดตนเองด้วยวินัยสังคมนิยม.

> "ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ต้องย้ำถึงวินัยของพรรคอีกครั้ง คือ ๑. บุคคลปฏิบัติตามองค์การจัดตั้ง; ๒. ส่วนข้างน้อยปฏิบัติตามส่วนข้างมาก; ๓. ชั้นล่างปฏิบัติตามชั้นบน; ๔. ทั่วทั้งพรรคปฏิบัติตามศูนย์กลาง. ผู้ใดทำลายวินัยเหล่านี้ ผู้นั้นก็ทำลายเอกภาพของพรรค.

> "ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ข้อหนึ่งในวินัยของพรรคคือ ส่วนข้างน้อยปฏิบัติตามส่วนข้างมาก. เมื่อความเห็นของตนถูกปฏิเสธไปแล้ว คนส่วนข้างน้อยก็ต้องสนับสนุนมติที่ผ่านโดยคนส่วนข้างมาก. นอกจากเมื่อมีความจำเป็น ก็ให้เสนอเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อการอภิปรายในครั้งต่อไปแล้ว, จะแสดงการคัดค้านใด ๆ ในทางการกระทำไม่ได้.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค"
(ธันวาคม ๑๙๒๙)

วินัยใหญ่ ๓ ข้อมีดังนี้:

(๑) การกระทำทุกอย่างให้ฟังคำบัญชาการ;

(๒) ไม่เอาเข็มสักเล่มด้ายสักเส้นของมวลชน;

(๓) ของที่ยึดมาได้ทุกอย่างต้องมอบให้ส่วนรวม.

ข้อควรระวัง ๘ ประการมีดังนี้:

(๑) พูดจาอ่อนโยน;

(๒) ซื้อขายยุติธรรม;

(๓) ยืมของต้องคืน;

(๔) ทำของเสียต้องใช้;

(๕) ไม่ตีคนไม่ด่าคน;

(๖) ไม่ทำให้พืชพันธุ์ธัญญาหารเสียหาย;

(๗) ไม่ลวนลามผู้หญิง;

(๘) ไม่ทารุณเชลย.

"คำสั่งกองบัญชาการใหญ่แห่งกองทัพปลดแอกประชาชนจีนเกี่ยวกับการประกาศใช้วินัยใหญ่ ๓ ข้อและข้อควรระวัง ๘ ประการอีกครั้ง" (๑๐ ตุลาคม ๑๙๔๗)

ต้องยกระดับความมีวินัยให้สูงขึ้น ปฏิบัติตามคำสั่ง ปฏิบัติตามนโยบาย และปฏิบัติตามวินัยใหญ่ ๓ ข้อ ข้อควรระวัง ๘ ประการอย่างเด็ดเดี่ยว ให้กองทัพกับประชาชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กองทัพกับรัฐบาลเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นายทหารกับพลทหารเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั่วทั้งกองทัพเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะยอมให้มีปรากฏการณ์ใด ๆ ที่ทำลายวินัยไม่ได้.

"แถลงการณ์กองทัพปลดแอกประชาชนจีน"
(ตุลาคม ๑๙๔๗)

๒๗. การวิจารณ์และวิจารณ์ตนเอง

พรรคคอมมิวนิสต์ไม่กลัวการวิจารณ์, เพราะว่าเราเป็นนักลัทธิมาร์กซ สัจธรรมอยู่กับฝ่ายเรา กรรมกรและชาวนาซึ่งเป็นมวลชนพื้นฐานก็อยู่กับฝ่ายเรา.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

นักวัตถุนิยมที่สมบูรณ์ย่อมไม่เกรงกลัวอะไรทั้งสิ้น เราหวังว่าคนทั้งปวงที่ต่อสู้ร่วมกับเราจะมีความกล้าที่จะรับผิดชอบ ขจัดความยากลำบาก ไม่ต้องกลัวการเพลี่ยงพล้ำ,

ไม่ต้องกลัวว่าคนอื่นจะโจษจันและเยาะเย้ย, และก็ไม่ต้องกลัวการวิจารณ์และการเสนอข้อคิดเห็นต่อเราชาวคอมมิวนิสต์. "ถึงจะถูกเชือดเนื้อเถือหนัง ก็กล้ากระชากจักรพรรดิลงจากหลังม้า" ในระหว่างที่ต่อสู้เพื่อสังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์ เราต้องมีจิตใจที่ไม่ประหวั่นพรั่นพรึงชนิดนี้.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

เรามีการวิจารณ์และวิจารณ์ตนเองซึ่งเป็นอาวุธแห่งลัทธิมาร์กซ–เลนิน. เราสามารถขจัดท่วงทำนองที่ไม่ดีเสีย และรักษาท่วงทำนองที่ดีไว้.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

การมีการวิจารณ์ตนเองอย่างเอาจริงเอาจังหรือไม่นั้น ก็เป็นสัญญลักษณ์อันเด่นชัดประการหนึ่งในการจำแนกความแตกต่างระหว่างพรรคเรากับพรรคการเมืองอื่น ๆ. เราเคยกล่าวไว้ว่า บ้านเรือนควรจะปัดกวาดอยู่เสมอ, มิฉะนั้นฝุ่นละอองก็จะสะสมพอกพูนขึ้น; หน้าของเราควรจะล้างอยู่เสมอ มิฉะนั้นก็จะเต็มไปด้วยฝุ่นละอองเช่นกัน. ความคิดของสหายเราและการงานของพรรคเราก็มีฝุ่นละอองมาจับได้เหมือนกัน ควรจะปัดกวาดและชำระล้างเช่นกัน. "น้ำไหลย่อมไม่เน่า, เดือยประตูย่อมไม่ผุ" หมายความว่า สิ่งทั้งสองนี้ต้านทานการเบียดเบียนของตัวจุลินทรีย์หรืออินทรีย์อื่น ๆ ไว้ได้ในระหว่างเคลื่อนไหวอย่างไม่หยุดยั้ง. สำหรับพวกเราแล้ว,

การสำรวจตรวจสอบงานเป็นประจำ เผยแพร่ท่วงทำนองประชาธิปไตยระหว่างสำรวจตรวจสอบ การไม่หวาดกลัวต่อการวิจารณ์และวิจารณ์ตนเอง และการปฏิบัติตามภาษิตที่มีประโยชน์ของประชาชนจีนที่ว่า "เมื่อรู้ก็พูด เมื่อพูดก็พูดให้หมดเปลือก" "ผู้พูดไม่มีความผิด ผู้ฟังพึงสังวร" "เมื่อผิดก็แก้ เมื่อไม่ผิดก็ถือเป็นข้อเตือนใจ" นั้น เป็นวิธีการแต่ประการเดียวที่มีประสิทธิภาพในการต้าน-ทานฝุ่นละอองการเมืองและจุลินทรีย์การเมืองต่าง ๆ มิให้มาเบียดเบียนความคิดของสหายเราและร่างกายของพรรคเราได้.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

การเป็นปรปักษ์กันและการต่อสู้ระหว่างความคิดที่แตกต่างกันภายในพรรคมักเกิดขึ้นเสมอ ทั้งนี้เป็นการสะท้อนภายในพรรคของความขัดแย้งระหว่างชนชั้นและความขัดแย้งระหว่างสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่ในสังคม. ถ้าภายในพรรคไม่มีความขัดแย้งและการต่อสู้ทางความคิดที่แก้ความขัดแย้งนี้แล้ว ชีวิตของพรรคก็จะสิ้นสุดลง.

"ว่าด้วยความขัดแย้ง" (สิงหาคม ๑๙๓๗)

เรายึดถือความคิดเห็นที่ให้มีการต่อสู้ทางความคิดที่แข็งขัน เพราะการต่อสู้นี้เป็นอาวุธที่จะบรรลุความสามัคคีภายในพรรคและภายในองค์การปฏิวัติ ทำให้เป็นผลดีต่อการสู้รบ. สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์และผู้ปฏิวัติทุกคนควรจะจับอาวุธนี้ขึ้นมา.

แต่ลัทธิเสรีนั้นล้มเลิกการต่อสู้ทางความคิด ยึดถือความคิดเห็นที่ให้มีความสงบอย่าง

ไม่มีหลักการ ผลก็คือเกิดท่วงทำนองอันเน่าเฟะและสามานย์ขึ้น ทำให้องค์การจัดตั้งบางแห่งและบุคคลบางคนของพรรคและขององค์การปฏิวัติเกิดความเสื่อมทรามในทางการเมืองขึ้น.

"คัดค้านลัทธิเสรี" (๗ กันยายน ๑๙๓๗)

ในการคัดค้านลัทธิอัตวิสัย ลัทธิพรรคพวกและการประพันธ์แบบแปดส่วนในพรรคนั้น มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการที่เราต้องสนใจ ประการแรกคือ "รับบทเรียนในอดีต เพื่อจะได้ระมัดระวังในอนาคต" ประการที่สองคือ "รักษาโรคเพื่อช่วยคน". ความผิดพลาดในอดีตจะต้องเปิดโปงออกมา ไม่เห็นแก่หน้ากัน, จะต้องวิเคราะห์และวิพากษ์สิ่งที่เลวในอดีตด้วยท่าทีที่เป็นวิทยาศาสตร์ เพื่อว่าการทำงาน

ในวันข้างหน้าจะได้เพิ่มความระมัดระวังขึ้นบ้าง และทำให้ดีขึ้นบ้าง. นี่แหละคือความหมายของคำว่า "รับบทเรียนในอดีต เพื่อจะได้ระมัดระวังในอนาคต". แต่ว่าความมุ่งหมายในการเปิดโปงความผิดพลาดและวิพากษ์ข้อบกพร่องของเราก็เช่นเดียวกับที่หมอรักษาโรค คือทำเพื่อจะช่วยชีวิตคนไข้แต่อย่างเดียว มิใช่เพื่อจะเล่นงานให้ตาย. เมื่อคนคนหนึ่งเป็นโรคไส้ติ่งอักเสบ หมอตัดไส้ติ่งออกแล้ว คนไข้คนนี้ก็รอดชีวิตมาได้. ผู้ใดที่ทำความผิดพลาด ขอแต่ให้ผู้นั้นไม่อำพรางโรคไม่ปฏิเสธการรักษา ไม่ถือทิฐิในความผิดพลาดจนถึงขั้นที่ไม่อาจจะเยียวยาได้, หากมีความซื่อ ยินดีรักษา และยินดีแก้ไขอย่างจริงใจเท่านั้น เราก็ต้องต้อนรับเขา รักษา

โรคของเขาให้หาย ทำให้เขากลายเป็นสหายที่ดี. งานนี้ใช่ว่าจะเกิดผลได้ด้วยการทำกันให้หน้าใจสักพักและฟาดส่งเดชสักตั้ง. การปฏิบัติต่อโรคทางความคิดและโรคทางการเมืองนั้น จะใช้ท่าทีมุทะลุไม่ได้เป็นอันขาด, จะต้องใช้ท่าที "รักษาโรคเพื่อช่วยคน" จึงจะเป็นวิธีการที่ถูกต้องและได้ผล.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

ปัญหาเกี่ยวกับการวิจารณ์ภายในพรรคนั้น, ยังมีอีกข้อหนึ่งที่จะต้องกล่าวถึง นั่นคือการวิจารณ์ของสหายบางคน แทนที่จะสนใจในเรื่องใหญ่ กลับสนใจแต่เรื่องเล็ก. พวกเขาไม่เข้าใจว่า ภาระหน้าที่สำคัญในการวิจารณ์คือชี้ให้เห็นถึงความผิดพลาดทางการเมือง

และความผิดพลาดทางการจัดตั้ง. ส่วนข้อบกพร่องส่วนตัวนั้น ถ้าไม่เกี่ยวพันกับความผิดพลาดทางการเมืองและทางการจัดตั้งแล้ว, ก็ไม่จำเป็นต้องตำหนิให้มากนัก จนทำให้สหายไม่รู้ว่าจะวางตนอย่างไรดี. ยิ่งกว่านั้น, เมื่อใดที่การวิจารณ์ชนิดนี้ขยายตัวออกไปแล้ว, จิตใจของสมาชิกพรรคก็จะจดจ่ออยู่ที่ข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เสียหมด ทุกคนต่างกลายเป็นสุภาพบุรุษที่ระมัดระวังจนตัวลีบ, แล้วลืมภาระหน้าที่ทางการเมืองของพรรคเสีย, ทั้งนี้เป็นอันตรายอันใหญ่หลวง.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค" (ธันวาคม ๑๙๒๙)

การวิจารณ์ภายในพรรคจะต้องป้องกันมิให้วิจารณ์อย่างอัตวิสัยและวินิจฉัยตามใจชอบ,

และมิให้การวิจารณ์กลายเป็นสิ่งสามานย์ไป, การพูดต้องมีหลักฐาน การวิจารณ์ต้องสนใจด้านการเมือง.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค"
(ธันวาคม ๑๙๒๙)

การวิจารณ์ภายในพรรคเป็นอาวุธที่เสริมความเข้มแข็งให้แก่องค์การจัดตั้งของพรรค และเพิ่มพูนสมรรถภาพสู้รบของพรรค. แต่การวิจารณ์ภายในพรรคแห่งกองทัพแดงนั้นบางครั้งมิได้เป็นเช่นนี้ กลับกลายเป็นการโจมตีบุคคลไป. ผลก็คือ ไม่เพียงแต่ทำลายบุคคลเท่านั้น หากยังทำลายองค์การจัดตั้งของพรรคอีกด้วย. ทั้งนี้เป็นการแสดงออกของลัทธิเอกชนชนชั้นนายทุนน้อย. วิธีแก้ก็คือให้สมาชิกพรรคเข้าใจว่า จุดมุ่งหมายของการ

วิจารณ์นั้นอยู่ที่เพิ่มพูนสมรรถภาพสู้รบของพรรค เพื่อบรรลุชัยชนะในการต่อสู้ทางชนชั้น ไม่ควรใช้การวิจารณ์ไปเป็นเครื่องมือโจมตีบุคคล.

"เกี่ยวกับการแก้ความคิดที่ผิดภายในพรรค"
(ธันวาคม ๑๙๒๙)

เพราะว่าเรารับใช้ประชาชน ฉะนั้นถ้าเรามีข้อบกพร่อง ก็ไม่กลัวผู้อื่นจะวิจารณ์และชี้ให้เห็น. จะเป็นใครก็ตาม ชี้ให้เราเห็นได้ทั้งนั้น. ถ้าท่านพูดถูก เราก็แก้. ถ้าวิธีที่ท่านเสนอเป็นคุณประโยชน์ต่อประชาชน เราก็ทำตาม.

"รับใช้ประชาชน" (๘ กันยายน ๑๙๔๔)

ชาวพรรคคอมมิวนิสต์จีนซึ่งถือผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนอันไพศาลที่สุดของประเทศจีนเป็นจุดเริ่มต้น เชื่อมั่นว่าภารกิจ

ของตนชอบธรรมทุกประการ ไม่เสียดายในการเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างของตน เตรียมพร้อมอยู่ทุกขณะที่จะพลีชีวิตของตนเพื่อภารกิจของเรา เช่นนี้แล้วยังจะมีความคิด, ทรรศนะ ความเห็นและมาตรการอะไรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่ยังเสียดายไม่ยอมทิ้งอีกหรือ? ยังจะยินดีให้ฝุ่นละอองการเมืองและตัวจุลินทรีย์การเมืองใด ๆ มาเปรอะเปื้อนใบหน้าที่สะอาดหมดจดของเราและเบียดเบียนร่างกายอันสมบูรณ์ของเราอีกหรือ? วีรชนผู้พลีชีพในการปฏิวัติจำนวนนับไม่ถ้วนได้เสียสละชีวิตของเขาเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนไปแล้ว ทำให้เราทุกคนซึ่งยังมีชีวิตอยู่รู้สึกเศร้าสลดเมื่อนึกถึงพวกเขา แล้วเรายังจะมีผลประโยชน์ส่วนตัว

อะไรที่เสียสละไม่ได้ และยังจะมีความผิดพลาดอะไรที่สลัดทิ้งไม่ได้อีกหรือ?

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

เราจะต้องไม่เกิดความอิ่มอกอิ่มใจในทันทีที่เห็นผลงานเข้าเป็นอันขาด. เราควรจะหักห้ามความพึงพอใจในตนเองและวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนอยู่ทุกเมื่อ เช่นเดียวกับที่เราต้องล้างหน้าทุกวันและกวาดบ้านทุกวัน, เพื่อความสะอาดและเพื่อขจัดฝุ่นละอองให้หมดไปฉะนั้น.

"จงจัดตั้งกันขึ้น" (๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๓)

การวิจารณ์ต้องเป็นการวิจารณ์ที่ทันการ, อย่าชอบแต่วิจารณ์ภายหลังเหตุการณ์เสียเรื่อย.

"ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (๓๑ กรกฎาคม ๑๙๕๕)

ความผิดพลาดและความเพลี่ยงพล้ำได้สั่งสอนเรา ทำให้เราค่อยฉลาดขึ้น และทำกิจการงานได้ดีขึ้นบ้าง. พรรคการเมืองใด ๆ หรือบุคคลใด ๆ ก็ตาม ย่อมยากที่จะหลีกเลี่ยงความผิดพลาดได้ แต่เราเรียกร้องให้ทำความผิดพลาดน้อยหน่อย. และเมื่อได้ทำความผิดพลาดขึ้นแล้วก็ให้แก้ไขเสีย แก้ไขได้เร็วและถึงที่สุดได้เท่าไรก็ยิ่งดีเท่านั้น.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน"
(๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

๒๘. สมาชิกพรรค คอมมิวนิสต์

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรจะเป็นคนเปิดเผย ซื่อตรง และเอาการเอางาน, ถือผลประโยชน์ของการปฏิวัติเป็นยอดชีวิต, เอาผลประโยชน์ส่วนตัวไปขึ้นต่อผลประโยชน์ของการปฏิวัติ; ยืนหยัดในหลักการที่ถูกต้อง, ต่อสู้กับความคิดและการกระทำที่ไม่ถูกต้องทั้งปวงอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยไม่ว่าในเวลาใดและ ณ ที่ใด เพื่อเสริมความมั่นคงให้แก่ชีวิตรวมหมู่ของพรรค และเสริมความมั่นคงให้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับมวลชน;

เอาใจใส่พรรคและมวลชนยิ่งกว่าเอาใจใส่ส่วนบุคคล เอาใจใส่ผู้อื่นยิ่งกว่าเอาใจใส่ตนเอง. เช่นนี้จึงจะนับได้ว่าเป็นสมาชิกพรรคคอม-มิวนิสต์.

"คัดค้านลัทธิเสรี" (๗ กันยายน ๑๙๓๗)

ควรให้สหายทุกคนเข้าใจว่า คำพูดและการกระทำทั้งปวงของชาวพรรคคอมมิวนิสต์จะต้องยึดถือบรรทัดฐานสูงสุดดังนี้ คือ ต้องสอดคล้องกับผลประโยชน์สูงสุดของมวลประชาชนอันไพศาลที่สุด และเป็นที่สนับสนุนของมวลประชาชนอันไพศาลที่สุด.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ไม่ว่าในเวลาใดและ ณ ที่ใด สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ก็ไม่ควรถือผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นอันดับแรก หากควรเอาผลประโยชน์ส่วนตัวไปขึ้นต่อผลประโยชน์ของประชาชาติและมวลประชาชน. ด้วยเหตุนี้ ความเห็นแก่ตัว, ความท้อแท้เฉื่อยงาน ความเหลวแหลกทุจริต, ลัทธิเอาดีเอาเด่น ฯลฯ จึงเป็นสิ่งที่น่าชิงชังที่สุด; จิตใจที่เห็นแก่ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว, เอาการเอางานและมานะพยายาม ทำงานส่วนรวมด้วยความสำรวมตน และก้มหน้าก้มตาบากบั่นทำงาน จึงเป็นสิ่งที่น่าเคารพนับถือ.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ชาวพรรคคอมมิวนิสต์ต้องพร้อมที่จะยืนหยัดในสัจธรรมอยู่ทุกเมื่อ เพราะว่าสัจธรรมใด ๆ ก็ตามล้วนแต่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประชาชนทั้งสิ้น; ชาวพรรคคอมมิวนิสต์ต้องพร้อมที่จะแก้ไขความผิด-

พลาดอยู่ทุกเมื่อ เพราะว่าความผิดพลาดใด ๆ ก็ตามล้วนแต่ไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประชาชนทั้งสิ้น.

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

ไม่ว่ากับเรื่องใด ๆ สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ก็ต้องถามตนเองว่า เพราะเหตุใด ก็ต้องผ่านการไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบด้วยหัวคิดของตนเอง คิดดูว่ามันสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่ มีเหตุผลจริง ๆ หรือไม่, ไม่ควรคล้อยตามอย่างหลับหูหลับตาเป็นอันขาด ไม่ควรส่งเสริมลัทธิทาสเป็นอันขาด.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

จะต้องส่งเสริมให้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนทั้งหมด. สมาชิกพรรคแต่ละคน งาน

เฉพาะส่วนแต่ละอย่าง คำพูดแต่ละคำและการกระทำแต่ละครั้ง ล้วนจะต้องถือผลประโยชน์ของทั้งพรรคเป็นจุดเริ่มต้น จะยอมให้ละเมิดหลักการนี้ไม่ได้เป็นอันขาด.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรจะเป็นทั้งแบบอย่างในด้านยึดถือความเป็นจริง และเป็นทั้งแบบอย่างในด้านเห็นการณ์ไกลและมีปรีชาญาณ. เพราะว่ามีแต่ยึดถือความเป็นจริงเท่านั้น จึงจะสามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้; มีแต่เห็นการณ์ไกลและมีปรีชาญาณเท่านั้น จึงจะไม่หลงทิศทางในการก้าวไปข้างหน้าได้.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรจะเป็นผู้ที่เห็นการณ์ไกลที่สุด เปี่ยมด้วยจิตใจเสียสละที่สุด แน่วแน่ที่สุด ทั้งสามารถเข้าใจสภาพการณ์อย่างน้อมใจที่สุด อาศัยส่วนข้างมากของมวลชน และได้รับความสนับสนุนจากมวลชน.

"ภาระหน้าที่ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในระยะต่อต้านญี่ปุ่น" (๓ พฤษภาคม ๑๙๓๗)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรจะเป็นแบบอย่างในการศึกษาด้วย พวกเขาเป็นอาจารย์ของมวลชนอยู่ทุกวัน แต่ขณะเดียวกันก็เป็นศิษย์ของมวลชนอยู่ทุกวัน.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ในการเคลื่อนไหวมวลชน สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรจะเป็นมิตรของมวลชน มิใช่เป็นเจ้านายของมวลชน ควรจะเป็นอาจารย์ที่พร่ำสอนอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มิใช่เป็นนักการเมืองหากินแบบลัทธิขุนนาง.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จะเหินห่างจากส่วนข้างมากของมวลชน ไม่คำนึงถึงสภาพของคนส่วนข้างมากโดยนำแต่ขบวนพวกก้าวหน้าจำนวนน้อยรุดไปอย่างเสี่ยงตามลำพังไม่ได้เป็นอันขาด; จะต้องสนใจกระชับความสัมพันธ์ระหว่างพวกก้าวหน้ากับมวลชนอันไพศาลให้แน่นแฟ้น. นี่คือทรรศนะที่คำนึงถึงส่วนข้างมาก.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

เราชาวพรรคคอมมิวนิสต์เปรียบเหมือนเมล็ดพืช ประชาชนเปรียบเหมือนที่ดิน. เมื่อเราไปถึงที่ใดที่หนึ่ง ก็ต้องประสานเข้ากับประชาชนที่นั่น ฝั่งรากและผลิดอกในหมู่ประชาชน.

"เกี่ยวกับการเจรจาที่จุงกิง" (๑๗ ตุลาคม ๑๙๔๕)

เราสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จะต้องประสานกับมวลชนให้ได้ไม่ว่าในปัญหาใด ๆ. ถ้าสมาชิกพรรคของเรานั่งอยู่แต่ในห้องตลอดปีตลอดชาติโดยไม่ออกไปไหน ไม่ไปผจญกับพายุฝน ไม่ไปเห็นโลก สมาชิกพรรคเช่นนี้จะมีประโยชน์อะไรต่อประชาชนจีนหรือไม่? ไม่มีประโยชน์เลยแม้แต่นิดเดียว เราไม่ต้องการคนเช่นนี้เป็นสมาชิกพรรค. เราสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรจะออกไปผจญกับพายุฝน ไปเห็นโลก; พายุฝนในที่นี้ก็คือพายุฝนใหญ่แห่งการต่อสู้ของมวลชน และโลกในที่นี้ก็คือโลกอันกว้างใหญ่แห่งการต่อสู้ของมวลชน.

"จงจัดตั้งกันขึ้น" (๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๓)

บทบาทที่เป็นกองหน้าและบทบาทที่เป็นแบบอย่างของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด. ในกองทัพลู่ที่ ๘และกองทัพที่ ๔ ใหม่ สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ควรเป็นแบบอย่างในการสู้รบอย่างอาจหาญ, เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นแบบอย่างในการรักษาวินัย เป็นแบบอย่างในด้านงานการเมือง และเป็นแบบอย่างใน

ด้านสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายใน.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จะสำคัญว่าตนถูกเสมอ ยกตนข่มท่าน ถือว่าตนนั้นดีทุกอย่าง ส่วนผู้อื่นนั้นไม่มีดีสักอย่างไม่ได้เป็นอันขาด; จะปิดประตูขังตัวเองไว้ในห้องเล็ก ๆ แล้วคุยโวโอ้อวด และถืออำนาจบาตรใหญ่ไม่ได้เป็นอันขาด.

"สุนทรพจน์ในที่ประชุมสภาผู้แทนประชาชนเขตแดนต่อแดนมณฑลส่านซี-กานซู่-หนิงเซี่ย" (๒๑ พฤศจิกายน ๑๙๔๑)

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ต้องรับฟังความเห็นของบุคคลนอกพรรค ให้คนอื่นมีโอกาสได้พูด. ถ้าคนอื่นพูดถูก เราควรจะต้อนรับ, ทั้งต้องศึกษาส่วนดีของเขาด้วย; ถ้าคนอื่นพูด

ไม่ถูก ก็ควรให้เขาพูดจบเสียก่อน แล้วจึงค่อย ๆ อธิบายทีหลัง.

"สุนทรพจน์ในที่ประชุมสภาผู้แทนประชาชนเขตแดนต่อแดนมณฑลส่านซี-กานซู่-หนิงเซี่ย" (๒๑ พฤศจิกายน ๑๙๔๑)

ต่อผู้ที่ได้ทำความผิดพลาดในการงาน, นอกจากผู้ที่ไม่สามารถจะเยียวยาได้แล้ว, สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ไม่ควรใช้ท่าทีกีดกัน หากควรใช้ท่าทีตักเตือน เพื่อให้เขาได้ปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว จะได้ทิ้งสิ่งเก่ากลับตัวเสียใหม่.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ท่าทีของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ต่อพวกที่ล้าหลังนั้น ไม่ใช่ดูเบาเขา ดูถูกเขา,

หากควรไปทำความสนิทสนมกับเขา สามัคคีกับเขา จูงใจเขา และให้กำลังใจแก่การก้าวหน้าของเขา.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

๒๙. ผู้ปฏิบัติงาน

เพื่อที่จะประกันให้พรรคและประเทศของเราไม่เปลี่ยนสี เราไม่เพียงแต่ต้องการแนวทางและนโยบายที่ถูกต้องเท่านั้น หากยังต้องการที่จะบ่มเพาะและผลิตผู้รับช่วงภารกิจปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพเรือนแสนเรือนล้านอีกด้วย.

ปัญหาการบ่มเพาะผู้รับช่วงภารกิจปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพนั้น กล่าวโดยมูลฐานก็คือปัญหาที่ว่า ภารกิจปฏิวัติแห่งลัทธิมาร์กซ–เลนินซึ่งนักปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพรุ่นเก่าได้บุกเบิกขึ้นนั้นจะมีคนรับช่วงต่อไปหรือไม่,

ก็คือปัญหาที่ว่า ในอนาคตการนำของพรรคและรัฐของเราจะยังคงกุมอยู่ในมือของนักปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพต่อไปได้หรือไม่ ก็คือปัญหาที่ว่าอนุชนรุ่นหลังของเราจะสามารถก้าวหน้าต่อไปตามวิถีทางอันถูกต้องของลัทธิมาร์กซ–เลนินได้หรือไม่ ซึ่งก็คือปัญหาที่ว่า, เราจะสามารถป้องกันอย่างมีชัยมิให้ลัทธิแก้ครุสชอฟอุบัติซ้ำขึ้นในประเทศจีนได้หรือไม่. สรุปแล้ว ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งยวดที่เกี่ยวพันกับความเป็นความตายแห่งอนาคตของพรรคและประเทศของเรา เป็นแผนวางรากอันใหญ่ยิ่งนับร้อยปี พันปี หมื่นปีแห่งภารกิจปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพ. อาศัยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสหภาพโซเวียต นักพยากรณ์ทั้งหลายของจักรพรรดินิยมก็ฝากความหวังใน "วิวัฒนาการอย่างสันติ" ไว้กับคนรุ่นที่ ๓ หรือรุ่นที่ ๔ ของพรรคจีนเช่นกัน. เราจะต้องทำให้คำพยากรณ์ของจักรพรรดินิยมนี้ล้มเหลวอย่างถึงที่สุด. เราจะต้องสนใจบ่มเพาะและผลิตผู้รับช่วงภารกิจปฏิวัติตั้งแต่ชั้นบนจนถึงชั้นล่างอย่างทั่วถึงและอย่างเป็นประจำไม่ขาดสาย.

จะต้องเพียบพร้อมด้วยเงื่อนไขอะไรบ้างจึงจะเป็นผู้รับช่วงภารกิจปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพได้?

เขาจะต้องเป็นนักลัทธิมาร์กซ–เลนินที่แท้จริง มิใช่เป็นพวกลัทธิแก้ที่แขวนป้ายลัทธิมาร์กซ–เลนินเหมือนอย่างครุสชอฟ.

เขาจะต้องเป็นนักปฏิวัติที่รับใช้คนส่วนใหญ่ที่สุดของประเทศจีนและของโลกด้วย

ชีวิตจิตใจ มิใช่รับใช้ผลประโยชน์ของชั้นชนอภิสิทธิ์แห่งชนชั้นนายทุนหยิบมือเดียวภายในประเทศ และรับใช้ผลประโยชน์ของจักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาทางสากลเหมือนอย่างครุสชอฟ.

เขาจะต้องเป็นนักการเมืองชนชั้นกรรมาชีพที่สามารถสามัคคีและทำงานร่วมกันกับคนส่วนใหญ่ที่สุด. ไม่เพียงแต่จะต้องสามัคคีคนที่มีความเห็นเหมือนกับตนเท่านั้น หากยังจะต้องสันทัดในการสามัคคีคนที่มีความเห็นต่างกับตน ทั้งยังจะต้องสันทัดในการสามัคคีคนที่เคยคัดค้านตนและได้รับการพิสูจน์จากการปฏิบัติแล้วว่าเป็นผู้ที่ได้ทำความผิดพลาดอีกด้วย. แต่ว่า เราจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในพวกมักใหญ่ใฝ่สูงและพวกเจ้าเล่ห์เพทุบาย

อย่างเช่นครุสชอฟ ป้องกันมิให้คนเลวชนิดนี้แย่งชิงการนำชั้นต่าง ๆ ของพรรคและรัฐไปได้.

เขาจะต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์ของพรรค จะต้องเรียนรู้วิธีการนำที่ "มาจากมวลชน ไปสู่มวลชน" จะต้องปลูกฝังท่วงทำนองประชาธิปไตยที่สันทัดในการรับฟังความเห็นของมวลชน. จะทำลายระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์ของพรรค วางอำนาจบาตรใหญ่ ใช้วิธีจู่โจมอย่างฉับพลันต่อสหาย ไม่พูดกันด้วยเหตุผล และดำเนินเผด็จการโดยเอกชนเหมือนอย่างครุสชอฟไม่ได้.

เขาจะต้องถ่อมตัวและสุขุมรอบคอบ, ละเว้นจากความเย่อหยิ่ง ละเว้นจากความหุนหันพลันแล่น เปี่ยมด้วยจิตใจที่วิจารณ์ตนเอง,

กล้าที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง และความผิดพลาดในการงานของตน. จะปิดบังอำพรางความผิดพลาดของตน เหมาเอาความดีความชอบทั้งหมดเป็นของตน โยนความผิดพลาดทั้งหมดไปให้ผู้อื่นเหมือนอย่างครุสชอฟไม่ได้เป็นอันขาด.

ผู้รับช่วงภารกิจปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพนั้น เกิดขึ้นท่ามกลางการต่อสู้ของมวลชน, และเจริญเติบโตขึ้นจากการหล่อหลอมในท่ามกลางมรสุมใหญ่แห่งการปฏิวัติ. เราควรต้องสำรวจตรวจสอบและวินิจฉัย ผู้ปฏิบัติงาน, เลือกเฟ้นและบ่มเพาะผู้รับช่วงในท่ามกลางการต่อสู้ของมวลชนในระยะเวลายาวนาน.

คัดต่อจากบทความเรื่อง "เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์จอมปลอมของครุสชอฟและบทเรียนทางประวัติศาสตร์สำหรับโลกจากเรื่องนี้" (๑๔ กรกฎาคม ๑๙๖๔)

องค์การจัดตั้งของพรรคเราจะต้องขยายไปทั่วประเทศ จะต้องผลิตผู้ปฏิบัติงานเป็นเรือนหมื่นด้วยความสำนึก จะต้องมีผู้นำมวลชนที่ดีที่สุดเป็นจำนวนหลาย ๆ ร้อย. ผู้ปฏิบัติงานและผู้นำเหล่านี้จะต้องรู้ลัทธิมาร์กซ–เลนิน เห็นการณ์ไกลทางการเมือง มีความสามารถในการทำงาน เปี่ยมด้วยจิตใจเสียสละ, สามารถแก้ปัญหาได้โดยลำพัง ไม่โลเลในท่ามกลางความยากลำบาก ทำงานเพื่อประชาชาติ เพื่อชนชั้น และเพื่อพรรคอย่างซื่อสัตย์. พรรคอาศัยบุคคลเหล่านี้ไปสัมพันธ์กับสมาชิกพรรคและมวลชน อาศัยการนำอันเข้มแข็งที่มีต่อมวลชนของบุคคลเหล่านี้ไปบรรลุจุดมุ่งหมายในการโค่นล้มศัตรู. บุคคลเหล่านี้จะต้องไม่เห็นแก่ตัว จะต้องไม่มีลัทธิวีรชน

เอกชนและลัทธิเอาดีเอาเด่น จะต้องไม่เกียจคร้านและเฉื่อยเนือย จะต้องไม่มีลัทธิพรรคพวกอันทะนงตน พวกเขาเป็นวีรชนของประชาชาติและของชนชั้นที่เห็นแก่ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว นี่คือบุคลิกลักษณะและท่วงทำนองซึ่งสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ผู้ปฏิบัติงานของพรรคและผู้นำของพรรคจะพึงมี.

"ต่อสู้เพื่อช่วงชิงมวลชนเรือนแสนเรือนล้านเข้าสู่แนวร่วมประชาชาติต่อต้านญี่ปุ่น" (๗ พฤษภาคม ๑๙๓๗)

เมื่อแนวทางการเมืองกำหนดแน่นอนลงไปแล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็จะเป็นปัจจัยชี้ขาด. ดังนั้น การบ่มเพาะผู้ปฏิบัติงานใหม่จำนวนมากอย่างมีโครงการ จึงเป็นภาระหน้าที่สู้รบของเรา.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

นโยบายผู้ปฏิบัติงานของพรรคคอมมิวนิสต์ควรถือเอาการปฏิบัติตามแนวทางของพรรคอย่างเด็ดเดี่ยว ปฏิบัติตามวินัยของพรรค, มีความสัมพันธ์กับมวลชนอย่างใกล้ชิด มีความสามารถในการทำงานโดยลำพัง ปฏิบัติงานอย่างแข็งขันจริงจัง และไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เหล่านี้หรือไม่เป็นบรรทัดฐาน ซึ่งก็คือแนวทาง "ใช้คนโดยถือคุณความสามารถ" นั่นเอง.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ต้องยืนหยัดในระบอบที่ให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าร่วมการใช้แรงงานทางการผลิตรวมหมู่. ผู้ปฏิบัติงานของพรรคและรัฐของเราเป็นผู้ใช้แรงงานธรรมดา มิใช่เจ้านายที่ขี่คอประชาชน.

ผู้ปฏิบัติงานรักษาความสัมพันธ์อันกว้างขวาง, เป็นประจำและสนิทแน่นแฟ้นที่สุดกับประชาชนผู้ใช้แรงงานโดยผ่านการเข้าร่วมการใช้แรงงานทางการผลิตรวมหมู่. นี่เป็นเรื่องใหญ่ที่มีลักษณะมูลฐานเรื่องหนึ่งภายใต้ระบอบสังคมนิยมซึ่งช่วยให้ขจัดลัทธิขุนนาง ป้องกันลัทธิแก้และลัทธิคัมภีร์.

คัดต่อจากบทความเรื่อง "เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์จอมปลอมของครุสชอฟและบทเรียนทางประวัติศาสตร์สำหรับโลกจากเรื่องนี้" (๑๔ กรกฎาคม ๑๙๖๔)

ต้องสันทัดในการวินิจฉัยผู้ปฏิบัติงาน. ไม่เพียงแต่ต้องพิจารณาผู้ปฏิบัติงานในชั่วระยะหนึ่งและจากกรณีหนึ่งเท่านั้น หากยังต้องพิจารณาประวัติทั้งหมดและงานทั้งหมดของ

เขาด้วย. ทั้งนี้เป็นวิธีการสำคัญในการวินิจฉัยผู้ปฏิบัติงาน.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ต้องสันทัดในการใช้ผู้ปฏิบัติงาน. หน้าที่ของผู้นำงานนั้น สรุปแล้วที่สำคัญมี ๒ ประการคือ ออกความคิดและใช้ผู้ปฏิบัติงาน. การวางโครงการ ลงมติ ออกคำสั่ง ออกคำชี้แนะ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่อยู่ในประเภท "ออกความคิด" ทั้งสิ้น. การที่จะนำเอาความคิดทั้งหมดนี้ออกสู่การปฏิบัติ ก็ต้องสามัคคีผู้ปฏิบัติงาน ผลักดันให้พวกเขาไปทำ นี่อยู่ในประเภท "ใช้ผู้ปฏิบัติงาน".

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ต้องสันทัดในการถนอมรักผู้ปฏิบัติงาน. วิธีการถนอมรักก็คือ ประการแรก ชี้นำพวกเขา. กล่าวคือปล่อยให้พวกเขาทำงานอย่างเต็มที่เพื่อให้พวกเขากล้ารับผิดชอบ; ในขณะเดียวกัน ก็ให้คำชี้แนะตามควรแก่โอกาส เพื่อให้พวกเขาสามารถแสดงลักษณะสร้างสรรค์ของตนภายใต้แนวทางการเมืองของพรรค. ประการที่สอง ยกระดับพวกเขา. กล่าวคือ, ให้โอกาสศึกษาแก่พวกเขา ให้การศึกษาแก่พวกเขา เพื่อให้พวกเขายกระดับทฤษฎีและความสามารถในการทำงานสูงขึ้นอีกขั้นหนึ่ง. ประการที่สาม ตรวจสอบงานของพวกเขา, ช่วยพวกเขาสรุปความจัดเจน ส่งเสริมผลงานและแก้ความผิดพลาด. การที่มีแต่การมอบหมาย ไม่มีการตรวจสอบ จนเกิดความผิดพลาดอย่างร้ายแรงขึ้นแล้วจึงให้ความสนใจนั้น ไม่ใช่วิธีการที่ถนอมรักผู้ปฏิบัติงาน. ประการที่สี่ สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่ทำความผิดพลาด โดยทั่วไปควรใช้วิธีการพูดจูงใจ, ช่วยให้พวกเขาแก้ความผิดพลาด. เฉพาะกับคนที่ทำความผิดพลาดอย่างร้ายแรงและทั้งไม่ยอมรับการชี้นำเท่านั้น จึงควรใช้วิธีการต่อสู้. ในที่นี้ ความมีใจอดทนเป็นสิ่งจำเป็น; การเที่ยวสวมหมวก "ลัทธิฉวยโอกาส" ใบใหญ่ให้ผู้อื่นอย่างง่าย ๆ และใช้วิธีการ "ดำเนินการต่อสู้" อย่างง่าย ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูก. ประการที่ห้า เหลียวแลความลำบากของพวกเขา. เมื่อผู้ปฏิบัติงานมีความลำบากในเรื่องเจ็บไข้ได้ป่วย การครองชีพและปัญหาครอบ-ครัว ฯลฯ ก็ต้องเอาใจใส่ให้การเหลียวแล

เท่าที่จะทำได้. เหล่านี้คือวิธีการถนอมรักผู้ปฏิบัติงาน.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

บรรดาหัวเรี่ยวหัวแรงในการนำที่สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสัมพันธ์กับมวลชนจริง ๆ นั้น จะต้องค่อย ๆ ประกอบขึ้นท่ามกลางการต่อสู้ของมวลชน มิใช่จะประกอบขึ้นได้โดยเหินห่างจากการต่อสู้ของมวลชน. ในสภาพส่วนใหญ่ ในกระบวนการของการต่อสู้ที่ยิ่งใหญ่ครั้งหนึ่ง ๆ หัวเรี่ยวหัวแรงในการนำในขั้นเริ่มต้น ขั้นกลางและขั้นสุดท้าย, ไม่ควรและก็เป็นไปไม่ได้ที่จะเหมือนเดิมทั้งหมด; ต้องเลื่อนผู้เอาการเอางานที่เกิดขึ้นในท่ามกลางการต่อสู้ขึ้นมาแทนที่พวกที่เมื่อเปรียบเทียบดูแล้วด้อยกว่าเขา หรือแทนที่พวกที่เสื่อมทรามไปแล้วในหมู่หัวเรี่ยวหัวแรงที่มีอยู่เดิมนั้นอย่างไม่ขาดระยะ.

"ปัญหาบางประการเกี่ยวกับวิธีการนำ" (๑ มิถุนายน ๑๙๔๓)

ถ้าพรรคเราไม่มีผู้ปฏิบัติงานใหม่อันไพศาลมาร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผู้ปฏิบัติงานเก่าแล้ว ภารกิจของเราก็จะสะดุดหยุดลงกลางคัน. ฉะนั้น ผู้ปฏิบัติงานเก่าทั้งปวงจึงควรต้อนรับผู้ปฏิบัติงานใหม่และเอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานใหม่ด้วยความกระตือรือร้นที่สุด. จริงอยู่ ผู้ปฏิบัติงานใหม่นั้นมีข้อบกพร่อง พวกเขาเพิ่งเข้าร่วมการปฏิวัติไม่นาน ยังขาดความจัดเจน บางคนในหมู่พวกเขายังไม่พ้นที่จะนำเอาหางแห่งความคิดที่ไม่ดีของสังคมเก่าติดมาด้วย ซึ่งก็คือเศษเดน

ความคิดลัทธิเอกชนชนชั้นนายทุนน้อยนั้นเอง. แต่ว่าข้อบกพร่องเหล่านี้จะค่อย ๆ ขจัดไปได้ด้วยการให้การศึกษาและการหล่อหลอมในการปฏิวัติ. ส่วนดีของพวกเขา ก็ดั่งที่สตาลินได้กล่าวไว้ คือมีความรู้สึกไวต่อสิ่งใหม่ ๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความกระตือรือร้นและความเอาการเอางานในระดับสูง และในข้อนี้เองที่ผู้ปฏิบัติงานเก่าบางคนกลับขาดไป. ผู้ปฏิบัติงานใหม่และเก่าควรเคารพซึ่งกันและกัน ศึกษาซึ่งกันและกัน รับเอาส่วนดีของผู้อื่นมาซ่อมส่วนด้อยของตน เพื่อจะได้สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดำเนินภารกิจร่วมกัน และป้องกันความโน้มเอียงทางลัทธิพรรคพวก.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

ไม่เพียงแต่ต้องเอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นชาวพรรคเท่านั้น หากยังต้องเอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานที่มิใช่ชาวพรรคอีกด้วย. ภายนอกพรรคมีผู้สามารถเป็นจำนวนมาก พรรคคอมมิวนิสต์จะทำเฉยเมยต่อพวกเขาไม่ได้. การละทิ้งนิสัยชอบโดดเดี่ยวและหยิ่งยโส การสันทัดในการทำงานรวมกับผู้ปฏิบัติงานที่มิใช่ชาวพรรค ช่วยเหลือพวกเขาด้วยน้ำใสใจจริง, ใช้ท่าทีที่อบอุ่นฉันสหายต่อพวกเขา และผนึกความเอาการเอางานของพวกเขาไปรับใช้ภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการต่อต้านญี่ปุ่นและสร้างประเทศชาติ เหล่านี้เป็นหน้าที่ของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทุกคน.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

๓๐. เยาวชน

โลกนี้เป็นของพวกเธอ และก็เป็นของเราด้วย แต่พูดให้ถึงที่สุดแล้ว เป็นของพวกเธอ. พวกเธอเยาวชนเปี่ยมไปด้วยความสดใสกระปรี้กระเปร่า กำลังอยู่ในวัยเจริญรุ่งเรือง เหมือนดวงตะวันเมื่อ ๘–๙ นาฬิกาในยามเช้า. ความหวังฝากไว้กับพวกเธอ.

....

โลกนี้เป็นของพวกเธอ. อนาคตของประเทศจีนเป็นของพวกเธอ.

คำสนทนาในโอกาสพบกับนักเรียนและนักเรียนฝึกภาคของจีนในต่างประเทศ ณ กรุงมอสโคว์ (๑๗ พฤศจิกายน ๑๙๕๗)

ต้องให้เยาวชนทั้งมวลเข้าใจว่า เวลานี้ประเทศของเรายังเป็นประเทศที่ยากจนมาก, และก็ไม่อาจเปลี่ยนแปลงภาวะเช่นนี้อย่างถึงรากภายในระยะเวลาอันสั้นได้ จะสร้างประเทศที่เข้มแข็งไพบูลย์ขึ้นได้ ก็มีแต่อาศัยเยาวชนและประชาชนทั้งมวลสามัคคีกันบากบั่นต่อสู้ด้วยมือทั้งสองของตนภายในระยะเวลาหลายสิบปี. การสถาปนาระบอบสังคมนิยมขึ้นนั้น ได้เบิกทางที่จะไปสู่แดนแห่งอุดมคติให้แก่เรา แต่การปรากฏเป็นจริงขึ้นของแดนแห่งอุดมคตินี้ ยังจะต้องอาศัยการใช้แรงงานอย่างขยันหมั่นเพียรของเรา.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เนื่องจากขาดความจัดเจนทางการเมือง และความจัดเจนทางชีวิตสังคม เยาวชนจำนวนไม่น้อยจึงไม่สันทัดในการเปรียบเทียบประเทศจีนเก่ากับประเทศจีนใหม่ ยากที่จะเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ว่า ประชาชนประเทศเราเคยผ่านการต่อสู้ที่ลำบากยากเข็ญมาอย่างไร จึงได้สลัดพ้นจากการกดขี่ของจักรพรรดินิยมและพวกปฏิกิริยาก๊กมินตั๋ง และการสถาปนาสังคมสังคมนิยมอันดีงามขึ้นนั้นจะต้องผ่านการตรากตรำทำงานเป็นเวลานานอย่างไร. ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้การศึกษาทางการเมืองที่มีชีวิตชีวาและสอดคล้องกับความเป็นจริงเป็นประจำในหมู่มวลชน ทั้งควรต้องชี้แจงถึงความยากลำบากที่เกิดขึ้นให้พวกเขาทราบตามความเป็นจริง และค้นคว้าวิธีขจัดความยากลำบากร่วมกับพวกเขาเป็นประจำ.

“ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง” (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

เยาวชนเป็นพลังส่วนที่เอาการเอางานที่สุดและมีชีวิตชีวาที่สุดในบรรดาพลังทั้งหลายของสังคม. พวกเขายินดีศึกษาที่สุด มีความคิดอนุรักษ์น้อยที่สุด ในยุคสังคมนิยมยิ่งเป็นเช่นนี้. หวังว่าองค์การจัดตั้งของพรรคในที่ต่าง ๆ คงจะให้ความร่วมมือแก่องค์การจัดตั้งสันนิบาตเยาวชน ช่วยกันสนใจค้นคว้าว่าจะให้พลังของเยาวชนแสดงบทบาทออกไปเป็นพิเศษได้อย่างไร อย่าได้ปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างเดียวกันกับคนทั่ว ๆ ไป อันจะลบล้างลักษณะพิเศษของพวกเขาเสีย. แน่นอน เยาวชนต้อง

ศึกษาจากผู้สูงอายุและผู้ใหญ่ ต้องดำเนินกิจกรรมที่เป็นคุณประโยชน์ต่าง ๆ โดยพยายามขอความเห็นดีเห็นชอบจากผู้สูงอายุและผู้ใหญ่เท่าที่จะทำได้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "กองจู่โจมของเยาวชนแห่งสหกรณ์การผลิตทางเกษตรกรรมที่ ๘ ตำบลซินผิงอำเภอจุงซาน" (ปี ๑๙๕๕)

การที่จะดูว่าเยาวชนคนหนึ่ง ๆ ปฏิวัติหรือไม่นั้น จะถืออะไรเป็นบรรทัดฐาน? จะเอาอะไรไปวินิจฉัยเขา? มีบรรทัดฐานอยู่อันเดียวเท่านั้น นั่นคือ ต้องดูว่าเขายินดีหรือไม่ยินดี ทั้งไปประสานหรือไม่ประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับมวลชนกรรมกรชาวนาอันไพศาล. หากยินดีและไปประสานกับมวลชนกรรมกรชาวนา เขาก็เป็นผู้ปฏิวัติ, มิฉะนั้นแล้ว ก็เป็นผู้ไม่ปฏิวัติหรือผู้ปฏิปักษ์ปฏิวัติ. ถ้าวันนี้เขาประสานตนเข้ากับมวลชนกรรมกรชาวนา วันนี้เขาก็เป็นผู้ปฏิวัติ; แต่ถ้าพรุ่งนี้เขาไม่ประสานหรือกลับมากดขี่ชาวบ้าน เขาก็จะเป็นผู้ไม่ปฏิวัติหรือผู้ปฏิปักษ์ปฏิวัติไป.

"ทิศทางการเคลื่อนไหวเยาวชน" (๔ พฤษภาคม ๑๙๓๙)

ในขณะที่ปัญญาชนยังมิได้ไปคลุกคลีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับการต่อสู้ปฏิวัติของมวลชน ยังมิได้ตัดสินใจที่จะรับใช้ผลประโยชน์ของมวลชนและประสานกับมวลชน มักจะมีความโน้มเอียงทางลัทธิอัตวิสัยและลัทธิเอกชน ความคิดของพวกเขามักจะว่างเปล่าไร้สาระ และการกระทำของพวกเขาก็มักจะ

โลเล. ด้วยเหตุนี้ ปัญญาชนปฏิวัติอันไพศาลของจีนแม้จะมีบทบาทเป็นกองหน้าและเป็นสะพานทอดก็ตาม แต่ใช่ว่าปัญญาชนเหล่านี้จะสามารถดำเนินการปฏิวัติจนถึงที่สุดได้ทุกคน. ในยามที่การปฏิวัติตกอยู่ในภาวะคับขัน คนส่วนหนึ่งในหมู่พวกเขาก็จะตีตัวออกหากจากขบวนปฏิวัติและมีท่าทีเฉื่อยชา; คนส่วนน้อยในหมู่พวกเขาก็จะกลายเป็นศัตรูของการปฏิวัติไป. ข้อบกพร่องของปัญญาชนนี้จะขจัดเสียได้ก็แต่ในท่ามกลางการต่อสู้ของมวลชนเป็นเวลายาวนานเท่านั้น.

"การปฏิวัติของจีนกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน"
(ธันวาคม ๑๙๓๙)

นอกจากประสานกับงานใจกลางของพรรคต่อไปแล้ว สันนิบาตเยาวชนยังต้องมีงาน

อิสระของตนที่เหมาะกับลักษณะพิเศษของเยาวชนด้วย. ประเทศจีนใหม่ต้องคำนึงถึงเยาวชนทั้งหลาย ต้องเอาใจใส่การเจริญเติบโตของเยาวชนรุ่นหลัง. เยาวชนทั้งหลายต้องศึกษา ต้องทำงาน แต่เยาวชนอยู่ในวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงทั้งสองด้านของเยาวชนอย่างเต็มที่ คือด้านการทำงาน การศึกษา และด้านการบันเทิง, การกีฬา การพักผ่อน.

คำชี้แนะในโอกาสต้อนรับการเข้าพบของคณะประธานสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๒ ของสันนิบาตเยาวชน (๓๐ มิถุนายน ๑๙๕๓)

๓๑. สตรี

ตามธรรมดา ชายจีนต้องอยู่ใต้การครอบงำของอำนาจที่เป็นระบบ ๓ ชนิด (หมายถึงอำนาจการเมือง อำนาจวงศ์ตระกูลและอำนาจเทวดา——ผู้เรียบเรียง) ...ส่วนหญิงนั้น นอกจากอยู่ใต้การครอบงำของอำนาจ ๓ ชนิดดังกล่าวแล้ว ยังอยู่ใต้การครอบงำของชาย (อำนาจสามี) อีกด้วย. อำนาจ ๔ ชนิดนี้อันได้แก่อำนาจการเมือง อำนาจวงศ์ตระกูล, อำนาจเทวดาและอำนาจสามีเป็นตัวแทนความคิดและระบอบพ่อบ้านแบบศักดินาทั้งหมด, เป็นเชือกใหญ่ยิ่ง ๔ เส้นที่ผูกมัดประชาชนจีน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือชาวนาอยู่. ในชนบทชาวนาได้โค่นล้มอำนาจการเมืองของเจ้าที่ดินอย่างไรนั้นได้กล่าวมาแล้วข้างต้น. อำนาจการเมืองของเจ้าที่ดินเป็นแกนแห่งอำนาจทั้งปวง. เมื่ออำนาจการเมืองของเจ้าที่ดินถูกโค่นล้มลงไปแล้ว อำนาจวงศ์ตระกูล อำนาจเทวดาและอำนาจสามีก็พลอยโยกคลอนไปหมด. ...แต่ไหนแต่ไรมา อำนาจสามีในหมู่ชาวนาจนนั้นค่อนข้างเบาบางสักหน่อย, เพราะว่าในทางเศรษฐกิจสตรีชาวนาจนจำต้องเข้าร่วมการใช้แรงงานมากกว่าสตรีในชนชั้นมั่งมี ดังนั้น สิทธิในการพูดและแม้กระทั่งสิทธิในการตัดสินเรื่องภายในครอบครัวของพวกเธอจึงค่อนข้างมากสักหน่อย. ครั้นไม่กี่ปีมานี้ เศรษฐกิจในชนบทนับวันล้มละลาย

ลง เงื่อนไขพื้นฐานที่ชายควบคุมหญิงนั้นได้ถูกทำลายไปแล้ว. เมื่อเร็ว ๆ นี้ พอการเคลื่อนไหวชาวนาเกิดขึ้น ในท้องที่หลายแห่ง สตรีก็พลอยจัดตั้งสหพันธ์สตรีชนบทขึ้นด้วย โอกาสที่สตรีจะเงยหน้าอ้าปากได้มาถึงแล้ว อำนาจสามีเลยง่อนแง่นลงทุกวัน. กล่าวโดยสรุป เมื่ออำนาจชาวนาถีบตัวสูงขึ้น, ความคิดและระบอบพ่อบ้านแบบศักดินาทั้งปวงก็พลอยสั่นคลอนไปด้วย.

"รายงานสำรวจการเคลื่อนไหวชาวนาในมณฑลหูหนาน" (มีนาคม ๑๙๒๗)

จงสามัคคีกัน เข้าร่วมกิจกรรมการผลิตและการเมือง ปรับปรุงฐานะทางเศรษฐกิจและฐานะทางการเมืองของสตรีให้ดีขึ้น.

คำขวัญที่เขียนให้นิตยสาร "สตรีจีนใหม่" ฉบับปฐมฤกษ์ ๒๐ กรกฎาคม ๑๙๔๙

เรียกร้องให้คุ้มครองผลประโยชน์ของเยาวชน สตรีและเด็ก สงเคราะห์เยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ ทั้งช่วยให้เยาวชนและสตรีจัดตั้งกันขึ้น เพื่อจะได้เข้าร่วมงานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสงครามต่อต้านญี่ปุ่นและความก้าวหน้าของสังคมในฐานะเสมอภาค, ทำให้เสรีภาพในการสมรสและความเสมอภาคระหว่างชายหญิงปรากฏเป็นจริงขึ้น และทำให้เยาวชนและเด็กได้รับการศึกษาที่เป็นประโยชน์; ...

"ว่าด้วยรัฐบาลรวม" (๒๔ เมษายน ๑๙๔๕)

การจัดสรรแรงงานอย่างมีการจัดตั้งและผลักดันให้สตรีเข้าร่วมการผลิต เป็นภาระหน้าที่ขั้นพื้นฐานที่สุดของเราในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม.

"นโยบายเศรษฐกิจของเรา" (๒๓ มกราคม ๑๙๓๔)

เพื่อสร้างสรรค์สังคมสังคมนิยมที่ยิ่งใหญ่, การปลุกระดมมวลสตรีอันไพศาลเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการผลิตนั้น มีความหมายใหญ่ยิ่งนัก. ในการดำเนินการผลิต ต้องทำให้ชายหญิงที่ทำงานอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทนเท่ากันปรากฏเป็นจริงขึ้น. ความเสมอภาคที่แท้จริงระหว่างชายกับหญิงจะปรากฏเป็นจริงขึ้นได้ ก็แต่ในกระบวนการแห่งการดัดแปลงทางสังคมนิยมของทั่วทั้งสังคมเท่านั้น.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "สตรีได้ก้าวเข้าสู่แนวรบการใช้แรงงานแล้ว" (ปี ๑๙๕๕)

ภายหลังที่ได้แปรเป็นแบบสหกรณ์แล้ว, สหกรณ์เป็นจำนวนมากรู้สึกว่าแรงงานไม่พอ มีความจำเป็นที่จะต้องปลุกระดมมวลสตรีอันไพศาลซึ่งแต่ก่อนไม่เข้าร่วมการใช้แรงงานในไร่นาให้เข้าร่วมในแนวรบการใช้แรงงาน. ...สตรีของประเทศจีนเป็นแหล่งกำลังคนที่ยิ่งใหญ่ชนิดหนึ่ง. จะต้องขุดแหล่งกำลังคนนี้ นำไปใช้ในการต่อสู้เพื่อสร้างสรรค์ประเทศสังคมนิยมที่ยิ่งใหญ่.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "การปลุกระดมสตรีเข้าร่วมการผลิตได้แก้ความยุ่งยากเรื่องแรงงานไม่เพียงพอตกไป" (ปี ๑๙๕๕)

ให้แรงงานสตรีทั้งหมดเข้าร่วมในแนวรบการใช้แรงงานโดยทั่วหน้าภายใต้หลักการที่ว่าทำงานอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทนเท่ากัน, ข้อเรียกร้องนี้ควรจะทำให้ปรากฏเป็นจริงขึ้นภายในช่วงเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะสั้นได้.

หมายเหตุสำหรับเรื่อง "ผังงานของสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยอำเภอสิงไถเกี่ยวกับงานสตรีในการเคลื่อนไหวขยายการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์" (ปี ๑๙๕๕)

๓๒. วัฒนธรรมและศิลปะ

ในโลกทุกวันนี้ วัฒนธรรมหรือศิลปะวรรณคดีทั้งปวงล้วนแต่ขึ้นอยู่กับชนชั้นที่แน่นอนและขึ้นอยู่กับแนวทางการเมืองที่แน่นอนทั้งสิ้น. ศิลปะเพื่อศิลปะ ศิลปะเหนือชนชั้น, ศิลปะที่คู่ขนานกันไปกับการเมืองหรือเป็นอิสระซึ่งกันและกันนั้น ในทางเป็นจริงหามีอยู่ไม่. ศิลปะวรรณคดีของชนชั้นกรรมาชีพเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจปฏิวัติทั้งหมดของชนชั้นกรรมาชีพ เหมือนดั่งที่เลนินได้กล่าวไว้ว่าเป็น "ฟันเฟืองและตะปูควง" ในเครื่องจักรปฏิวัติทั้งเครื่อง.

"คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน" (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

สำหรับมวลประชาชน วัฒนธรรมปฏิวัติเป็นอาวุธที่ทรงพลังของการปฏิวัติ. ก่อนการปฏิวัติ วัฒนธรรมปฏิวัติเป็นการตระเตรียมทางความคิดของการปฏิวัติ; ในระหว่างการปฏิวัติ เป็นแนวรบที่จำเป็นและสำคัญแนวหนึ่งในแนวรบปฏิวัติทั่วไป.

"ว่าด้วยลัทธิประชาธิปไตยแผนใหม่" (มกราคม ๑๙๔๐)

ศิลปะวรรณคดีของเราล้วนแต่เพื่อมวลประชาชนทั้งสิ้น ก่อนอื่น เพื่อกรรมกร, ชาวนาและทหาร เราสร้างงานศิลปะวรรณคดีเพื่อกรรมกร ชาวนาและทหาร และให้กรรมกร ชาวนาและทหารใช้เป็นประโยชน์.

"คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน" (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

ผู้ทำงานด้านศิลปะวรรณคดีของเราจะต้องบรรลุภาระหน้าที่นี้ให้ได้ จะต้องย้ายจุดยืนมาให้ได้ จะต้องย้ายมาทีละก้าว ๆ ย้ายมาอยู่กับฝ่ายกรรมกร ชาวนาและทหาร ย้ายมาอยู่กับฝ่ายชนชั้นกรรมาชีพให้ได้ โดยผ่านกระบวนการของการเข้าสู่มวลชนกรรมกร ชาวนาและทหารอย่างใกล้ชิด เข้าสู่การต่อสู้ที่เป็นจริงอย่างใกล้ชิด และโดยผ่านกระบวนการของการศึกษาลัทธิมาร์กซและศึกษาสังคม. มีแต่เช่นนี้เท่านั้น เราจึงจะมีศิลปะวรรณคดีเพื่อกรรมกร ชาวนาและทหารที่แท้จริง มีศิลปะวรรณคดีของชนชั้นกรรมาชีพที่แท้จริงได้.

“คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน” (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

จะต้องให้ศิลปะวรรณคดีกลายเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของเครื่องจักรปฏิวัติทั้ง

เครื่องได้อย่างเหมาะสม ใช้มันในฐานที่เป็นอาวุธที่ทรงพลังในการสามัคคีประชาชน ให้การศึกษาแก่ประชาชน โจมตีศัตรู และทำลายศัตรู ไปช่วยประชาชนต่อสู้กับศัตรูอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน.

“คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน” (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

การวิจารณ์ศิลปะวรรณคดีมีบรรทัดฐานอยู่ ๒ ข้อ คือ บรรทัดฐานทางการเมืองและบรรทัดฐานทางศิลปะ. ...

มีทั้งบรรทัดฐานทางการเมืองและบรรทัดฐานทางศิลปะ ความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ สิ่งนี้เป็นอย่างไร? การเมืองมิใช่ว่าจะเท่ากับศิลปะ, โลกทรรศน์ทั่วไปก็มิใช่ว่าจะเท่ากับวิธีการสร้างงานศิลปกรรมและวิธีการวิจารณ์ศิลปะ. เรา

ไม่เพียงแต่ปฏิเสธบรรทัดฐานทางการเมืองที่เป็นนามธรรมและไม่เปลี่ยนแปลงอย่างสัมบูรณ์เท่านั้น หากยังปฏิเสธบรรทัดฐานทางศิลปะที่เป็นนามธรรมและไม่เปลี่ยนแปลงอย่างสัมบูรณ์ด้วย แต่ละชนชั้นในสังคมชนชั้นทุกสังคมต่าง มีบรรทัดฐานทางการเมืองที่ต่างกันและบรรทัดฐานทางศิลปะที่ต่างกัน. แต่ไม่ว่าชนชั้นไหนในสังคมชนชั้นใด ย่อมถือบรรทัดฐานทางการเมืองเป็นอันดับแรกและถือบรรทัดฐานทางศิลปะเป็นอันดับรอง. ... สิ่งที่เราต้องการนั้นก็คือ ความเป็นเอกภาพระหว่างการเมืองกับศิลปะ ความเป็นเอกภาพระหว่างเนื้อหากับรูปแบบ ความเป็นเอกภาพระหว่างเนื้อหาทางการเมืองที่ปฏิวัติกับรูปแบบทางศิลปะที่สมบูรณ์เท่าที่จะทำได้. ศิลปกรรมที่ขาดลักษณะศิลปะนั้น ไม่ว่าทางการเมืองจะก้าวหน้าสักเพียงไรก็ไม่มีพลัง. ดังนั้น เราจึงคัดค้านศิลปกรรมที่ผิดพลาดทางทรรศนะการเมือง และทั้งคัดค้านความโน้มเอียงที่เรียกว่า "แบบคำขวัญโฆษณา" ซึ่งมีแต่ทรรศนะทางการเมืองที่ถูกต้องแต่ไม่มีพลังทางศิลปะ. เราควรดำเนินการต่อสู้ในแนวรบ ๒ แนวในปัญหาศิลปะวรรณคดี.

"คำปราศรัยในชมรมสัมนาศิลปะวรรณคดีที่เยนอาน" (พฤษภาคม ๑๙๔๒)

เข็มมุ่งที่ว่าร้อยบุปผาบานพร้อมพรัก ร้อยสำนักประชันเสียงนั้น เป็นเข็มมุ่งที่ส่งเสริมให้ศิลปะพัฒนาและวิทยาศาสตร์ก้าวหน้า เป็นเข็มมุ่งที่ส่งเสริมให้วัฒนธรรมสังคมนิยมของประเทศเราเจริญรุ่งเรือง. รูปแบบและท่วงทำนองที่แตกต่างกันในทางศิลปะนั้น

พัฒนาได้อย่างเสรี สำนักความคิดที่แตกต่างกันในทางวิทยาศาสตร์นั้นโต้แย้งกันได้อย่างเสรี. เราเห็นว่า การใช้กำลังฝ่ายบริหารบังคับให้เผยแพร่ท่วงทำนองชนิดหนึ่งและสำนักความคิดสำนักหนึ่ง โดยห้ามท่วงทำนองอีกชนิดหนึ่งหรือสำนักความคิดอีกสำนักหนึ่งนั้น, เป็นผลร้ายต่อการพัฒนาศิลปะและวิทยาศาสตร์. ปัญหาถูกผิดในศิลปะและวิทยาศาสตร์ควรจะแก้ให้ตกไปโดยผ่านการอภิปรายกันอย่างเสรีในวงการศิลปะและวงการวิทยาศาสตร์ แก้ให้ตกไปโดยผ่านการปฏิบัติทางศิลปะและวิทยาศาสตร์ ไม่ควรแก้ด้วยวิธีการง่าย ๆ.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

กองทัพที่ไม่มีวัฒนธรรมเป็นกองทัพที่โง่เขลา และกองทัพที่โง่เขลาย่อมไม่อาจรบชนะข้าศึกได้.

"แนวร่วมในงานวัฒนธรรม" (๓๐ ตุลาคม ๑๙๔๔)

๓๓. การศึกษา

ในการเปลี่ยนแปลงประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมที่ล้าหลังให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมที่เจริญก้าวหน้านั้น งานที่เราต้องเผชิญเป็นงานที่ลำบากยากเข็ญมาก ความจัดเจนของเรานั้นไม่เพียงพออย่างยิ่ง. ดังนั้นจึงต้องสันทัดในการศึกษา.

"คำกล่าวเปิดประชุมในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน" (๑๕ กันยายน ๑๙๕๖)

สภาพการณ์ผันแปรอยู่ไม่ขาด เมื่อจะให้ความคิดของตนสอดคล้องกับสภาพการณ์ใหม่ ก็ต้องศึกษา. ถึงแม้จะเป็นคนที่เข้าใจลัทธิมาร์กซค่อนข้างมาก และมีจุดยืนของชนชั้นกรรมาชีพค่อนข้างแน่วแน่ก็ตาม ก็ยังต้องศึกษาอีก ต้องรับเอาสิ่งใหม่ ๆ และค้นคว้าปัญหาใหม่ ๆ.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

เราสามารถเรียนรู้สิ่งที่เราไม่รู้มาก่อน. เราไม่เพียงแต่สันทัดในการทำลายโลกเก่าเท่านั้น หากยังจะสันทัดในการสร้างโลกใหม่อีกด้วย.

"คำรายงานในที่ประชุมเต็มคณะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๗" (๕ มีนาคม ๑๙๔๙)

ท่าทีในการศึกษามีอยู่ ๒ ชนิด. ชนิดหนึ่งคือท่าทีลัทธิคัมภีร์ ซึ่งไม่คำนึงถึงสภาพของ

ประเทศเรา ยกมาทั้งดุ้นทั้งที่เหมาะสมและที่ไม่เหมาะสม. ท่าทีชนิดนี้ไม่ดี. ท่าทีอีกชนิดหนึ่ง คือใช้หัวคิดในขณะศึกษา ศึกษาสิ่งที่เหมาะสมกับสภาพของประเทศเรา ซึ่งก็คือรับเอาความจัดเจนที่เป็นประโยชน์แก่เรา ที่เราต้องการนั้นคือท่าทีชนิดนี้.

"ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งในหมู่ประชาชนอย่างถูกต้อง" (๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๗)

ทฤษฎีของมาร์กซ เองเกลส์ เลนินและสตาลิน เป็นทฤษฎีที่ใช้ได้เหมาะสมทั่วทุกแห่งหน. เราไม่ควรถือทฤษฎีของท่านเป็นคัมภีร์ หากควรถือเป็นเข็มทิศแห่งการกระทำ. เราไม่ควรศึกษาแต่คำและประโยคของลัทธิมาร์กซ–เลนิน หากควรศึกษาในฐานที่เป็นวิทยาศาสตร์ของการปฏิวัติ. ไม่เพียงแต่

ต้องเข้าใจข้อสรุปเกี่ยวกับกฎทั่วไปซึ่งมาร์กซ, เองเกลส์ เลนินและสตาลินได้มาจากการค้นคว้าชีวิตจริงและความจัดเจนทางการปฏิวัติอันกว้างขวางเท่านั้น หากยังต้องศึกษาจุดยืนและวิธีการของท่านในการพิจารณาปัญหาและแก้ปัญหาด้วย.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

ถ้ามีทฤษฎีที่ถูกต้อง แล้วเพียงแต่เอามาคุยกันลอย ๆ พักหนึ่ง แล้วก็เก็บเข้าหิ้งเสีย, ไม่นำไปปฏิบัติ เช่นนี้แล้ว ทฤษฎีนี้ถึงจะดีแสนดีก็ไม่มีความหมายอะไร.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

สำหรับทฤษฎีลัทธิมาร์กซนั้น เราจะต้องรู้แจ้งและนำไปใช้ให้ได้ จุดมุ่งหมายในการ

รู้แจ้งก็เพื่อการใช้เท่านั้น. ถ้าท่านสามารถใช้ทรรศนะลัทธิมาร์กซ–เลนินไปอธิบายปัญหาที่เป็นจริงสักปัญหาสองปัญหาแล้ว ท่านก็จะได้รับคำชมเชย ก็จะนับได้ว่าได้รับผลสำเร็จอยู่บ้าง. สิ่งที่ท่านอธิบายนั้นยิ่งมาก ยิ่งทั่วถึงและยิ่งลึกซึ้ง ผลสำเร็จของท่านก็ยิ่งมาก.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

ทฤษฎีลัทธิมาร์กซ–เลนินกับความเป็นจริงของการปฏิวัติของจีนจะสัมพันธ์กันอย่างไร? ใช้คำง่าย ๆ มากล่าวก็คือ "ยิงศรอย่างมีเป้า". "ศร" ก็คือลูกธนู "เป้า" ก็คือเป้าหมาย การยิงลูกธนูต้องให้ตรงเป้าหมาย. ความสัมพันธ์ระหว่างลัทธิมาร์กซ–เลนินกับการปฏิวัติของจีนก็คือความสัมพันธ์ระหว่างลูกธนูกับเป้าหมาย

นั่นเอง. แต่สหายบางคนกลับ "ยิงศรอย่างไม่มีเป้า" ยิงส่ง ๆ ไปอยู่นั่นแหละ คนเช่นนี้ย่อมจะทำให้การปฏิวัติเสียหายได้ง่าย ๆ.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

คนที่มีความจัดเจนในการงาน ต้องศึกษาทางด้านทฤษฎี ต้องอ่านหนังสืออย่างจริงจัง, แล้วจึงจะสามารถทำให้ความจัดเจนนั้นมีความเป็นระเบียบ มีลักษณะประมวล และยกขึ้นเป็นทฤษฎีได้ แล้วจึงจะไม่สำคัญผิดว่าความจัดเจนเฉพาะส่วนนั้นคือสัจธรรมทั่วไป, จึงจะไม่ทำความผิดพลาดทางลัทธิจัดเจนได้.

"ปรับปรุงท่วงทำนองของพรรค" (๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๒)

การอ่านหนังสือเป็นการศึกษา การนำมาใช้ก็เป็นการศึกษา ทั้งเป็นการศึกษาที่สำคัญ

ยิ่งกว่าด้วย. ศึกษาสงครามจากสงคราม—นี่เป็นวิธีการสำคัญของเรา. คนที่ไม่มีโอกาสเข้าโรงเรียนก็ศึกษาสงครามได้เหมือนกัน คือศึกษาจากการทำสงคราม. สงครามปฏิวัติเป็นเรื่องของมวลชน มักจะไม่ใช่ศึกษาให้เป็นเสียก่อนแล้วจึงทำ หากทำแล้วค่อยศึกษา การทำก็คือการศึกษา.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

จากความเป็น "ชาวบ้าน" มาสู่ความเป็นทหารมีช่วงระยะอยู่ช่วงหนึ่ง แต่ไม่ใช่กำแพงยักษ์เมืองจีน หากเป็นช่วงระยะที่ทำให้หมดสิ้นไปโดยเร็วได้ การทำการปฏิวัติ การทำสงครามก็คือวิธีการทำให้ช่วงระยะนี้หมดสิ้นไป. ที่ว่าการศึกษาและการนำไปใช้ไม่ใช่ของ

ง่ายนั้น หมายถึงว่าการศึกษาให้ถึงที่สุดและนำไปใช้ได้อย่างช่ำชองนั้นไม่ใช่ของง่าย. ที่ว่าชาวบ้านสามารถกลายเป็นทหารได้โดยเร็วนั้น, หมายถึงว่า บันไดขั้นต้นนี้ไต่ขึ้นได้ไม่ยาก. เมื่อรวมสองประการดังกล่าวเข้าด้วยกัน เราก็อาจจะยกคำโบราณของจีนคำหนึ่งมาอ้างได้ดังนี้ "เรื่องยากเย็นในโลกหามีไม่ ขอแต่ให้เป็นคนตั้งใจจริง". ในเมื่อการไต่บันไดขั้นต้นไม่ยากแล้ว การเรียนให้แตกฉานก็ย่อมจะทำได้ ขอแต่ให้ตั้งใจจริง ขอแต่ให้สันทัดในการศึกษาเท่านั้น.

"ปัญหายุทธศาสตร์ในสงครามปฏิวัติของจีน" (ธันวาคม ๑๙๓๖)

เราต้องศึกษางานเศรษฐกิจจากบรรดาผู้รู้ (ไม่ว่าจะเป็นใคร). ต้องยกพวกเขาเป็นอาจารย์, ศึกษาด้วยความเคารพนบนอบและด้วยความ

ซื่อ. ไม่รู้ก็ว่าไม่รู้ อย่าแสร้งทำเป็นรู้.

"ว่าด้วยเผด็จการประชาธิปไตยประชาชน" (๓๐ มิถุนายน ๑๙๔๙)

ปัญหาความรู้เป็นปัญหาวิทยาศาสตร์ปัญหาหนึ่ง จะแสร้งทำเป็นรู้หรือเย่อหยิ่งแม้แต่นิดหาได้ไม่ สิ่งที่ต้องการอย่างเด็ดขาดนั้นกลับเป็นสิ่งตรงกันข้าม คือท่าทีที่ซื่อและถ่อมตัว.

"ว่าด้วยการปฏิบัติ" (กรกฎาคม ๑๙๓๗)

ศัตรูของการศึกษาคือความพึงพอใจในตนเอง ถ้าต้องการจะศึกษาอะไรสักหน่อยอย่างจริงจังแล้ว ก็ต้องเริ่มต้นจากความไม่พึงพอใจในตนเอง. กับตัวเองต้อง "ศึกษาอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย" กับผู้อื่นต้อง "พร่ำสอนอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย" เราควรใช้ท่าทีเช่นนี้.

"ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามประชาชาติ" (ตุลาคม ๑๙๓๘)

บางคนได้อ่านตำราลัทธิมาร์กซมาบ้าง, ก็สำคัญว่าตนมีความรู้แล้ว แต่แท้ที่จริงไม่ได้อ่านให้เข้าหัว ไม่ได้หยั่งรากลงในสมอง, ใช้ไม่เป็น อารมณ์ความรู้สึกทางชนชั้นก็ยังคงเป็นแบบเก่าอยู่. ยังมีบางคนเย่อหยิ่งนัก, อ่านหนังสือไปได้ไม่กี่วรรค ก็สำคัญว่าตนแน่เหลือเกินแล้ว หางกระดกขึ้นชี้ฟ้า แต่พอเผชิญกับมรสุมเข้า จุดยืนของพวกเขาเมื่อเทียบกับกรรมกรและชาวนาผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่แล้ว ก็ปรากฏชัดว่าผิดกันลิบลับทีเดียว. พวกแรกโลเล พวกหลังแน่วแน่ พวกแรกคลุมเครือ พวกหลังแจ่มชัด.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

การศึกษาลัทธิมาร์กซ ไม่เพียงแต่ต้อง

ศึกษาจากหนังสือเท่านั้น ที่สำคัญนั้นยังต้องผ่านการต่อสู้ทางชนชั้น การปฏิบัติในการงานและการใกล้ชิดกับมวลชนกรรมกรชาวนา จึงจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง. ถ้าปัญญาชนของเราได้เรียนตำราลัทธิมาร์กซมาบ้าง และได้มีความเข้าใจขึ้นอีกจากการไปใกล้ชิดกับมวลชนกรรมกรชาวนาและจากการปฏิบัติในการงานของตนแล้ว เราทุกคนก็จะมีภาษาที่ร่วมกัน คือไม่เพียงแต่มีภาษาร่วมกันในด้านลัทธิรักชาติ ภาษาร่วมกันในด้านระบอบสังคม-นิยมเท่านั้น หากยังจะมีภาษาร่วมกันในด้านโลกทรรศน์ลัทธิคอมมิวนิสต์ได้อีกด้วย. ถ้าเป็นเช่นนี้แล้ว งานของเราทุกคนก็จะทำได้ดีขึ้นมากอย่างแน่นอน.

"คำปราศรัยในที่ประชุมงานโฆษณาทั่วประ-เทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน" (๑๒ มีนาคม ๑๙๕๗)

毛主席語录
*
外文出版社出版（北京）
1972年版
编号：（泰）1050—545
00060
1—T—734Pk